

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

sessiz ölüm
sessiz ölüm

dünyada örnekleriyle tecrit ve tabutluklar
-ümit koşan-

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

genişletilmiş 2. baskı

sessiz ölüm

-ümit koşan-

IHD Yayınları

sessiz ölüm

**Kapak Düzeni
Grafik Sanatlar & Anjo**

**Baskı
Hisar Ofset**

**Birinci Baskı Nisan 2000
İkinci Baskı Kasım 2001**

**İnsan Hakları Derneği
Basın Yayın İktisadi İşletmesi yayınıdır.**

sessiz ölüm

-ümit koşan-

İÇİNDEKİLER

II. Baskıya Önsöz	9
-------------------	---

GİRİŞ	13
-------	----

I. BÖLÜM

1. TECRİT UYGULAMALARI	25
A. Cezaevlerinin Mimari Yapısı ve Pan-optik Sistem	25
B. Yüksek Güvenlik Cezaevleri ve Beyin Yıkama Terapi Blokları(Aşamalı Terapi Programı)	36
2. TECRİT NEDİR, NEYİ HEDEFLER?	41
3. TECRİT MEKANLARI:	53
A. Yüksek Güvenlik Bölümleri	53
B. Ölü Bölümler	54
4. DEPRİVASYON TEKNİKLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ: CIA VE BEYİN YIKAMA TEKNİĞİ	59
A. Dr. Schein Kimdir?	75
B. Dr. Schein ve 24 Maddelik Programı	77
5. TECRİTTE TUTUKLUDA OLUŞAN PSİKO-SOMATİK BELİRTİ	79

II. BÖLÜM

1. AVRUPA ÜLKELERİNDE TECRİT UYGULAMALARI	97
A. Almanya'da Deprivasyon Deneyleri ve Tecritin Etkileri- Camera Silens	98
B. Almanya'da Politik Tutukluların Yaşam Koşulları	114

a- 129a Anti-Terör Yasası'na Göre Politik Tutukluların Tutukluluk Koşullarını Belirleyen 24 Madde	121
C. Almanya'da Anlatımlarla Tutukluluk Koşulları ve Tabutluklar:	126
a- Lübeck Tabutluğu	138
b- Berlin-Moabit Tabutluğu	146
c- Celle Tabutluğu	153
d- Welterstadt Tabutluğu	160
e- Stammhelm Tabutluğu	161
D. Tecrite Karşı Politik Tutukluların Yaptığı Direnişler	161
E. Açlık Grevlerinin Kronolojisi	172
F. RAF'ın Önder Kadrolarının "İntiharları" Üzerine Açıklama	187
G. Tabutluklar ve Tecrit Tekniklerinin İhracı	193
3. PORTEKİZ	197
4. FRANSA	199
5. BELÇİKA	201
6. KUZAY İRLANDA	202
7. İTALYA	205
8. İSPANYA	210
9. İSVİÇRE	223

III. BÖLÜM

TUTUKLULUK KOŞULLARI ÜZERİNE ULUSLARARASI KARARLAR VE BELGELER	227
A. Prof. Dr. Wilfried Rasch'ın Raporu	227
B. Tutukluluk Koşulları Üzerine Uluslararası Kararlar	239
C. KSZE (Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Antlaşması) Belgelerinden Bazı Bölümler	241
D. PDS Millîvekili Ulla Jelpke'nin Alman Parlamentosu'na Verdiği Soru Önergesi	242

IV. BÖLÜM

1. ABD'de TABUTLUKLAR ve TUTUKLULUK KOŞULLARI	249
A- Marion Tabutluğu	257
B- Lexington Tabutluğu	268
C- Butner Tabutluğu	269
D- EL-Catrex	271
2- URUGUAY	273
3- PERU	276

V. BÖLÜM

1. İTALYA'DA BİR EYLEMİN BİLANÇOSU-TRANİ DİRENİŞİ	287
---	-----

VI. BÖLÜM

1. TABUTLUKLARDA KALAN TUTUKLULARLA RÖPORTAJ VE SÖYLEŞİLER	313
A. Hermann Beli ile bir Röportaj	313
B. 6 Politik Tutuklu ile Yapılan Röportajdan Özet	318
C. Angelika Goder'le Söyleşi	320
D Avukat Heim'le Söyleşi	333
E. Andreas Vogel'le Söyleşi	353

II. Baskıya Önsöz

Kitabın birinci baskısının ardından, hepimizin tanık olduğu trajik bir geçiş süreci yaşandı ve 19 Aralık 2000 tarihi, cezaevleri ve toplumsal muhalefet açısından yeni bir dönemin başlangıcı olarak kayıtlara geçti. Şu anda ağırlıklı olarak cezaevleriyle sınırlı olan tecrite karşı mücadelenin, aslında toplumun geleceğini belirlemede büyük bir önem taşıdığını, önümüzdeki süreçte daha net göreceğiz. Çünkü tecritle “rehabilite” edilmek istenen aslında demokratik muhalefetin, toplumun kendisidir. Artık onlarca ülkede yaşanan deneysel örneklerle ve bilimsel çalışmalarla daha iyi bilinen tecritin amacı, mahkumların duyum organları ve algılama yeteneklerini yok ederek, kişiliklerini parçalamak ve onları “uysallaştırmaktır”. Şu anda sadece devrimci mahkumları hedef alan tecrit uygulamasının, toplumun tümünü kapsayacak uzun süreli bir yalnızlaştırma politikasının ilk evresi olduğunu görüyoruz sanırım, çünkü duyum uyarılarını yitirmiş, algılama yeteneğini kaybetmiş ve dünyayı kendi yaşadığı evin duvarlarına hapsedmiş bireyci bir toplum yaratılmak istenmektedir: Tecrit edilmiş duygular, tecrit edilmiş düşünceler, tecrit edilmiş insanlar.

Bu açıdan şu anda sadece cezaevleriyle sınırlı görünen tecrit uygulamasının, aslında tüm yaşama yönelen bir tehdit olduğunun kavranması, teçrite karşı mücadelede önemli bir halka olduğu kanısındaım.

Tecrite karşı mücadelede uluslararası deneyimlerin önemli bir boşluğu doldurduğunu görerek, Sessiz Ölüm'ün ilk baskısının ardından bu alandaki araştırmalarımı devam ettirdim. Kitapta yetersiz bulduğum bazı bölümleri gözden geçirerek yeniden ele aldım ve de kitabı dünyanın diğerk ülkelerindeki tecrit uygulamalarından örneklerle genişletmeye çalıştım. Diğerk ülkelerin tecrite geçiş süreçlerinin irdelenmesi ve mücadele deneyimlerinin dikkate alınarak, bunlardan yararlanılması oldukça önemlidir. Her ülke ne kadar farklı ekonomik ve toplumsal koşullara sahip olursa olsun, egemenlerin tecrite geçiş amaçları aynı kalmıştır: Bireyin kimliğini parçalayarak onu kontrol altına almak.

Tecrite karşı mücadelede edinilen uluslararası deneyimler, demokratik muhalefetin nasıl bir hat izlemesi konusunda da belirli veriler sunmaktadır. İşte tam da burada tecritin, demokratik muhalefet olmaksızın sadece “mahkumların direnişleriyle” engellenemeyeceğini vurgulamak istiyorum. Yine uluslararası deneyimler tecritin dönemsel değıl, tersine uzun süren ve toplumun diğerk bileşenleriyle koordineli yürütölen, mücadele yöntemleriyle kırılabileceğini göstermektedir.

Bu baskıya neleri ekledim: Özellikle tecrit nedir ve neyi hedefler bölümünü genişleterek, bireyin duyum organlarının tecrit koşullarında nasıl etkilendiğini örneklerle genişlettim. Her kötü işin altında mutlaka ABD vardır düşüncesi, tecrit uygulamasında da doğrulandı, ABD ve CIA'nin Davranış Değişikliği Deneyleri'nin geliştirilmesinde nasıl bir rol oynadığını ve hangi amaçla hareket ettiğini gösteren bir bölüm ekledim. Eklediğim diğer bir bölüm ise tecrit cezaevlerinin mimari yapısı ve sisteme entegre edilen Terapi Blok'larıdır, çünkü bu Terapi Blok'ları mahkumların "rehabilite" edilmesinde büyük bir rol oynamaktadır. Yine Prof. Dr. Rasch'ın düzenlediği bilirkişi raporunda, tecritte kalan mahkumları hangi sorunların beklediği, bilimsel çerçevede analiz edilerek, bazı çözüm önerileri yer almaktadır. Yapılan eklerden bir diğeri de BM'de (Birleşmiş Milletler) ve KSZE'de (Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Antlaşması) mahkum "haklarını" düzenleyen maddeleri kapsamaktadır. Almanya'da PDS (Demokratik Sosyalizm Partisi) milletvekillerinden Ulla Jelpke'nin parlamentoya, Almanya'nın Türkiye'ye tecrit cezaevlerinin inşasında destek sunup sunmadığının araştırılmasını isteyen soru önergesi ve buna verilen cevap da bu kitapta yer almaktadır. Ayrıca, tecrit uygulamasının temelini oluşturan ABD'ye dair bölümü (Peru ve Uruguay'la birlikte) daha da genişleterek, Avrupa'da diğer ülkelerdeki (İspanya, Fransa, İtalya, Beçika, İrlanda) tecrit uygulamaları üzerine genel bir bilgi sunmaya çalıştım. Kitabı son olarak yaptığım iki söyleşiyle tamamladım. İlk söyleşi Avukat Hein ile Almanya'da tecrite karşı mücadelede karşılaştığı zorluklar ve kendi deneyimlerini konu etmekte,

ikinci söyleşi de eski bir mahkum olan Vogel ile kendisinin 10 yıl kaldığı tecritte katıldığı açlık grevlerinin, Türkiye’deki güncel süreçle karşılaştırmasını içermektedir.

Kitabın ikinci baskısının İHD tarafından yapılmasını önemli bulmaktayım, çünkü İHD demokratik bir kurum olarak, tecrite karşı mücadelede önemli sorumluluklar üstlenmiş ve ciddi adımlar atmıştır. Ancak Sessiz Ölüm kitabının İHD tarafından basılması, kitapta kullanılan bazı terimlerin değiştirilmesi zorunluluğunu getirmiştir. Bu nedenle bazı kelimeler, İHD’nin literatürüne uygun olarak değiştirilmiştir. Bunlardan biri tutsak kelimesinin, tutuklu olarak değiştirilmesidir. Bunun anlayışla karşılanacağını umuyorum.

Ümit Koşan

Egemenlerin “Yüksek Güvenlik Bölümleri”, tutukluların ve insan hakları savunucuların ‘Tabutluklar’ diye adlandırdıkları hücre tipi cezaevlerinin inşa edildiği ülkeler, tabutlukların ‘tutukluların daha iyi yaşam koşulları ve güvenlikleri için’ yapıldığı tarzında ‘demagojik’ bir kampanya yürütür. İnşa edilecek her hücreye tuvalet, lavabo, çalışma masası, kitaplık, televizyon konulması ve bunlara harcanan para miktarları öne çıkartılarak, devletin “alıcınaplığı” ve “insancılığı” övölür. Ama hücrelerin mimari yapısı, kullanılan yapı malzemeleri ve uygulanacak yeni teknikler anlatılmaz.

Tutuklular, kendilerine “daha iyi yaşam koşulları” için önerilen bu hücrelerde kalmayı kabul etmediğinde ise, “bunlar insanlıktan anlamıyor” denilerek, toplumla tutuklular karşı karşıya getirilmeye çalışılır ve buralara sevk edilmek istemeyen tutuklulara karşı zor yöntemlerine başvurulur. Dünyanın hiçbir ülkesinde tutuklular, tabutluklara isteyerek girmemişlerdir: Tek kişilik hücrelere karşı açlık grevleri, ölüm oruçları, cezaevlerinin işgal edilmesi gibi eylemler, direnişler sergilenmiştir. Almanya’da RAF (Kızıl Ordu Fraksiyonu), İtalya’da Kızıl Tugaylar, İngiltere’de IRA (İrlanda Cumhuriyet Ordusu), İspanya’da ETA, Amerika’da BLA (Siyah Kurtuluş Ordusu)’ndan tutukluların, tutukluluk süreleri, sürekli olarak tabutluklara karşı direnişlerle geçmiş, onlarca tutuklu bu direnişlerde yaşamlarını yitirmiştir.

Bir ÷lkede tabutluklar inşa edilmeye başlandığında, işkence- nin ya da cezaevlerindeki k÷t÷ tutukluluk koşullarının gizlenme- si için başvurulan yalanların sayısı daha da artmaya başlar. Çok çeşitli araçlarla her yola başvurup toplumun geri bilincine sesle- nerek kendine dayanak aramaya çalışan devlet, haklı gerekçeler- le h÷celere girmek istemeyen tutukluları toplumla karşı karşıya getirirerek yalnızlaştırmaya çalışır.

Sessiz bir ÷l÷m mekanı olan tabutluk, sadece bir ÷lkede ya- şama geçirilen ve boyutları bilinmeyen bir kurum değildir. Özel- likle Avrupa ve Amerika'da tutuklular, tutuklu yakınlar, insan hakları savunucuları ve birçok demokratik kurum yaptıkları pro- testolar ve direnişlerle, bu yoketme konseptine karşı ıktılar. Adı ister "Y÷ksek G÷venlik B÷l÷mleri", ister "Tabutluk" olsun fark et- mez, buralar ÷nce politik tutuklunun kişiliğini ardından da ken- disinin yoketmeyi hedefleyen sessiz bir ÷l÷m arkıdır.

Burada araştırmaya temel olan asıl konu, patenti emperya- list ÷kelere ait olan ve s÷rekli geliştirilerek başka ÷kelere ihraç edilen, Y÷ksek G÷venlik B÷l÷mleri'dir. Tabutluk olarak da adlan- dınlar bu ÷zel sistem, politik tutuklunun bir h÷ceye kapatılarak yaşamla olan t÷m bağlarının tamamen kopartılması ve tecrit edilmesini, hedeflemektedir. Bir tutuklunun, tek başına yıllarca tecrit edilmesi, onun sadece diğer tutuklularla ilişkisinin kesilme- si olarak anlaşılmamalıdır. B÷yle bir h÷ceye tek başına konulan tutuklu, politik kişiliğinin yok edilmesini ÷ng÷ren psiko-ter÷r uygulamasıyla karşı karşıyadır artık. Bu uygulama, duyumsal al- gılama yetisinin yok edilmesi ile sınırlı kalmaz, fiziki olarak imha edilmesine kadar gidebilir. Bu nedenle, tabutlukların inşasında kullanılan yapı malzemeleri ve tutukluya uygulanan y÷ntemler, bu amaca y÷nelik bir b÷t÷nl÷k içerisindedir, ÷nk÷ ne tabutluğun mimari yapısı ne de tecrit koşulları birbirinden kopuk hayata ge- irilemez.

Tek kişilik h÷ce sisteminde, politik tutuklular ÷zerinde on

yıllarca denenerek geliştirilen tüm baskı ve yok etme yöntemlerini görmektediriz. Almanya, ABD ve İngiltere, tabutluk deneylerini ihraç eden emperyalist ülkelerin başında geliyorlar. Yöntemler sadece bu ülkelerdeki, politik örgütlerin kadrolarına geliştirilmemiştir; sömürge ve yan-sömürge ülkeler de, bu modern yoketme konseptinin bir laboratuvar olarak kullanılmıştır. Hitler faşizminin toplama kampları, ABD'nin arka bahçesi Latin Amerika ülkeleri, Kore ve Vietnam bunların başlıca örnekleridir.

Tutuklunun bir hücreye konarak tecrit edilmesi sadece yakın tarihimizde karşımıza çıkan bir durum değildir. Günümüzdeki hücre sisteminin oluşmasına kadar cezaevi sisteminde görülen idari ve mimari değişiklikler, sınıflı toplumların gelişim sürecine uygun bir seyir izlemiştir. Cezaevleri tarihi üzerine yazılan yazılar, Sokrates'e kadar uzanmaktadır. Hatta daha önceleri yaşayan Platos'un "De Legibus" adlı eserinde de cezaevleri üzerine yazılara rastlanmaktadır.

Platos eserinde, üç farklı cezaevi türü önermektedir:

"İlki duruşmasını bekleyen kişiler için, güvenli bir korunan bir yer

İkincisi, itiatlı ve serseri kişilerin iyileştirilmesi için

Üçüncüsü de, oturan bölgelerin dışında, ağır suç işleyen suçluların cezalandırılması için."

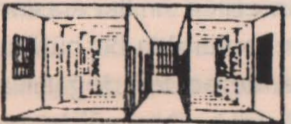
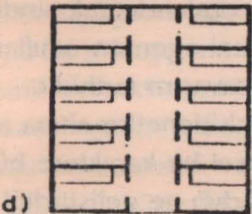
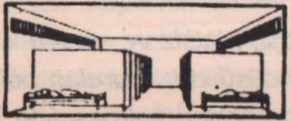
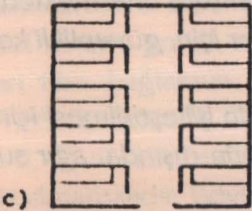
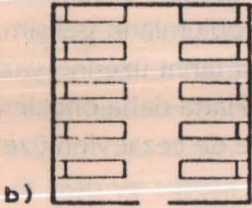
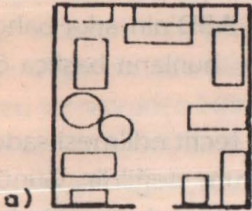
Cezaevlerinin tarihi, ezilenleri cezalandırarak sindirmek ve kendilerine boyun eğdirmek isteyen egemen sınıflarla, buna karşı çıkan ezilen sınıflar arasındaki savaşım tarihidir.

Dinin toplumları bir bütün olarak denetim altına aldığı dönemlerde, cezaevleri doğallıkla dinsel bir karaktere bürünmüştür. Hristiyanlık, Ortaçağ'da uyguladığı ve geliştirdiği cezalandırma yöntemleriyle, bugünkü cezaevlerinin temelini atmıştır da denebilir.

Kapitalizmin gelişmesiyle birlikte, cezaevlerinin farklılaşma-

sessiz ölüm

ORDNUNG - TRENNUNG - REIHUNG

AUS: H.J.GRAUL: DER STRAFVOLLZUG FINST UND HEUTE

yapılandırılması bu dönemde bir kurum olarak şekillenmeye başlar. 18. yüzyıldan itibaren, kapitalist ekonomik.-toplumsal koşullann getirdiği sefalet, ahlaksızlık ve yozlaşma, düzeninin hukuksal normlarına göre “suçluların” sayısını kısa sürede artırmıştır. Önceki sistemlerden farklı olarak, bu kez artan “suçlu” sayısı nedeniyle tutuklular inşa edilen “zorunlu iş evlerinde” ve hapishanelerde tutulmuşlardır. Ancak cezaevlerinde bu dönemden itibaren daha çok karakteristik olan ve tutuklu emeğinin sömürüsüne dayanan, tutukluların çalıştırılmasını amaçlayan işletme temel oluşumdur.

Atölyesiyle birlikte ilk hapishane 1655 yılında Londra ve Amsterdam’da inşa edildi. Prusya’da da 17. yüzyılda görüldü. Buralardaki tutuklular, genellikle yün eğirme işinde çalışmaya zorlanmışlardı. Tutuklulann bulunduklan yerlerde çalıştırılarak, sömürülmelerinin koşulları da böylelikle açıkça yaratılmış olmaktadır Ücretsiz emeğe dayalı oldukça karlı olan bu durum karşısında egmenler, kendi hukuk sisteminin sağladığı olanakla, cezaevlerinin sayısını kısa zamanda artırdı. Aynı uygulama değişik biçimlerde günümüzde de devam etmekte ve çalışma kamplarına dönüşen cezaevlerinde, en kaba sömürü yöntemleriyle sömürülen tutukluların iş gücünden, milyarlarca dolar kazanılmaktadır.

Kapitalist hukuk ve ceza sisteminin “caydırıcılık” faktörüne göre farklılaşan, tutuklulann disipline edilmesi, beraberinde cezaevlerinin özelliklerinin de değişimini doğrudan belirlemiştir. Buna yönelik ilk adım ise, onlarca tutuklunun bulunduğu koğuşların daraltılması olmuştur. Koğuş sayısının artmasının sonucu olarak denetimde oluşan boşlukların giderilmesi için de, yeni gözetleme yöntemleri ve güvenlik teknikleri geliştirilmiştir. Ancak eskisinden farklı olarak, hücre sistemine geçişte asıl belirleyici olan tutukluların denetim altına alınması ve davranışlarının kontrol edilmesini zorlaştıran tutuklunun sosyal çevre ile olan ilişkisinin kesilememesidir.

Toplu tutukluluk alanlarının, yani koğuşların bu amaçlar doğrultusunda bölünerek hücre tarzında inşa edilen ilk cezaevi 1797 yılında Amerika'da inşa edildi.

Teknik olanakların bu kadar gelişkin olmadığı o dönemlerde, hücrelerin içinin mümkün olduğunca görünebilir olması ihtiyacı, mimari sorunları da doğurmuştur. Bu nedenle mimari taslaklar sürekli olarak tutukluları disipline etme, baskı altına alma ve gözetleme konsepti ile birlikte ele alınmıştır. Bu üçlü öğeyi taşıyan ilk sisteme Pensilvanya - Sistemi adı verilmiştir. Pensilvanya sisteminin temeli tutuklunun sürekli tecrit altında tutulmasına dayanmaktadır: Tutuklu hiçbir şekilde, diğer tutuklularla ortak bir eyleme katılamamaktadır.

Pensilvanya Sistemi'nin uygulandığı dönemde, Radial Sistem özelliğini taşıyan Philadelphia Sistemi, 1829 yılında Cherry Hill'de devreye sokulmuştur. Radial Sistem'e göre; ortada duran bir merkez gözetim kulesi (Pan-optik Sistem) ve onu çevreleyen üst üste hücreler inşa edilmişti. Bu sisteme göre yapılan her hücrede bir tuvalet bulunmakta, aydınlatma, ışığı hücreye yandan vuran bir lambayla yapılmaktaydı. Ayrıca tutuklunun dış dünyayla bağlantısını koparmak için cezaevinin etrafı 10.5 metre yüksekliğinde bir duvarla çevrilmişti. Ancak bu sistem pahalı olduğu için, o dönemler Amerika'nın başka eyaletlerinde uygulanmamıştır. Avrupa'da özellikle bu sisteme göre, 1842 yılında İngiltere'de 520 hücreli Pentonville cezaevi ve Almanya'da ise Moabit cezaevi inşa edilmiştir. İngiltere'de 1848 yılına kadar bu sisteme göre inşa edilen cezaevi sayısı toplam 54'dür.

Fransa da kendine özgü bir sistem geliştirmişti. Fransa'nın hücre birimlerine göre inşa ettiği sisteme "Telefon-Pol Sistemi" adı verilmektedir. Bu sistemde her iki yanı köşe açılı, bir merkez bağlantısı olan hücre bölümleri vardır. Paris'teki Fresnes cezaevi bu sisteme göre inşa edilmiştir.

O dönemden itibaren sürekli farklılaşan cezaevleri, asıl olarak toplumsal hareketliğin yükseldiği ve sosyal devrimler çağı'nın başladığı 1900'lerden itibaren hızlı bir değişim sürecine girdi. Emperyalist devletler, kendi ülkelerinde ve buradan hareketle kendi sömürgelerinde devrim hareketlerinin önünün kesilmesi, önderlerinin teslim alınarak tecrit edilmesi için özel bir çaba içerisine girdiler. İkinci Dünya Savaşı'nda Alman Nazi Kampları, tecritin en acımasızca uygulandığı alanlar oldu. Alman faşizminin deneyimleri, bir sonraki süreçte, tabutluklarda uygulanan tecrite önemli "birikim" sunmuştur.

Özellikle İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra ABD, bu alanda yoğun bir çaba göstermiş, tabutluklar ve tecrit konseptini finanse etmiş ve onlarca psikoloğu Beyin Yıkama Araştırmaları için seferber etmiştir. Böylece cezaevleri tarihinde yeni bir dönem başlatmıştır. Tutukluların davranışlarının denetlenmesi ve kişiliklerinin yok edilmesi için, laboratuvarlarda "bilimsel" olarak özel çalışma yürüten psikologlar, güvenlik ve gözetleme alanında ise özel teknik kadrolar yetiştirilmiştir. Mimari ve yapı malzemeleri konusunda yoğun araştırmalar yapılmıştır. ABD, Kore savaşı sürecinde başlatarak şekillendirdiği beyin yıkama deneylerini, kendi ülkesindeki toplumsal muhalefetin önderlerine (siyah, yerli ve beyaz halktan) ve politik gruplara uygulamış ve bu insanlık karşıtı çalışmasını hem teorik hem de teknik uygulama alanlarında daha da geliştirmiştir. Dr.Schein'in kendi adıyla anılan 24 Maddelik Beyin Yıkama Programı bu çalışmalardan yalnızca birisidir.

Tecrit ile, "Beyin Yıkama" metodu arasında oldukça sıkı bir ilişki bulunmaktadır. Yüksek Güvenlik Bölümleri'ndeki tutukluluk koşullarını belirleyen uygulama, esasında "Beyin Yıkama" yöntemini temel alan uygulamadan başka bir şey değildir. Bu tür araştırmalar da, CIA'nın ve Savunma Bakanlığı'nın özel bir rolü bulunmaktadır. 1961 yılında, "Yeni Cezaevlerinde Yeni Ufuklar" adıyla yapılan bir sempozyumda, cezaevlerinde yapılan tüm

araştırmaların sonuçları ve cezaevlerinin önemi tartışılmış, varılan ortak kararlar, Amerika'da ilk "reform cezaevi" olan Marion Cezaevi'nde uygulamaya sokulmuştur. Burada uygulanan terapi programı şunlara dayanmaktadır:

A- Klimyaterapi: Çeşitli uyuşturucu haplarıyla uygulanan bir terapi şeklidir.

B- Sklner'ln güçlendirme öğretilsi: Bu, tutuklularda uygun davranışların ve tutuklutan sorumlu olan bakıcının davranışları çerçevesindeki değişiklikler aracılığıyla ödüllendirilmesini içeren davranış değişikliği sistemidir.

C- Duyumsal Deprivasyon: Uyanların optik (görsel) ve akustik (işitsel) kontrolle yitimi.

D- Dr. Schein'ln Beyln Yıkama Programı: Dr. Schein'in 24 maddeden oluşan programı üç aşamadan oluşmaktadır:

1- Tutuklunun soşyal ve psikolojik çevresi üzerinde tam bir kontrolün sağlanması;

2- Tutukluda değer ve normların yıkılmasını sağlamak için her şeye saldırı;

3- Tutukluda istenilen değer ve normların yaratılması ve bunu ortaya çıkaracak yönelimin güçlendirilmesi.

Tecrit ve tabutluklar üzerine yalnızca ABD değil Avrupa'da da İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra çok boyutlu araştırmalar yapılmaya başlandı. Bu konu üzerinde daha çok yoğunlaşması nedeniyle Almanya önemli sonuçlara ulaşmıştır. Almanya'nın geliştirdiği hücre sistemi ve tecrit teknikleri, politik tutuklunun kimliğini yok etmeyi hedefleyen modern bir yok etme konseptine dayanmaktadır. Almanya devleti, bu eksende 1971 yılında Hamburg Üniversite Kliniği'ndeki bir "Araştırma Bölümünde", Camera Silens adı verilen karanlık bir odada deprivasyon deneyleri başlattı. Burada, askerlerin de katıldığı bir grup üzerinde yapılan deneyler, kameralarla donatılmış, ses

geçirmeyen, karartılmış, manyetik alana karşı izole edilmiş bir tecrit odasında gerçekleştirildi. Deneğin kalp atışları, nefes alışları, nabız atışı sürekli olarak kaydedilmekte; konuşmaları ve davranışları dinleyiciler ve kameralarla gözetlenmekte ve sonuçlar son olarak bilgisayarda değerlendirilmekteydi. Deney için iki türlü temel koşul vardır:

1- Duyumsal Deprivasyon (Sensorik Deprivasyon): Duyumsal uyarılar, olanaklı olduğunca azaltılmakta, denek ses geçirgenliğinin olmadığı bir yarı karanlık odada bulunmaktadır. Bu şekilde böylesi bir ortamda uzun süre kalan kişinin duyumlarının süreç içerisinde özelliklerini yitirmektedir.

2- Algılanabilen Deprivasyon (Perzeptuel Deprivasyon): Duyumsal uyarıların ölçüsü, hiçbir bilgi verilmeksizin, normal düzeyde tutulmaktadır. Denek cam bir gözlükle, ışığı az olan, sürekli tanımlanmayan gürültünün olduğu bir odada tutulmaktadır. Deneylerin bu aşaması, kişinin algılama yeteneklerinin yitirilmesini hedeflemektedir.

Deney süresince uygulanan tecritin denek üzerinde yarattığı etki; aşırı duyarlılık, korku hali, halusinasyon, depresyon, baş ağrısı, yüksek tansiyon olarak saptanmıştır.

Basit gibi algılanan bu deneyler, sonradan Almanya'da "Yüksek Güvenlik Bölümleri"nin planlanıp inşa edilmesi ve tecrit tekniklerinin uygulanmasına temel olmuştur. Zaten bu hücrelerde kalan RAF tutuklularının mektupları incelendiğinde, tutukluların tecritte tutulmaya başladıkları andan itibaren hissettikleri ve yaşadıkları sorunların, deneylerde ortaya çıkan bulgulardan farklı olmadığı şaşırtıcı bir şekilde görülecektir.

Tabutluklar, cezaevleri tarihinde bir üst aşamayı ifade etmektedir. Bu nedenle sadece bir kaç insana uygulanan geçici bir uygulama olarak görülmemelidir. Avrupa ülkelerinde tabutlukların kaldırıldığı ve tecritin uygulanmadığı şeklindeki bir

yanlış anlaşış eksik bir bilgiden kaynaklanmaktadır; tabutlukların kaldırılması bir yana sürekli yeni tabutluklar inşa edilmekte, tecrit teknikleri ise sürekli geliştirilmektedir. Avrupa ülkelerindeki tabutlukların gündeminde bulunmamasının nedeni, bu ülkelerdeki radikal sol muhalefetin bugün oldukça zayıflamış olmasıdır. Radikal sol muhalefetin iyice zayıflamış olmasına karşın, tecrit ve tabutluk uygulaması devam etmektedir. Örneğın; Almanya'da, RAF kendisini tasfiye ettiğı halde, tutuklu bulunan 9 kadrosu halen tam tecritte tutulmaktadır. Yine Fransa ve İtalya'da devrimci kimliğine sahip çıkan politik tutuklular, sert tecrit uygulamasına maruz kalmaktadırlar.

Tabutluklar, tutukluların temel insanlık haklarına yönelik bir saldırıdır. Tutuklunun atacağı her adım, yapacağı her aktivite özel güvenlik görevlileri ve kameralarla gözetlenmekte, dinlenmekte ve kaydedilmektedir. Tutuklunun sözde "rahatı" için yapılan hücrede, kendisine ait en küçük bir köşe dahi bulamaz. Hücrenin her yeri tam bir gözetim altındadır ve kontrol dışı herhangi bir davranış mümkün değildir.

Hiçbir mantık, hiçbir gerekçe tabutlukları haklı çıkartamaz. Tabutluklara karşı olmak, her insanın insanlık görevidir.

Bu gün Almanya'da Stammheim, İngiltere'de H-Blokları, Amerika'da Marion ve Lexington, ve İtalya'da Tirani tabutluklarında yaşananlar ve tabutluklara karşı yapılan direnişler bunlara birer canlı örnektir.

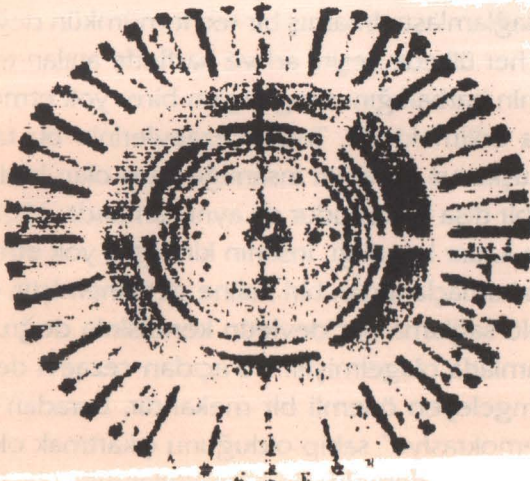
I. Bölüm

A. Cezaevlerinin Mimari Yapısı ve Pan-optik Sistem

Cezaevlerinin mimari yapısı, tecrit uygulamalarının başlamasıyla, tutuklunun diğer tutuklulardan tecrit edilmeye çalışılmasıyla birlikte farklılaşmıştır. Güvenlik gerekçesi öncelikli temel alınarak geliştirilmeye çalışılan mimari yapı, tutuklunun rehabilite edilmesi, “uysallaştırılması” adı altında yeni bir stratejiyle bütünleştirilmiştir. Pan-optik sistem, teknolojinin yardımıyla daha da mükemmelleştirilmiş, cezaevlerinin mimari tasarımı büyük bir sıçrama yapmıştır. Yalnızlaştırma sadece mekansal bir kavram olmaktan çıkartılmış, kişiliğin yok edilmesi gibi insanlık dışı bir yok etme hedefinin önemli bir parçası haline getirilmiştir. Mimari temeli sağlamlaştırılmamış bir tecrit mümkün değildir artık. Bu nedenle, her ülkede çeşitli ad ve harflerle anılan tecrit cezaevleri, sistemin barbarlığını simgeleyen birer yok etme abideleri olarak inşa edilmektedir. Tecrit cezaevlerinin bu tarzda inşa edilmeleri, kuşkusuz sistemin insanlığa karşı olan idolojik duruşunun özsel bir dışa vurumudur da aynı zamanda. Hiçbir sistem, emperyalizm kadar insanlığı, insanın kimliğini yok etmeyi kendi sisteminin asıl amaçlarından biri haline getirmemiştir. Cezaevlerinde kontrolü sağlama her devletin kendisinin doğrudan ifade edildiği kurumlarla olagelmıştır. Bu açıdan cezaevi devletin yapısallığını simgeleyen önemli bir mekandır, buradan o ülkenin nasıl bir “demokrasiye” sahip olduğunu çıkartmak oldukça kolaydır. En gelişkin “demokrasinin” uygulandığı ülkelerde bile,

cezaevleri o sistemin “inceltiilmiş barbarlığının” boyutlarını sergilemektedir. Diğer bir önemli nokta ise, cezaevlerinin aynı zamanda devletlerin kendi güçlerini demansratif bir şekilde ortaya koydukları mekanlar olma özelliğini taşımaktadır. Burada devlet erkinin her türlü baskı yöntem ve araçları doğrudan devreye girmektedir. Tutuklulara yönelik en küçük uygulamada bu güç ve baskı araçları kendini göstermektedir. Bu baskıdan tutukluların avukatları ve yakınları da payını almaktadır. Tutukluların her türlü haklardan mahrum edilmesinden katledilmelerine kadar uzanan bir terör ve sindirme, bu “güçler” tarafından uygulanmaktadır.

Pan-optik sistem 1787 yılında İngiliz filozof Jeremy Bentham tarafından ortaya atılmıştır. Bu 1970’li yıllarında ölen Fransız filozof Michel Foucault ise, bu kavramı yeniden canlandırmıştır. J. Bentham Pan-optik kavramını bir cezaevinin mimari yapısı için kullanmıştır. Pan-optik sistemden anlaşılması gereken tutuklula-

Pan-optik Sistem

nn, dairesel mimari yapıdaki bir cezaevinin tam ortasına yapılan nöbetçi kulesiyle sürekli gözetimidir.

Pan-optik sistemin yaratıcısı olan J. Bentham konseptine göre, tutukluların bulundukları tek kişilik hücreler öylesine küçük ölçülerde bölünmüştür ki, tecritin yanı sıra, tutuklular bu uygulamaların arkasındaki gücü, abartılı bir şekilde görürler. Dairesel olarak inşa edilmiş hücresel yapının orta kısımda bulunan gözetleme kulesi, her hücreye direk bir bakışa sahiptir. Bentham'ın prensibi, dairesel mimarinin mükemmelleştirilmesine dayanmaktadır. Böylelikle, tutukluların birbirleriyle herhangi bir ilişki kurmaları olanaklı olmadığı gibi, kolektif bir direniş ya da isyan örgütlemeleri de mümkün değildir, çünkü mimari yapı nedeniyle tutukluların her adımı denetlenmektedir. Tutsak ne zaman kimin tarafından gözetlendiğini tespit edemediğinden, kuledeki gardiyanı kendisine uygulanan sistemin “muazzam” bir gücü olarak algılar. Bu yapıyı gizemli hale getirmek için Bentham, kuledeki pencerelere birer pancur öngörür. Işıklandırma da bunun önemli bir parçasıdır. Hücrelerin bulunduğu kısımlar oldukça güçlü ampüllerle aydınlatılırken, kuledeki görevlilere olan ışık düşümü sınırlıdır. Böylelikle orta tarafta sadece yapı olarak “gizemli” duran nöbetçi kulesi, içindeki görevlilerle birlikte, tutukluya sistemin “kasvetli” izdüşümünü sunar.

Gücün prensibi burada, iktidar araçlarıyla daha fazla iç içe geçen kişilere daha az bağlıdır, hücrelerin yüzölçümleri, aydınlatılması ve bakış ilişkisini kurnazca dağıtan mekanlar olarak planlanmıştır. Bundan sonra ise, gücün kim tarafından kullanıldığı önemli değildir, çünkü herhangi bir kişi bu araca hükmedebilir, kullanabilir. Mekanların bu mimari düzenlenmesi, kontrol etme, kapatma, tecrit ve kapsama teknikleriyle bütünleşmiştir. Bu tarz, toplumun çeşitli yaşam alanlarına da genişletilebilir. İnsanların toplumda tek tek bireyler olarak hareket etmesi, her şeyi sadece kendi mutlu ve mutsuzluğuyla görmesi ve değerlendiri-

mesi, onları yalnızlaştırır. Özellikle emperyalist ülkelerde abartılmış bireyselliğin temelinde, sistemin rafine bir şekilde uyguladığı tecrit politikası yatar.

Pan-optik sistem her ne kadar bir cezaevi sisteminin temel tasarısı olmuşsa da, sistemin insanları bireycileştirerek, yalnızlaştırması bu uygulamayla birlikte, kapsamlı olarak hayata geçirilmeye çalışılmaktadır. Herkesin kendine ait kapalı yaşamında, kendi dünyasını yaşamasını ve bireyin kendisi dışında tüm konulara karşı duyarsızlaşmasını sağlayan küçük alanların yaratılması, bugün emperyalist ülkelerde bir yaşam tarzı haline getirilerek "normalleştirilmeye" çalışılmaktadır.

Artık bir tutuklunun gözetlenmesinin ötesinde, bir toplumun gözetlenmesi ve kontrol altına alınmasını sağlayacak teknik yatırımlar yapıldığı gibi, buna uygun hukuki düzenlemeler de hızla yapılmaktadır. Bentham'ın hücre sistemine dayalı ilk taslağı, 1787 yılında gerçekleşme olanağı bulmuştur.

Bu sistemin diğer bir köleleştirici yanı, 1791 yılında geliştirilerek tamamlanmıştır. Bentham'ın Pan-optik sistemi olduğu biçimiyle hemen geniş bir uygulama alanı bulmamıştır. Bu tekniğin birçok "pozitif" köleleştirici özelliğinin yanı sıra tamamen açık olma gibi olumsuz olan "negatif" yanı da bulunmaktaydı. Geniş açılı olması nedeniyle gözetleme alanında doğruluk payında sapmalar oluşturmaktaydı, yine hücrelerin üçte birinin güneş alması, tutuklular arasında bir farklılık yaratmaya da olanak sağlamıyordu. M. Foucault, Pan-optik sistemin amacını şöyle özetliyordu: *"Bu tarz bir uygulama, iktidar erkinin mükemmelleştirilmesini olanaklı kılmaktadır, çünkü bununla az bir insanla daha fazlası üzerinde erkin uygulanmasına temel yaratılmaktadır."*

Keza eski bir ceza teorisini olan G. de Mably, bunu şu şekilde ifade etmektedir. "Ceza, bu şekilde ifade etmeye izinliysen eğer, vücuttan ziyade ruhun cezalandırılmasını hedeflemektedir." Bu ifadenin ardındaki gerçek, deneylerle gerçekleştirilen

yok etme konseptlerinin asıl hedefini açık bir şekilde göstermektedir. Cezayı tutuklunun davranışlarıyla birliklikte, “kötü” bilinci ni iyileştirilmesi şeklinde gerekçelendirilmeye çalışılan ideoloj, bugün artık “resosyalizasyon” terimiyle tamamlanmıştır. Ege men ideolojinin açık bir ifadesi olan bu yaklaşım, tutuklunun kimliğini parçalayıp yeniden şekillendirilmesini hedeflemektedir. Bu amaçla uygulamaya konulan her yöntem ve araç yasaldır. Ce zaevlerinin hücre temelinde, yeni tarzda inşa edilmesi tamamen bu yaklaşımın bir ürünüdür. İlk adım, onlarca tutuklunun bir ara da kaldığı, kolektif yaşamın ve dayanışmanın hakim olduğu ge niş koğuşların daraltılması ve tek kişilik hücrelerin oluşturulması olmuştur. Bu parçalama prensibindeki asıl amaç, tutukluların kendi aralarında oluşan grup ilişkisinin yok edilmesidir.

Hücrelerin bu şekilde yan yana sıralanması prensibi, ilk ola rak 1777 yılında Genter cezaeviyle geniş bir uygulama alanı bul muştır. Hücrelerin iç mimarisi, yeni bir güvenlik ve gözetleme arayışına uygun olarak yapılmıştır. Fakat bu sistemin “olumsuz” yanı, binaya yeni eklerin yapılmasının ve hücrelerin doğrudan gözetlenmesinin olanaksız olmasıdır. O dönemlerde bu tarz bir mimari yapı oldukça önemliydi, çünkü teknik olanaksızlıklar ne deniyle hücrelerin doğrudan gözetlenmesi başka türlü mümkün olmamaktaydı. Bu sistemde asıl amaç, tutukluların doğrudan re habilitasyonuna “evcilleştirilmesine” olanak sağlayacak yapısal olanakların sağlanmasıdır.

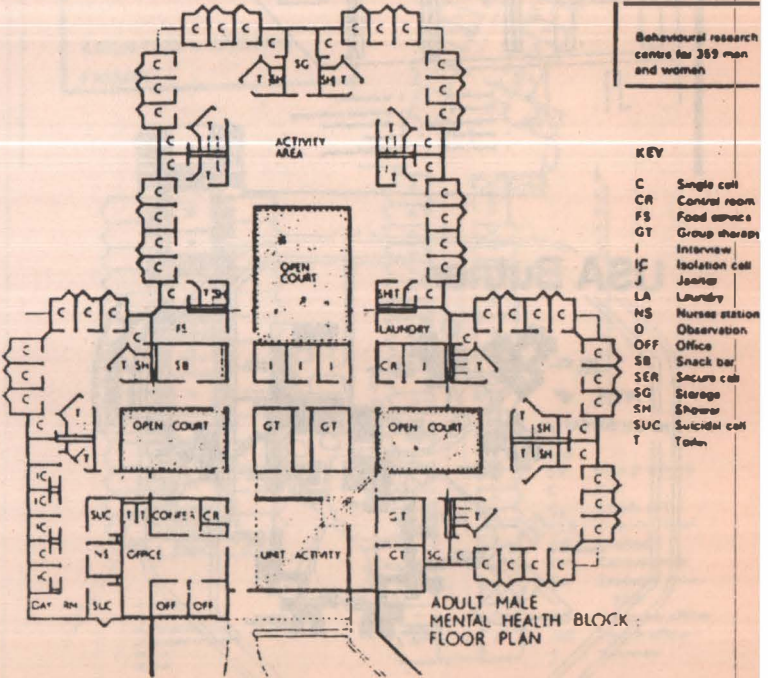
Cezaevlerinin hücreler temelinde “gözetleme, disipline et me ve baskı altına alma” şeklinde ifade edilebilecek üçlü kon septin geliştirildiği asıl alan ABD’dir. Bu da radial mimari tarzı na göre inşa edilen “Pensilvenya (Pennsylvania) sisteminde” ifa desini bulmuştur. Bu cezaevi sisteminin temeli, tutuklular arasın da her türlü ilişkiyi engelleyerek, onların sürekli tecritli ni sağla maktır. Radial sisteme göre inşa edilen ilk cezaevi Eastern Peni tentiary of Philadelphia cezaevidir. (1829 yılında Cherry Hill’de

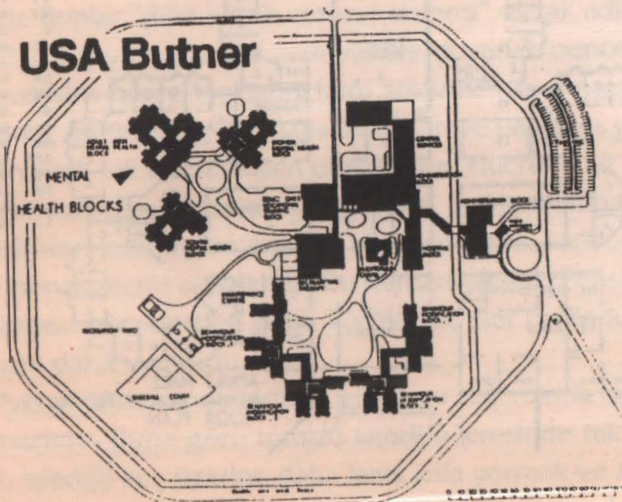
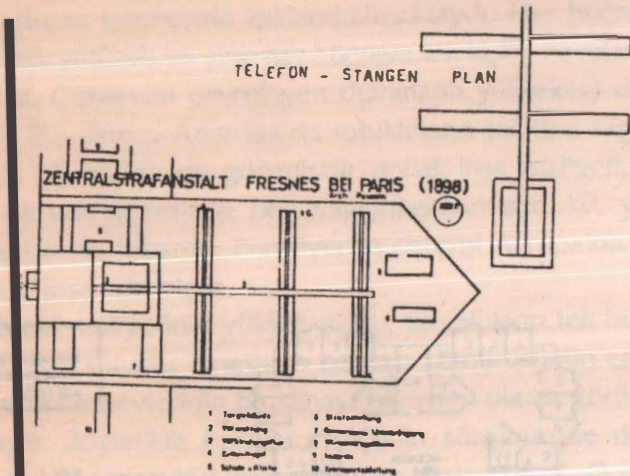
inşa edilmiştir.) Bu cezaevi Roma'daki Casa di Correcione cezaevinin daha geliştirilmiş halidir. Gözetleme koridoru boyunca yan yana bir kaç kat üzerine inşa edilen bu cezaevinin her katında 38 hücre bulunmakta, hücreler içeriye yanlamasına eğik bir biçimde duran lambalarla ışıklandırılmaktaydı. Her hücreye bir tuvalet yerleştirilmiş ve yine her hücreye tek kişilik havalandırma eklenmişti. Cezaevini çevreleyen duvarların yüksekliği de 10,5 metredir. Bu sistem Amerika'da tutukluların tecritini sağlaması açısından büyük bir ilgi görmüştür, ancak inşa maliyetinin çok yüksek olması nedeniyle pek yaygınlaşmamıştır. 19. yüzyılın ikinci yarısından itibaren, Pensilvenya sistemi Avrupa'da yaygın bir şekilde inşa edilmiştir.

Cezaevi maliyetinin yüksek oluşu, tutukluların tek hücrelerde tutulması, tutuklu emeğinin bedava sömürsünün cazipliği, kısa sürede cezaevlerinin bir sanayi işletmesi olarak görülmesini sağlamıştır. Böylelikle tutuklu emeğinin sömürsüne dayanan atölyeli hücre cezaevleri inşa edilmeye başlanmıştır. O dönemlerde inşa edilen, Auburn ve Sing-Sing cezaevleri bunlardan sadece ikisidir. Bunlar “dört köşeli cezaevi sistemi” olarak adlandırılmaktadırlar. Dış yüzeyde bulunan yüksek duvarlar, pencerelerin önünü ve tüm hücre bloklarını kutu şeklinde kapatmaktadırlar. Blokların iç bölümü ise yan yana sıralanan ve baş başa getirilerek dizilmiş tek tek hücrelerden oluşmuştur. Hücreler bir galeriyle kapatılmışlardır. Hücrelerin doğrudan ışıklandırılması ve havalandırılması bulunmamaktadır. Havalandırma sadece dış duvardaki pencerelerle olanaklıdır. Bu mimari yapıda, Pensilvenya sistemindeki hücrelerden daha küçük hücreler bulunduğundan, maliyeti daha uygundu.

Pensilvenya sisteminde olduğu gibi kutu sisteminde de tecrit aynı amaçlıdır: Buna göre tutuklu kendi hücrelerinde tek başına kalarak, işlediği suç üzerine daha fazla kafa yormalı ve ardından pişmanlık duymayı sağlayacak “rahat” bir ortama sahip ol-

sessiz ölüm

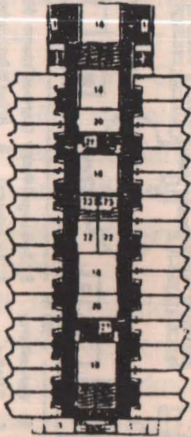

sessiz ölüm

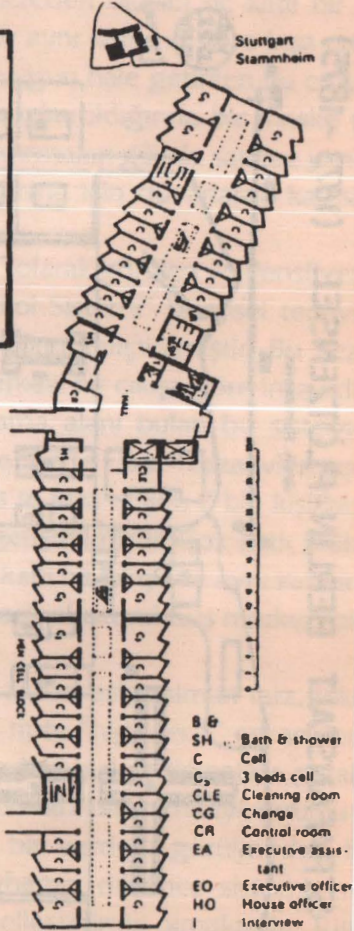
VERWAHRUNG ZUR GENESUNG
-SÜDLICHER BETTENTRAKT IM
KREISKRANKENHAUS ULZEN

VERWAHRUNG ZUR BESSERUNG
-MÄNNERTRAKT STAMMHEIM

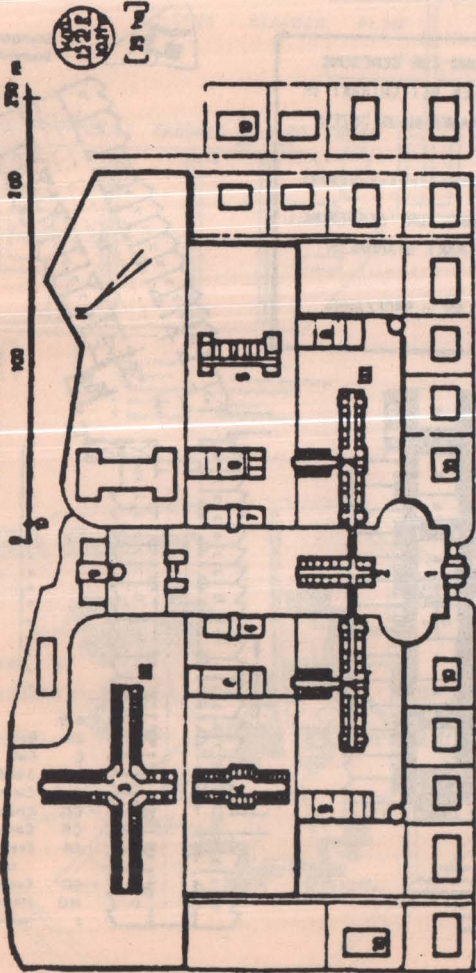
RADIALPLAN + SÄGEZAHN-
FASSENDE

- 16 Inhaber
- 18 Aufseher
- 20 Pflegeeinrichtung
- 21 Gruppenhelfer
- 22 Arzt
- 23 Bac

三

	- SD m	
1 Torgelände	2 Vermietung	3 Zeltlagerplätze (erwachsene) 4 camp. 1. Lagerplätze
5 Kranenhaus	6 Küche	7 Wäscherei 8 Arbeitsbereich 9 Heizzentrale 10 Wohnungen

maliydi. Avrupa da buna yönelik çeşitli girişimlerde bulunmuş, ancak kendilsine özgü bir sistem yaratamamıştır. Avrupa, farklı bir mimari yapı geliştiremediğinden, Amerika'daki hücre sistemlerine özel bir ilgi göstermiştir. Pensilvenya sistemine göre 1842 yılında inşa edilen ilk cezaevi, Londra'daki Pentonville cezaevidir. Bu cezaevi 520 hücreden oluşan üç katlı bir binadır. Berlin'deki Moabit cezaevi de aynı sisteme göre inşa edilmiştir. Prusya'nın askeri disiplinine uygun hale getirilen bu cezaevinde tutuklular, hücrelerinin dışına çıkartıldığında bir maske taşımak zorundaydılar, ayrıca havalandırmaları günde sadece yarım saatle sınırlandırılmıştı. Havalandırma için duvarlarda kafesler inşa edilmişti.

“En üst güvenlik düzeyi” olarak görülen ve Pensilvenya sistemini temel alan, “Telefon-Pol-Sistemi” bireysel tedavi, tecrit ve sınıflandırma durumuna göre geliştirilmiştir. Bu cezaevleri köşe açılı hücre bölümleri merkezi bir çıkışa göre inşa edilmiştir. Amerika'da geniş bir uygulama alanı bulan bu sisteme göre 1947 yılında “Camp-Cook” ve “Terre Haut” cezaevleri açılmıştır. Bu sistem daha sonraları Paris'te inşa edilen 2 bin kişi kapasiteli Fresner cezaeviyle daha da geliştirilmiştir. Çok katlı bloklar her iki yandan simetrik olarak tek katlı bir çıkışa ve aynı zamanda cezaevinde sağlık ve eğitim amaçlı oluşturulmuş merkezi bir bölüme bağlanmıştır.

Kendi döneminde örnek alınan eski mimari tarz, teknolojik gelişmeyle birlikte yerini yeni tipte “high tech” cezaevlerine bırakmıştır. Gözetim teknolojisindeki hızlı gelişmelere paralel olarak, cezaevlerinin inşası artık bu tarz bir mimariyi zorunlu kılmaktadır. Böylelikle merkezi bir yerden, görülmeden herkesi gözetlemeyi temel alan Benthamcı düşünce sistemi, modern elektronik sistemle mükemmelleştirilmiş olmaktadır. Tutuklular artık merkez açılı bir mimari yapı yerine, her koridora ve gerektiğinde her hücreye yerleştirilen kameralarla, tutuklunun kendi-

sinin bile yıllarca yerini tespit edemeyeceği ayrı mekanlarda kontrol altında tutulmaktadırlar. Yok ediciliği ve barbarlığı mekansal kontrolle sınırlı olan eski sistem, yerini, modern hücre sistemine, psikolog ve pedagogların özel yöntemleriyle tutukluların kişiliğinin yok edilmesine dayanan özel programlara bırakmıştır. Günümüzde cezaevlerinin açık sömürü merkezleri olarak, kapitalist üretimim en karlı çalışma kampları haline geldiğini vurgulamak önemlidir.

B. Yüksek Güvenlik Cezaevleri ve Beyin Yıkama Terapi Blokları (Aşamalı Terapi Programı)

Dört aşamalı güvenlik sistemini içinde barındıran tecrit cezaevleri, tutuklulara dönük yok etme birimlerini de içinde barındırmaktadır. Bu aşamalı güvenlik sistemine göre sınıflandırma açık bir kimliksizleştirme yönelimin ifadesidir aynı zamanda. Aşamalı güvenlik sınıflandırılmasına göre planlanan rehabilitasyon şu bölümlerden oluşmaktadır: “İyileşmeye hazır olanlar”, “iyileşme çabasını gösterenler”, iyileşme çabasını göstermeyenler” ve “iyileşemezler”. Yapılan bu sınıflandırma, belirtilen aşamalı güvenlik sistemlerindeki uygulamalardır. İçerisinde her türlü insanlık dışı yöntemi barındıran bu sınıflandırma, tecrit uygulamasının dayanaklarından biridir. Dr. Schein’in 24 maddesinde ifadesini bulan bu sınıflandırma, tutukludaki herhangi bir davranış ve düşünsel farklılığın tesbit edilerek, onun kimliğinin parçalanmasına dayanmaktadır. Bu da, cezaevlerinde çalıştırılan pedagoglar, psikologlar ve doktorlar ordusu tarafından gerçekleştirilmektedir. Devletin istenilen davranışı şekillendirme programının uygulayıcısı olan bu insanlar, tutukludaki “iyi hali” belirleme ve ona nasıl bir “tedavi” yönteminin uygulanması gerektiğini saptamaktadırlar. Davranışlarında “iyileşmenin” saptandığı tutuklular, ceza indirimiyle sağlanan olanağın yanı sıra, daha fazla görüş ve kantine iz-

ni tecrit koşullarının esnekleştirildiği bir bölüme sevk edilerek ödüllendirilmektedirler. Örneğin, çok katlı tecrit cezaevlerinde arzu edilen “iyileşmeye” paralel olarak, tutuklular rehabilite programında hedeflenen başarı derecesine göre (cezaevinin mimari yapısına bağlı olarak) en üst kattan en alt kata doğru yerleştirilmektedirler. Tamamen “iyileşemezler” grubuna giren tutuklular en alt kata ya da o cezaevinde buna uygun olarak ayrılan kattaki tek hücrelere kapılmakla ve en sert tecrit koşullarına maruz kalmaktadırlar.

Günümüzde cezaevlerinin mimari yapısı da, bu durum göz önüne alınarak yapılmıştır. Cezaevlerinde tutukluda uyum sağlamayı teşvik ederek onun cezasının indirilmesini ön gören ödüllendirme yaklaşımı, elektronik gözetlemeyle birleştirildiğinde, bu kez cezaevlerinde aşamalı mimari tasarımı gündeme getirmiştir. Özellikle Amerika’da yaygın bir şekilde uygulanan bu sistem, bugün dünyanın birçok ülkesinde yaygınlaşmaktadır. Bu sistem üç ana sınıflandırmadan oluşmaktadır: Maximum güvenli, orta güvenli ve düşük güvenli. Bu üç aşamayı kendi mimari yapısında bulunduran 1947 yılında inşa edilen “Camp Cook” ve Terre Haut” cezaevleridir. Jacksen şehrindeki 5 bin kişi kapasiteli “Michigan State Prison” cezaevi ve Almanya’da da Detmold şehrindeki cezaevi aynı prensibe dayanmaktadır. Bu sistem “Courtyard-sistemnin” aynısıdır. Courtyard-sisteminde kapalı koridorları çaprazlama birbiriyle bağlayan hücre binaları merkezi havalandırmayı çevrelemektedir. Bu sistemin en çarpıcı örneği New York şehrindeki Attica cezaevidir. Cezaevi mimarisinde kaydedilen diğer bir aşama, ilk olarak 1922 yılında ortaya çıkan çok katlı yüksek binalı cezaevleridir. Bu tarzın bugün de birçok ülkede yaygın bir şekilde kullanılmasının nedeni, onun, “güvenlikli” oluşundan kaynaklanmaktadır. Küçük bir gökdeleni andıran bu tip tecrit cezaevleri, her geçen gün daha fazla rağbet görmektedir. Bu tarz mimari yapı hemen hemen tüm ülkelerde

(örneğin North Carolina’da “Western Correctional Center for Burke County”, Almanya’da “Stammheim” ve Amsterdam’da “Bijmer Bajes”) bulunmaktadır.

Bu güvenlik sistemine göre inşa edilen cezaevleri, tutukluları da, yukarıda belirtildiği gibi sınıflandırmaktadır: Kimlik dönüşümü konusunda önemli adımlar atan “iyileşenler” grubu “düşük yoğunluklu” güvenlik birimine, hala yeni davranışlarla uyum sağlamayan grup “orta güvenli” birime ve devrimci kimliğine sahip çıkıp onurunu koruyan “iyileşemezler” grubu ise “maksimum güvenli” bölüme yerleştirilmektedirler. Kuşkusuz “iyileşemezler” grubuna girenler genellikle politik tutuklular olduğundan, uygulanan kişisizleştirme programının hedefi bu kesimler olmuştur.

Kontrol ya da terapi üniteleri olarak adlandırılan bu bölümler, tecrit programının önemli bir dayağını oluşturmaktadır. Bu üniteler, tutuklunun kimliğinin yok edilmesine olanak sunan, kişisizleşme, ihanet ve itaat etme dönüşümü amaçlayan mekanların birisi olarak görülmelidir. Artık günümüzde Terapi ünitesi olmayan bir tecrit cezaevinin varlığı düşünülemez. Tutuklunun “rehabilitasyonundan” sorumlu olan komisyon, her ülkenin belirlediği yasal çerçevede oluşturulmaktadır. Örneğin İtalya’da bu yetki “süper savcı” olarak nitelendirilen belirli sayıdaki savcının tasarrufundadır. Aynı uygulama İspanya’da da mevcuttur. Almanya’da, tutuklunun yargılandığı mahkemenin duruşma hakkının doğrudan yetkisi bulunmaktadır. ABD’de ise, bu yetki genişletilmiş bir komisyonun denetimindedir. Ama her ülkede biraz farklı boyutlarda olsa dahi, genelde her tecrit cezaevinde, tutuklunun davranışından ve değiştirilmesinden doğrudan yetkili olan bir kurum bulunmaktadır. Komisyon üyesi genelde şu kişilerden oluşmaktadır: Cezaevi müdürü, psikolog, pedagog, savcı veya Adalet Bakanlığı’ndan” bir yetkili. Tutsak kendisine dayatılan uygulamalar doğrultusunda, düzenli olarak bu komisyonun

karşısına çıkartılır. Komisyonun her üyesinin saptadığı gözlemler; bunlar tutukluta idari uygulamalara itaatden, dinlediği bir habere karşı gösterdiği tepki ve ruhsal dengesindeki sapmalara kadar detaylı bir davranış kontrol raporuna göre saptanır, komisyon tutuklula bir plana dayanan görüşmeler yapmaktadır. Eğer tutukluta istenilen pişmanlık gözlenmiyorsa, “aykırı” davranışları ve politik düşüncesi gerekçe gösterilerek, tutukluya her defasında ceza indiriminden faydalanmayacağı vurgulanır. Komisyon, bir değişimin (gelişmenin) gözlemlendiği tutukluya, kişiliğinin daha fazla parçalanması için yeni bir program uygulayarak, ödüllendirme yöntemini devreye sokmaktadır.

Tecrit cezaevlerine sevk edilen tutuklular, ilk önce bir karma ekip tarafından karşılanmakta ve her tutuklu komisyonun ilk izlenimine ve eldeki verilere göre uygun görülen bloklara yerleştirilmekte. Bazı tecrit cezaevlerinde hiyerarşik bir şekilde düzenlenen gruplar arasında geçiş uygulaması yer almaktadır. İlk grupta yer alanlar uyum sağlamayanlardır, bunlar tutukluluk koşulları en kötü olanlardır. En üst grupta yer alanlar ise, koşulları en iyi olanlar olarak ayrılmıştır. Alt gruptan üst gruba geçişe karar verenler, psikolog ve terapistlerdir. Bu durum ABD’de oldukça yaygın, Avrupa’da da artık “normalleşen” bir uygulamadır. Politik tutuklulara bir program çerçevesinde uygulanan bu durum, adli tutuklulara da geniş kapsamlı uygulanmaktadır. Örneğin, araba çalmaktan 4 yıl hapse mahkum edilen Murphy Rosswelt terapi gereğince 14 yıl cezaevinde tutulmuştur.

Uyum sağlamayanlar olarak sınıflandırılan tutuklular, kimliklerinin parçalanmasının bir adımı olarak infazlarının yakılması tehdidiyle birlikte, günlük yaşamlarında çeşitli yaptırımlarla (mektup, havalandırma ve görüş yasağı gibi), bir dizi terör ve provokatif amaçlı sınırlandırmalara maruz kalmaktadırlar.

Özgün örnekler dışında, şimdiye kadar tecrit cezaevlerinden, devrimci kimliğini koruyarak infazdan yararlanıp çıkan tutuklu olmamıştır.

Dr. Schein'in 24 maddelik programı da bunu öne çıkartır.

"Benim ana tezim şudur: Açık bir davranış değişikliğini ortaya çıkartmak için, eski davranış örnekleri ve şekillenmeyle ilişkileri zayıflatmak, azaltmak ve yok etmek gereklidir."

Dr. P. Herbert Leldermann bunu daha da genişletmektedir.

"Şimdi cezai tedbir olarak tecrit yeniden açılmalıdır. Davranış biçimine göre üç insan tipini ayrı ayrı ele alacağım. Birinci tip, psikolojik olarak sağlıklı, ama davranış olarak kötü uyumlu bir birey. Bu kişi tecritin değişken periyotlarında güçlü yıkıcı efektleri sındirebilir."

Daha fazla uyum sağlama davranışlarını öğretme teknikleri olarak tecrit, sosyal interaksyonun seviyeli tekniklerden daha az efektif olduğu kanıtlanmıştır.

İkinci tip, tecrit kendi iç ihtiyaçlarının patolojik bir ifadesinde bulan bir birey. Bu kişi için tecrit, cezalandırma ya da verilen bir davranış tarzının öğretilmesi tekniği açısından faydasızdır.

Üçüncü tip, iç yaşamı kötü bir iç kontrolde bulunan bir bireydir. İzolasyon onu, kendi yeteneklerini tüketmeye zorlayacaktır. Eğer tecrit daha fazla yoğunlaştırılırsa, korkunun büyümesi ve endişelerin artması, onu belki de psikoza götürecektir. Bu son iki tip, bireysel temelde bir psikiyatrik tedaviye tabi tutulmalıdır.

Ben kontrol tekniği olarak tecritin, tutuklularda iç kontrolün sorunlarıyla birlikte en iyi etkiye sahip olacağını kabul ediyorum. Psikiyatrinin burada fazlaca bir yardımı olmayacaktır....

Kendi psikolojik ve fizyolojik fonksiyonlarını sürekli olarak korumak isteyen bireyin, sensorik ve sosyal uyarılan değişken ölçülere bağlıdır. Onun uyarılarında eksiklikler varsa, o ruhsal sapmalara, zamanın yitimi hissine, halusinasyona ve hareket koordinasyonunun zayıflaması kaybına uğrayabilir. Düşünme ve karar vermede yeteneksizleşebilir. Hafızası zayıflar, görme kabiliyeti azalır. Bu şekilde hızlıca telkinlerin kurbanı olabilir."

Diktatörler de dahil hiçbir devlet, tutukladığı politik tutuklu-

2-TECRİT NEDİR, NEYİ HEDEFLER?

ya işkence yaptığını kabul etmez; “hukuk devleti” zırhı arkasına saklanarak, cezaevlerinde insan haklarına aykırı uygulamaların varlığını sürekli inkar ederek, bunları kamuoyundan gizlemeye çalışır. Bilindiği gibi işkence sadece bilgi elde etmek için uygulanmaz, aynı zamanda politik karşıtın kişiliğinin ve iradesinin teslim alınmasını da hedefler. Cezaevleri de, bu temelde gözaltında işkenceyle başlayan sürecin, farklı yöntemlerle devam ettirildiği ve sonuca götürüldüğü bir baskı ve denetim kurumudur. Tecrit uygulaması bu açıdan önemli bir yere sahiptir.

Politik tutukluların tek kişilik hücrelerde tutularak kişiliklerinin yok edilmesi, özünde oldukça pahalı bir uygulamadır. Peki devlet, kendisinin de üzerinde durarak vurguladığı gibi yüksek miktarlarda paralar harcayarak, kendi iktidanna karşı mücadele eden tutuklunun “rahatını” neden sağlasın? Neden kameralarla gözetleme ihtiyacı duysun? Neden çok sayıda personeli az sayıdaki tutuklunun “sorunlarını” çözmek için ayırsın?

Tecrit, kelime karşılığı olarak bireyin sosyal açıdan tamamıyla yalıtılması, interaksyonu sağlayacak olanaklardan yoksun bırakılması, yaşamla olan tüm bağlarının koparılması demektir. Nasıl ki işkence, doğrudan insan kişiliğine yönelen bir baskıysa, cezaevleri de işkenceyle başlayan bu süreci, kendi yöntem ve araçlarıyla uzun süreye yayarak devam ettiren mekanizmanın bir diğer parçasıdır. Tabutluklar söz konusu olduğunda, politik kişi-

liğe yönelik tehditin içeriği daha bir farklılaşır. Koşullar kötü olsa dahi grup halinde yaşanılan yerler, tutukluların sosyal davranışlarının ve bilinçlerinin korunmasını asgari düzeyde sağlar. Oysa tecritte bu kesinlikle mümkün değildir. Tutukluların bırakın yakın çevresiyle bir ilişki geliştirmesi, duyumlarına hitap edecek tüm olanaklar ortadan kaldınır.

Tecrit işkencenin değişik yöntemlerle uygulanmasıdır. Iřkencede olduğu gibi, asıl amacı da tutuklunun kişiliğini yok etmektir. Tecrit sadece politik tutuklular için değil, insanlık dışı tutukluluk koşullarına uyum sağlamak istemeyen sosyal tutuklular (adli tutuklular) için de bir tehlikedir. Tecrit duyumsal uyanların sınırlandırılması temelinde tutukluta, emosyonel (duygusal) bir yıkım sağlar. Tecritin diğer bir fonksiyonu da, hem tutuklular arasında hem de onun sosyal çevresiyle olan ilişkilerinin yok edilerek, tutuklunun tamamen yalnızlaştırılmasıdır. Cezaevi içerisinde tecritin uygulanması, insanın sosyal varlığına ve tutukluların ortaklaşa geliştirdikleri grup kùltürüne karşı bir saldırıdır. Tecrit tutuklunun kendisinin dışında hiç kimseyle konuşamaması, duygu ve düşüncelerini sesli olarak hiç kimseyle paylaşamaması, sesleri olduğu gibi duyamaması, algılayamamasıdır; yine cezaevindeki tüm aktivitelerden mahrum bırakılması ve yapacaklarını hiçbir zaman kendisinin belirleyememesidir. Bu şekilde toplumsal tüm bağları koparılan tutuklu, yalnızlık çemberi içinde sürekli kendisiyle hesaplaşmaya zorlanmakta, iradesi kırılarak teslim alınmaya çalışılmaktadır.

Tutuklunun davranışlarının denetlenerek politik kişiliğinin yok edilmesini hedefleyen hücre uygulamasına devletin duyduğu aşırı ilginin temelinde yatan asıl neden budur.

İzolasyon veya tecrit, genel tıp dalında hem korunma alanlarında örneğin enfeksiyonlarda ya da verem, tifo gibi salgın hastalıklarda olduğu gibi kişilerin veya bölgenin tamamen dış dünyaya kapatılarak karantina altına alınması şeklinde ve yine önem-

li operatif uygulamalarda zorunlu olarak gerçekleştirilen bir eylemdir. Buradaki uygulamalar belirli bir sureyi kapsarken hedeflenen hastanın ya da boylesi tehlikeli bir hastalıkla karşı karşıya bulunan toplumun öncelikle sağlığının korunmasından hareket edilir. Boylesi tecrit uygulamaları, cezaevlerinde uygulanan tecrit koşulları ve yöntemleriyle pek örtüşmez. Zira cezaevlerindeki tecrit uygulamasında, insan yaşımının korunması değil tersine yok edilmesi için çaba sarf edilir.

Psikiyatride ve cezaevlerindeki tecrit uygulama alanları olarak birbirlerine biraz daha yakındırlar. Zaten cezaevlerindeki tecrit tekniklerinin geliştirilmesinde, psikiyatri kliniklerinden faydalanması ve bazı tekniklerin aynı olması bu nedenle pek şaşırtıcı değildir. Psikiyatri olarak adlandırılan bilimin birçok yöntemi, kişi y çeşitli bölümlerde tecrit etmek için uygulamaya sokulur. Örneğin psikiyatri kliniklerinde bu amaçla, ziyaret yasağı, mektup yasağı, uyku sağlayıcı ilaçların verilmesi gibi farklı yöntemler kullanılır. Bu uygulamaların kişinin “sakinleştirilmesi” ve ruh sağlığının sabit bir düzeyde kalması amacıyla yapıldığı açıklanmaktadır. Her psikiyatri kliniğinin mutlaka “ağır durumlar” için kullandığı tecrit hücreleri vardır ve buraya kapatılan hastalar depresyon durumlarında bazı sert müdahale araçlarıyla karşılaşırlar. Örneğin elektro-şok uygulaması vazgeçilmez teknikler arasındadır. Tecrit uygulamasının doğal görüldüğü ve çeşitli tedavi tekniklerin uygulandığı bu mekanların, tecrit deneylerinin daha fazla gerçekleştirildiği alanlardan olması bu nedenle şaşırtıcı değildir.

Cezaevlerinde yasal olarak tecrit, hem ölüm cezasına çarpıtılan kişinin cezasının infazına kadar karşı karşıya kaldığı bir uygulama olmuş, aynı zamanda da cezaevinde gözaltı suresi ve cezai kovuşturma olarak birçok amacı güden bir “koruma, sindirme” yöntemi olarak uygulanagelmіřtir. Bunları sıralamak gerekirse: Tutuklunun korkutulması, rktlmesi, itiraflığa, emir ve talimatlara uymaya zorlaması gibi. İzolasyon işkencenin deği-

şik yöntemlerle uygulanmasıdır. İşkencede olduğu gibi, tecritin asıl amacı da tutuklunun kişiliğini yok etmektir. Tecrit sadece politik tutuklular için değil, insanlık dışı tutukluluk koşullarına uyum sağlamak istemeyen adli tutuklular için de bir tehlikedir.

Tecrit uygulamasının asıl dayanağı Sensorik Deprivasyon'dur. Bundan şu anlaşılmaktadır. Kişinin azami düzeyde, aşın bir ortama sokulmasıdır. Duyumsal uyanların sınırlandırılması bu uygulamanın ilk hedefidir. Tecrit, insanda duyumsal uyanların açılığının oluşumunu koşullandıran bir işkencedir. Kişinin koku alma, duyma, görme, dokunma ve tad alma organlarının, onun çevresel denetimiyle birlikte kontrolünün dışına çıkartılmasıdır.

Duyumsal uyarılar kişinin çevresini algılamasının temel araçlarıdır. Çevresel değişikliklerin art arda sürekli algılanması, duyumsal uyanları hareketli kılmaktadır. Her günkü çevresel değişikliklerin beyin tarafından algılanması, kaydedilmesi ve devamla farklı noktalarla ilişkilendirilerek işlenebilmesi için, duyum organları duyumsal uyarılarla organik bir bağ içerisinde canlı tutulmaktadır.

Kişinin kendini yönlendirme temelinde sahip olduğu yaşamsal fonksiyonlar ve insan organizmasının gelişimi, sürekli değişen çevrede duyumsal algılanmayla kurulun ilişkiye bağlıdır. Tecrit tam bu noktada etkili olmaktadır. Tecritte bir kez değişken bir çevre yoktur. Tecritte yaratılan suni çevre sabit ve değişmez olması nedeniyle uyanlar, buna bağlı olarak doğrudan etkilenmekte ve uyan açılığı oluşmaktadır. Bu ortamda kişinin duyum organları felç olduğu gibi, desintegrasyon, aşın boyutlarda yönelimsizlik oluşmakta ve bireyin sürekli ve zorunlu olarak hareketsiz, dar bir ortamda bulunmasından dolayı kaslarda uyuşma, eklemlerde kireçlenme ve kemiklerde deformasyonlar ortaya çıkmaktadır. Tüm bu gelişmeler kişinin motorik sistemini doğrudan etkilediği gibi, kaynağını aktif çevresel değişikliklerden alan sensorik fonksiyonlarını da devre dışı bırakmaktadır.

Tecrit koşullarında ortaya çıkan bu reaksiyonlar, sensorik dep-

deprivasyon uygulaması aracılığıyla ortaya çıkan kişilik deformasyonunun bir sonucudur. Çevresel uyanlar, çevresel değişikliklerin alışılmış sürekli akıntısının parçası olarak algılandıklarından ve belirli sistematik ilişki içerisinde içiçe geçtiğinden, sensorik deprivasyona maruz kalan kişilik bu suni etkileşim zemininde doğrudan etkilenir. Bu durum, hazırlıksız bireyin devletin aşırı şiddet ve terörü karşısında, yine savaş durumlarında ve işkecece yönelimini yitiren insanların reaksiyonlarıyla karşılaştırılabilir.

Her sınırlı çevresel değişkenlik karşısında artan ve deforme edilen duyarlılık, güçlü bir şekilde azaltılan algılama yeteneğiyle birleştiğinde bireyin kendi kimliğinde bazı değişiklikleri zorunlu kılar. Bunun ardından sensorik deprivasyonun etkisi olarak, halüsinasyon ve vegetatif fonksiyonlarda olduğu gibi otoskopik semptomlar ortaya çıkmaktadır.

Tüm bunlar, suni ve başkaları tarafından belirlenmiş bir çevrede bireyin sensorik deprivasyonla artan yönelimsizliğinin manifestosudur. Yönelimsizlik, halüsinasyon eğilimleri vegetatif fonksiyonlardaki rahatsızlıklarla (açlığın ve susuzluğun, uyuma ihtiyacını duygusunun güçlenmesi) ilişki içerisinde, sensorik deprivasyona maruz kalan bireyin kimliğinin tahrip edilmesini doğrudan belirlemektedir, çünkü insan suni olarak yaratılmış ve başkaları tarafından sürekli denetlenen bir toplum içerisinde büyümüştür. İnsanın sosyal olma varlığını koşullandıran da onun bu değişken bir çevre içerisindeki etkin eylemidir. Doğanın en yavaş değişiklik gösterdiği alanlarda bile, insanın duyum organları belirli bir değişikliği kaydetmekte ve ona yönelik bir uyumu sağlamaktadır. Örneğin çöl gibi ortamlarda doğanın kendi yasaları temelinde bir değişiklik gerçekleşmekte gece ve gündüzleri farklılaşan ısı dereceleri, rüzgarlı ve baskı hava süreçleri oluşmaktadır. Yine başka bir örnek kutuplarda yaşayan eskimolar. Buz ortamı onların fiziksel uyumunu zorunlu kılarken, diğer yandan kişiliklerinin bu ortama göre şekillenmesinde de önemli bir rol oynar.

Bu ve buna benzer doğa süreçlerin ortaya çıkardığı farklılıklar duyum organlarınca kaydedilmekte, burada yaşayan insanların kişilik yönelimleri bu tarzda şekillenmektedir. Tecrit koşullarında ise, kişinin kendi yöneliminde bir dengeyi sağlayacak bu zincirleme eylem dizisi mevcut değildir. Bireyin doğal bir ortamda sürdürdüğü sosyal yaşantı içerisinde her gün ağıladığı çevresel değişiklikler, onda bir kurulu dengeyi sağlar. Örneğin bir eskimo için karın birçok özelliği onun için bir anlam taşıırken, çöllerde yaşayan birisi içinse, kuma yüklenen birden fazla farklı anlamlar vardır. Her iki ortamdaki insanlar soğuğa ya da ısıya karşı daha dayanıklıdır. Bir eskimo çölde yaşayamayacağı gibi bir sahra insanı da kutuplarda yaşayamaz. Bunda sadece biyolojik yapı değil, onunla bir bütün oluşturan ruhsal yapı da önemli bir rol oynar. Tecrit koşullarında da, kişi hangi ortamda yaşarsa yaşasın, onun birden bire tamamen farklı bir mekan ve ruhsal ortama zorla sokulmasıdır.

Özellikle seslerin algılanması, bir bireyin sosyal yanının en önemli yanını oluşturmaktadır. Duyumsal uyarı bireyin sadece doğayla kurduğu karşılıklı bir iletişimi değil, aynı zamanda onun sosyal yanını güçlü tutan bir anahtardır. Bireyin kendisinin dışındaki diğer insanların varlığını hissetmesi ve onlarla iletişim sağlamasında, sesler önemli bir yere sahiptir. Dilin ve müziğin akustik iletişim olarak dünya da en eski iletişim formu olduğu bilinmektedir.

Çevresel gelişmelerde yaşanan farklı olaylar kendi doğal yapısında bireyde anlık gerilimleri ortaya çıkartır. Mevcut oluşan durumun yok olmasıyla, vücut tekrar eski yapısına döner. Ancak tecrit gibi gerilimi sürekli kılacak bir ortamda, bedenın reaksiyonu bu uzun zaman süren gerilimi kaldıramaz. Tecrit bütünlüklü olarak gerilim yaratır ve onu süreklileştirir. Bilindiği gibi beden gerilim ortamında, her zamankinden daha fazla enerjiye ihtiyaç duyar ve adrenalin artışı vücudun geniş ölçüde farklı tedbirler almasına yol açar. Vücudun kendi dengesini sağlaması için, adrenalin oranının

eski düzeyine inmesi gerekir. Ancak bu tecrit koşullarında olanaklı değildir.

Duyum organları bir bütün olarak, çevreyle ilişki içerisinde sürekli yenilerek alınan bilgilere bağımlıdır. Eğer bu bilgilerin akışı durur veya koparsa kişi belirli bir zaman sonra, gerçeklikle olan bağlarını algılamaksızın, bir yönsüzlüğe girer. Bireyin vegetatif sinir sistemi üzerinde doğrudan etkili olan bu durum, bireyin kendine yabancılaşmasını sağlayarak ardından zincirleme bir dizi somatik ve psiko-somatik rahatsızlıkların varlığını ortaya çıkartır. Azalan uyanların durumu sadece konsantrasyon ve düşünme yeteneğini olumsuz etkilemez ve yine sadece halüsinasyon formunda vücudu kendi uyanın oluşumunu sağlamaya zorlamaz, aynı zamanda insan vücudunun organ fonksiyonlarının temel dengesini bozar ve çürütür. Vücudun iç fonksiyonları (bunlar nabız, nefes alışının hızlığı, vücut ısı, tansiyon, sindirim ve diğer fonksiyonlardır) ve onun düzenlenmiş birlikte uyumu vegetatif sinir sistemi tarafından yönlendirilir. Adrenalin ve noradrenalin bu uyumu sağlayan iki önemli kimyasal maddedir. Adrenalin ve noradrenalin, kalp, ciğer, mide, kan damarı gibi organlara emirleri ileten, bilgi maddeleridir. Örneğin, bu maddeler yemek mideye inmez, mide zarında daha iyi kan akışının olmasını belirlerler. Aynı zamanda kaslar ve sindirim için önemli olmayan organlara daha az kan iletilir öyleki, kişi yorgun ve halsiz olur.

Bilgi ileten maddelerin belirlediği bir başka durum ise, kişinin korktuğu andır. Burada kalp hızla çalışmaya başlar, öyle ki kalp sanki kafatasında atıyormuş gibi çarpar. Midede ekşime başlar ve kaslar gerilir. Vücut saldırıya ya da savunmaya kilitlenir. Bu duruma adrenalin basıncı adı verilir. Bu ifade edilen durumda vücut azami derecede yüklenir ve bir kaç saniye içerisinde normal durumdan aşırı boyutta bir sıçrama yaparak, anormal bir reaksiyon gösterir. Tecrit ortamında bireyin bu farklı ortamlara sürüklenmesini sağlayacak araçlar bolca yaratıldığından, insan organizması, beyin bu dengeye uyum sağlayamaz. Böylelikle, bireyde

kısa sürede organik ve psiko-somatik rahatsızlıklara bir de dışardan yapılan “terapi” programı eklenince, kişinin bu ortamdan çıkışının tek yolu olarak onun düşüncelerine ihanet etmesi bir alternatif olarak görünmeye başlar. Belirlenen program çerçevesinde tecrit, beklenen davranışların gösterilmesi anına ve düşünsel ihanete kadar devam ettirilir. Bu uygulama açık bir şekilde kişinin eski düşüncelerinden tamamen uzaklaştığını ve istenilen yeni davranış şekillerine uyum sağladığını kanıtlamasıyla, bir ödül olarak kaldırılabılır. Kişilik parçalanması ve istenilen yöndeki bilinç dönüşümünden kaynaklanan ruhsal rahatsızlıklar, burada istenilen tahribatlardır.

Amarikalı psikiyatrist Engel tek kişilik tecritle ilgili 1967 yılında şunları açıklamıştır:

“Tek tecritte şu sorunlar oluşmaktadır: Bazı zamanlar vizüel ve duyumsal halüsinasyon düzeyinde canlı tasavvurlar; çevresel uyarıların ve eğilimlerin yanlış yorumlanması, vücudun tamamen kapatılması, yeteneğin gerilemesi. Bunlar üst derecede apathie, depresyon ve içe kapanıklılık ve planlı olmayan panik ataklara yol açmaktadır. Eğer bu böyle devam ederse, var olan durum ölümlle sonuçlanabilir.” Engel aynı eserinde, “tek kişilik tecritte kişinin sosyal ilişkiye ihtiyacı öylesine artmaktadır ki, tutuklu kendisine yapılan grup işkencesine dahi sempatiyle bakabilmektedir” der.

Aynı vurgulan, Hamburg Camera Silens deneylerinin yürütücüleri olan Gross ve Svab da ifade etmektedir.

Sensorik deprivasyonda her bir bilgi, gerçeklikle test edilme olanağını bulmaksızın bilinç alanına ulaşabilmektedir. Sensorik deprivasyon, sensorik deprivasyona girenlerin telkin edilebilirliği için ideal bir koşulu yaratmaktadır. Gross ve Svab’ın yazılarında şunlar okunabilmektedir:

“Bizim düşüncemize göre, deney unsurunun artırılmış telkinliği deprivasyon durumunun spesifik bir devamı olarak görülebilir. Çünkü bu durumda onun çevresindeki gerçekliğini test etmek için yetenekleri asgariye indirilmekte ya da bloke edilmektedir.

Bu durum onu deneyi yürüten tarafından verilen bilgilere bağımlı kılmaktadır.”

Gross ve Svap 1967 yılında yayınlanan “Sosyal Tecrit ve Sensorik Deprivasyon” adlı kitaplarında şunu öne çıkarmışlardır:

“Bu moment pönolojide (cezalandırma bilimi) pozitif bir rol oynayabilir. Tam da tek bir bireyin veya bir grubun yeniden eğitiminde, böylesi tek yanlı bağımlılığın kullanılmasında ve yeniden eğitimin sürecinde etkili manipulasyonların yapılmasını etkilermeye.”

Bu temelli geliştirilen duyumsal uyanların ve algılamanın yitimi deneyleri, devletlere kişinin çevresi üzerinde denetimin sağlanmasıyla onun davranışlarının denetlenebileceği olgusunu göstermiştir.

Kısaca ifade etmek gerekirse, kişinin suni ve değişken olmayan bir ortamda sensorik deprivasyona maruz bırakılması, onun spesifik insani ve hayati elementlerinin tahrip edilmesi, en tehlikeli ve etkili olan insanlık dışı bir uygulamadır. Tecrit uzun süreye yayılan bir işkencedir derken, bundan tecritte bulunan bireyin duyum uyanlarının ve algılama yeteneğinin yavaş yavaş tahrip edilmesi, bireyin bir bütün olarak kendini acıyla tüketmesidir. Yaşamın tüketilmesidir. Hiç kimsenin kendini sorumlu görmediği mükemmel bir ölüm tezgahıdır.

Almanya’da RAF tutuklularından Birgit Hogefeld 22 Kasım 1994 tarihli mektubunda tecritin amacını şöyle tarif etmektedir:

“Tecrit insanda (tutukluta), başka insanlarla hiçbir zaman birlikte olamayacaksın, sadece kendinle yalnız kalacaksın etkisini uyandıran bir olgudur. Örneğin insanlar, ruh halini ve duygularını ancak başka insanlarla birlikte gerçekleştirebilirler, kendini insan olarak ifade edebilmen için, yanında olacak bir insana ihtiyacın var. Tecritte her ruh hali boşluğa akmaktadır, keyfin yerinde mi, üzüntülü müsün, kızgın mısın, bunlarla hiçbir yere varamazsın, yani bunlarla yaşayamazsın demektir. Bu, yaşanan her şeyin içinde kalması anlamını taşır. Sen, senin içine hapsedilmişsin ve

böyle kalacaksın. Tecrit tutukluluğındaki insanların kendi yaşamlarını ve yaşamak için verdikleri mücadele, kendi içlerine hapsolmuşluklarını kırma mücadelesidir. (...)

Tecrit, etkisi uzun zamana yedirilen bir işkencedir. Fiziksel semptomlar hemen ortaya çıkmamaktadır. Tecriti anlamak oldukça zordur. Benim için tecrit, tutuklanmamdan önce netti, ama tecrite hazır olmayanlar için durum tahminen farklıdır. İnsanların duyumsal algılarının yok edildiği tecritin ne olduğu duyuluyordu; tecrit, daha hücrelerden başlamaktadır (tek renk, yeşil ya da beyazdı -bunu dış fırçası kabına kadar uygulamaktadırlar, idare üzerinden satın aldığım tüm eşyalar gerçekten de ya yeşil ya da beyazdı). Hücremi çevreleyen diğer hücreler boş tutulmaktadır. Bi-elefeld'de kaldığım dönemde, özel bir bölümde olup olmadığı-mı, burada insanların kalıp kalmadığını çıkartamadım, yan hücrelerin tümü boşaltılmış ve ayrıca hücreler sese karşı izole edilmişlerdi."

K. Plein ve W. Schlegel'in "Mezar Türküleri" adlı kitaplarında tecrit, şöyle tanımlanmaktadır:

"Tecrit, seni kaplayan, boğmak isteyen ve kimi zaman kendi sesini duyabilmen için artarak dışarıya taşan gürültüsüz çılgınlıktır. Tecrit, hücrenin her köşesine yuvalanan ve seni ısıtan bir insana duyduğun özlem yüzünden uyuyamadığın gecelerde ortaya çıkan dalkavuk, soğuk griliktir. Tecrit bundan böyle diğer erkek ve kızkardeşlerinle birlikte normal bir yaşam süremeyeceğin korkusudur. Tecrit, ilk önce bedenin ve sonradan ruhun yavaş yavaş önlenemez ölümüdür. Tecrit, sessiz, temiz ve tam bir yok etmedir."

Ulrike Meinhof Berlin'de 1973 yılında yazdığı mektuplardan birinde, tecritte kalan biri olarak, tecritin amacını şöyle açıklamaktadır:

"Beyin Yıkama Programı'nda en önemli nokta, kişinin belirli bir duruma sokulmasıdır. Bu şöyle söylenebilir, eğer var olan araç, ne kadar belirsiz ve ne kadar zor algılanabilirse, onun etkisi o kadar daha keskindir. Az da olsa algılanamıyorsa, bunu hiçbir

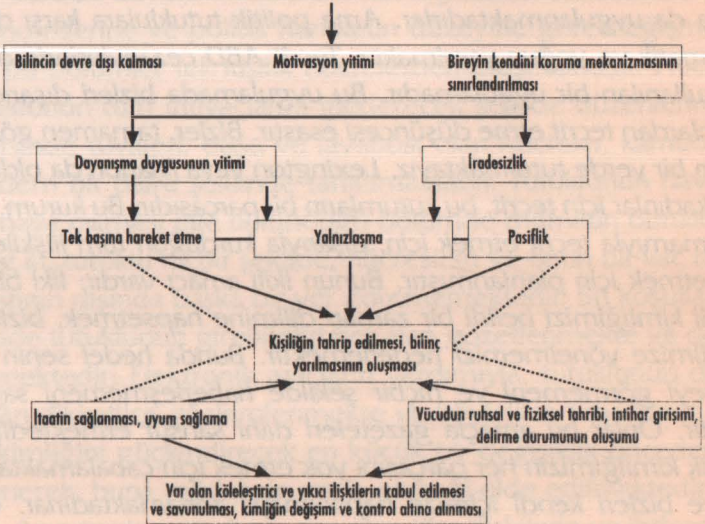
sessiz ölüm

İzolasyon: Kişinin ideallerinden vazgeçinceye kadar dar bir mekana kapatılması, özgürlüğünün kısıtlanması, özel yönetmeliklerle denetlenmesi, kameralarla gözellenmesi, posta sansürünün sistematik uygulanması, hem cezaevi hem de dışarıyla olan tüm ilişkilerin yasaklanması ve gardiyanların yoğun terörü ve provokasyonu ve rehabilitasyonu sağlayacak bir ekip tarafından yoğun bir terapi programının uygulanması

Fonksiyonu: Düşünme yeteneğinin yavaşlaması, yönsüzlük ve hiçliğin gelişmesi

İnsanlık dışı yaratığa dönüştürme yava ve sessiz ölüm

Motorik fonksiyonların felci, Uyarı organlarının zayıflaması, Konuşma ve dil yeteneğinin rahatsızlıkların oluşması gerilemesi, Psiko-somatik rahatsızlıkların oluşumu

şekilde tartışmak mümkün değildir. Bu şudur; daha az direnç göstermek. Ben Berlin'de, tabutluk intihara zorlayan bir girişimdir derken, bunun gerçekten hangi anlamı taşıdığını biliyorum, çünkü algılanamayan mutlak sessizlik içerisindeki direnme enerjisinin, kendisinin dışında bir objektifliği yoktur. Sessizliğe karşı mücadele edilemez, insan var olan bir şeye karşı mücadele edebilir. İşte tabutluk şunu hedeflemektedir: Kişinin kendi kimliğini yok etmesini, en sonunda ise kendi varlığını. Bunun anlamı şudur: Direniş dahi, işkencecilerin bu tarzdaki işkence yöntemiyle araştırılmaktadır.”

ABD'de Lexington Cezaevin'de tecritte kalan Susan Rosenberg'de tecriti şöyle tanımlamaktadır:

“Bizler istisnasız olarak uzun bir zaman tecritte kaldık. Tecrit genellikle ‘Güvenlik’ gerekçesinin arkasına sığınarak açıklanmaktadır. Politik tutuklulara uygulanan bazı teknikleri, bazı adli tutuklulara da uygulanmaktadırlar. Ama politik tutuklulara karşı daha sistematik ve yoğun yapılmakta. Tecrit ABD cezaevlerinde daha sık kullanılan bir uygulamadır. Bu uygulamada bizleri dışandaki insanlardan tecrit etme düşüncesi esastır. Bizler, tamamen gözetlenen bir yerde tutulmaktayız. Lexington veya Marion'da olduğu gibi kadınlar için tecrit, bu kurumların bir parçasıdır. Bu kurum, seni tamamıyla tecrit etmek için, dışarıyla kurduğun tüm ilişkilerini yok etmek için planlanmıştır. Bunun ikili amacı vardır: İlki bizim kendi kimliğimizi belirli bir zaman dilimine hapsedmek, bizlerin kendimize yönelmemizi hedeflemektir. Bunda hedef senin hiç kimseyi görmemeni ve hiçbir şekilde haberleşmemeni sağlamaktır. Onlar bu amaçla gazeteleri dahi sansür etmektedirler. Politik kimliğimizin her parçasını yok etmek için çabalamaktadırlar ve bizleri kendi içimize hapsolmaya zorlamaktadırlar. Öte yandan politik tutukluların, kendi çevrelerinde mücadeleciler insanları olduğunu düşünüyorum. Dışarıdaki hareketle ilişki içerisinde olmak istiyoruz. bunu tecritle engellemeye çalışmaktadırlar.”

Yüksek Güvenlik Bölümleri, mimari özellikler açısından, di-

A-Yüksek Güvenlik Bölümleri

ğer normal cezaevlerinden farklıdır. Dolayısıyla Yüksek Güvenlik Bölümü'nde kalan tutukluların yaşamları, normal cezaevlerinde kalan tutukluların günlük yaşamlarından tamamen ayrılmaktadır. Oldukça büyük harcamaların yapıldığı bu yerler, inşa esnasında yalnızca yetkili devlet görevlileri tarafından kontrol edilmektedir.

Yüksek Güvenlik Bölümleri'nin sayılan ülkelere ve ülkelerin ekonomilerine ve politik hareketin düzeyine göre değişmektedir. Bu bölümler tek kişilik hücrelerden oluşmaktadır. Hücreler, tutuklunun tüm ihtiyaçlarını giederecek şekilde düzenlenmiştir. İçerisinde tuvaleti, duşu ve lavabosu olan hücreler, kamuoyuna modern bir daire şeklinde tanıtılmaktadır. Tutuklunun havalandırmaya çıkması bile bulunduğu bölümde mümkün olmaktadır. Öyle ki, tutuklu hiçbir şekilde, hücresinin ve onun bir kaç metre uzağının dışında başka bir yer görememektedir. Bu koşullar içerisinde tutuklunun girebildiği her alan gözetlenmekte ve denetlenmektedir: Elektronik araçların yardımıyla, tutuklunun davranışları dikkatlice gözlemlenmekte ve böylelikle tutuklunun politik kimliğini güçlendirecek en küçük bir değişiklik önceden belirlenerek, buna müdahale etme olanağı elde edilmektedir.

Aşırı tecrit metodunu, var olan tüm ilişkilerin ve ihtiyaçların, ortadan kaldırılması olarak görmek gerekir. Tutuklular tek kişilik hücrelere kapatılarak yalnızlaştırılmaya çalışılır. Bu koşullarda tutukluların hem cezaevi içerisindeki hem de dışarıyla olan her tür-

l  bağı kopanlmıştır. Kapılar ve pencereler öyle bir şekilde inşa edilmiştir ki, bir başka tutuklula herhangi bir ilişki kurmak olanaksızdır. tutuklulann, cezaevinde yapılan herhangi bir etkinliğe katılmalan yasaktır, dinsel ayinler ve kültürel etkinlikler de buna dahildir. Havalandırmaya tek başlarına  ıkanldıkları gibi, burası havalandırmaya açılan avlu genellikle üstü kapalı, kontrol edilen özel bir alandır. Tutuklunun kaldığı hücreler, hücrelerdeki eşyalar, savunma dosyaları, kişisel yazılan sürekli olarak aranarak okunmakta ya da el konulmaktadır. Tutuklular her seferinde, yakınıyla ve avukatlarıyla yapacakları görüşten önce ve sonra  ınl p-lak soyulup aranmakta ve görüşler kalın bir cam bölme arkasında yapılmaktadır. Kitaplar, gazeteler ve dergiler sansüre tabi tutulmaktadır...

Basit bir ifadeyle, cezaevi içerisinde **cezaevi** olan Yüksek Güvenlik Bölümleri'nde bulunan tutuklular, sadece cezaevi sınırları içerisinde tecrit edilmezler, ayrıca kendi aralarında da tecrit edilirler. Tutuklular giriş ve çıkışlarda ve banyo esnasında dahi, diğer tutuklularla biraraya getirilmezler. Sonrakı yıllarda Almanya'da inşa edilen hücreler de kısmi olarak " l  Hücrelerin" taşıdığı özelliklere sahiptir.

Almanya'da bu özelliklerle taşıyan Yüksek Güvenlik Bölümleri'nin bulunduğu cezaevleri şunlardır: Stuttgart-Stammheim, Hannover-Celle, Berlin-Tegel, Berlin-Moabit, Lübeck, München-Straubing, Frankfurt-Frankenthal, Bruchsal, Köln-Ossendorf, Bielefeld. İtalya'da Asinara, İspanya'da Herrare de la Mancha, ABD'de Marion, Lexington vs.

B-  L  Bölümler (Boxcar Hücreleri)

Yüksek Güvenlik Bölümleri'nin dışında, bir de " l  Bölüm" ya da "Boxcar" adı verilen hücreler vardır.  l  Bölümler, diğer hücrelerden, teknik olarak ve yoğunlaştırılmış tecrit uygulama-

sıyla ayrılmaktadır. Ölü Bölümler akustik (İşitsel) ve optik (görsel) tecritin sınırsız bir şekilde uygulandığı bölümlerdir. Buradaki tutuklu hiçbir sesi duyma olanağına sahip olmadığı gibi, duvarların dışında hiçbir şey göremez. ABD'deki Boxcar Hücreleri ve Ölü Bölüm, (özellikle Almanya'nın daha da geliştirdiği ve mükemmelleştirdiği) tecritin üst boyutunu ifade etmektedir. 1970'lerin başında, tecritte bulunan RAF kadroları, dönemsel olarak tecrit hücrelerinden çıkartılarak, Ölü Hücrelere konulmuşlardır. Ulrike Meinhof, İrmgrad Möller, Kari Heinz Delwo bu bölümde kalanlardan sadece bir kaçıdır.

Ölü hücrelerin, Yüksek Güvenlik Bölümleri'nden görece farklı özellikleri vardır. Buralarda hem hücrenin yapı malzemesi tamamen ayrışmakta hem de tecrit koşulları daha serttir. Tek kişilik hücrelerde, tutuklunun farkında olmadığı akustik ve optik gözetleme için yerleştirilen mikrofonlar ve kameralar bulunmaktadır. Ölü hücreler, duymasal uyanların alt düzeye indirildiği, sese ve havaya karşı izole edilmiş özel bölümlerdir. Bu hücrelerde ışık sürekli açık tutulmakta, hücre duvarlarının ses geçirgenliği bulunmamaktadır. Duvarlar tamamen beyazdır, eşyalar beyaz ve duvarlara asılı hiçbir şey yoktur. Pencere buzlu ve kurşun geçirmez camdan yapılmıştır. Tutsak dışarıya baktığı halde, net hiçbir şey göremez. Ses geçirgenliği olmadığı için, tutuklu hiçbir sesi duyamadığı gibi, duyabildiği seslerin nereden geldiğini algılayamaz. Kendi sesi bile kendisine mekanik ve kısık bir ses gibi gelir, çünkü çıkartılan ses duvardaki özel metallere emilmektedir.

Kari Heinz Delwo kaldığı Yüksek Güvenlik Bölümü'nü şöyle tanımlamaktadır:

"Hücre, diğer normal yapılardan farklı olarak, yanlamasına ve iki kapısı ve iki penceresi vardır. Yaklaşık 5.90 m uzunluğunda ve 1.80 m genişliğindedir. Yüksekliği 3.50 metredir. Kapılar ve pencereler panzer camlardan (kurşun geçirmez özel kâğıt

cam) yapılmıştır. Pencereleler önemli, çünkü kendimiz açamıyoruz. Sadece dışından içeriye özel döşenen havalandırma borusu gelmektedir. Pencereleler 1.10 m genişliğinde 1.50 m yüksekliğindedir. Kapladığı alanın yüzde 50'si panzer cam, yüzde 50'si de çerçevedir. Kafanızda canlandırabilmeniz için anlatmaya çalışıyorum; ağırlığı yaklaşık 400 kg'dır. Havalandırmanın dışında, dışıyla hiçbir ilişki yok. Hiçbir tecrit ve bölme, bu pencere kadar gösterişli değildir. Öylesine inşa edilmiştir ki, ne içerden dışarıya, ne de dışardan içeriye ses gelmektedir. Bu bölümde, diğer cezaevlerinde olduğu gibi kulaklık için priz ve hoporlör için boxlar bulunmaktadır.

Hücre kapılan havaya karşı yalıtılmıştır. Diğer eşyalar; metal tuvalet, metal lavabo, güvenli mobilya ve betondan zemin. Hücre sakin, tamamen gürültüye karşı izole edilmiş. Buna rağmen tanımlanamayan gürültüler gelmektedir. Örneğin dün yağmur yağdı, yağmur damlalannı görebiliyorsunuz ama sesini duyamıyorsunuz. Kapı açıldığında bile, çok az gürültü geliyor. Kapı açıldıkça gardiyanların koridorda yaptıkları konuşmaların, o kadar çaba sarf etmeme rağmen, tek kelimesini dahi anlayamadım. Net duyabildiğiniz tek ses, yemek arabasının tekerleğinin dönerken çıkardığı ses. Bir diğeri de, günde üç kez içtiğim kahve nedeniyle içeri giren gardiyanın sorusunun yarattığı gürültü. Kapının açıldığını bile duyamıyorum. Başka şekilde ifade edecek olursak; burası bildiğimiz kadıyla tüm bölümü kapatılan bir tecrit bölümü değil, tam olarak üst üste on kez kapatılan tecrit birimler kümesidir. Örneğin benim dışındaki bölümde, Berlin'den iki kişinin kaldığını dahi bilmiyordum. Burada, önceki tecrit yıllarında kazanılan tüm birikimler kullanılmaktadır. Banyodan ve ziyaretçilerden başka hiçbir yenilik yok. Bununla sadece her şeyin tekrar edildiğini belirtmek istiyorum. Söylediğim gibi, burada iki düzineye yakın cezaevinde kazanılan uzun yıllara dayalı tecrübeler uygulanmaktadır. Durumumuzda nitelikli bir değişme olacağına inanmıyo-

rum. Bu yapının temel anlayışı güvenliğı sağlamak değil, aksine bizleri yok etmektir. Tüm teknik, tecritin güvencesine yöneltilmiş.”

1972’de bazı cezaevlerinde özel olarak inşa edilen bu bölümler de ilk kalan tutuklu Ulrike Meinhof’tur. RAF’ın önder kadrolarından olan Ulrike Meinhof, 1976 yılında hücresinde ölü olarak bulundu. Olayı araştırmak için kurulan komisyon Ulrike Meinhof’un iddia edildiğı gibi intihar etmediğı sonucuna varmıştır. Bundan kısa bir süre sonra da 1977’de RAF’ın diğeri üç önder kadrosu hücrelerinde ölü olarak bulundular. Kaleme aldığı bu mektubunu yazdığı hücre, aşırı sosyal tecritin yanında akustik ve optik tecritin de yapıldığı bir “Ölü Hücredir”. Ulrike Meinhof, 16.06.1972 yılında kaldığı “Ölü Bölümde” duygularını şiirsel bir dille şöyle anlatmıştır:

“Kafamın içinde patlayan duygu (aslında kafatasını yanıp binlerce parçaya bölerek parçalıyormuşçasına, patlatıyormuşçasına oluşan duygu)

Omuriliğini beyne presleyen duygu

Beyni fırındaki sebze gibi, yavaş yavaş kendi içine çökerten duygu

Kendini sürekli farkında olmaksızın, bir elektrik akımı altında hissetmenin, uzaktan kumanda ediliyor olmanın duygusu

Duyguların kopanıp, kesilip atıldığı duygusu

Sidiğini durduramıyormuşçasına, vücudun ruhuna işemesi duygusu

Hücrenin hareket halinde olması duygusu. Uyanıyorsun, gözlerini açıyorsun, hücre hareket ediyor; öğleden sonra güneş içeri vurunca hücre birdenbire duruyor. İnsan hareket halinde olma duygusunu hemen üzerinden atamıyor

Ateşten mi yoksa soğuktan mı titrendiğı açıklanamıy; insan niçin üşüyor, niçin titriyor, açıklayamıyor

Normal bir sesle konuşmak için, gürültülü konuşmak ve he-

men hemen bağırarak gibi sarfedilen çaba

Sesini yitiriyor olmanın duygusu

Artık kelimelerin anlamı tanınmıyor, aksine sadece tahmin edilebiliyor

Sch, s, tz kelimelerin kullanılmasına tahammül etmek olanaksız, gardıyan, ziyaret, havalandırma selülozdan yapılmış gibi görünüyor

Baş ağrısı-

Kendinden geçme-

Cümlelerin yapısı, dil bilgisi, söz dizimi artık kontrol edilemiyor

Yazma esnasında: iki satır - ikinci satırın sonunda, birinci satırın başlangıcını hatırlayamamak

İçinin yanıp kül oluşunun duygusu

Eğer dışarı bırakılabilseydi, eğer ne oluyor diye söylenebilseydi; örneğin başkasının suratına kaynamış su gibi fişkıran ve sanki yanık izleri sonsuza dek kalacakmış duygusu

Son hızla yol alan, tasarlanmamış saldırganlık. İşte bu en kötüsü. Yaşama şansının olmayışının keskin bilinci; bunu anlatmaya çalışmanın başsımsızlığı

Ziyaretçiler ardından bir şeyler bırakmıyorlar. İnsan, ziyaretten yalnızca yarım saat sonra, ziyaretin bugün mü yoksa geçen hafta mı olduğunun mekanikçe canlandırabiliyor

Buna karşın haftada bir kez banyo yapmanın anlamı: Bir anlık canlanmak, dinlenmek. Sadece bir kaç saat sürebiliyor.

Zamanın ve mekanın iç içe geçmiş olması duygusu

İnsanın görüntüsünü dağıtan bir aynalı odada bulunma duygusu-yalpalamak-

Ardından: Akustik günün ve gecenin -farklılığının- ne olduğunun duyulduğu korkunç gevşeme Zamanın hemen şimdi tükendiği duygusu, beyin yeniden genişliyor, omurilik yavaş yavaş yeniden çöküyor. Derinin sanki yüzülüyormuş gibi olduğu duygusu"

4-DEPRİVASYON TEKNİKLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ: CIA VE BEYİN YIKAMA TEKNİĞİ

CIA ve Beyin Yıkama Tekniğı arasında sıkı bir bağı bulunmaktadır. CIA, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra davranış bilimi üzerine yeni bilgiler edinmek amacıyla yoğun çalışmalar başlattı. Askeri psikologları, yeni hipnoz teknikleri geliştirmek için seferber etti. CIA, o dönemler uyuşturucu piyasasından kilolarca LSD (kimyasal yöntemlerle üretilen ve uyuşturucu özelliğı olan hap) satın alarak, uyuşturucularla deneyler yürütmek için harekete geçti. Bununla da yetinmedi, kullanabilecek yeni bitkiler bulmaları için Güney Amerika'ya uzman kadrolar gönderdi. Yapılan araştırmalardaki amaç, deney objesinin (kobayın) hafızasını tamamen silerek, onu yeniden programlamaya olanak sunacak ilaçlar ve yöntemler bulmaktır. Deneylerinde tatmin edici sonuçlar alamayan CIA psikologları, Barbitürat, Amfetamin, Alkol, Eroin, Haşhaş ve Psilocybin kanşımalarını denemek için çeşitli ülkelere dağıldılar. Davranış Kontrol Deneyleri, sadece CIA eksenli yürütölen bir çalışma değildi.

ABD, çalışmalarını desteklediğı çeşitli kurumların ve hatta beyin ameliyatlarıyla deneylerini sürdüren onlarca psikolog ve beyin cerrahının amacı aynıydı: Hafızayı silerek yeniden programlamak.

Yürütölen tüm deneyler içerisinde, elektro-şok ve nöroşirurji teknikleriyle, hafızanın silinerek yeni talimatlar ve istenilen davranış programıyla şekillendirilmesinde yeni verilerin saptan-

dığı dönemde, Kore savaşı patlak verdi. ABD, Davranış Değişikliği deneylerini asıl olarak Kore savaşının başlamasıyla geliştirmiştir. Çünkü serbest bırakılan esir Amerikan askerleri, savaş karşıtı hatta anti-emperyalist tavırlar göstermişlerdir. Savaşın şiddetlenmesi ve bu tür örneklerin çoğalmasıyla birlikte ABD, "Beyin Yıkama Metotları" üzerine yeni deneylerin yürütülmesi için, CIA ve ordunun denetimindeki onlarca "bilim adamını" Kore'ye gönderdi. Bunların arasında hava ve kara ordusunda görevli tanınmış psikologlardan F. Williams, R.J. Lifton, E.H. Schein, A. Bldderman'da bulunmaktaydı. Bu tanınmış isimlerin, '50'li ve '60'lı yıllarda "Beyin Yıkama Metotları" üzerine yazdıkları yazılar çeşitli psikoloji dergilerinde "bilimsel çalışmalar" olarak yayınlanmıştır. Kore savaşına kadar "Beyin Yıkama Metotları"nda geliştirilen teknikler, Kore savaşında savaş esirleri üzerinde sınırsızca denenmiştir. Buna paralel olarak hem üniversitelerde hem de araştırma enstitülerinde geniş çalışmalar yürütülmüştür. Deneylerde "başarının" elde edilebilmesi için, deneylerin sonuna kadar sürdürülmesi gerekmektedir. Bu aynı zamanda, deney objesinin ölümünün göze alınması demektir. Böylesi bir deney projesinin şefi açıkça; *"deneyleri yaşam ve ölüm arasında gidip gelen objeler üzerinde yap, deney daha verimli sonuçlar ortaya çıkartacaktır"* önerisinde bulunmaktadır. Montreal'deki McGill Üniversitesi'nde D.E. Cameron'un araştırmaları bu açıdan önem taşımaktadır. CIA'ye bağlı olan bir araştırma entitüsünün şefi olan psikiyatrist Cameron 1951 yılında elektroşok tedavisinde önemli sonuçlar elde etmişti: *"Yüksek akımda değişik zaman dillimlerinde hafıza silinmektedir, az akımda ise deney başarısız olmaktadır."*

CIA, Cameron'un 1950'lerden itibaren başlattığı ve önemli sonuçlar elde ettiği çalışmalarının gelecekteki "başarısı" için, 1957'den itibaren azami destek sunarak, bu projelerin tüm masraflarını üstlendi. Cameron sıradan bir psikiyatrist değildir. Aksine o, Amerika Psikiyatristler Birliği Başkanı ve aynı zamanda Dünya

Psikiyatrist Örgütü'nün ilk başkanıdır. Kendisi bizzat "Depatterring of the Brain" ve "Differential Amnesia" teorileriyle tanınmış bir araştırmacıdır. Onun teorisine göre, seri elektroşoklarla beyin homojenleşmesi sonucu, hasta tedaviden sonra yalnızca "iyi şeyleri" hatırlayacaktır. Cameron'un elektroşok tedavisinin yanı sıra, beyin homojenleştirilmesinde kullandığı reçete şöyledir: Terapi 15 ve 30 gün arası, bir Nembutal, 100 mg Seconal, 150 mg Veronal ve 10 mg Phenergan. 15-30 hatta her gün arka arkaya 5 ve 9 Amper akımla 150 Volt düzeyinde iki ya da üç kez elektroşok.

Deney objesi bu şartlar altında ya aşırı sakindir ya da anormal bir davranış göstermektedir. Deney sonucu alınan "başan" hasta insanlar yerine normal insanlara uygulanarak, sağlıklı insanların beyinlerinin yeniden programlandırılmasını hedeflemektedir. Zaten CIA'nın bu yönetime aşırı ilgi göstermesi ve masraflarını üstlenmesindeki asıl neden de budur.

CIA, deneylerinde yardımcı olmaları için Cameron'a asistan olarak iki doktoru görevlendirdi. Bunlardan biri L. Rubbenstein'dir. CIA'nın Cameron'un deneylerinde ilgi duyduğu alan, sensorik deprivasyondur (duyumların yitimi). Bu amaç doğrultusunda bir kliniğin arka tarafı, karanlık oda olarak hazırlanmıştır. Cameron'un asistanı bu karanlık odada "hastalar" üzerinde deneyler yapmaya başlar. Hastalar üzerlerinde yapılan deneylerden habersiz bir şekilde bu karanlık odada haftalarca tutulmuştur, hastalara "iyileşmeleri" için çeşitli uyuşturucular ve LSD verilmiştir.

CIA, çalışmalarını tek bir alanda yürütmüyordu. Bir alanda sürdürülen çalışma başarısızlığa uğrasa bile, diğer alanda yürütülen çalışmalarla, amacına ulaşmaya çalışıyordu. Yürütülen çalışmalar "bilimsellik" maskesi altında oldukça çeşitli kurumlar tarafından ya destekleniyor ya da bizzat katkı sunuluyordu. Sadece 1950'lerden 1964'lere kadar toplam 80 kadar kurum CIA'nın

deneylerine doğrudan katılmış, hatta geliştirmeye çalışmıştır. Bunların 40'ı kolej veya üniversite, 15'i Araştırma Enstitüsü, 12'si hastahane ve 3'ü cezaevidir.

McGill Üniversitesi'nde Psikiyatri Bölüm Başkanı olan Dr. Hebb, sensorik deprivasyon deneylerinde farklı bir öneme sahiptir, çünkü o sensorik deprivasyonun deneylerinin akıl hocası ve aynı zamanda şarlatan Cameron'un rakibidir. Cameron'un deneyleri "insanlar amnesle (hafıza kaybı) ve katatonie (kasların krampı ve gerilim durumuyla oluşan şizofreni) durumuna sokulabilir, ama yeniden programlanamazlar" şeklinde başarısızlıkla sonuçlanınca, Hebb deneylerini daha bir hırsla geliştirmeye çalışmıştır. Hebb'in deneyleri Rockefeller Vakfı ve Kanada Savunma Bakanlığı tarafından maddi olarak desteklenmiştir.

Bilim adına hararetle yürütülen, ancak özünde insanlık dışı olan önemli projelerden biri de, nörolog Wolff tarafından sürdürülen "insan ve çevresi arasındaki ilişkinin denetimi" amaçlı deneylerdir.

CIA'nın geniş kapsamlı desteklediği projelerin arasında, Behavioristler'in çalışmaları da bulunmaktadır. Sunulan destekten güç alan Behavioristler (J.B. Watson tarafından temellendirilen bu tez, değişken çevrede insanların ve hayvanların davranışlarının araştırılmasına dayanan psikolojide bir akımdır) hayvanlar üzerindeki deneylerini, insanlar üzerinde denemeye başladılar. Behavioristler'in çalışma alanları hipnoz, beynin iş mekanizması ve uyuşturucunun beyin üzerindeki etkileridir.

Davranış Kontrol Teknikleri'nin geliştirilmesi birçok "bilim" adamının ilgisini çekmekteydi. Bu tekniklerin mimarlarından biri olan '70'li yıllarda Michigan Üniversitesi'nde görev yapan psikolog McConnel, uzun yıllar solucanlar ve fareler üzerinde "çevresel denetimle davranışın kontrol edilmesi" deneylerini, insanlar üzerinde de yaparak, çevresel denetimle davranışların kontrol edilmesinin her iki canlı türü arasında nasıl sonuçlar verdiğini aç-

ğa çıkartmaya çalışıyordu. Uzun bir dönemi kapsayan deneyler dizisinden sonra McConnel şu sonuca ulaşmıştı. "İnsanlar, fareler ve solucanlar eğitmede iki olanağımız bulunmaktadır; onların cezalandırmak ya da ödüllendirmek."⁷

McConnel davranış terapi tekniklerinin amacını şu şekilde açıklamaktadır: "Bir organizmanın çevresi ne kadar sıkı kontrol edilebilirse, onun davranışı da o kadar iyi denetim altına alınabilir tezi, davranış biliminin bir öğretilsidir. Bireyin davranışı üzerine tam bir kontrolün elde edilebilmesi, ancak onun çevresi üzerindeki tam bir kontrolle olanaklı olduğu anlaşılır bir durumdur. Duyumların yitimi deneyleri bize, buna da yetenekli olduğumuzu göstermiştir. Duyumların yitimi için ilaçlar, hipnoz, ceza ve ödül yöntemini biliçli bir şekilde içiçe geçirerek, bireyin davranışları üzerinde tam bir kontrolü sağlayabilmemizin zamanının geldiğine inanıyorum. Bir insanın kişiliğinin ve davranışının dramatik değişikliğine yardımcı olacak efektif ve pozitif Beyin Yıkama Teknikleri'nin uygulanması aşamasına gelmemiz olanaklı olacaktır. En kötü kriminelleri, bir kaç ay içerisinde belki de daha kısa bir süre içerisinde, saygı değer bir vatandaşa dönüştürebileceğimizin ön gününde olduğumuzu görüyorum. Ancak bunun tam tersinin olması tehlikesi de bulunmaktadır. Bizler teknolojinin olanaklı kıldığı çerçevede insan davranışı üzerine çalışan bilim adamları uygun yasaların çıkartılmasını sağlamak zorundayız. Toplumumuzu, herkesi doğuştan itibaren eğiterek, toplum bizden ne talep ediyorsa onu istemek eyleminden hareketle şekillendirmemiz gerekiyor. Şimdi bunu yapacak tekniğimiz var. Bunları kullanabilirsek insanlığın olanaklarını en üst düzeye çıkarmayı ümit edebiliriz. Tabi ki, cezadan tümüyle vazgeçemeyiz, onu bizlerin agresif (saldırgan) eğilimlerimizin başansızlığı için bir araç yerine, insancıl davranışlarımızı şekillendiren bir araç olarak tutumlu ve zekice uygulamalıyız.

Suçluyu uzun süren pozitif Beyin Yıkama Metotları'nın uy-

gülandığı bir rehabilitasyon merkezine kapatmak zorundayız. Suçluyu burada yasalara sadık bir vatandaş oluncaya kadar eğitmeliyiz. Belki de onun tüm kişiliğini yeniden şekillendirmek zorunda kalacağız. Böyle bir sürecin ahlaksal ve hukuksal sorunları, eşyanın kendi doğasında olduğu gibi korkunç ve karmaşıktır. Ama bizler basit çözümlerin olmadığını bu süreçte öğrendik. Birçokları herkesin kendi kişiliğini mantıklı ve özgür iradeyle şekillendirmesi gerektiği şeklinde eskimiş inançlarını korumaktadır. Bu dünyanın düz olduğunu öne süren inanç gibi tamamen yanlıştır. Hiç kimse kendi kişiliğinin efendisi değildir. Bizim Ben'imiz ve Birey'liğimiz, genetiksel düzenimizle içine doğuştan girdiğimiz toplum aracılığıyla bize şiddeti dayatmaktadır.

Bu nedenle kişiliğimizin tarzı üzerine herhangi bir etkide bulunamıyorduk ve eğer eski kişiliğimiz anti-sosyal ise yeni bir kişiliğin eğitimine karşı çıkmaya hakkımız olduğuna inanmaya hiçbir neden yoktur. Davranış Kontrol Teknikleri, bizzat bir çocuk oyuncağını andıran oksijen görünümüne sahip ve doğallıkla iyi ya da kötü amaçlar için kullanılabilir. Ama bizler bu yeni psikolojik yöntemlerin gelişimini, atom enerjisinin gelişmesinde olduğu az da olsa artık etkileyemiyoruz. Bugünün davranış psikologları, Terbiyeli Yeni Dünya'nın (Brawe New World) mimarları ve mühendisleridirler."

İşte gerek bu teorilerin sorumlularının asıl yönelimi gerekse de böylesi teorilerin amacı, kapitalizmin kendi yapısallığının sürekliliğine engel teşkil etmeyecek, yeniden programlanmış insanlar yetiştirmektir. Böylesi "bilim adamlarının" deneylerini öncelikle uyguladıkları alanların cezaevleri olması da şaşırtıcı değildir. Açıkçası Beyin Yıkama Tekniği ya da Davranış Değişikliği Deneyleri için yapılan araştırmalar ve geliştirilen yeni "bilimsel" tezler, her ülkede inşa edilen tecrit cezaevlerinde doğrudan uygulanmıştır denilebilir. ABD'nin ve CIA'nın iştahla sarıldığı ve milyonlarca dolarlık projeleri desteklemesinin odağında bulunan

asıl gerçeklik, Yeni Dünya Düzeni'nde kendi sistemleri için ciddi tehlike oluşturan, devrimci kadroların ve aydınların kişiliklerinin yok edilerek dayanışmadan yoksun, bireyci ve sessiz bir toplum yaratmaktır.

Aşağıdaki listede, duyumsal deprivasyon deneyleri yürüten bazı kurumlar yer almaktadır. Listede bulunan kurumların çalışmaları eski dönemleri kapsamaktadır, ancak bilinen odur ki, bu listeye eklenecek yüzlerce kurum olduğu gibi, bunların her yeni dönemde kullandıkları teknikler daha da gelişmiştir.

1- McGill Üniversitesi (Montreal)

1961 yılında deneysel sensorik deprivasyon deneylerini geliştiren bu grup, Prof. Dr. D.O. Hebb tarafından yönetilmiştir. Grup deneyleri süresince entelektüel, duyarlılık, afektif, motorik davranışlar, EEG ve fiziksel reaksiyon ve davranışlar alanında önemli bilgiler toplamıştır. Elde edilen bulgular hızla yaygınlaşmış, neuro-psikolojik teoriler ve motivasyon değişikliklerinde kullanılmıştır. Bunlar insanın hem aktif hem de reaktif eğilimlerinde tanıtlanmışlardır. Deneylerin aktif yürütücülerinden biri olan öğrenci Woodburn Heron aynı deneyleri daha sonra Mac-Master Üniversitesi'nde devam ettirmiştir. Diğer öğrencilerde şunlardır: W.H. Bexton, B.K. Doone, W. Mahatoo ve T.H.Scott.

2- Princetora Üniversitesi (Princeton, New Jersey)

Bir psikolog ve fizyolog olan Jack. A. Vernon, 1955 yılında ilk "Karanlık-Sessizlik-Sensorik Deprivasyon Programını" başlattı. O ve bir kaç arkadaşı fizyolojik, sensorik duyarlılık, motorik, kognitif, aynı zamanda vücutsal davranış efektleri ve motivasyonun araştırılması için deneylere başladılar. Diğer sonuçlarının yanı sıra bu program, halüsinasyon araştırmasında sınıflama ve tam bir tanımın içeriğini kanıtlamış ve ilk olarak Sensorik Deprivasyon sonucu olarak entellektüel düzelmeyi açıklamıştır. Bu

program 1964 yılında tamamlanmıştır. Laboratuvar yönetimine katkıda bulunan grup üyeleri şunlardır: John Hoffman, D.K. Candland, W.L. Culick, Harals Schiffman, T.A. Marton, T.E. McGill, E.A. Peterson, K.M. Goldstein, R.J. Grissom ve Peter Sudfeld (bu son iki kişi daha sonraları başka bir yerde kendi SD-Deney Laboratuvarını kurmuştur.)

3- National Institute of Mental Health (Bethesda, Maryland)

1955/56 yıllarında John C. Lilly (yunuslar üzerinde yaptığı deneylerle tanınmıştır), SD'nin (Sensorik Deprivasyon) suya daldırma tekniklerini bulmuştur. Deneyler süresince oluşan büyük masraflar nedeniyle, bu tekniğin geniş bir alanda uygulanması mümkün olmamıştır. Lilly bu tekniği yıkılmış bir kişinin subjektif yaşamının tam bir tanımını çıkartmak için kullanmıştır. Bugün tüm dünya da SD-teorisyenlerince yaygın olarak kullanılan "Uyarı-Aksiyon-Açlık (stimulus-action-hunger)" konseptini yaratmıştır. Lilly'nin bir ortağı olan Jay T. Shurley bu alanda araştırmalarını devam ettirdi ve kendi laboratuvarını kurdu.

4- Boston City Hospital ve Harvard Medical School

Kalabalık bir psikolog ve psikiyatristler grubundan oluşmaktadır. J.M. Davis, S.J. Friedman, H.V. Greenbaum, M. Greenblatt, P.E. Kubzensky, P.H. Lelderman, W.F. McCourt, J.H. Mendelson ve Donald Wexler. Grup Philip Solomon tarafından yönetilmiştir. Deneylerde nefes aletleriyle sınırlandırma (kilitleme)- respirator confirmant hem de konvensiyonel teknikler kullanılmıştır. Bu alanda çalışanların büyük çoğunluğu SD-fenomenlerini incelemiş ve bunlardan oldukça önemli sonuçlar çıkartmışlardır (Kubzensky, 1961). Bu grubun en önemli çalışması, SD-Toplu Eserler olarak yayınlanmıştır (Solomon, 1961). A. M. Rossi ve Solomon, ödüllendirmeye belirli davranışların güçlendirilmesi kişinin ken-

di operatif davranışını geliştirdiği savı üzerine bir dizi deneyler yürütmüştür. Rossi deneylerini devam ettirerek, teorisini daha da geliştirmiştir.

5- Duke Üniversitesi (Durham, North Carolina)

Duke Medical Center araştırmacıları şunlardır: S.I. Cohen, B. Bressler, A.J. Sverman, B. Shmavonian. Bu araştırmacı grubu da psikiyatrist ve psikologlardan oluşmaktadır. Bu grup SD- Deneyleri için önemli değişken bir analiz ortaya çıkartmıştır, (Cohen, Siverman, Bressler ve Shmavonian, 1961). SD'da stres durumunun bir formu olarak ortaya çıkan fizyolojik etkiler alanında bir kaç ilginç çalışma yürütmüştür. Deneylerde, depresyon üzerine reaksiyondaki bireysel farklılaşma, deneysel ve teorik açıdan incelenebilir kişilik değişkenliklerle gözönünde bulundurulmuştur.

6- Human Resources Research Office (Monterey, California)

HumRRO Grubu Thomas I. Meyers tarafından yönlendirilmiştir. S. Smith ve D.B. Murphy diğer asıl elemanlar olarak deneylere katılmışlardır. ABD ordusu ve Meyers tarafından desteklenen bu grup, 1956 yılında kendi programının başlamasından itibaren önemli sonuçlar çıkartmıştır. Teknik olarak oldukça iyi donatılan ve hazırlanan bir laboratuarda halüsinasyon, vücut hareketleri, emosyon, motorik ve idrak yeteneği ilişkisi içerisinde SD-çalışmaları yürütmüştür. Onların çalışmalarında belki de en anlamlı olanı, afektif ve subjektif stresin ve saldırganlığın mekanik ölçümü alanındaki çalışmadır. Grup çalışmalarını bir kitapta değil, sadece deney notlarında toplamıştır.

7- Manitoba Üniversitesi

Deneylerin yürütücüsü, Dr. Hebb'in McGill Üniversitesi'nde eski bir grup çalışanı olan John P. Zubek adındaki bir araştırma-

cıdır. Zubek, Dr. Hebb'in 1954 yılında SD alanında yanm bıraktığı çalışmalarını Kanada'da 1959 yılından itibaren tekrar devam ettirmiştir. Zubek, deneylerini bir dizi öğrenci, tekniker ve danışmanlarla birlikte alışılmış sürelerin üzerinde (7 ile 14 gün arası) çeşitli şartlarda, bağımlı değişkenlerin koşullarında yürütmüştür. Onun asıl ilgi alanı, neuro-fizyolojik mekanizmalardır. Kanada, Winnipeg, Manitoba Üniversitesi'ndeki deney laboratuvarının ondan tanınmış çalışma odası olmuştur. Burası saydam kurşun geçirmez camdan oluşan, hava basıncıyla doldurulmuş bir kutuyla çerçevelenmiş bir alandır.

8- New York Üniversitesi

Robert R. Holt ve Leo Goldberger Center for Mental Health'de biraraya gelerek, küçük ama oldukça önemli deneyler dizisini gerçekleştirmişlerdir. Onlar, çeşitli Vpn-deney objesini (örneğin işçi, öğrenci) incelemek suretiyle, kapatılmaya cevap ekleninde bir çıkış olarak, kişilik değişkenliklerinin bir sistematikliğini araştıran ilk araştırmacılarıdır. Onlar ayrıca kognitif (algılama) efektler için kesin faktörleri ortaya çıkartmışlardır.

9- Michigan Üniversitesi (Ann Arbor)

Psikiyatrist John C. Pollard, 1958 yılında Harvard Sempozyumu'nun ardından, Health Research Center'de bir dizi deneyler yürütmüştür. Pollard ilk olarak kadınları deney objesi olarak almış ve SD-deneylerinde davranışlarının temel örneğini gerçekleştirmeye ve bunu çeşitli psiko-uyuşturucusundan kaynaklanan stres olarak cevaplamaya ve karşılaştırmaya çalışmıştır. Çalışma sonuçları yayınlandıktan sonra, elde edilen bulgular teroik çatışmalarda ana konu olmuştur. Pollard'ın yanı sıra deneylerin asıl diğer yürütücüleri, bilgisayar bilimcisi Leonard Uhr ve sonraları uzun bir dönem başka bir SD-deney laboratuvarının şefi olan klinik psikolog C.W. Jackson'dır.

10- Albert Einstein Medical Center (Philadelphia)

Bu isim, 1958 yılından beri bir dizi deneyler yürüten Marvin Zuckerman ismiyle doğrudan bağlantılıdır. Prametrik araştırmalarda bulunan Zuckerman, SD-deneylerinde (sosyal tecrit ve fiziksel tecritin birbirine karıştırılmamasına çalışmıştır) biyokimyasal örnekler ortaya çıkartmıştır. Ekibi aynı zamanda, Etkilemenin Adjektif Listesini (Affect Adjektive Checklist) ve Uyarı Arama Skalasını (Sensation Seeking Scala) geliştirmiştir.

11 - Allan Memorial Hospital (Montreal)

Hassan Azima tarafından yönlendirilen psiyatristler grubu, Azima'nın karısından Fern Cramer-Azima ve Paul Vispo'dan oluşmaktadır. Bu grup, SD'yi deneylerinde ilk olarak terapi metodu olarak kullanan ekiptir. Onlar SD-tekniklerini, anne-çocuk ilişkisi temelinde hasta ve terapist arasında bir ilişki yaratmak için kullanmışlardır. (Azima, Vispo & Cramer-Azima, 1961)

12-Richmond Hospital (Virginia)

Richmond'da bir grup psikolog – H.B. Adams, R.N. Carre-ra, C.D. Cooper, R.G. Gibby, M.H. Robertson ve H.R. Tobey- 1958 ile 1963 yılları arasında SD'na katılan ve buna uygun gerekli emirleri alan psikiyatrik hastaların kendi durumlarını kendilerinin tahmin etmesini araştırmak için bir dizi araştırmalar yürütmüştür. Bu proje tahmine göre Beyin Yıkama Teknikleri'ne (Brainwashing) en yakın olanıdır.

13- Los Angeles, Kalifornien

Serbest psikiyatrist olan Eugene Ziskind, 1954 yılında Dr. Hebb'in Amerika Psikiyatristler Birliği'nde yaptığı konuşmanın ardından, halüsinasyonun yaratılması ve yanılgıları araştırmak için bir SD-laboratuvarının kurulmasını ve burada olanakların araştırılmasını amaçlayan bir yazı kaleme almıştır. Ziskind bu de-

neylerini yarıda bıraktı ve bunun yerine kliniksel SD üzerine sistematik ve faydalı gözlemlerde bulundu. Onun “hynoid sendrom” ve “vizuel resim takdimi” araştırmaları, daha fazla dikkat çekmiştir.

14- Pittsburgh Üniversitesi

1959'dan itibaren Austin Jones ve arkadaşları psikopatik motivasyon değişkenliklerinin tam tersine, normal motivasyon değişkenlikleri üzerinde SD'nun sonuçlarını araştırmışlardır. Onlar herhangi bir ya da sadece kendiliğinden değişen bir uyarım olarak SD'nun, öncelikle enformasyona duyulan bir ihtiyaçtan kaynaklandığını göstermek için, genişleyen bir İtilim-Azaltma-Metodu'nu kullanmış ve enformasyon teorisini bununla birleştirmişlerdir.

15- Oklohoma City VA Hospital

Deneyin yürütücüsü olan Jay T. Shurley, SD-deneylerinde Suya-Daldırma-Metodu'nun (Hydrohypodynamic olarak da adlandırılmaktadır) sistematik etkisini ortaya çıkartmak için kullanmıştır. O, deneylerini birçok Vpn'le (deneye katılan kişiler) nicelikli ölçme metodunu kullanmak suretiyle, bunu deneyin etkilerini diğer geçerli SD-konstelasyonuyla karşılaştırmakla olanaklı kılmıştır.

16- Case Western Üniversitesi (Cleveland, Ohio)

Frances Payne Bolton Hemşire Okulunda çalışan C.W. Jackson Jr. birçok psikologla (Rozella Schlofeldt, Rosemary Ells ve Rosemary Rich) birlikte, göz veya kalp ameliyatından sonra kapatılan ya da sensorik depresyonda bulunan hastalar üzerinde araştırmalarını sürdürmüştür. Onun asıl ilgisini çeken subjektif tecrübelerin sınıflandırılmasının inceltilmesidir.

sessiz ölüm

FIGURE 2-1 This condition was employed in the original McGill University studies, and it served as a prototype for subsequent perceptual-deprivation research. Shown in this cut-away diagram are an air conditioner, exhaust fan, and microphone above the subject. EEG leads attached to the subject's head, translucent eye coverings, and cardboard cylinders enclosing the lower portions of the arms. The room was dimly illuminated, but the subject's eye coverings prevented pattern vision. Amplifiers and other electrical equipment, containing a low hum in the earphones embedded in the U-shaped, foam rubber headrest, were employed for auditory masking purposes. The subjects were scheduled for 2 to 3 day sessions with meals brought in and toilet facilities, in another room, made available upon request.

Source: Reprinted by permission from P. Solomon et al. (Eds.), *Sensory Deprivation: A New Bridge*. Mass: Harvard University Press. Copyright 1961 by the President and Fellows of Harvard College.

Abb. 1

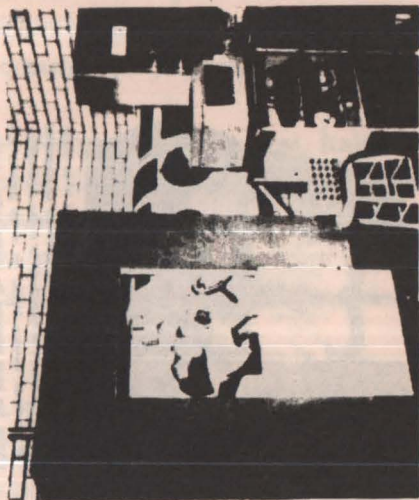

FIGURE 2-3 This tank-type respirator was located in a large air-conditioned room, and the pictured recording instruments were located in an adjoining room during the actual experiments. The subject's arms and legs were enclosed by rigid cylinders to inhibit movement and tactile contact. The motor of the respirator produced a dull, rasping sound. The enclosure around the head of the respirator was closed during the experiment so that the subject could see only the front of the tank and the black interior of the enclosure. The subject could drink a high caloric egg nog from a feeding tube placed close to his mouth, and headsets or earbuds were given on demand. The subjects were scheduled for up to 36 hour sessions.

Source: Reprinted by permission from P. Solomon et al. (Eds.), *Sensory Deprivation: A New Bridge*. Mass: Harvard University Press. Copyright 1961 by the President and Fellows of Harvard College.

Abb. 2

sessiz ölüm

FIGURE 2 The experimental condition was specifically designed for short-term studies (4 hours or less) in which the subjects were not sedated during catheter and movement registrations were not used. The room was air conditioned, white noise was used at a constant level, and the subjects wore tungsten eye coverings which excluded light from a bank of fluorescent bulbs. The subjects' faces were illuminated by overhead lights during the first half of the experiment.

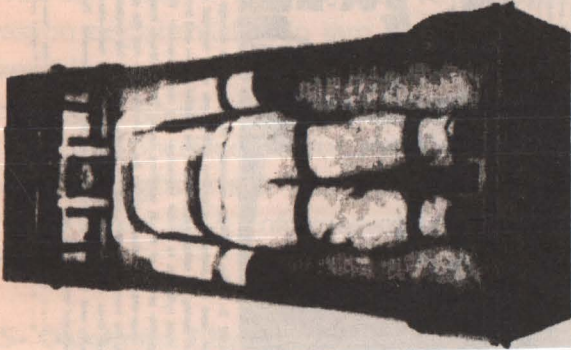

FIGURE 7-17 A photograph of a subject in an isobaric chamber, employed at the University of Minnesota to study the effects of barometric or water deprivation. The enclosed viewing frame, in which pictures are placed, has been removed for photographic purposes.

From *Annals of the New York Academy of Sciences*, 1964, 118, 118.

17- Rutgers-The State University (New Brunswick, New Jersey)

Peter Suedfeld araştırmalarını SD'nin algılanan etkileri üzerinde devam ettirmiştir, keza etkilenebilirlik, kişiliğin önemi ve buna ilişkin olarak doğan faktörler temelinde SD'nin "önemini" ortaya çıkartmaya çalışmıştır.

18- Bologna Üniversitesi, İtalya

Prof. R. Canestrari SD'da duyumların algılanmasındaki etkilerin araştırılması için bir program yürütmüştür. Bunun üzerine İtalyanca geniş çalışma sonuçları yayınlanmıştır. Onun çalışmaları, bu alanda tanınmış "bilim adamları" tarafından bilinmemektedir.

19- Tohoku Üniversitesi, (Sendai, Japonya)

SD'nun çeşitli aşamalarını inceleyen bir grup araştırmacı, Japonyalı psikologlardan oluşmakta (T. Hariu, H. Ueno, T. Kato, S. Saito, Y. Ohkubo, O. Kohubun, M. Ohyama ve T. Okuma) ve Prof. S. Kitamaru tarafından yönetilmektedir. Grup çalışmalarını etkilenmede psikolojik sonuçlar, algılama ve halüsinasyon üzerine yürütmüştür. Çalışmaları Tohoku Psychologica Folia olarak Japonya'da yayınlanmıştır.

20- Psikiyatrik Araştırma Enstitüsü (Parg, Macaristan)

Jan Gross ve Ludwik Svab adındaki iki psikiyatrist liste 11'deki Azima'yı takip ederek "anaklitiksel Terapiyi" araştırmışlardır. Onlar yaptıkları deneyler üzerine, uluslararası konferanslarda birçok rapor sunmuşlardır.

21 - Hamburg Üniversitesi Kliniği- Camera Silens (Almanya)

Prof. Jan Gross '70'lerin hemen başında Hamburg-Epen-

dorf'daki Üniversite Hastahanesine gelerek, burada SD için özel olarak kurulan "Özel Araştırma Bölümü 115" bölümün sorumlu-luğuna atanmıştır. Sürdürülen deneylerle ilgili olarak 1974 yılın-da DFG tarafından Alman Araştırmalar Birliği'nin Projeleri ve Programı başlıkla Cilt 2 S. 533'den aktarmak daha faydalı ola-caktır.

"Finansiyel desteğin başladığı tarih: 1973

Sağlanan toplam destek 1973 yılında 448.000 DM, 1974 yı-lında 1.539.000 DM

Araştırmaya katılan kurumlar: Psikosomatiksel Tıp, Çocuk Bili-mi, Deneysel Psikiyatri, Çocuk ve Gençlik Psikiyatrisi, Tıpsal Psiko-loji, Cinsel Araştırma, Bio-Kimya, Neuro-Fizyoloji.

Araştırma Programı:

Saldırganlığın psikosomatik, psikodagnostik ve psikoterapik açısı" başlıklı konu üzerine aşağıdaki alanlar araştırılmıştır: Psikoso-matik hastalıkların oluşmasında, patolojiksel saldırganlık süreçleri-ne katılım üzerine hipotezler. Psikoterapik süreçlerde ve fonksiyo-nel rahatsızlıklarda ve yine bozulmuş cinsel partner ilişkilerinde, hasta ve terapist arasındaki saldırgan interaksyon. Agresif ve ag-resif olmayan ailelerin, doktorların ve çocukların tedavi esnasında ya da günlük yaşamın içerisindeki davranışlarında karşılıklı etkile-şim. Tedavi tedbirlerinin ya da tıp tekniklerinin (kroniksel hastalık-lar "Intensiv Medizien") uzun süren bağımlılıkların sonucu olarak saldırganlık.

Alt Projeler:

Uyanlann azaltıldığı model durumlarında ve fizyolojik ve bi-yokimyasal tamamlayıcılarda (korelasyon) saldırganlık (model du-rum olarak burada bahsedilen, deneylerin yapıldığı Camera Silens adı verilen laboratuardır). Saldırganlığın özel olarak gözönünde bulundurulduğu örnek uyumlu olmayan bir grup durumunda sos-yal interaksyon (karşılıklı etkileşim). Saldırganlığın testpsikolojik, polifzyografik ve biokimyasal ölçümündeki gelişmeler."

Dünyaca tanınmış “ünlü psikiyatrist” Dr. Schein, bu konuya ilgili her yerde sürekli karşımıza çıkmaktadır. Dr. Schein, temsil ettiği politik yapısıyla da, bu alanda ABD’nin anti-komünist tavrının başını çekenlerden birisidir. Amerika’da beyin yıkama belgelerine bakıldığında, Dr. Edgar Schein özel bir dikkat toplamaktadır. Dr. Schein, kariyerini 1950’li yıllarda Kore cezaevlerinde tutuklular üzerinde ‘asker psikolog’ olarak ABD-Donanması’nda yapmış ve 50’li yılların sonunda burada edindiği deneyimlerini ABD-Havakuvvetleri ve CIA’nın araştırma projelerinde uygulamıştır.

Dr. Schein 60’lı yılların başlarında ise “Beyin Yıkama Özel Varyantları” üzerine çalışmasını tamamladı ve Kennedy Hükümeti’nin cezaevleriyle ilgili reform politikasına, geliştirdiği 24 maddelik özel programıyla katkıda bulundu. Geliştirdiği yöntemlerle özel bir yere sahip olan Dr. Schein kariyerini, endüstri psikoloğu olarak MIT’de (Massachusetts Institute of Technology) devam ettirdi. Yüksek Güvenlik Bölümleri onun uzmanlık alanına girmektedir.

Amerika’da Yüksek Güvenlik Bölümleri, BLA (Siyah Kurtuluş Ordusu) gibi devlete karşı doğrudan mücadele yürüten örgütlerin cezaevlerindeki kadrolarının “topluma kazandırılması” adı altında kimiksizleştirilmelerini hedeflemektedir. Dr. Schein’in özel deneyimlerinden oluşan 24 maddelik program, bu temel üzerinde şekillenen bir beyin yıkama programıdır.

Kazandığı “başarı” nedeniyle, diğer emperyalist ülkelerin dikkatini çekmiş ve programı bu ülkelerde de uygulanmaya çalışılmıştır.

Aşağıda Dr. Schein’den aktarılan pasaj, kendisi hakkında önemli bilgiler vermektedir:

“Benim ana tezim şudur: Açık bir davranış değişikliğini or-

taya çıkartmak için, eski davranış örnekleri ve şekillenmeyle ilişkileri zayıflatmak, azaltmak ve yok etmek gereklidir. Duygusal bağı tahrip etmek zorunludur. Çünkü böyle insanlar, genellikle sıkı duygusal bağlarla birlikte var olan davranışın doğrudan kişisel onay ve uyum ilişkisi içerisinde bulunmaktadırlar. Bu, ya bireyin fiziksel tecriti ve ilgilendiği her tür iletişimin kesilmesiyle ya da saygı duyduğu şeylerin onursuz olduğu ve onlara güvenmemesi gerektiği bilincinin verilmesiyle yapılmalıdır. Eğer aynı zamanda tüm çevre, amaçlanan yeni davranış ve amaçlanan yeni şeklin anlamı içerisinde, tavizsiz ödül ve cezayla dağıtılırsa ve eğer bu ona yeni ilişkiler oluşturabileceği insancıl bağlar yaratırsa, istenen yeni davranış ve ruh halinin öğrenilmesi kesinlikle olanaklı olacaktır. Bu değişmez çevre içerisinde hayatta kalmanın temel bir çözümü olarak ve yine çevre içerisinde hazır sunulan "insancıl" modellerle teşhis ve taklit yoluyla öğrenilecektir. Aynı zamanda, yeni duygusal ilişkiler ya da çevrenin baskısının devam etmesi gibi, yeni davranış tarzları ve ruh halinin uzun süre devam etmesi olanaklıdır.

Ben bilinçli olarak bu tezi, bir cezaevi ve akıl hastahanesinde rehabilite ve Beyin Yıkama gibi birbirlerinden oldukça ayrı olan fenomenleri içeren davranış ve ruh hali değişikliği modelini basitçe gerçeklerin altını çizmek için, oldukça genel ve soyut kavramlar içerisinde getirdim. Genel ruh hali değişikliği teorisi için bu olaylardaki en önemli sonuç, sosyal dayanışmanın anahtar bir faktör olmasıdır. Bir değişiklik yaşıyorsa eski ruh halinin güçlendirilmesi parçalanmak ve yok edilmek zorundadır. Ve bir değişiklik gerçekleşiyorsa, yeni ruh halinin güçlendirilmesi şimdi olmalıdır. Bu süreçte vahşi olan yok ve tahrip etmenin süreci içerisinde birey üzerindeki değişiklik faktörüne sosyal ve duygusal ilişkilere uygulanan kontroldür. Bir suçlunun kendisinin ya da hasta bir toplulukla olan duygusal bağlarının yok edilmesini ya sal bulmuyor muyuz?

Çeteleri dağıtmayacak mıyız, ve suçluları rehabilite etmek için ilahlaştıran çete önderlerini deneylerimizde karalamıyacak mıyız? Kendi metotlarımızdan bazılarını mahkum etmemek için, bu paralelliği kurmadığımı sizlere hatırlatmak istiyorum. Benim amacım tümüyle tam tersidir..."

B. Dr. Scheln'in 24 Maddelik Programı

1- Tutuklular yeterince tecrit edilen bölümlere yerleştirilmesi, çünkü bununla duygusal ilişkiler başarılı bir şekilde koparılabilir ya da ciddi bir şekilde zayıflatılabilir.

2- Tüm "gerçek önderlerin", doğal önderler ayrı tutulmalı.

3- İşbirliği yapan tutuklu önder olarak gruba yerleştirilmeli.

4- Beyin yıkama amaçlarıyla uyum içerisinde olmayan tüm grup etkinlikleri yasaklanmalı.

5- Tutuklular gözetlenmeli ve özel öz geçmiş materyalleri toplanmalı

6- Sonradan başkalarına gösterilecek tutukluların isimleri sahte açıklamalarla yazılmalı.

7- Oportünistler ve ihbarcılar korunmalı.

8- Tutuklular hiç kimseye güvenememeleri temelinde ikna edilmeli

9- İradesiyle işbirliği yapmayı kabul edenlere hoşgörülü davranılmalı, kabul etmeyenlere karşı sert muamele uygulanmalı.

10- İşbirliği yapmayanlar cezalandırılmalı.

11- Tutuklulara gelen posta (mektuplar vs.) sistematik olarak denetlenmeli ve saklanmalı.

12- Tedavi metotlarıyla ve tutuklular üzerindeki kontrole uyuşmayan ilişkiler engellenmeli ve kesilmeli.

13- Tutuklular arasındaki grup değerleri dağıtılmalı.

14- Tutuklular arasında, onların sosyal düzenlerinde vazgeç-

tikleri ve tamamen tecrit oldukları bir grup düşüncesi yaratılmalıdır.

15- Her türlü duygusal destek yok edilmeli.

16- Tutukluların, tutukluluk koşullarını, yakınlarına ve arkadaşlarına yazmaları engellenmeli.

17- İstenilen yeni davranışı destekleyen ya da tarafsızlaştıran böylesi materyalleri içeren, yayınların ve kitapların girişine izin verilmeli.

18- Normları bilinçlice belirsizleştirmek ve tutuklular üzerinde bir baskı uygulamak suretiyle, birey yeni ve ikircikli duruma getirilmeli; çünkü yeni bir soluklanmaya baskı yapmak için, tutukluların yeni duruma uyum sağlamalarının olanakları yaratılmalıdır.

19- İrade gücü birçok kereler zayıflatılan ve tahrip edilen bireyler, düşünceleriyle uyum içinde olan ve görevi devamlı bireyin duygusal desteğini tahrip etmek olan tutuklularla birlikte bir yaşam durumuna getirilmeli.

20- Karakter zayıflaması için teknikler uygulanmalı:

Aşağılama, iftira gibi yöntemlerle şeref ve haysiyetiyle oynama, bağırma, hakaret etme, suçluluk duygusu yaratma, uykusuz bırakarak etkilenebilirliği sağlama, sert cezaevi yöntemleriyle arada bir ve düzenli olarak işkence yapmak gibi...

21- Tüm iki yanlı girişimlerle hücre arkadaşlarının baskısı sağlanmalı, yeniden bir düşmanlık ortaya çıkarılmalı.

22- Tutuklunun, hücre arkadaşları aracılığıyla, geçmişte ya da gelecekte bir kez bile kendi temel prensipleri ve değerlerini düşünmediğini, ciddiye almadığını dikkat çekilmeli.

23- Baskının kaldırılması ve insani varlık olarak, beyin yıkama amacına uygun olan itaatli ve mütevazı, yaltakçı davranışlar ödüllendirilmeli.

24- Yeni davranışı güçlendiren sosyal ve duygusal destek yaratılmalı.

5. TECRİT TECRİT SÜRECİNDE TUTSAKTA OLUŞAN PSİKO-SOMATİK BELİRTİLER

Karl-Heinz Dellwo (Celle, Aralık 78):

“Hiçbir ifade, burada hüküm süren boyutu doğru anlatamaz. Tecrit, kendisini yapısal özelliğinde ifade ettiren bir durumdur. Tecrit edilen biri, içinde bulunduğu durum ve açıklama konusunda, gerçekliğe hiçbir şekilde ulaşamadığını görmektedir.”

Yine 1943'de Nazi kamplarında tecritte kalan Stefan Zweig, yaşadığı tecrit koşullarını şu şekilde anlatmaktadır:

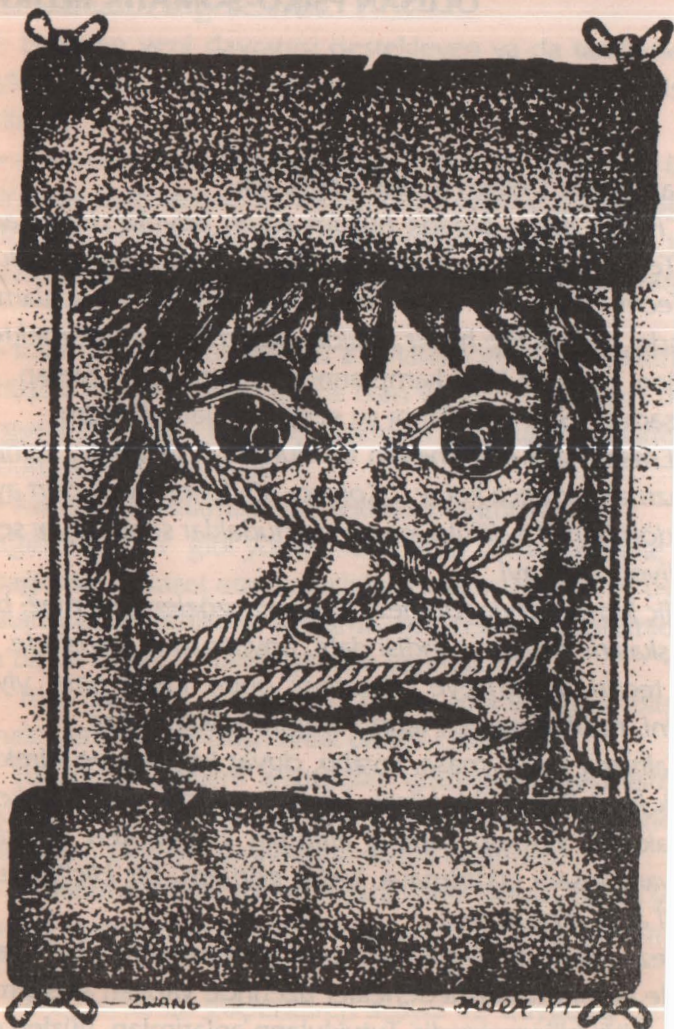
“Esasen tarif edilemeyen bu durum 4 ay sürdü. Yalnızca 4 ay, yazmak oldukça kolay... Kolayca söylenebiliyor; dört ay, sadece dört harf. 15 dakika içerisinde dudaklar sürekli aynı şeyi ifade ediyor: Dört ay!

Hiç kimse tasvir edemez, ölçemez, gözlemleyemez; bırakın bir başkasını, İnsanın kendisi dahi, boyutsuzluk içerisinde. Uzun süren tecriti hiç kimseye anlatamaz, onun İnsanı nasıl yiyip bitirdiğini, nasıl tamamen tahrip ettiğini açıklayamaz.

Yalnızca yatak, masa, lavabo, duvar kağıtları ve sürekli suskunluk içerisindeki bir Hiçlik, Hiçlik ve Hiçlik. Sana bir kez bile bakmaksızın yemeği kapının altından içeriye iten sürekli aynı gardiyan. İnsanı çıldırtmaya kadar götüren, bir Hiçliği kuşatan sürekli aynı düşünceler...”

Cezaevlerinde uygulanan tecrit yöntemlerinin, belli başlı ülkelerde laboratuvarlarda denekler üzerinde yapılan araştırmalarla geliştirildiği bilinmektedir. Tutukluların anlatımları, yüzlerce can-

sessiz ölüm

— ZWANG

— 1987

lı örnek ve adli tıp raporlarıyla saptanan fiziksel ve psikolojik sorunları aşağıda psiko-somatik belirtiler başlığı altında topladık. Burada tutukluların anlatımları, tecrit deneylerinin yapıldığı laboratuvarlarda kullanılan deneklerin ifadeleriyle karşılaştırılmaktadır. Her iki durum arasındaki çarpıcı benzerlik, egemenlerin, insanın bilinçli bir şekilde tasfiye edilmesinin nasıl planladığını göstermektedir.

- a-Boşluk ve hıçlığın duyumsanması**
- b-Ruhsal çöküntü ve ilişki kurma korkusu**
- c-Katlamama durumu**
- d-Dayanamama duygusu**
- e-Duyarlılık ve uyanı açlığı**
- f-Gerçekliğe yabancılaşma**
- g-Yönelim olanağının yitimi**
- h-Halüsinasyon**
- i-Düşünce yeteneğinin gerilemesi,**
- j-Duyumsal yanılgılar ve yanlış algılamalar**
- k-Organ dengelerinin bozulması**
- l-Kilo kaybı**

a-Boşluk ve hıçlığın duyumsanması

Laboratuvar:

"Süreç içerisinde rahatlamanın olamayacağına inanıyorum. Herhangi bir zaman, var olmayan bir şey tahrik edebiliyor. Gü-rültü yok, ışık yok, meşgul olunabilecek hiçbir şey yok. Uzun bir süre dayanmak mümkün değil."

Tabutluk:

29 ay boyunca tek başına tecritte kalan Petra Krause'nin aktarımı:

"Tecrit dilsizliğe mahkum etmedir. İnsan yalnızca boşluğa gösteri yapıyor."

Astrid Proll'un 16.11.78 tarihli mektubu:

"Buranın atmosferi oldukça soğuk. Beton zemin, beyaz duvarlar, demir yatak ve kapı, hücrenin genişliğince uzanan kalorifer boruları. Bu ortamda benim kanım da buz gibi. Yogo yapıyorum. Ama içimdeki boşluk duygusu ve çaresizlik daha da fazlaşıyor. Özellikle saat 16'da, kapıların kapanmasından sonra, günün rutin ölümcül boşluğunu derinden hissediyorum. Diğer zamanlarda pek fazla düşünmüyorum"

Werner Waldhoff'un anlatımıyla:

"Sonraki süreç adeta kısılmış bir ses gibi. Pratik olarak zaman içerisinde kendimi sıfır noktasına kilitledim; kabaca vurguladım. Hiçbir şeye sevinemiyorum, depresyon, üzüntü gibi, psikolojik sapma yok, aksine belirttiğim gibi sıfır noktasında."

b-Ruhsal çöküntü ve ilişki kurma korkusu

Laboratuvar:

"Yaklaşık 12 m2 ürkütücü sessizlikte, 6 saat. Kısa bir zaman sonra sanki havalandırma cihazının çıkardığı gürültüyü duyuyormuşum hissine kapıldım. Bu, içerisinde bulunan özel sisteme bağlı bir durum. Işık görüntüsü yaratmak için, göz kapaklanma basınç uyguladım.... Sonunda can sıkıntısı artmaya başladı ve uyudum... Deneyden iki saat sonra depresif ruh hali oluştu. Kendimi çökmüş gibi hissettim ve hiçbir konuşmaya tepki vermedim. Sosyal inisiyatifim tamamen felç olmuştu."

Tabutluk:

K. Plein ve W. Schlegel'in "Mezar Türküleri" adlı eserlerinden bir bölüm:

"Tecrit, seni kaplayan, boğmak isteyen ve bazı zamanlar sesini duyabilmen için artarak dışarıya taşan gürültüsüz bir çığlıktır. Tecrit, hücrenin her köşesine yuvalanan ve seni ısıtan bir insana duyduğun özlem yüzünden uyuyamadığın gecelerde ortaya çıkan dalkavuk, soğuk griliktir. Tecrit, diğer erkek ve kızkardeşle-

rinle birllkte artık normal yaşayamayacağın korkusudur. Tecrit, ilk önce bedenin ve sonra da ruhun yavaş yavaş durdurulamaz ölümüdür.

Tecrit, sessiz, temiz ve tam bir yok etmedir.”

c-Gerillm altında hissizlik ya da eylemsizlik durumu

Laboratuvar:

“Denekler, başlangıçta genellikle uyuduktan sonra, deney süresi içerisinde sükunet ve kurtulma duygularını yitirdiler: Ayrıca kontrol edilen düşünce yeteneklerini de kaybettiler. Ruh halleri uyuşukluk, sinirlilik ve sıkıntı arasında gidip gelmeye başladı. Aynı zamanda da bunlara ek olarak huzursuzluk, yorgunluk ve baş ağrıları ortaya çıktı.”

Tabutluk:

Hans-Jürgen Bächer'in, eşi Monika'ya 1977 yılında gönderdiği mektup:

“Yalnız olmak duygusu, nefes kesici ve adeta dayanılmaz bir duygudur. Ve ilk kez bugün 63 ay gözaltında kalmış olduğum bilincimde şekillendi. Ve yine aynı şekilde bugün, bir insanın bu tutukluluk koşullarında hem fiziksel hem de psikolojik açıdan yok olmasının artık olağan dışı olmadığını kavramaya başlıyorum.

Oldukça sık, çıldıracağım duygusuna kapılıyorum. Sadece ruhsal değil, vücutsal olarak da kendimi bütün gün bitmiş gibi hissediyorum. Baş ağrısına ve şakaklarımdaki sürekli basınca artık tahammül edemiyorum.”

d-Dayanamama duygusu

Laboratuvar:

“Kendilerine daha fazla ücret ödeneceği söylenmesine rağmen, deneklerin deneyleri, 2-3 gün daha devam ettirme durumunda olmadıkları görülmüştür. Hatta bazı denekler için, deney

koşullarında bulunmak bile öylesine dayanılmaz gelmiştir ki, yapılacak olan psikolojik analizin, zamanından önce bitirilmesi zorunlu olmuştur."

Tabutluk:

Halen tecritte kalan RAF'lı tutuklu P.P. Zahl'ın, 21-22-23 Ekim 1977 tarihli "Kurallaşan Tedbirler" adlı raporu:

"Boş bir akvaryumdaki balık gibisin, yalnızca basınç yapan, yüzeye doğru çıkan hava kabarcıkları -yalnızca gürültüler-. Herhangi bir anda farkında olmadan, dişlerini gıcırdattığını ve sürekli aynı aptal melodiyi mırıldandığının bilincine varıyorsun.

Yılanma zorunluluğu, işeme zorunluluğu, uyku baskısı; kontrol edilemeyen zorluklara yenik düşüyorsun. Fiziksel çöküntü belirtileri, zerine daha fazla saldırıyor, ölüme karşı kendini gizleyen yaratığın, vücudun doğal isyanı...

Sen kendi vücudunsun ve vücudun sessizce yok oluyor. Kukla duygusu, kabuslar, gündüz rüyaları. Artan konsantrasyon bozukluğu. Aşırı terleme. Kalp atışlarının hızlı kovalamacası.

Radikal iç disiplini acıya, öfkeye, güçlülük duygusuna köprü olmaya yardımcı oluyor. Bir program koy, her saat uygulananlara karşı kendini çelik gibi tut. Yok etme aracının ölüm ritmine karşı, kendi ritmini yaşa; yavaş ye, bilinçle çiğne, çalış.

Neden her şey bu kadar uzun sürüyor, Allah kahretsini!

Spora ve masaja rağmen, sırt kasları daha fazla düğümleniyor, daha çok sertleşiyor, ağrılar daha da fazlalaşiyor. Kan basıncı sürekli düşüyor. Daha fazla bitkin, yorgun, uyarılmış ve sinirli oluyorsun. Ruh halinde ani değişiklikler oluyor.

Uzun süre uyu! Kendi programını hayata geçir, amacı yok etmek olan onların programını değil!"

Laboratuvar:

“Kişinin kendi vücuduyla ilgili duyguları daha da artmaktadır. Herhangi bir şey tutulduğunda dokunma duyusu daha da keskinleşmekte, her şey daha açık olmaktadır.” (Camera Silens’te 22 saat kalan bir deneğin anlatımı)

Tabutluk:

“Düşün bir kez, dün ilk kez Nescafe içtim: Onun yoğun kokusunu alır almaz, ürktüm. Tadıyla ilgili bir şey hatırlamıyordum.”

e-Uyarı açlığı

Uyarı açlığı, birçok bilim adamı tarafından sensorik dep-rivasyon ve pezeptuelle deprivasyon deneylerinde saptandı-ğı gibi, tecrit uygulamasının temelini oluşturmaktadır.

Laboratuar:

Denekler (kobaylar) deneyden önce ilginç bulmadıklarını belirttikleri sıkıcı borsa haberlerini, deney süresince aynı ton-daki banttan sürekli olarak dinlemek istemişlerdir. Ya da üze-rine kalemle iki basit dairenin çizilmiş olduğu kağıdın bulun-duğu bölmeyi, ellerinin altındaki düğmeye gelişigüzel basa-rak aydınlatmışlardır. (Smith ve diğerlerinin 1967 yılında 7 günlük SD deneylerinden alınmıştır, Smith uyarı temelli dav-ranışları 6. ve 150. saatte incelemiştir.)

Tabutluk:

“Hücrenin ortasında duruyorum ve sağ kolumu iyice açı-yorum. Onu yanımda birisi varmış gibi tutuyorum. Kafamdan cümleler geçiyor. Şairlik damarım tutuyor. Ne olduğunu bile-miyorum. Herhalükarda bir şeyler vermek istiyorum. Eğer is-tersen, kan veya okunmuş bir kitabın içeriği. Tamamen yalnı-zım. İlk kez bir şey vermek zorundayım.

Kolumu hala hücrede havada tutuyorum. Başım bana bir balonmuş gibi geliyor. Uzun zamandan beri konuşmadım. Yaklaşık sekiz, dokuz aydan beri sadece şunları konuşuyo-

rum: Gazetemi istiyorum. Bana bir mala verin. Mektup burada. Ya da böyle şeyler.”

Kari Heinz'ın mektubundan, 27.11.1975:

“Büyük sessizlik, boşalma, alçaltma, genişleyen çöl kaçınılmazdır ve bir vahaya doğru, şimdiki durumun yadsıması olarak gerçek yaşamı sağlayan çölü yadsıyan kimliğin adasına yönelmek.”

“Bana pazarlık için olanak veriniz. Ben, bu kadar çok düşünceli olduğumu hatırlamıyorum. Hiçbir zaman harekete ve itilime yönelik bu kadar yanıcı basıncı yaşadığımı bilmiyorum. En büyük dahileri, beni kapattıkları gibi tek başına zindana atınız. Bir kaç yıl içerisinde, Napolyon'un ne kadar ahmak ve İsa'nın ise ne kadar kötü olduğunu göreceksiniz. Ben ise ne Napolyon kadar büyük ve ne de İsa kadar sonsuz iyi niyetliyim. Benim körleşmem için ise daha az bir zamana ihtiyacım var. Onurlu bir insan olarak, yavaş ve alçakça can çekmeyi zorunlu kılan bu korkunç ölümü kavradığınızı ümit ediyorum. Benim değerli arkadaşlarım, inanın bana her ölüm bu tecritten daha iyidir.”

İngrit Schubert'ın Max Witzel'e 1977 yılında, kendisine uygulanan ilişki yasağı üzerine yazdığı mektuptan:

“Tecritin ne olduğunu ve subjektif anlamını açıkladık. Bellirli sınırlar vardır, onu yaşamadığını, kavramayan ve içeriğini bilmeyen sınırlar. İlişki yasağı onlarca kere üslü kuvvettir: Aşırı derecede sürekli stres durumunda mutlak vakum- yaşamın ekseninde olan bir eylem. Altı ay boyunca- dakikada dönem sayısı yüz olan hareket. Mutlak vakum mutlak uyarımı yaratıyor. Her uyarı kerelerce kat kontrol edilemeyen, irrasyonel etki yapıyor. Her telefon çalışı, her helikopterin çıkardığı ses, hiper aksiyona yol açıyor. Halüsünasyon: Konvoylar halinde hareket eden bullen (öküz anlamına gelen bu kelime, sadece polisler söylemektedir) arabaları, kapının çarpması, silah

sessiz ölüm

sesleri vs. vs. Bunları idrak etmeye çalış. Emin ki asıl sorun şimdi başlayacaktır. Yani her uyarı için tamamen açık...”

Tecritte uyarım vakumunda bulunan kişinin, duyumlarını etkilemek oldukça basittir. Tecritte bulunan kişinin duyumları bu amaç doğrultusunda ya tamamen bastınılır ya da aynı düzeyde sabit tutulur. Bu süreç içerisinde beyin fonksiyonlarını yavaşlatır ve vücudun kendisini çökertir. İnsanlar, onun yardımıyla kendi kendisiyle tartışabileceği ve gerçekleri algılayabileceği uyarılara ihtiyaç duyar. Eğer bir insanın bu uyarı besini alınırsa, kişi mekan ve zaman içerisinde bir yömselimsizliğe girer. Vücut artık arta kalan uyarılarla yetinmeye çalışır. Burada ömrü oldukça kısadır, artık doğru olanı değil yanlış olanı doğru olarak algılamaya ve kaydetmeye başlar. Vücut çevrenin artık kendisine sunmadığı uyarıları bu kez üretmeye başlar. Kişi artık yanlış algılama ve halüsinasyona girer. Hamburglu araştırmacı Peter Kempe bu nedenle şunu öne çıkarmıştır “Duygular sustuğunda, sinirler konuşur.”

Duyum uyarıların yitimiin de ve halüsinasyonun ortaya çıkmasında şu faktörler belirleyicidir:

- sosyal tecrit
- uykusuzluk
- korku, gerilim ve stres
- besinsizlik
- cinselliğin yitimi
- hareket sınırlılığı

Belirtilen bu rahatsızlıklar, tecritte kalan kişilerde saptanan semptomlardır.

f-Gerçeklik İlişkisinin Yitimi: Zaman İçerisinde yönelim olanağının kaybolması

Laboratuvar:

“Hamburg Camera Silens deneylerine katılan bir denek,

41 dakika süren deneyden sonra, kendisine ne kadar zamandır odada kaldığı sorusuna şöyle cevap vermiştir: Yaklaşık 15 dakika.”

Tabutluk:

İngrid Schubert'in Max Witzel'e mektubu:

“Varolan durum üzerine açıklama ne olabilir: Gerçeklik ve hayal artık ayırt edilemiyor. Bende belli bir an netleşen şey, üzüntüsüzlük ve hayretsizliktir.”

W.Waldhoff'un mektubu:

“Geriye dönük baktığımda, sürekli bir gelişmeyi tesbit edemiyorum, çünkü zaman, artık kendi normal tanımında değil. Sadece gri ve aynı formdaki kütle, sıradan bile artık kronolojik olarak sıralanamıyor. Örneğin saat 18'de, saat 17'de ne yaptığımı kendime soruyorum. Saat 17'de akşam yemeği yemiştım, ama dün, önceki gün, ondan sonraki gün de aynı saatte yedim. Zaman bana bir şeyler anlatıyor ancak, zamanın uzunluğu ya da kısalığını kesinlikle algılamıyorum.”

g-Duyumsal yanılgılar ve yanlış algılamalar

Laboratuvar:

“Üzerine konsantre olmadığım ışık demeti gözlerimin önünde. Parlayan daireler, çizgiler tamamen kurlsız. Bu oluşan görüntüye karşı bir şey yapılamıyor. Görmemeye uğraştığınız hatta başka şeyleri düşünmeye çalıştığınız halde, onlar orada duruyorlar. Bu resimleri görmek istemiyorum, aslında hiç görmek istemiyorum, ama orada duruyorlar ve onlara karşı savunmasızım. Herhangi bir çaba sarf etmememe rağmen, spontan olarak oradalar.” (Hamburg Camera Si-lens'de kalan bir deneğin anlatımı)

“İki denek, saatin çıkardığı tik tak sesini duyuyor, diğeri ise suyun damlamasını, bir diğeri ise odada uçan sineğin çıkardığı sesi dinliyor. “Zırlı kulakta değil, odada herhangi bir

yerden geliyor, şimdi fark ettim..." diyor bir denek. "Odada bir kuşun ötüşünü duyuyorum.", diyor başka bir denek. "Hayır bu kuş değil, ısıklık çalan, kuş sesi taklidini çıkartan biri".

(L.Svap ve J. Gross, bir sensorik deprivasyon deneyinde bir denegin duyusal halüsinasyonu tanımlamaktadırlar. 11 Kasım 1964)

Tabutluk:

Karl Heinz-Roth," Im inneren des Wals" isimli çalışmadan (in Kursbuch 51, 1978:

"... Ağustos'un sonunda ilk kar fırtınasını gördüm. Çift tel örgülü hücre penceresinin boş kısmında aşağıya ve yukarıya hareket eden beyaz ipler. Tıpkı filmlerde, çizginin filmi kopardığı gibi. Yavaşça ipler birbirlerine karışıyorlardı ve hareketleri gittikçe yavaşlayan dans eden lekelerle dönüşüyorlardı. Olanlara inanmak istemiyordum. Parmaklıklara yapıştım ve dışarıya dikkatlice baktım. Duvarların, önünde çöken çatının, taşıma bölümünün ve onun arkasında kalan idare binasının profili birbirine karışıyordu. Buzlu camdan bakar gibi. Tel örgünün parmaklıklarından tuttum. Yoksa ek parmaklık, Ossen-dorf'da dışarıya bakıldığında benzeri efektleri ortaya çıkartan sineklik ağıyla mı tamamlanmıştı? Hayır her şey eskisi gibiydi. Ne kadar dikkatli baktıysam, baktığım her yer o kadar bulanık görünmeye başladı. Kendimi bıraktım ve buzlu camdaki lekelerde tek tek çözüldü ve tekrar hareket etmeye başladı. Kar fırtınası hücrenin içine hareketini devam ettirince tehlikeli olmaya başladı. Gözlerimi kapattım ve şarkı söylemeye başladım. Hücrenin içerisinde aşağıya ve yukarıya volta atmaya başladım, dört adım ileriye dört adım geriye. Repertuarımda olan bütün şarkıları söyledim. Sonra kendimle konuşmaya başladım. İki ayrı yabancı dill konuşan bir kişinin fiktif dialoğu şeklinde kendimle konuşmaya başladım. Ben, bu iki kişi oldum. Bu arada tamamladığım konsentrasyon çalışması,

halüsinasyonla eriyip gitti. Her türlü zaman duygusu alaycı ve zorla sıkıştırılmış, yeşiller ve beyazlar kendini fark ettirmiyor. Kendimi gerçek dünyaya geri getirdim. Bu mücadeleler günlerce sürüyordu...”

I-Uyanlann yitimi, bireyin psikoz durumuna sokulmasında belirleyicidir:

Laboratuar:

“Zubek (Kanada, Manitoba Üniversitesi), 14 günlük perzeptuel deprivasyon deneylerinde (algıların yitimi) şunu tesbit etmiştir: Tecritte zamanla denekte artan orta alfa dalgalarının azaldığı görülmüştür. Devamla ikinci haftada birinci haftadakinden iki kat kadar daha fazla bir azalma.” EEG’de Alfa Ritmik-Yavaşlama birçok araştırmacı tarafından onaylanmıştır ve bu beynin eski çalışma fonksiyonunu yitirdiği ve artık kendisini çevresine uyarlayamadığının bir işaretidir. Konsentrasyonun yitimi, düşünme yeteneğinin azalması ve kayıt yeteneğinin gerilmesi.

Gross ve Svab, Hebb’in içinde bulunduğu araştırmacı grubunun yürüttüğü sensorik deprivasyon deneylerinin sonuçlarını şöyle izah etmişlerdir: “Deneme sürelerinin çeşitli kesitlerinde denenen onların mental başarısı, açık ve progrediente (artan) bir azalmayı göstermiştir. Konsentrasyon yeteneğinin azalmasına bağlı olan, başarı yeteneğinin azalması deneyin bitiminden 12-24 saat arasında devam ettirilen deneylerde daha açıktı.”

Tabutluk:

Horst Rakow’un 5 yıllık tecrit tutukluluğında intiharından önce bıraktığı mektup:

“Benim intihar girişimim, kısa devre olan bir davranış değildir. Moablt cezaevinde uzun yıllar süren bitkisel yaşam, zorunlu olarak belirli bir zaman intihara götürdü. Böyle uzun bir

sessiz ölüm

Tecrit	Kişiliğin yok edilerek, kişinin tüm uyarılarının ve davranışlarının kontrol altına alınarak yalnızlaştırılması ve cezaevinde her türlü sosyal	Tam tecrit Yarı tecrit Grup tecriti
Algılamaların ve Uyarıların Denetlenmesi	Var olan duruma olan dikkatin saptırılması Görevliler tarafından kontrol edilemeyen heyecanın ortadan kaldırılması İtiiaati sağlamayan tüm davranışların sınırlandırılması	Fiziksel tecrit Tam karanlık ya da fazla ışıklı ortam Soğuk ortam Hareket özgürlüğünün sınırlandırılması, Tek yönlü beslenme
Güçsüzleşmenin ve tükenmenin uygulanması	Rusal ve fiziksel direnme gücünün zayıflaması	Yetersiz beslenme, Soğukluk, İyileşemeyen Yaralar, Uykusuzluk, Açık Yorgunluk, Uzun süreli işkence, Zorunlu tutulan
Tehdit Etme	Korkunun ve Çaresizliğin teşvik edilmesi	Ölüm tehdidi, Sürekli işkence tehdidi, Sürekli izolasyon tehdidi, Ailelerin tehdit edilmesi, Ailelerle görüşün engellenmesi, Kitap,
İtiiaati Güçlendirici Uygulamalar	İtiiaate pozitif desteğin sağlanması Psikolojik dengenin kurulmasının engellenmesi Deprivasyonun süreklileştir-	Durum değişikliğinin sağlanması için koşulların iyileşmesi vaatlerinde yoğunlaşma. Her itiaatkar davranışın öne çıkartılması
Gücün sergilenmesi	Direnişin anlamsızlaşması	İşbirliğinin doğal hale getirilmesi, Kişi üzerinde tam bir kontrolün sağlanması
Aşağılama	Direnişin kendini aşağılama olarak ortaya çıkmasını sağlayacak teslim olmanın şekillenmesi, Aşağılamanın hayvansal bir duyguya sokulması	Özel olan her şeyin kontrol altına alınması ve ortadan kaldırılması, pislik bir ortamın sağlanması, kişinin kendi sağlık olanaklarının yaratılmasının engellenmesi
Soyut taleplerin zorlanması	İtiiaate yönelik davranışların doğallaştırılması	Var olmayan kurallara uyum sağlanması için, kişinin zorlanması

tecritin zararları onarılamaz. Hissizlik, algılama-konsentras-yon ve konuşma rahatsızlıkları, sürekli baş ağrısı, aşırı terle-me, baş dönmesi ve güçsüzlük duygusu, kanın dolaşım bo-zukluğu ve halüsinasyonlar, tüm bunlar uzun tecritin diğer sonuçlandırlar. Cezaevi doktorunun açısından bu rahatsızlık-lar, vegetatif rahatsızlıklar ve tedaviye gerek olmayan durum olarak görülmektedir. Bu nedenden ötürü, son zamanlarda bu rahatsızlıklar nedeniyle doktora çıkmadım. Uzun bir za-mandan beridir, diğer insanlarla zorlanmaksızın ilişki kurmak benim için olanaksızlaştı. Bu tür ilişkilerde kendimi tutuk, beceriksiz, hantal, asabi, donuk hissediyorum. Birbiriyle ilişki-li olan konuşmalarda bulunamıyorum. Belli bir zamandan be-ridir de, başkalarıyla görüşmek beni tedirgin ediyor. Bundan bir hayli korkuyorum. Uzun tecrit beni tamamen asosyalleş-tirdi. Kendi canlı vücudumda çürüyorum. Kendimin bu du-rumuna bakmak istemiyorum, bakamıyorum. İntihar etmem bundan dolayıdır.”

Laboratuvar:

Perzeptuel ve sensorik deprivasyonda düşünce yetene-ğinin gerilemesi, birçok deneylerde varılan ortak bir sonuç-tur. Bexton, Heron ve Scott matematik hesaplarının çözü-mündeki zorlukları ve tıkanan akıcı konuşmayı fark etmişler ve 1962 yılında 7 günlük bir sensorik deprivasyon deneyin-de, aynı sonuçları ortaya çıkartmışlardır. Bir dizi testler sonu-cu, tecrit hücrelerinde şu sonuçları tespit etmişlerdir :

- “aritmetik problemlerin çözümünde kötüleşme
- tıkanan konuşma akışı
- sınırlanan mekansal yönelim
- soyut ve kötü çıkarsama
- azalan hatırlama yeteneği”

Tabutluk:

İrmgard Müller'e rapor yazan Dr. Folker Stövsand'ın 16.09.1975 tarihli raporundan bir bölüm:

“Okuma esnasında, duvarda tüm yönlerde hareket eden büyük siyah lekeler görüyorum. Akşamları, öğleleyin okuduğum gazeteyi tekrar okumak istediğimde, bu benim için yeni bir gazete oluyor, çünkü öğleleyin okuduğum gazetede yazıları hatırlamıyorum. Yazmak, sefilce bir eziyet. Cümlelerin ortasında, cümleyi nasıl tamamlayacağımı bilmiyorum. Bir önceki cümleyle, bir sonraki arasındaki ilişkiyi kaybediyorum. Bu nedenle her kısa yazı için bir taslak çıkarmak zorundayım. Yaklaşık saat 18.00'den sonra tam bir sis. Metalden mandal kafama geçiyor ve presliyor. Açık bir düşüncenin oluşması olası değil. Hücre gözümde kayıyor. Her şey beyaz ve içiçe geçiyor.”

“Michael Bakun'ın arkadaşı Alexander Herzen'e 12 yıllık cezaevi yaşamından sonra yazdığı mektup, (Frankfurt 1973):

“Ağzımda yaralar oluştu ve tüm dişlerim döküldü. Amaçsız yaşamı, ümitsizce ve hiçbir ilgi olmadan sırtlamak. Her gün aynı şeyi söylemek zorunluluğu: Bu gün daha fazla aptal oldum ve yarın daha da fazla aptal olacağım. Sürekli iyi keyfim var ve devamlı gülüyorum, ancak buna karşın her gün yirmi kere ölmek istiyorum. Yaşam benim için bu kadar ağırlaştı. Gücümün felç olduğunu hissediyorum.”

Marianne Herzog:

“Cezaevinde en kötü durum hasta olmaktır. İhtiyacın olan şeyi tedarik edemiyorsun. Dışarda bile hasta olmak oldukça zor. İçerde hasta olmak ve üstelik bir tecrit cezaevinde, tamamen ölümcül.”

II. Bölüm

1. AVRUPA ÜLKELERİNDE TECRİT UYGULAMALARI

Politik tutukluların tecriti, Batılı devletlerin tesadüfen ortaya çıkardığı ve uygulamaya soktuğu bir yöntem değildir. Aksine tecrit, planlı yönlendirilen projeler çerçevesinde, denekler üzerinde yapılan ve uzun süreyi kapsayan Beyin Yıkama (politik kimliğin değişimi) deneylerinin özel bir sonucudur. Bu alanda yürütülen çalışmalar sürekli olarak geliştirilmiş ve insan kimliğinin denetim altına alınması teknikleri, kural tanımaksızın uygulanmıştır. Beyin Yıkama araştırmalarının yürütüldüğü klinikler ve enstitüler ABD için nasıl bir anlam taşıyorsa, Camera Silens de tecrit tekniklerinin geliştirildiği bir mekan özelliğini taşıması anlamında Almanya için aynı önemdedir. Sadece Almanya'daki tutuklular açısından değil, aynı zamanda diğer ülkelerdeki politik tutukluların tutukluluk koşullarını da belirleyen bir öneme sahiptir. Çünkü Almanya, geliştirdiği tecrit tekniklerini ihraç ederek, tecritin uluslararası boyutta kurumlaşmasına ABD kadar destek sunmuş ve sunmaktadır. Bu bölümde sürekli karşılaşılabilecek olan Camera Silens adı, Alman devletinin bu amaç çerçevesinde başlattığı deneylerin yürütüldüğü özel laboratuvarın adıdır.

Avrupa Birliği ülkelerinde bugün tecrit cezaevlerine geçiş süreci, “Avrupa Standartları” çerçevesinde tamamlanmış bulunmaktadır. Tecrit cezaevleri bu ülkelerde artık sadece politik tutuklular için değil, sosyal tutuklular için de var olan bir uygulamadır. Avrupa Birliği ülkeleri, kendi deneyimlerini diğer ülkelere ihraç etmektedirler. Bu ülkelerde tecrit cezaevlerine geçiş

süreci, sancılı bir süreçtir. Tutukluların ve demokratik kamuoyunun yoğun eylemleri olmuştur. Onlarca tutuklu ya açlık grevlerinde ya da zorla beslenme sonucu yaşamını yitirmiştir. Avrupa ülkelerindeki tecrite geçiş süreci ve burada tutukluların direnişlerinin deneyimleri, yeni tecrit cezaevlerinin inşa edildiği ülkeler için oldukça büyük bir öneme sahiptir. Tecrit cezaevlerinin burada neden kapatılamadığı ve nasıl bu kadar hızlı yaygınlaştığının kısmi de olsa cevabını bulmak için, demokratik muhalefetin tecrite karşı mücadelede taşıdığı önemi kavramak gerekiyor.

A. Almanya'da Deprivasyon Deneyleri ve Tecritin Etkileri-Camera Silens

Alman devleti, ülkede 1960'ların sonlarından itibaren giderek radikalleşmeye başlayan devrimci hareketin önünü kısa sürede kesmek ve devrimci hareketin önderlerini tasfiye etmek amacıyla bir dizi araştırmalara yöneldi. Bu çalışmada, ABD'de 20 yıl önce başlatılan Beyin Yıkama deneylerinde elde edilen birikimler üzerinde durulmakla birlikte, özellikle Dr.Schein'in 24 maddelik programı temel alınmıştı. Bu amaçla duyumsal yoksun bırakma ve sosyal tecritin etkileri üzerine 1971 yılından itibaren yoğun ve kapsamlı deneyler başlatılmıştır.

Tecritin mükemmelleştirilmesi amacıyla, 1972'de çalışmalarına yılda 2,8 milyon mark harcanan Hamburg Üniversite Kliniği'nde deprivasyon deneylerinin yürütüldüğü, sözde "Özel Araştırma Bölümü 115" denilen ve Camera Silens adıyla anılan bir bölüm oluşturulmuştur. Deneylerde, en son teknikle üretilmiş gözetleme ve dinleme araçları kullanılmıştır.

Bölümün başında '60'lı yıllarda Prag'da "Sosyal Tecritin Etkileri ve Duyumsal Algıların Sınırlandırılması" üzerine sayısız deneyler yürüten Profesör Jan Gross adında bir "bilim" adamı bulunmaktaydı.

Camera Silens, ses geçirgenliği olmayan, karartılmış ve manyetik dalgalara karşı izole edilmiş bir laboratuardır. Burası oda içerisinde oda olarak da tanımlanmaktadır. Denekler, Camera Silens'de saatlerce alıkonulmuş, davranışları deney süresince video kameralarla gözetlenmiş, konuşmaları mikrofonlarla dinlenmiş, kalp atışları, nefes alış-verişleri, nabızları sürekli hassas aletlerle ölçölmüş ve burada elde edilen sonuçlar, deney sonunda bilgisayarlarda değerlendirilmiştir. Deneklerin görme duyularını engellemek için de karartılmış buzlu camlı gözlük kullanılmıştır.

Deneylerin sürdürölebilmesi ve çalışmaların gizlilik yanının korunması gibi nedenlerden dolayı, dönem dönem askerler de kullanılmıştır. Araştırmalar süresince, askerlerin deneyden vazgeçmelerini engellemek için ise, katı askeri disiplin uygulanmıştır.

Camera Silens deneylerine katılan 20 kadın ve erkek denegin yaşları, 20 ile 55 arasındadır. Deneklere Camera Silens'de ne kadar fazla kalırlarsa o kadar fazla ücret ödeneceği sürekli ifade edilmesine rağmen, 6 denek 48, 51, 75, 82 ve 92 saat aralıklarla kalırken, diğer 14 denek 48 saat bile tahammöl edemeyerek, deneyi yarıda bırakmak zorunda kalmıştır. Deneyi bırakanların gerekçeleri şunlardır: Dayanılmaz hale gelen korku, aşın gerilim ve panik.

Deney ortamının suni bir ortam olduğunu bilmelerine ve her an deneyi yarıda kesme olanaklarına sahip olmalarına rağmen, deneklerde, deney süresince oluşan özel etkiler şu şekilde tespit edilmiştir. Öldürölecekleri korkusu, boğuldukları, nefes alamayarak ölecekleri şeklinde artan kabuslar.

Deneylerde asıl olarak göz önünde bulundurulan iki amaç vardır:

-İlki duyumsal uyarıların yitimini (Sensorik Deprivasyon) sağlamak:

sessiz ölüm

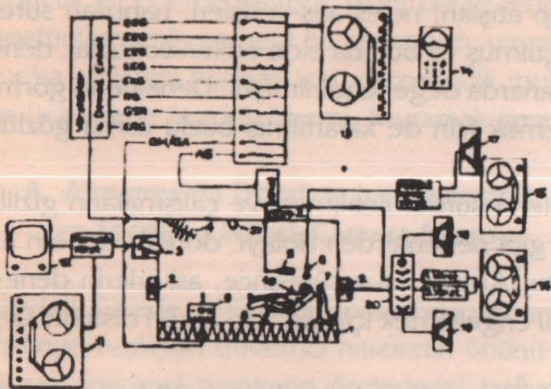

Abb. 1 Forschungslaboratorien, in dessen Mittelpunkt eine camera sitend

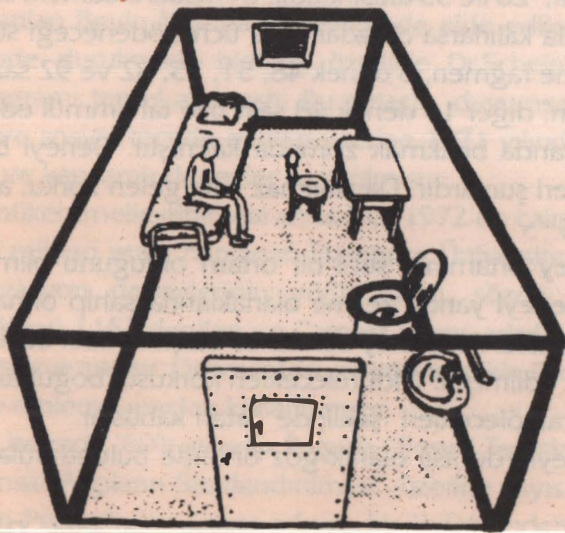

Abb. 2 : Skizze einer Einzelhaftzelle

Bunun için denek, hiçbir gürültünün bulunmadığı kapkaranlık bir odada tutulmaktadır. Oda sese karşı da tamamen izole edilmiştir. Duyumsal uyarılar bu koşullarda, mümkün olduğunca asgariye indirilmektedir.

-İkincisi duyumsal algılamamanın yitimini (Perzeptuel Deprivasyon) gerçekleştirmek:

Herhangi bir bilgi verilmeksizin denek, duyumsal uyanlarını yitirme düzeyine kadar Camera Silens'de tutulmaktadır. Örneğin, odanın ışıklandırılmasına rağmen, buz camlı gözlüğü takmasıyla birlikte denekin görme duyumu farklılaşmakta ve ayrıca odanın sese karşı yalıtılmasından sonra odada oluşan gürültü ve hisirtilar denek tarafından tanınamamaktadır. Böylece denek, gördükleri ve duyduklarını algılayamamakta ve giderek süreç içinde duyum organları algılama özelliklerini yitirmeye başlamaktadır.

Yapılan karşılaştırmalarda görüleceği gibi, tecitte kalan tutuklularda her iki durumun koşullandırdığı fiziki ve psiko-somatik rahatsızlıklar ortaya çıkmaktadır. Oldukça uzun süren tecrit koşullarında oluşan bu rahatsızlıklar, tutuklunun kişiliğinin yok edilmesi hedefine ulaşmada kolaylık sağlamaktadır. Tecritin etkileri şöyle sıralanabilir: Aşın duyarlılık, korku durumu, halüsinasyon, depresyon, baş ağrısı, yüksek tansiyon ve yine farklı biçimlerde ortaya çıkan fiziksel rahatsızlıklar ...

Egemenler, tutuklunun politik kimliğini parçalamak ve yok etmek için, her türlü insanlık karşıtı yöntemi "bilim" adına kullanmaktan kaçınmamaktadırlar. Bu uygulamaların dışında, ayrıca tutukluta duygusal yalpalanmaları güçlendirecek yöntemler de devreye sokulmaktadır. Örneğin, kötü haberler ileten sahte mektupların verilmesi, hücrenin ya tam soğuk ya da tam sıcak tutulması, tutuklunun sürekli provokasyonlarla terörlize edilmesi, ölüm tehditlerinin yapılması, hücreye ip bırakılması gibi...

Bu nedenle, üniversitelerde ve çeşitli özel laboratuvarlarda

tüm kurum ve görevliler seferber edilerek yürütülen çalışmalar, kısa süreli bir ihtiyacın gereği olarak görülemez; yapılanlar aslında uzun erimli bir yok etme konseptinin kurumlaştırılmasıdır. Tutukluların politik kimliklerinin tasfiyesi, onların davranışlarının kontrol altına alınmasıyla mümkün olabilir. Davranışların kontrol altına alınması, tutuklunun kendi politik kimliğini inkar etmesiyle sonuçlanmaktadır. Tecrit koşullarının kaldırılması ya da esnekleştirilmesi, tutuklunun kimliğinde yaratılan tahribatlarla doğrudan ilintilidir. Eğer tutuklu tecrit sürecine rağmen, hala eski politik kimliğinden uzaklaşmamışsa ve direniş gösteriyorsa, tecrit o tutuklunun kendi özgüllüğü içinde farklı ve sert biçimler verilerek devam ettirilmektedir.

Eğer tutuklu kaldığı tecrit koşullarına yenik düşer ve eski kararlı davranışlarının yerine tavizkar bir yönelim içerisine girerse, tecrit koşulları politik tutuklunun kişiliğindeki çözülmeye bağlı olarak esnekleştirilerek, tutuklu ödüllendirilir.

Dönemin Adalet Bakanı Meyer, 1970'li yıllarda tecrit koşullarının kaldırılmasının, tutukluların politik amaçlarından vazgeçmelerine bağlı olduğunu sürekli vurgulamıştır. RAF tutuklularından Brigitte Asdonk'un durumunu örnek olarak verebiliriz. Avukatların Brigitte Asdonk'a uygulanan tecrit koşullarının esnekleştirilmesi için 1980'de verdiği dilekçe, "tutuklunun terörizme olan bağının ortadan kalkmadığı görülmüştür" gerekçesiyle reddedilmiştir.

Onlarca RAF tutuklusunun tedavisi de aynı nedenler gerekçe gösterilerek yapılmamış, tutuklular yıllarca ceza infaz indiriminin dışında tutularak, cezalarının tümünü tecritte geçirmek zorunda kalmışlardır. Ancak devletin, tecrit koşullarındaki politik tutuklulara oldukça uzun süren ve acımasız olan bu dayatmasının, tutukluların sağlam politik kişilikleri karşısında pek başarılı olmadığını belirtmek gerekir. Tüm dayatmaların başarısız kaldığı tutuklulardan biri de, 23 yılını tecritte geçiren İrmgard Möller'dir. İ. Möller, tahliye olduğu gün şunları ifade söylemiştir:

“Bu, bizimle devlet arasında olan bir savaşı. Devlet, tüm olanaklarıyla yüklendiği halde devrimci kimliğimi yok edemedi, tüm uygulamaları, politik tutukluların sarsılmaz kimliğine çarptı ve başarısızlığa uğradı. Bu savaşı, devrimci kimliğimi koruyarak ben kazandım.”

Yine RAF'ın gerçekleştirdiği 10 açlık grevinin de temel gerekçesi tecritin kaldırılması olmuş ve hatta küçük gruplar halinde tecritin kabulü temelindeki talep dahi yerine getirilmemiştir.

Tecrit hangi tarzda yapılırsa yapılsın, hangi esnekliğe sahip olursa olsun, bir işkencedir. Bu nedenle, Almanya'da politik tutuklulara uygulanan tecrit, koşulları demokratik kurumlar ve Uluslar arası Af Örgütü'nün gündeminin sürekli bir maddesi olmuştur.

Uluslararası Af Örgütü, 1980-1981-1982 yıllık raporlarında, Almanya'da politik tutukluların uzun süre tecrit edilmeleriyle (ister tek ister grup halinde olsun), ciddi sağlık sorunlarının oluştuğunu saptamıştır. Zürlhli psikiyatrist Ralph Binskwanger, 1986 yılında Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komisyonunda, Almanya'da uygulanan tecrit koşullarındaki tutukluluğun, uluslararası boyutta kabul edilen işkencenin tanımına uyduğunu ifade etmiştir. Buna ayrıca, küçük gruplar halinde tecritin de dahil olduğu vurgulanmıştır. Demokratik Doktorlar Birliği'ne göre ise; *“tutukluların en azından 10 ile 15 kişi olmak kaydıyla gruplar halinde birarada tutulmamaları durumunda, fiziksel ve psikolojik rahatsızlıkların ortaya çıkması engellenemez.”*

Camera Silens Deneyleri ve Uygulamadaki Sonuçları

Duyumsal uyarıların ve algılamaların yitimi (deprivasyon) deneylerinde, iki karşılaştırma yapılacaktır. İlki, teknik cihazlarla donatılmış bir laboratuvar olan Camera Silens diğeri de tecrit uygulamalarının doğal mekanı olan tabutluklardır. Daha iyi anlaşıl-

ması için, Camera Silens laboratuvarında denekler üzerinde yapılan deneyler sonucu elde edilen bulgularla, tabutluklarda (Yüksek Güvenlik Bölümleri'nde) kalan tutuklularda ortaya çıkan etkiler karşılaştırılmaktadır. Ama bu bir film senaryosu değil; insanlığın 21. yüzyıla girdiği bir süreçte, tutukluları gerçek kimliklerinden koparmak için, insanlığın yüzüne ayıp perdesini çeken gerçek bir uygulamadır. Hukuk, demokrasi ve insanlık adına işlenen bir suç!

Camera Silens deneylerinin asıl amaçlardan birisi, tabutluklarda bulunan politik tutukluların kişiliklerinin hangi araçlarla yok edileceğinin belirlenmesidir. Diğer bir amaç ise, daha sonraları inşa edilecek tabutluklarda göz önünde bulundurulması gereken teknik boyuttur. Gerçekten de deney sonuçları, örneğin Stammheim tabutluğunda kullanılmıştır. Stammheim ve diğer tabutlukların yapımında kullanılan metaller, camlar, demir parmaklıklar, ışıklandırma ve dinleme mimari ve teknik özellikler açısından, duymasal uyarıların ve algılamının yitimi temel alınarak yapılmış, böylelikle tecrit koşulları sertleştirilmiş ve yöntemler sürekli geliştirilmiştir. Aşağıdaki karşılaştırmalı örnekler bu durum daha net olarak göstermektedir.

Laboratuvar:

Hamburg Özel Araştırma Bölümü'nde görevli araştırmacılar J. Gross, J.M. Burchard ve P. Kempe, "duymasal deprivasyon- (duyuların ve algıların yitimi) ile davranış araştırmasının özel bir formu" üzerine Camera Silens'te yaptıkları deneylerini, makalelerinin birinde şöyle açıklamaktadırlar:

"Laboratuardaki zemin dalgasal tecrit için anlamlı Silanskeilen (1) denilen bir malzemeye kaplı bulunmaktadır. Camera Silens, oda içerisinde bir odadır. Bu, normal koşullar altında odanın, bütün yabancı seslere karşı tamamen izole edilmiş olması demektir."

Tabutluk:

Ulrike Meinhof, 19.6.72 - 9.2.73 ile 21.12.73 - 3.1.74 tarihleri arasında, tek olarak Köln Ossendorf tabutluğunda "Ölü Bölümde" tutulmuştur.

20.12.72 tarihinde cezaevi müdürü Bucker, Köln'deki Adalet Dairesi Başkanlığı'na gönderdiği mektubunda, sese karşı tecrit gerçekliğini şöyle açıklamaktadır:

"Bilindiği gibi gözaltında bulunan Meinhof, psikiyatrik inceleme bölümündeki kadınlar hücrelerine konulmuştur. Gözaltında tutuklu bulunan Proll, erkekler bölümünde en azından duyumsal olarak cezaevi yaşantısına katılabilmektedir. Ama tutuklu Meinhof, kendi hücrelerinde duyumsal olarak da izole edilmiştir."

Lübeck'de "Ölü Bölümde" kalan kadın tutukluların kendi durumlarını açıklayan 31.8.79 tarihli raporlarından bir bölüm:

"Ne duyuluyorsa, özel olarak kaydedilmektedir; bunlar sıralanabilir. Kendimizin ve ayrıca gözetleme cihazının çıkardığı gürültü dışında, duyabildiğimiz hiçbir şey yok."

Karl Heinz Delwo, 10.12.78 tarihinde avukatına gönderdiği mektubunda durumunu şöyle anlatmaktadır:

"Hücre kapıları hava geçirmiyor. Hücre oldukça sessiz ve sese karşı tamamen izole edilmiş durumda. Sadece anlaşılama-yan gürültüler geliyor. Dün yağmur yağdı, örneğin, yağmur taneleri görülüyor ama çıkardığı ses duyulmuyor. Hücrenin kapısı açıldığında az bir gürültü oluyor. Özellikle yoğunlaştığım halde şimdiye kadar gardiyanların konuşmalarının yalnızca bir kelimesini anlayabildim."

Laboratuvar:

"Oda içerisinde çıkartılan hisşirtılar,sesler (örneğin elbiselerden çıkan sesler), öylesine yalıtılmaktadır ki, kesinlikle hiçbir yansıma oluşmamaktadır. Deney odası, "white noise" ve "pink noise" (insan kulağına dayanılmaz gelen frekans karışımı) ile perzeptuel deprivasyonun koşullarını üreten, toplam 12 HiFi kolonluk (12) ultra ses dalgalarıyla donatılmıştır."

Tabutluk:

Christine Kuby, Hamburg'dan Lübeck'deki "Ölü Bölüme" sevkinden sonra 25.9.79 tarihli mektubunda şunları yazmaktadır.

"Bölümün mimari yapısı nedeniyle, hücrelerde konuştuklarımız, koridora artarak aktarılmaktadır..."

Diğer yandan, yakın mesafede bulunduğumuz halde pencerede birbirimizle konuştuklarımızı neredeyse anlayamıyoruz, çünkü çıkardığımız sesler bozulmakta ve parçalanmaktadır.

Mimari yapının yol açtığı akustik, şaşırtıcı etkiye sahip: Gürültünün nereden geldiği ya belirlenemiyor, ya da yanlış taraflardan duyuluyor. Örneğin, bizlerden biri duvara vurduğunda çıkan sestten vurulan yerin sağ tarafta mı yoksa sol tarafta mı olduğu anlaşılmıyor. Yine yan hücrede bulunan Brigitte, yerde spor yaptığında çıkardığı gürültüyü tepemin üzerindeymiş gibi duyuyorum. Hücredeki bazı sesleri dışarıdan geliyormuş gibi işitiyorum.

Sürekli bir gerilim sağlayan gürültünün, arka cephesi yok. Sessizlikte her gürültüyü algılıyor ve kaydediyoruz. Kendimizin çıkardığı sesler, bizlere doğal olmayan sesler olarak yansıyor ve bu sesler, sessizliği daha da dayanılmaz kılıyor."

Laboratuvar:

"Boxların (seslerin iletildiği alet) elektriksel düzeneği üzerinden deney koşullarında hiçbir kesinti olmaksızın, yüksek hassaslı mikrofon (6) deneyin tüm ifadelerini (17) dışarıya ilettiği zaman süresince denek, sürekli sözlü müdahaleye maruz kalmaktadır; bu eylem aynı zamanda banda (15) kaydedilmektedir."

Tabutluk :

Cristian Kuby'in 25.9.79 tarihli mektubundan bir bölüm:

"Genellikle algılayabildiğim şey, aralıksız olarak tüm yaşamal ifadeleri (davranışları) denetim altına aları, kontrol sistemidir. İki nedenden ötürü durum farklılaşmaktadır. Bir yandan konuşmak istiyorsun, diğer yandan ise tam bir kontrol altındasın.

Gözetleme sistemine ilişkin olarak:

-Akustik gözetleme; pencerede, bahçede ve hücrede konuşduğunuzda polislerin gösterdiği hızlı reaksiyon nedeniyle, sizleri dinlediklerinden kesinlikle eminiz."

Frankenthal Cezaevinde tutuklu olan Cristopf Wackernagel, "gözetleme durumu" üzerine Ocak 1981'de şunları yazmaktadır:

"Gözetlemeyi son olarak -tabi ki kanıtlamak oldukça zor-, karşılıklı konuşma cihazıyla (diktafon) dinlemek dahil. Düğmeye basmadan bir şeyler söyledim ve cevap aldım. Bu düğmeyle güya sadece dışarıdan basıldığında dinleme olanağının olması gerekiyor. Sürekli dinlediklerine inanmıyorum, yalnızca zaman zaman bu yönetime başvurmaktadırlar. Her şeyden önce bu, düzensiz hisşirtılar, ısıık ve çatırtılarla, başlayıp ve biten bir eylemle kendisini hissettirmektedir."

Laboratuar:

"Denek deney esnasında, odanın infraruj aydınlatıcıyla aydınlatılmasını fark etmeksizin, (21) infraruj televizyon kamerası (3) ve monitor (12) ile, gözetlenebilmektedir. Tecrübelerin gösterdiği gibi, odada bulunan tüm denekler kendilerini gözetlenmemiş hissetmekte, ama sonradan ise video ile kaydedilen davranış tarzları üzerine değerlendirmeyi de kabul etmektedirler."

Tabutluk:

Christian Kuby'nin 25.9.79 tarihli mektubu:

"-Optik gözetleme: Koridorda, havalandırma ve pencerede kameralarla gözetleme

-Koridordan hücrenin içine bakılması için kapıya yerleştirilen geniş açılı büyüteçle gözetleme (bizler, dışarıdan içeriye bakıldığını farkedemiyoruz)

-Pencereden yaklaşık 20 metre uzaklıkta bulunan ve içerisinde cezaevinde görevli polislerin oturduğu binalar

Bu şekilde, kesintisiz gözetleme olanağı sağlayan bir durum

sessiz ölüm

yaratılmaktadır. Ne zaman ve kimin bizi gözetlediği ve nasıl görüldüğümüzü, kesinlikle bilinmeyiz. Tabutlukta bir dakika bile yalnız kalacağın tek bir köşe dahi yok.”

RAF'dan Lübeck tabutluğunda kalan kadın tutukluların, 25.9.79 tarihli anlatımlarından bir bölüm:

“... Ölü Bölümde kamera, bel yüksekliğinde duvara yerleştirilen bir kutunun içine konulmuş. Bizim dışımızda hiç kim-
senin çıkmadığı havalandırmada, bütün açılan gören 7 kame-
ra bulunmaktadır: Bir bölüm arasındaki iç duvar üzerinde, 4 ka-
mera dış duvar boyunca yerleştirilmiş, iki kamera da eski bö-
lümde; bu kameralar pencereye yöneldiğimizde bizleri görün-
tülemektedir.”

Karl Heinz Dellwo'nun mektubu (Celle tabutluğu 10.12.78):

“... tüm bölüm, pencere gözetimli ve tamamen elektronik sistemle donatılmış.”

Yine Harry Stürmer, Celle tabutluğunu şöyle tarif etmektedir:

“... ve sayısız şalterler, anahtarlar, ikaz lambaları, telefonlar
ve kurşun geçirmez camla kaplanmış kontrol-merkezil”

Avukat Heinz Funke'nin, 14.11.1977 tarihinde Stammhe-
lm'da bulunan Verena Becker'in tutukluluk koşullarına ilişkin yap-
tığı basın açıklaması:

“Hücreler kameralarla izlendiği gibi, ayrıca gardiyanlar tara-
findan da gözetlenmektedir. 1977 yılında tutuklular, sözde inti-
har girişimi gerekçe gösterilerek yakın mesafeden denetime alın-
mışlardır. Hatta bazı durumlarda gardiyanlar nöbetleşerek yarı
açık tutulan kapıdan, tutukluların tüm davranışını denetlemek-
tedirler.”

Kanada'da Millhaven tabutluğunda bulunan bir tutuklunun,
hücresinin özellikleri ile ilgili anlatımı:

“Burada hiç pencere yok, hücre tavanı sert plastikten yapılmış özel cam. Gardiyanlar hücrenin üstünde yürüyerek, oradan beni gözetlemektedirler. ...”

Laboratuvar:

"Deneğin üst tarafına oldukça hassas bir ölçü aleti yerleştirilmiştir (5). Ölçü aleti deneğin her hareketini kaydetmektedir (kol-lara, ayaklara, baş kısmına bağlanan mıknatısla, deneğin her davranışında manyetik alan değişikliği ortaya çıkmaktadır). Bununla, videonun yanı sıra, kendi zamansal sürecinde, hareketin nicelikli toplam skorunu belirleyen olası niteliksel kararlar elde etmekteyiz (örneğin durum değişikliği, yönelim hareketleri, gerçek dışı hareketler; kafa, kol, bel, ayak ve gövde).

Polifizyografi (fiziksel tepkileri yeniden ölçme) teçhizatımız, telemetrik (uzaktan ölçme) bilgi ileticisiyle (16 kanallı) işleme sokulduğunda, tamamıyla bir bilgi alımının olanakları net elde edilmektedir. Modern EKG, EKG, PGR, ERG ve Nefes Frekans Kaydedilmi öngörülmektedir. Tüm bu bilgiler analog formda, bir manyetik banda kaydedilmektedir."

Tabutluk:

"İnceleme Komisyonunun raporunda, Moabit tabutluğu için birçok ayrıntılar ve planlanan güvenlik tedbirleri açıklanmaktadır. Burada her şüpheli gürültü ve her göze çarpan hareketin, modern tekniklerle "güvenlik bölümünde" kayda geçirildiği bildirilmektedir."

Camera Silens, EEG kaydı için Faraday kafeslerine göre düzenlenmiştir. Bu, dışarıdan gelen manyetik dalgaların, duvara, zemine ve tavana yerleştirilen özel metal parmaklıklar aracılığıyla yakalanması demektir. Tabutlukların inşasında da bu durum göz önünde bulundurulmuş ve hücreler Faraday kafeslerine uygun yapılmıştır. Örneğin tutuklunun, radyo dinleme olanağı ortadan kalkmıştır.

İrmgard Möller'in Stammheim'dan gönderdiği Ekim 1978 tarihli mektubu:

"Beton zemine ve beton duvarlara özel kalın örgülü demirler yerleştirilmiştir, bu şartlarda radyo yayını alabileceğimiz tek yer sadece pencerenin alt tarafıdır."

Laboratuar:

Camera Silens'de duyumsal deprivasyon deneylerinin yürütüldüğü süreçte, D.O. Hebb Montreal'de McGill Üniversite-si'nde 1950'li yıllann başlannda duyumsal algıların yitimi üzere-sine sürdürdüğü deneylerini, çoktan sonuçlandırmıştı. D.O. Hebb deneylerinde, deneğin görme kapasitesini, takılan buzlu camlı bir gözlükle azaltmaktaydı. Bununla deneğin, aynılığı (kon-tur) ve karşıtlığı (kontrast) algılaması oldukça zordur. Duyma eylemi, klima cihazının çıkardığı hisırtıyla tamamen kesilmekte-dir. Böylelikle çevreden gelen gürültüleri duymak dahi, hiçbir şekilde mümkün değildir.

Tabutluk:

Irmgard Möller'in Ekim 1978 tarihli mektubu:

"Üç katdan daha fazla tel parmaklıkla örölmüş camlara, dışarıdan ayrıca ek bir demir parmaklık kaynatılmış. Camlar buzlu cam olduğundan, dışanya bakıldığında net bir görüntü elde etmek olanaklı değildir."

Karl Heinz Dellwo'nun 10.12.1978 tarihli mektubu:

"Algılama olanaklarımızın çeşitliliği, beton bir duvar üzerinden görebildiğimiz mesafeyle sınırlıdır."

Lübeck tabutluğunda bulunan kadın tutukluların Ağustos 1979 tarihli raporları:

"Hücreler, Stammheim İnceleme Komisyonunun tespit ettiği güvenlik çizgisine uygun: 3 beyaz duvar ve pastel rengin-deki diğer bir duvar, gri demir kapılar, PVC ile kaplı beton ze-min, süpürgelikler yok. Duvara gömölmüş yeni bir lavabo ve klozet. Aynanın takılı olduğu çiviye kadar her yer düz, kitaplık ve not tahtası vidalarla duvara sağlamca sabitleştirilmiş. Bölüm-de hiçbir hareket yok. Örneğin sürekli olarak hiçbir şekilde de-ğişmeyen ve çevreyi tamamen kaplayan beyaz duvan görüyo-ruz. Bizden başka hiçbir tutuklunun çıkmadığı havalandırmada, ne bir ses ve ne de bir hareketlilik var. Duyumsal basınçlı bölüm-

sessiz ölüm

**Freiheit für alle
politischen
Gefangenen!**

Bundesweite
Demonstration:
20.6. in Bonn 12 Uhr

Heinrich Böll / Walter Flox Str.

lerden gelen bizler kendimizi, kafasına sanki bir teneke geçirilmiş gibi hissetmekteyiz. "Ölü Bölümün" diğer bölümlerden farklı, burada hiçbir şeyin olmamasıdır. Her spontanlığı bastıran sosyal ve duyumsal basınç içerisinde, monotonluk dahi tarif edilemez, yalnızca hiçlik sayılabilir ve tespit edilebilir."

Sonuç:

Bu bölümde duyumsal yitimin oluşumunu sağlama temelinde inşa edilen tabutlukların mimari yapılarına değinildi. Laboratuarlarda yapılan deneylerde de açıkça görüldüğü gibi, deneylerin sonuçlarıyla tabutluklardaki tutukluların koşulları arasında yakın benzerlikler bulunmaktadır. Tabutlukların koşulları ve laboratuvar deneyleri arasındaki karşılaştırmaların ortak sonuçları, şu temel başlıklar altında toplanabilir:

- Akustik tecrit ve kontrol:

Hem laboratuarlarda hem de tabutluklarda, ses dalgalarını yutan materyallerin kullanılmasıyla, ses istenilen düzeyde, hatta sıfır noktasında tutulabilmektedir. Laboratuarlarda akustik kontrol için uzun mikrofona kullanılmakla, tabutluklarda ise dinleme aletleri, hoporlör ve karşılıklı konuşma cihazları (diktafon) devredir.

- Optik tecrit ve kontrol:

Karanlık ya da buzcamlı gözlük, laboratuarda optik uyarıları belirli bir düzeye indirmekte ve hatta tamamen sınırlamaktadır. Hücrelerde ise, pencerelere takılı buzcamlarla, görüşü engelleyen tel parmaklıklarla ve sürekli açık tutulan ışıqla, optik uyarılar farklılaşmakta ve süreç içerisinde yitirilmektedir.

Laboratuarlarda optik kontrolün çeşitli kameralarla yapılmasına karşın, hücrelerde optik kontrol, kameralar, alarm cihazları, kapı merceğinden gözetleme şeklinde uygulanmaktadır.

- Hareketlerin sınırlandırılması ve kontrol:

Laboratuarda denek, ya bir koltuğa oturmakta ya da bir ya-

tağa uzanmaktadır, deneğin hareketleri Förster-Sonde adı verilen özel bir kamerayla kaydedilmektedir. Hücrelerde ise tutuklunun hareketleri, hücrelerin mimari yapısının yanı sıra kamera, hareket ve gürültü bildirici cihazlarla tespit edilmektedir.

- Manyetik dalgalar

Dışardan gelen manyetik dalgalar, hem laboratuarda hem de hücrede, yapı malzemelerine konulan özel metal tellerin yardımıyla yakalanmaktadır

B. Almanya'daki Politik Tutukluların Yaşam Koşulları

Geçmişten devraldığı tecrit teknikleriyle belirli bir deneyime sahip olan Almanya, 1968'lerin başından itibaren politik, illegal örgütlerin şekillenmeye başladığı sürece hazırlıksız yakalanmamıştır. Politik tutuklular, gözaltına alındıkları andan itibaren, sistemli bir tecrit uygulamasına dayalı oldukça kötü tutukluluk koşullarına maruz kalmışlardır. Bir önceki bölümde genişçe ele alınan ve Almanya'nın daha da geliştirdiği 1972'de başlatılan duyumsal algıların yitimi deneyleri, bu açıdan önemli bir temel oluşturmuştur.

1970'lerden itibaren RAF'lı tutuklular çeşitli cezaevlerinde özel olarak açılan bölümlerde tam bir tecrite tabii tutulmuşlardır. Uygulanan bu tecrit hem tutukluların kendi aralarındaki hem de diğer tutuklularla aralarındaki ilişkinin tamamen kesilmesini hedefleyen yoğun bir tecrit olmuştur. Tutuklular havalandırmaya çıktıklarında dahi kelepçelenmişlerdir. Alman devleti, tecritli tutukluların cezaevlerindeki davranışları nedeniyle (bu Ekim 1975 yılında Anayasa'nın 231. Maddesinin a fıkrası) uyguladığını açıklamamıştır. Gerçekte ise tecrit, politik tutukluların politik kimliklerinin süreç içerisinde parçalanması için, deprivasyon deneylerinin bir sonucu olarak, uygulanmıştır.

1972 sonra RAF'lı tutuklulara yönelik tecrit uygulaması merkezileştirilerek, genel savcının denetimine bağlanmıştır. Ulrike Meinhof Köln Ossendorf'da bir örnek olarak Ölü Bölüm'de tutulmuş ve aynı uygulama Astrid Proll'a da yapılmış, ancak Astrid Proll kısa sürede ciddi rahatsızlıklar nedeniyle tahliye edilmiştir. Ulrike Meinhof ise, diğer tutukluların yaptıkları açlık grevinde onun Ölü Bölümden çıkartılmasını talep edip, kamuoyunu bilgilendirmelerinden sonra, buradan çıkartılmıştır. Bu yöntemle devletin tutukluları kısa süre içerisinde yok etme stratejisi de açığa çıkartılmıştır. Tutukluluk koşullarının neyi hedeflediğini genel savcı Martin 22.02.1977 yılında yaptığı basın açıklamasında açıkça söylemiştir:

"Tutukluluk koşulları tek tek tutuklunun fiziksel ve psikolojik durumuna göre uygulanmaktadır.

Daha sonraları genel savcı olan, ancak bu dönemde Martin'in basın sözcüsü Olan Bubak ise şunları belirtmiştir:

"Suçluların inatçı suskunluğu ve avukatların onlarla dayanışması işimizi zorlaştırmaktadır."

O dönemlerde Kuzey Ren Westfalya Eyaleti'nin (NRW) Adalet Bakanlığı'nın sekreteri olan ve daha sonraları ise Hamburg'da Adalet Senatörü olarak tecrit hücrelerini inşa ettiren Profesör Klug, 22.07.1973 tarihinde bir televizyon tartışmasında şunu itiraf etmiştir:

"Belirli bir somut durumu örnek vermeksizin, burada işkence türü bir etkinin amaçlandığını kabul etmek zorundayım"

03.01.1974 yılında Ulrike Meinhof'u Ölü Bölümde ziyaret ettiğinde tecritin yasal bir karar olarak gerekli olduğunu açıklamıştır:

"Tutuklu, eğer tahliye olursa, tekrar aynı şeyi yapmaması gerekir. Bu bir terapidir." Yani tutuklu, yeniden eğitilmelidir. Hessen Eyaleti'nden Hemfler, 1973 yılında bir Hollanda televizyonunda, gazetecilerin tecritin 6 aydan 1,5 yıl arasında uygulanmasının uygunluğunu sorusuna şöyle cevap vermiştir.

"Bu tabii ki uygun değil, ancak bu uygulamanın bir nedeni de

tutuklunun inatçı direnişinden ya da her şeyin üstünü örtme eğiliminden ve hiçbir şekilde gerçeği söylememesinde ya da gerçeği bulmayı kolaylaştırmamasında yatmaktadır.”

Alman devleti Eylül 1974 ile Şubat 1975 arasında yapılan üçüncü açlık grevinde tutukluların tecritin kaldırılması ve diğer tutuklularla aynı haklara sahip olma talebine karşılık çok yönlü terör ve provokasyon yöntemlerine başvurmuştur. Kamuoyuna sahte mektupların açıklanmasından, izinsiz ev aramalardan, mektuplara el konulmasına ve avukatlara yönelik yasa dışı eylemler geliştirilmesine kadar bir dizi anti-demokratik uygulamalar devreye sokmuştur.

Holger Meins'in açlık grevinde zorla müdahale sonucu ölmesiyle birlikte Bubak'ın kamuoyuna yansıyan kararlarında, *“cezaevinde kriminal örgütün çalışmalarını devam ettirmek”* gibi yapılanma bulunduğu ortaya çıktı. Hala kullanılan diğer bir propaganda ise, cezaevindeki tutukluların *“biraraya getirilme talebinin masum bir talep olmadığı, aksine terör örgütü üyelerinin bir araya getirilmesini hedefleyen bir talep olduğu”* tarzı bir propagandadır.

Bunun tutuklular için ne anlama geldiği açıktır: Kamuoyu desteğinin yok edilmesi bir yana, tutukluların biraraya getirilmelerinin yasal dayanaklarını ortadan kaldırmak, yine onlara yönelik mektup, gazete, ziyaret yasağı uygulayarak, bu hakların yasal zemini ortadan kaldırmaktır.

1975 yılında Stammhelm, Hamburg ve Kalserslautern mahkemeleri tarafından görevlendirilen adli tıp yetkililerinin raporlarının tümü aynı sonucu saptamıştır. *“Tutukluların uzun yıllar bulan tecrit nedeniyle duruşmaya çıkmaları uygun değildir. Tecrit derhal kaldırılmalıdır. Gazete, dergi, radyo gibi araçlar interaksiyonun yerine konulacak araçlar değildir. Tutuklular mutlak olarak 10-15 gruplar halinde biraraya getirilmelidirler.”*

1975 yılında bu tür raporları hazırlayanlardan biri Hamburglu, diğeri ise Stammheim duruşmalarında bilirkişi olan Wilfried Rasch'tır.

1975 yılında mahkeme tarafından, İrmgard Möller'in tutukluluk koşullarının tespit edilmesi için görevlendirilen Dr. Folker Stöwsand da 16.09.1975 tarihli raporunu şöyle bitirmiştir:

"Tecrit tutukluluğunun koşulları altında, hasta (İrmgard Möller) ne cezaevinde tutulmaya ne de mahkemeye çıkarılmaya uygundur."

Bu bölümün sonunda Prof. Dr. Rasch'ın hazırladığı raporu okuyabilirsiniz.

İlk raporun ardından iki yıl sonra Rasch, 06.04.1977 yılında hazırladığı ikinci raporunda, Stammheim'daki tutuklularının sağlıklarının daha da kötüleştiğini tesbit etmiştir.

Devletin kendisinin görevlendirdiği ve tesbit ettirdiği tecritin tehdit edici varlığını ortadan kaldıracak uygulamaları yürürlüğe koyması bir yana, tecriti 22.10.1975 yılında yasal güvence altına alarak daha da ağırlaştırmıştır. *"Tutuklular kendi durumlarına kendileri neden olduklarından bu durumdan onlar sorumludurlar. Kendi amaçlarının fanatikleri olmaları nedeniyle bu durumdadırlar. Devlet kurumlanna başka bir uygulama alternatifini bırakmamışlardır."*

Devletin açıklamasından doğal olarak şu çıkarsama kabul edilmiştir. Tecrit vardır. Bizler tecriti uyguluyoruz. Tecrit sağlığı tehdit etmektedir. Ancak tutuklular politik kimliklerinden vazgeçemedikleri için, biz de tecriti zorunlu olarak istemeden uygulamak durumundayız. Daha sonraları ise tutukluluk programının sürekliliği ve sistematığı, 24 maddelik yasal düzenlemeyle tamamen şekillendirilmiştir.

Devlet 1974 açlık grevinde tutukluların biraraya getirilmesi ve diğer adli tutuklularla birlikte havalandırmaya çıkartılmalarını kabul etmesine rağmen, bunu kesinlikle uygulamamıştır.

1977 yılında yapılan dördüncü açlık grevinde ise, devlet tutusakların Stammheim'da büyük gruplar halinde biraraya getirilmelerini kabul etmiştir. Ancak bu durum sadece bir kaç hafta sürmüş ve bilicili olarak yaratılan bir provokasyonla, biraraya getirilen

grup tekrar parçalanmıştır. Ve ardından üç RAF tutsağı hücresinde ölü bulunmuştur.

Devlet tutukluların biraraya getirildiklerinde tecrit uygulamasının başansızlaştığını ve tutukluların kimliklerinin korunduğunu görünce, tutukluların tekrar tek kişilik tecrite konulmasının haklılığını anlatma çabasına girmiştir.

NRW Eyaleti Adalet Bakanı Posser, 28.10.1977 yılında bu doğrultuda açıklamada bulunmuştur:

“En son yapılan terör eylemleriyle ilişkili olarak, bu tür eylemleri yapanların birlikte olmalarının yasal olarak olanaklı olup olmadığına incelenmesi gerekir.”

Berlin’de Adalet Bakanı, Moabit tabutluğundan normal bir cezaevine sevke karşı çıkarak, bunun açıkça tutuklunun “şiddetten vazgeçtiğini” açıklaması koşuluna bağlı olduğunu vurgulamıştır.

“Tutuklu terörizmle kesinlikle ilişkisinin olmadığını ve terörü reddettiğine bizleri inandırmak zorundadır.” Ve ardından da beklentisini rahatlıkla dile getirmiştir.

“Tutuklu cezaevinin yeniden şekillenmesi için bizimle işbirliği içinde olmalıdır.”

RAF ve diğer gruplardan politik tutuklular açısından tecritten kurtulmak için tek bir yol vardı; devrimciliği bırakmak, teslim olmak ve ihanet etmek.

Mayıs “87’de Straubing Cezaevi’nde bulunan RAF tutuklularından Rolf Heissler örneğinde olduğu gibi, onlarca politik tutukluya tecritten kurtulmasının ön koşulu olarak aynı dayatmalar ileri sürülmüştür.

Rolf Hessler’in sevk edilmesi için verilen karar, şu şekilde gerekçelendirilmektedir:

“Mektupların denetlenmesi sonucu Rolf Heissler’in, demokratik devlet karşısında ve özellikle ceza kurumları karşısında tutumunun değişmediği oldukça nettir.”

“Normal” cezaevi kuralları olarak açıklanan bu tedbirler, politik tutuklulara karşı sürekli yoğunlaşan saldırıları kapsamaktadır.

Tutuklular dayatılan “işbirliğini” kabul etmediklerinde süreklileşen göz hapsi, çalışma materyallerine el konulması, radyo, gazete, alışveriş yasağı gibi yaptırımlarla direnişleri kınlmaya çalışılmaktaydı. Bu tedbirler sürekli yoğunlaştırılarak geniş bir zaman dilimine yayılmakta ve var olan tecrit, “tutukluluk koşullarının hafifletilmesi” ve “normal cezaevi” maskesi altında daha da sertleştirilmektedir.

Tutuklu avukatları da, devletin başvurduğu bu tehdite dikkat çekmektedirler:

“Çalışma zorunluluğu, tekrarlanan göz hapsine ve fiziksel şiddete kadar tutuklulara karşı zorunlu tedbirler uygulamak için kullanılan bir araçtır. Çalışma zorunluluğu ve havalandırma yasağı gibi uygulamalar, devlet, “normal cezaevi” olarak adlandırdığı, bu cezaevlerinde gerçekte günün 24 saati boyunca tutuklulara karşı bir tehdit olarak kullanma amacını gütmektedir. Bütün bunlara politik tutukluların birbirlerinden ayrı tutulmalarının yanı sıra diğer adli tutuklulardan da tecrit edilmeleri ve birarada bulunmalarının engellenmesi de dahildir. Tüm bu koşullara rağmen, diğer adli tutuklularla bir ortak süreç oluşuyorsa, bu çok hızlı bir şekilde politik tutukluların tecritine yol açmaktadır.

Çok sayıda tutuklunun bulunduğu cezaevlerinde, tutukluların kendi aralarındaki en küçük ilişki olanağı ortadan kaldırılmıştır: Cezaevindeki hareketli komandalara uygulatılan terör, başka cezaevlerine sevk, havalandırmanın yasaqlanması, hücre içerisinde uzun süreli gözaltı gibi yaptırımlarla devam etmektedir. Aynı davadan yargılanan tutuklular dahi biraraya getirildiğinde, aralarındaki ilişkiyi engellemek için, kulaklıklar kullanılmaktadır.

Hücreler, tutuklular arasındaki en ufak iletişime bile imkan vermeyecek şekilde düzenlenmiştir. Tam tecritin uygulanmadığı Frankfurt cezaevinde, tutukluların kapalı kapılar arkasında birbirleriyle konuşarak ilişki kurdukları fark edilip, yaratılan bu olanak 1988 yılında Mareile Schmegeer’in Hannover’e sevkinden sonra kaldırılmıştır.

Tutukluların hücreleri ve kendileri ya her gün ya da haftada bir aranmaktadır. Çıplak olarak aramayı kabul etmeyen bazı tutuklular, haftalarca havalandırmaya çıkarılmayarak cezalandırılmaktadır. Bu uygulamaya karşı çıkan tutuklular hakkında, yasalara uymadıkları gerekçesiyle onlarca dava açılmıştır. Fiziksel şiddet ise, "hizmetesel tanınma" uygulaması adı altında, örneğin fotoğraf çekiminde, parmak izi alımında, saç kesiminde uygulanmaktadır. Tutuklular her direnişte yerlere yatırılmakta, kol ve bacaklar şiddetle bükülmekte, tekme ve sopalarla saldırılmakta, küfürler savrulmakta, kelepçeler son halkasına kadar sıkılmakta, hatta kimi zaman tımak aralarına metal yapraklar sokulmaktadır. Özel saldırılarda ise acının daha fazla hissedilmesi için sinirlerin üzerine basılmakta, boyun şiddetli bir şekilde uzun süre bükülmektedir. Michael Dietiker Frankfurt cezaevinde 1988 yılında böyle bir saldırıya maruz kalmış ve derhal hastahaneye kaldırılmıştır. Yapılan muayenede şunlar tespit edilmiştir: Böbreklerde ve hayalarda şiddetli darp izleri, boyunda ve bileklerde derin yaralar."

Almanya cezaevlerindeki politik tutukluların durumları ve sorunları 1977 yılına kadar karanlıkta kaldı. İçeride neler oluyordu ve tecritlin nasıl bir etkiye sahipti, tam olarak bilinmiyordu. Üzerinde tam bir esrar perdesi vardı. Bu perde 1976 yılından itibaren yavaş yavaş aralanmaya, politik tutukluların içinde bulundukları yaşam koşulları ile ilgili bilgiler kamuoyuna ulaşmaya başladı. Tutukluluk koşulları özünde aynı olsa da, bu döneme kadar hukuki olarak, eyaletler tarafından belirlenmekteydi. Ülkenin tümünde tutukluluk koşullarını belirleyen genel bir yasal düzenleme bulunmamaktaydı.

Ancak bu tarihten itibaren, 129a Anti-Terör Yasası çıkartılarak, tutuklulara uygulanan tecrit kurallarını, tek bir yasa topladı.

1977 yılı, RAF'ın örgütsel süreci için belirleyici bir öneme sahiptir. Devlet, bir yandan hücrelerde bulunan RAF'ın önder kadrolarını katletmenin koşullarını yaratmaya çalışırken diğer yandan ise tutukluluk koşullarını daha da ağırlaştırmaya yöneldi. Tutuklular savunma haklarından mahrum bırakılarak, çabucak yargılandılar ve

müebbet hapse mahkum edildiler. RAF bu nedenle, özellikle önder kadrolarının serbest bırakılmasını sağlamak amacıyla, askeri eylemlerini yoğunlaştırdı. İlk önce Filistinlilerle birlikte Mogadişu uçağı ve ardından da, Alman İşverenleri Odası'nın Başkanı Hans Martin Schleyer kaçırıldı. Almanya hiçbir şekilde pazarlığa yanaşmadığı gibi, devrimciler üzerinde terörünü yoğunlaştırdı. Mogadişu uçağına baskın düzenlenerek, uçağı kaçırılanlar öldürüldü ve ardından cezaevinde RAF önder kadrolarından A. Baader, Jan-Karl Raspe, G. Enslin katledildi. İrmgrad Möller ise bu katliamdan ağır yaralı olarak kurtuldu.

24 maddelik anti-terör yasası, işte bu dönemde çıktı. Yasa, tutukluların hücrelerde imhasını hedefleyen intikamcı bir yaklaşıma içermektedir. 24 maddelik yasa tecrit uygulamasını çeşitli boyutlarıyla yeniden düzenlediği yasa maddeleri karşılaştırıldığında, Dr. E. Schein'in ünlü 24 maddelik taslağıyla, ortak paydalara da sahip olduğu rahatlıkla görülebilmektedir. 129a anti-terör yasası için Dr. Schein'in Beyin Yıkama ve Tecrit Programı'nın daha da geliştirilmiş bir biçimidir denilebilir.

Zaten tabutluk ve tecrit uygulamasının yasalarla düzenlenmeden uzun süre etkili bir şekilde uygulanması pek mümkün değildir. 1977 yılından itibaren, 24 madde halinde belirlenen koşullar, esasında çeşitli eyaletlerde bulunan tabutluklarda yaşanan tecrit uygulamalarından elde edilen deneyimlerin somutlaştırılmış bir özetidir. Bu yasanın yürürlüğe girmesinden sonra, tutukluluk koşulları daha bir ağırlaştı. RAF'ın dışarıda yaptığı her eylemin ardından, devlet de, tutuklulara saldırarak onları, RAF'a karşı rehin olarak kullanmaya çalıştı.

§ 129a Anti-Terör Yasasına göre politik tutukluların tutukluluk koşullarını belirleyen 24 madde:

1-Politik suçluların, gerek gözaltında tutulan gerekse de ceza almış hükümlülerle birlikte aynı yerde bulundurulmaları uygun değildir.

2-Hücre kapısına ikinci bir kilit daha konulmalıdır.

3-Politik suçlunun penceresi, kontrol dışı ilişki kurulmasını engelleyecek bir koruma düzeneğiyle donatılmalıdır, ancak bu tedbir yeterli görüş, yeterli ışık almayı ve yeterli havalandırmayı engellememelidir.

4-Politik suçlunun kaldığı yer, adli cezaevlerince öngörülen ve diğer tutuklular için de geçerli olan sürenin dışında aydınlatılamaz. Ayaklı lamba, cep lambası, mum gibi. başka ışık kaynakları kesinlikle yasaktır.

5-Cezaevindeki faaliyetlere, dinsel törenlere katılmak kesinlikle mümkün değildir. Suçlu gerekirse, diğer tutuklulardan da ayn tutulmalıdır. Bunun haricinde suçlu, cezaevi içerisinde örneğin idareye, doktora, banyoya diğer tutukluklarla birlikte götürülemez.

6- Yemeklerin dağıtımı tek tek, cezaevinin iki görevlisi tarafından yapılır, tutuklular bu işte kullanılmaz.

7- Havalandırma tek yapılır. Havalandırma, eğer suçlu tarafından kötüye kullanıyorsa, özellikle talimatlara uyulmuyorsa, cezaevi görevlilerine hakaret ediliyor, eşyalara zarar veriliyor ve diğer tutuklularla ilişki kuruluyorsa, derhal iptal edilmelidir.

8-Politik suçlunun bulunduğu hücrenin sağında ve solundaki hücreler boş tutulmak zorundadır.

9-Politik suçlunun, kendi elbisesinin üst kısmını giymesi yasaktır. Sağlık nedenleri giyilmesini gerektiriyorsa izin karan, cezaevi idaresinin başsavcıyla görüşme sonunda verilir.

10-Politik suçlunun ve suçlunun kaldığı yer (pencere, parmaklıklar, kapı ve kapı kilitleri de dahil olmak üzere) ve suçluya ait eşyalar her gün aranmalı ve incelenmelidir. Savunma belgelerinin içeriği hakkında bilgilenmesi uygun değildir.

11-Politik suçlu sürekli gözetlenmelidir. Gözetleme düzensiz aralıklarla yürütülmelidir. Eğer gözetimde bulunan cezaevi görevlisi, suçlu ile herhangi bir şekilde şüphe içerisinde değilse, hücrenin ışığı geceleri kısa bir süre için kapatılabilir.

12-Politik suçlunun kendine ait radyosunu kullanmasına, ve-

rilecek dilekçeyle başvurusu sonunda karar verilir. Pikap, teyp ve ses cihazlarının kullanılması yasaktır. Suçlu FMve kısa dalga alıcıları olmayan bir radyoya sahip olabilir. Radyo cezaevi idaresi tarafından değil, üçüncü bir şahıs tarafından sağlanır.

13-Politik suçlu her defasında verilecek izine göre, ziyaretçi kabul edebilir. Ziyaretler çalışma sürelerinin dışında, tatil günlerinde cumartesi ve pazar günlerinde yapılamaz. Bu kural avukat ziyareti için de geçerlidir. Birden fazla kişi istisnai olarak ortak ziyarete katılabilir. Geçerli olan genel 30 dakikalık ziyaret süresi, ancak izin verilme durumunda uzatılabilir.

Ziyaret, ziyaretçi ve suçlu tarafından kötüye kullanılıyorsa derhal kesilmelidir (örneğin gözetleyen ve kontrolü yapan memurların talimatlarına uyulmuyorsa, eşya verilmesi, şifrelendirilmiş haberler iletiyorsa). Ziyaret kesinlikle gözetlenmelidir. Gözetleme kuralları savcılığın talimatına göre düzenlenir.

14-Ziyaretçilerin suçluya gıda ve şekerli-tatlı maddeler ya da benzeri maddeleri vermesi yasaktır. Ziyaret esnasında hemen tüketilecek gıda ve şekerli-tatlı maddeler istisnai bir durumdur (örneğin sigara). Ziyaretçi suçlunun başka gıda ve şekerli-tatlı maddeler almasını istiyorsa, bunlar için gerekli para miktarını, suçlunun cezaevindeki hesabına yatırarak yapabilir.

15-Politik suçlunun ziyaretçileri, her ziyaretten önce üst araması şeklinde kontrol edilmeli ve getirdiği eşyalar incelenip aranmalıdır. Metal dedektörün kullanılması uygundur. Erkek ziyaretçiler, ceketlerini görevliye bırakmalıdırlar. Pardesü ve mantolar sürekli bırakılmalıdır. Bayan ziyaretçilerin aranması, bayan görevliler tarafından yapılır.

16-Politik suçlu her ziyaretten önce ve sonra, ayrıca her elbise değiştirdiğinde çıplak olarak aranmalıdır.

17-Avukatlar her ziyaretten önce, üst araması yapılarak kontrol edilmeli ve metal dedektör yardımıyla da savunmayla ilgili olmayan eşyalar incelenmek şeklinde aranmalıdır. 14. madde bura-

da da geçerlidir. Savunmanın görüşme odasına (bilgisayara bağlanabilen) el teybi, ses kayıt aleti ve kalın dosyalar almasına izin verilmez. Eğer savunma dosya istiyorsa birlikte getirilen yazılar, görüş süresince cezaevine ait dosyalara konarak savunmaya verilir.

18-Savunmanın diğer eşyaları ve yazılan, suçluya verilmek amacıyla, sorumlu dava hakimine iletilir. Sorumlu hakim tarafından kabul edilmeyen belgeler ve eşyalar, savunmaya geri gönderilir. Bu aynı zamanda politik suçluya posta yolu ile gönderilen veya suçlu tarafından posta yolu ile iletilen savunma belgeleri için de geçerlidir.

19-Politik suçlunun yaşamı ve vücudu açısından akut tehlikelerin baş göstermesi halinde, cezaevi idaresi mahkeme kararını beklemeksizin müdahale yöntemi üzerine karar verebilir. Refakatçinin talep edilmesine cezaevi idaresi karar verir.

20-Federal Kriminal Dairesi -TE Bölümü- her zaman politik suçluyla konuşma ve soruşturma yürütme hakkına sahiptir. Soruşturma esnasında politik suçlu, soruşturma memurlarına cevap vermek zorundadır.

21-Suçluya gelen ve onun tarafından gönderilen posta -bir inceleme altında tutuluyorsa- incelenmek amacıyla soruşturma hakimliğine gönderilir.

22-Eğer tek tek belirlenen düzenlemeler uygulamalara denk düşmüyorsa, ceza infaz yasaları geçerlidir. Koşulların esnekleştirilmesinde sağlanmasında, tutukluluğu etkilememek için, soruşturma hakimiyiyle mutabakata varılması zorunludur.

23-Politik suçlu Adalet Bakanlığı ve görevlilerinin incelenmesinden sonra Almanca günlük dört gazete bulundurabilir. Suçlu bunların her birini 30 dakika süresince, tutuklu odasında tutabilir. Suçlu yalnızca 20 adet kitap bulundurma hakkına sahiptir.

24-Savunmanın hazırlığı ve yürütülmesi için, politik suçlu hücrelerine kendine ait daktilosunu alabilir. Daktilo, cezaevi tarafından değil, bir üçüncü şahıs tarafından temin edilir.

C. Almanya'da Anlatımlarla Tutukluluk Koşulları ve Tabutluklar

Karl Heinz DELWO

"Bu benim ikinci tutukluluğım. İlki Nisan 1973 tarihindeydi. O dönemde Hamburg'da bir ev işgaline katılmıştım. 1 yıllık tutukluluğumun 10 ayını tecritte geçirdim. Havalandırmaya tek başıma çıkarılıyordum, tek başına banyoya götürülüyordum, her türlü ilişkiden men edilmiştim. Görüş süresi ayda iki kezdi ve 15'er dakikayla sınırlıydı.

1975'de tekrar Holger Meins timinin bir üyesi olarak Stockholm'de tutuklandım. Burada Alman elçiliğini işgal ederek, rehinelere RAF tutuklularıyla değiştirmek amacındaydık. Eylem başarısızlığa uğradı, sonuç; tamamen tahrip olmuş elçilik, iki ölü diplomat, bizim müfrezeden de iki ölü. Yoldaşlardan Ulrich Wessel ve Siegfried Hausner, bir Alman cezaevinde yaşamlarını yitirdiler.

1975 Nisan'ında ben ve bizim müfrezeden hayatta kalan Hanna Krabbe, Lutz Taufer ve Bern Rössner Almanya'ya teslim edildik. 1978 Kasım'ına kadar normal bir cezaevinde tecritte tutuldum. Kasım 1978'den beri Celle'deki Yüksek Güvenlik Bölümü'nde kalmaktayım.

Diğer müfreze üyeleri gibi iki kez müebbet hapse mahkum edildim. Yaklaşık 13 yıldan beri hükümlüyüm, 9 yıldan beri ise Yüksek Güvenlik Bölümündeyim. Toplam olarak bu sürenin 21 ayını tek, 29 ayını ki kişiyle, 47 ayını üç kişiyle, 49 ayını dört kişiyle ve 5 ayını ise beş kişiyle geçirdim. Nisan 1977 ile Şubat 1985 arasında tek başıma, kolektif, dönemsel ve su içmeme grevi olarak, toplam 12 açlık grevine katıldım. Bu, zaman olarak yaklaşık 14 ay 15 gündür. Açlık grevleri esnasında toplam 90 kez komandolar tarafından hücremden terör uygulanarak çıkarıldım, zorla serum bağlanarak beslenmeyi kabule zorlandım.

Hücremden alınarak bodrumda 50 saat boyunca ellerim arkadan bağlı olarak sırt üstü yatındım. Özellikle ilk yıllarda itidsizlikten ve görevlilere karşı direndiğim için başıma gelenleri burada saymıyorum. Ayrıca bir yıl boyunca Ekim 1977 ile Aralık 1978 arasında, gerillaların eylemleri gerekçe gösterilerek, işkenceye uğrayan tutuklulardanım. Aylarca hücremin önünde bir görevli bekledi ve her üç dakikada bir mazgal deliğinden bakarak ne yaptığımı elindeki deftere not ediyordu. Ara sıra kapıyı hızla çarpıyor ya da küfür ediyordu. Bir yıl boyunca geceleri ışıklar sürekli açık tutuldu. Işığı kararttığımda ise, komandolar ışığı açıyor ve beni sürükleyerek bodruma götürüyorlardı. Bir tutuklu bana havalandırmada selam verdiğinde, derhal havalandırmayı iptal ediyor ve yine hücremde bana ait olan eşyalar tekrar geri alınıyordu. Her gün hücremin altı üstüne getiriliyordu. Kağıtlar kanştınıyor, rastgele dağıtılıyor, üzerlerine yemekler dökülüyor, çiğneniyordu.

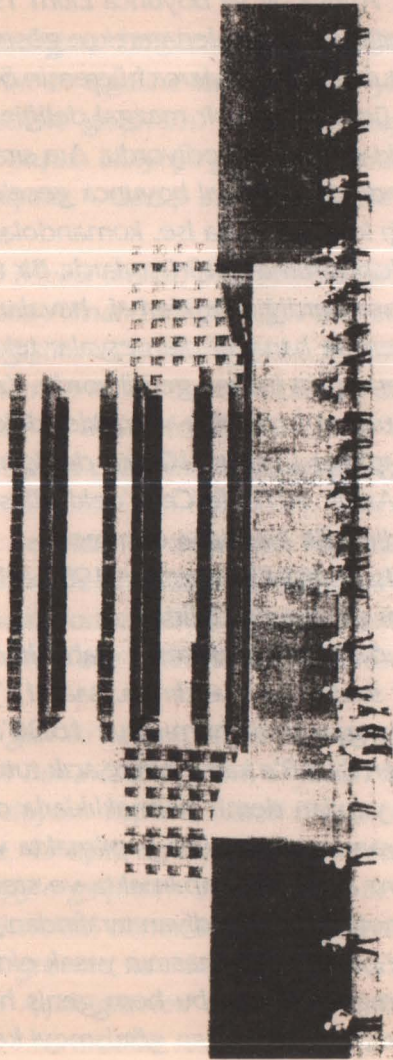
Bazı günler üstümü 10 kez değiştirdiğim oluyordu. Bu ortamdaki, Aralık 1978'de Celle'deki Yüksek Güvenlik Bölümü'ne sevk edildim. Bir kez daha tam tecrit.

Büyük değişiklikler getiren 1981 açlık grevinden sonra günlük yaşamı şöyle anlatabiliriz:

Saat 6.30'da gardiyanlar kahvaltayı dağıtmakta, saat 9'a doğru bir saatlik havalandırma, saat 12'ye doğru öğle yemeği, mektup ve gazete dağıtımı, saat 16.30'a doğru akşam yemeği, saat 17'den 21.45'e kadar hücre açık tutulmaktadır. Bizim bölüm sonradan yapılan demir parmaklıklarla diğer bölümlerden ayrılmıştır. Ziyaret ayda bir kez yapılmakta ve süresi bir saattir. Görüşme cam arkasında yapılmakta ve stenografi bilen iki koruma polisi ve not alan bir gardiyan tarafından gözetlenmektedir. Ziyaretçi önce neleri konuşmasının yasak olduğunu bildiren bir kağıdı imzalamak zorunda, bu hem geniş hem de geneldir, öyleki, polisler herhangi bir zaman görüşmeyi kesmeyi deneyebilirler.

Sağlık kontrolü, hücreye gelen bir doktor tarafından yapıl-

sessiz ölüm

maktadır, doktor sağlığını konusunda her türlü karar verme yetkisine sahiptir. Mektuplar sınırsızca sansürlenmektedir, bir çoğumuz için yazma yasağı vardır. Ziyaretler rastgele kesilmekte ve dışardan gelebilecek her türlü dayanışma engellenmektedir.

En ufak bir değişiklik bile, uzun ve kararlı açlık grevleri sonunda kazanılmaktadır. En başlarda, buradaki tutuklular birbirlerinden kesin bir şekilde tecrit ediliyorlardı. Birbirlerini göremiyor, konuşmıyor, birbirleriyle ilişki kuramıyorlardı. Bu vahşi ortam 74 gün süren ortak açlık grevine kadar yaklaşık 2,5 yıl böyle devam etti. Mart 1986'dan beri, 10 ile 13 yıl süreyle çeşitli tecrit modellerinde kalmış üç kişi birlikteyiz."

İrmgard Möller

İrmgard Möller 23 yıl boyunca oldukça sert tecrit koşullarında kaldı. Daha önce tahliye edilmesi gerekirken, "pişman olmadığı" gerekçesiyle son güne kadar tecrit uygulamasını bütün şiddetiyle yaşadı. Tahliye olduğu zaman "bu bir yok etme savaşıydı, 23 yılın sonunda bu savaşı ben kazandım" diyerek tecritin neyi hedeflediğini ve bunun karşısında devrimci iradenin gücünü açıkça göstermiştir.

RAF'ın önder kadrolarından olan İrmgard Möller, 23 yıl süren tecritten sonra 1995 yılında tahliye oldu. İrmgard Möller aşağıdaki anlatımıyla, tecritin ürkütücü gerçekliğini gözler önüne seriyor:

"Haziran 1980'den beri Lübeck'teyim. 8.7.72 tarihinde tutuklandım ve hemen koşulları Anayasa Mahkemesi tarafından belirlenen tam tecritte kondum. 1974 yılının başlarına kadar bir kaç ayda bir Güney Almanya'daki cezaevlerine sevk edildim. Bu cezaevlerinde bizlerden birilerini ilk kez uzaktan görebiliyor ve seslenebiliyordum.

Bu süreçte tecritin boşluklarından yararlanarak, yaşayabilmek ve ayrı olsak da birlikte mücadele yürütebilmek için, mektuplaş-

yorduk. Eylül 1974'de, hem birbirimizle ve hem de diğer tutuklularla ilişkimizi engelleyen tecritin kaldırılması için, geniş katılımlı bir açlık grevine başladık. Kasım ayında, açlık grevinin 57. gününde Holger Melns yaşamını yitirdi.

Aralık ayından sonra, iki kişilik bir gruplar olarak bir araya getirildik -bu hiçbir zaman dört kişiyi geçmemiştir, bu durum Şubat 1975 açlık grevinin bırakılmasından sonra da aynı kalmıştır-, bir araya getirilmemiz Nisan 1975'teki Stokholm elçilik işgaline kadar devam etmiştir. Bu tarihten sonra, yeniden birbirimizden tamamen izole edildik.

1975 Haziran'ında Hamburk'ta mahkemem başladı. (...)

Mart 1976 tarihinde karar verildi: 4,5 yıl

Çıkmama kısa bir zaman kalmışken, itirafçı Müller yüzünden tekrar yargılandım. Ocak 1977'de Stammheim'e sevk edildim. Bu cezaevinde 1976'da Ulrike Meinhof'un ölümünden sonra, beş tutuklu aynı bölümde kalmaktaydı. Nisan 1977'deki açlık grevinde, hükümete grubun sayıca genişletilmesi talebimizi kabul ettirdik. Bununla bizler, uzun yıllar süren mücadeleyle tecrit rejimini deldik. Temmuz sonunda üç tutuklu daha Stammheim grubuna katıldı. Federal Kriminal Dalresi'nin yaptığı baskılar sonucu oluşan provokasyonla, tekrar parçalandık ve grubumuzdan dört kişi, yeniden başka tabutluklara sevk edildi.

5 Eylül 1977'de, Schleyer'in kaçınmasından sonra, ilişki yaşı getirildi. 18.10.1977 gecesinde Andreas Baader, Gudrun Ensslin ve Jan-Carl Raspe katledildi, ben ise ağır yaralandım.

Bundan sonra, tecrit tamamen tüm yoğunluğuyla uygulanmaya başlandı: Gece gündüz sürekli gözetlendik, pollsler aylarca hücremin karşısında oturdular. Günlük hücre aranması, her türlü haberleşmenin kesilmesi, görüşlerde cam bölme.

Mahkemem sonuçlandı: Müebbet

Yaptığımız diğer açık grevinin sonunda, tecrit koşullarında bir iyileşme sağlayamadık. Uzun yıllardan sonra kamuoyunun ha-

rekete geçirilmesinden ve Lübeck'de kalan kadın tutukluların açlık grevinin sonunda, nihayet Haziran 1980'de Lübeck tabutluğuna getirildim.

Yasalara göre, ömür boyu hapis cezasına çarptırılan birisinin 15 yıl sonra tahliye edilmesi gerektiği halde, benim tahliyem 1987 yazında reddedildi.

Lübeck tabutluğunda bulunan bizler -İrmgard Möller, 1972'den beri, Hanna Krabbe, 1975'den beri, Christine Kuby 1978'den beri cezaevindeyiz- mücadelenin çeşitli aşamalarından gelen üç kadın tutukluyuz. Bu döneme kadar her birimiz yıllarca tek başımıza tecritte kaldık.

Şu anki durumu Uluslararası Af Örgütü "üçlü tecrit" olarak nitelendirmektedir. Bu, bizler için şu anlama gelmektedir: Tecrit bölümü, cezaevinden tamamen ayrılmıştır, burada kaldığımız uzun yıllar içerisinde, kesinlikle başka bir tutuklu görmedik. Bizler tek hücrelerdeyiz, hücre kapılan sabah 8'den akşam 6'ya kadar açık tutulmaktadır. Bu süreler içerisinde, hücrede ya da dışarıda birlikte olabiliyoruz, her taraf video-kamerayla gözetlenmektedir. Birkaç metre aralıklarla yerleştirilen kameraların dışında havalandırmada iki nöbetçi kulesi bulunmaktadır. Görebildiğimiz insanlar, sadece ziyaretçiler. Görüşler cam bölme arkasında yapılmaktadır. Diğer cezaevlerindeki politik tutuklularla mektuplaşma tamamen yasak."

Gerek yakalanma sırasında aldıkları yaralar gerekse de tutukluluk koşullarından kaynaklanan etkenlerle yüzünden ciddi sağlık sorunları yaşamalarına rağmen, tutuklular tedavileri yapılmayarak ölüme terk edilmişlerdir. Angelika Goder ve Günter Sonnenberg bunlardan yalnızca ikisidir.

Günter Sonnenberg

3 Mayıs 1977 tarihinde Verena Becker ile Singen'de bir çatışmada kafasından ağır yaralandı. Anında bilinç kaybı görüldü,

aynı gün Singen'de ameliyat edildi. Ve bir kaç gün sonra Tübingen Üniversitesi'nde beyin ameliyatı yapıldı. Koma tehlikesini atlatmadan Mayıs ayının sonunda, Stuttgart'daki Stammheim Yüksek Güvenlik Bölümü'ne getirildi. Burada yavaş yavaş, küçük bir çocuğun okuma ve yazmayı öğrenmesi gibi, her şeyi yeniden öğrendi. Yaralanma sonucunda aynı zamanda göz hücreleri de ağır hasar görmüştü. Beyin kanamasından dolayı anti-epilepsi ilaçları almak zorunda kaldı. Sağlığı oldukça ciddi bir tehdit altındayken ilk sorgusu yapıldı. Stammheim'e getirildiği andan itibaren gece ve gündüz gözetlemeye alındı. Günter'in kaldığı yan hücreler boşaltılarak, buralara gardiyan ve görevliler yerleştirildi. Daha ilk andan itibaren tam bir tecrite tabi tutulan Günter, Haziran 1977'de Ravensburg'daki psikiyatri kiliniğine sevk edildi. Burada kaldığı süre içerisinde de, tek kişilik hücrede tutuldu. Tüm ziyaretleri yasaklandı. Temmuz 1977'de yeniden Hohenasberg hastahanesine sevk edildi. Tedavi süresince burada tamamen tecrit edildi, hücrenin camı kurşun geçirmezdi, kapısı da elektronik donanımlıydı. 1978 Şubat'ında tekrar Stammheim'e getirilene kadar nerede olduğu kimse tarafından bilinmediği gibi, bu süre içerisinde hiç kimse tarafından görülmemiştir. 1978 Mart'ında ise duruşmaları başladı.

“Dava, bana ve Verena Becker'e açılmıştı. Duruşmaya katılan 6 uzman görevliden üçü yaşadığım çatışmadan dolayı benim duruşmalara katılma gücümün olmadığına, diğer üçüde sağlıklı olduğuma karar verdi. Çatışma davayı ikiye bölmüştü. Mahkeme sonuçlandı: Müebbet.

O günlerde, kendim de duruşmalara katılamayacak kadar sağlıksız olduğumun farkındaydım.

Duruşmanın başsansızlığını engellemek için, Roland Mayer ve Sigfried Haag 1978 Mart'ının sonunda Stammheim'e sevk edildi. Bu dönemden itibaren havalandırmada üç kişi olduk. Duruşma Nisan 1978'e kadar devam etti. Karar ise Kasım'ın sonunda veril-

di. Sonra tekrar cezalar yağdırdı, çünkü diğer eylemlerden dolayı da hakkımda davalar açılmıştı. Şubat 1979'da Bruchsal'a sevk edildim. Burada da tam tecrit vardı, yaptığımız açlık grevinin sonra Hohenasperg'deki hastahaneye sevk edildim. 1979 sonbaharında üçüncü bir ameliyat daha geçirdim ve Hohenasperg'e geri getirildim.

Mart 80'de tekrar Bruchsal'a getirildim, burada da tam tecrit devam etti, havalandırmaya kiminle çıkacağımı kendileri belirlediklerinden, çıkmayı reddettim. Bu nedenle 24 saat hücremde kalıyordum. 1981 ilkbaharında kolektif açlık grevinin sonra, Roland Meyer'de bulunduğum yere sevk edildi. Ancak tecrit tüm şiddetiyle devam ediyordu. Onunla yalnızca havalandırmada ilişki kurmak mümkündü. Buna normal hapis denmektedir, yani: kuralda 23 saat hücrede kalınmakta. Diğer tutuklularla kurulacak her ilişki gözetlenmekte ve kaydedilmektedir. Bizimle ilişki kurmaya çalışan tutuklular başka cezaevlerine sevk edilecek boyutta baskı görmektedirler. Her havalandırmaya çıkışımdan önce ve sonra arama yapılmakta, her dolu hücrenin yanındaki hücre boş tutulmaktadır. İki yıl boyunca- 1983 Kasım'ından, 1985 Aralık'ına kadar havalandırmaya çıkmadık, çünkü incir çekirdeğini doldurmayacak kadar küçük şey bile, tecrit edilmemiz için bir gerekçe olarak kullanılmaktadır. 1984-'85 açlık grevlerinden beri her ikimiz de havalandırmaya yeniden çıkmaktayız. Anti-epileptik ilaçlar kesilince tekrar epilepsi nöbetleri geçirmeye başladım. Avukatımın ve benim başvurulanın sonunda, ilaçlar kontrolle verilmek istendi. Bunu reddettim, çünkü beni ilaçlara bağımlı kılmak istiyorlardı."

Birgit Hogefeld

Yukarıda, cezaevleri süreçleri eski tarihlere dayanan tutuklular tarafından koşullar anlatılmıştır. O nedenle, tutukluların aktarımları sadece o dönemde yaşanmış tarihsel kesit olarak düşü-

nülebilir. Ancak, tecrit uygulamasının hiçbir şekilde değişmediğini, Birgit Hogefeld'in aktarımlarından çıkartmak mümkün. Birgit Hogefeld, 23 Haziran 1993 tarihinde Bad Kleın şehrinde, GSG 9'un (Özel Tim) bir operasyon sonucu yakalandı. Bu operasyonda hem eşi hem de yoldaşı olan Wolfgang Grams yaşamını yitirdi. Birgit'in tutukluluk koşullarıyla ilgili anlatımı, 1993 sonrasını yani yeni dönemi kapsadığından, RAF tutuklularına uygulanan koşullarının tüm sertliğiyle hala devam ettiğini göstermektedir.

"Son duruşma gününde avukatım, yasalarla belirtilen durumla çelişen tutukluluk koşulları ile ilişkin itirazda bulundu. Avukatın karşı çıktığı noktalar sevk süresi, mektuplar, cam bölme ardından yapılan ziyaret koşulları, hücrede 24 saat boyunca yalnız kalam gibi durumlardı. Ancak bana göre ya da daha doğrusu uygulanma göre bu noktalar, tecritteki tutukluluğun gerçekliğini net ifade etmemektedir. Savcı, duruşmada anneme tutukluluk koşulları üzerine yazmış olduğum bir mektubu okuyarak, akli sıra sahip olduğum avantajları sergilemeyi hedefledi. Mektupta, televizyondan pan flüte, 20 adet kitaptan, günlük iki gazeteye ve birçok dergiye sahip olduğum yazılıydı. Bunlar doğru. Bununla Bay Hemberger, hücrede tek başına tutuklunun, okumak için zamanı bulunduğu, özel imtiyazlara ve önceliklere sahip olduğuma dikkat çekmek istiyordu. Ama sahip olunan tüm olanaklar, bir tecritte neyi ifade etmektedir? Aslında hiçbir şeyi.

Tecritin insanlar üzerindeki etkisini açıklamak istediğinde, birden benim için bunun olanaksızlaştığını fark etmekteyim. Sık sık armasını tek tek olayları açıklayabiliyorum, ama tecritin etkisini hiçbir zaman. Ya da bir yılı aşkın bir zaman içerisinde, 23-24 saat 8 metre karelik bir hücrede beton duvarlarla baş başa olmayı tarif edebilirim, ancak binlerce saati bulan yalnızlık nedir, neyi anlatmaktadır? Onu yapamam.

Bu da tecriti açıklayamaz, ya da tersine yanlış yönde çağrı.

şımlar uyandırmaktadır. Örneğin, tavan sanki başına çökecekmiş gibi gelir ve hücrede uzun süre dayanamayacağını sanırsın. Bir de can sıkıntısı sorunu var, ancak can sıkıntısı benim için kesinlikle bir sorun olmadı.

Hayır tecrit başka bir şey. Tecrit, insanda artık başka insanlarla hiçbir zaman birlikte olamayacaksın, sadece kendinle yalnız kalacaksın hissini uyandıran bir durumdur. Örneğin; insanlar, ruh hallerini ve duygularını başka insanlarla birlikte yaşarlar, kendini insan olarak ifade edebilmen için, yanında bir insana ihtiyacın var.

Tecritte insanın her ruh hali boşluğa akmaktadır, keyfin yerinde mi, üzüntülü müsün, kızgın mısın, bunlarla hiçbir yere varamazsın, yani bunları yaşayamazsın. Bu yaşanan her şeyin senin içinde kalması anlamını taşımaktadır. Sen, senin içine hapsedilmişsin ve öyle kalacaksın. Tecrit koşullarındaki tutukluların kendi yaşamları için verdikleri mücadele, kendi içlerine hapsedilmişliklerini kırma mücadelesidir. Bu süre içerisinde ben, kendimi ifade etme olanağı olarak konuşmayı seçtim. Herşeyden önce arkadaşım Wolfgang'ın ölüm acısını öncelikle şiirlerle dışı vurdum. Böylesi şiirler yazmak benim için, onunla konuşmak ve onunla birlikte olmak demekti. Güvenilir insanların yakınlığı şüphesiz sınırlı bir ihtiyaçtır, ama bu benim için bir kurtuluştı. Ay-larca yitirdiklerim, üzüntüm ve hissettiklerim üzerine, ayrıca savcının bana özellikle gönderdiği, Wolfgang Grams'ın otopsisinde çekilen ve kafa derisinin yüzüldüğünü, ellerinin kesildiğini gösteren fotoğraflar üzerine şiirler yazdım.

Sonradan bir televizyon getirdiler: Bu günü oldukça net hatırlıyorum. Televizyonu aldığım gün Wolfgang'ın cenaze töreni vardı. Seyrettiğim ilk program buydu. Programda Wolfgang'ın toprağa verildiğinin görüntüleri yer alıyordu: Tabut, ailesi, benim ailem, eski arkadaşlar- bunun gibi daha binlerce tahrik eden durum üzerine, hiç kimseyle konuşamadım, sürekli yalnız ken-

dimle konuşmak zorundaydım. İşte tecrit budur, işte tecritin tam da bu olması gerekiyor.

Bir keresinde şunu yazmıştım: 'Kendine geçişi kaybetmen için, kendini kendi içine o kadar çok geri çekmelisin. Hiçbir zaman dışarıya vuramadığın özel duygularını, bizzat kendi içinde boğmalısın.'

Bu tecrit tutuklu olmanın bir yöntemidir ve tüm insani ilişkilerin kesilmesinin ötesine uzanmaktadır.

Konusu, seni kendi içinde hapsetmek olan bir program; müzik aleti örneğinde bu durumu daha açık görürüz. Konu burada pan flüttür, onu ilk aldığım zaman henüz acemiydim ve bu nedenle tek bir ses dahi çıkartamıyordum. Tutuklandığımdan belli bir süre sonra, bir org için dilekçeler vermiştim, org çalabiliyordum, savcılık bunu bildiği için, org talebim kabul edilmedi, onlar için org, tecritteki tutukluluğu benim şahsımda farklılaştıracak bir araçtı, çünkü duygularımı müzikle dile getirebilirdim. Hislerimi Bach'ın parçalarını çalarak ifade edebilirdim. Org'un yerine bana, çalmasını dahi bilmediğim bir flüt verildi.

Tecrit, etkisi uzun zamana yedirilen bir işkencedir. Fiziksel semptomlar hemen ortaya çıkmaz. Tecrit anlamak oldukça zordur. Benim için tecrit, tutuklanmamdan önce netti, ama tecrite hazır olmayanlar için durum sanırım farklıdır. İnsanların duyum-sal algılarının yok edildiği tecritin ne olduğu yaklaşık biliniyordu; tecrit, hücrelerden başlamaktadır (tek renk, yeşil ya beyaz-bunu gerçekten de dış fırçası kabına kadar uygulamaktadırlar, idare üzerinden satın aldığım tüm eşyalar gerçektede ya yeşil ya da beyazdı). Hücremi çevreleyen diğer hücreler boş tutulmaktadır. Bielefeld'de kaldığım dönemde, başka bir bölüm olup olmadığımı, burada insanların kalıp kalmadığını çıkartamadım- yan hücrelerin tümü boşaltılmıştı, ayrıca hücreler sese karşı izole edilmişlerdi. Diğer insanlardan tecrit edilmenin haricinde, optik ve akustik uyarıların geçici azaltılması da sözkonusuydu. Bu uygu-

lamaya göre, önemli insani duyum algılarının mümkün olduğunca azaltılması gerekiyordu. Kendimi biyolojik açıdan sorunlu birisi olarak görmüyorum ama açıkçası insanın duyum organları, geçici olarak sınırlandırılmış bir algılama dünyası örneğinde, algılama yeteneğinin tamamen artması şeklinde bir reaksiyon göstermektedir. Gerçekten de, önceleri algılanılmayan şeylerin algılanmasını öğrenmek ve bu sınırlandırılmış dünya da daha algılanacak ne varsa onu kaydetmek için, inanılmaz bir duyarlılık ortaya çıkmaktadır. Koku alma duyusu örneğinde bunu açıklamaya çalışmak istiyorum, çünkü bu benim için akıl almaz bir durum. Tecritte kaldığım altı aydan sonra koku alma duyumun neredeyse gümrüklerdeki koku alma konusunda eğitilmiş köpeklerin bunu kadar hassaslaştı.

Avukat ziyaretine çıktığım sırada hücrem, sürekli aranmaktadır. Aramadan sonra hücreme geldiğimde, hatta hücremin kimin tarafından arandığını dahi çıkartabiliyordum. Bu şaka gibi gelebilir ancak, örnekte de belirttiğim gibi bu, tecritin bir sonucudur. Bundan dolayıdır ki, tecrit gerçekten bir işkencedir. Tecrit insanların duyuşsal algılarını sistematik olarak artırarak, aşırı bir düzeye çıkarmaktadır. Daha sonra ise dayanılmaz acılara yol açan bir sınıra varılır. Buna ilişkin bir örnek daha vermek istiyorum. Azalan duyularım nedeniyle bir arkadaşşıma mektubuna bir iki damla parfüm damlatmasını yazmıştım. Uzun süren can sıkıcı sansür işlemlerinden sonra mektubu aldım, kokuya bir türlü doyamıyordum (aslında koku zaman içerisinde etkisini kaybetmişti, normal bir insanın dahi koku alması oldukça zordu), buna rağmen kısa bir zaman sonra hücremde mektuba kokusundan dolayı tahammül edemiyordum, bu nedenle mektubu sonradan plastik torbaya koyarak dolabın arkasına sakladım ve sorunu böylece halletmiş oldum.

Bir kaç zamandan beri, tecritte olduğumu hissediyorum. Bu nedenle benim için henüz tamamlanmamış olan tecrit ve etkile-

rl üzerine çalışma yapmak istiyorum. Toplama Kamplarında işkence gören insanların ya da Latin Amerika ülkelerindeki yoldaşların anlatımlarını, kendi durumumu daha iyi kavramak için okuyorum. Tecritle ilgili birçok soru var, bu soruların cevabını şimdi vermek oldukça zor.

Televizyonun, pan flütün ve kitapların özellikle örnek verilmesi mantıklıdır, çünkü savcılık bize karşı yürütülen 22 yıllık tutukluluk koşullarını bizzat organize etmiştir ve bu kadar uzun zamandan beridir de, hücrelerde dünyanın en insancıl tutukluluk koşullarının olduğunu iddia etmektedir.”

a. Lübeck Tabutluğu

“Tabutluk biri eski diğeri sonradan inşa edilen iki ayrı bölümden oluşmaktadır. Eski bölüm kanatla, şu anda içinde bulunduğumuz bölüme bağlı. Bölüm alanı, idarenin bulunduğu kısım la çelik kapı ve saydam olmayan bir camla ayrılmış. Çelik kapının giriş kısmı, yani bölümün dışındaki, avukat ve diğer ziyaretler için ayrılan hücreye çıkmaktadır. İç tarafta biri eski bölüme ve bir diğeri yeni bölüme açılan çelik parmaklıktan oluşan iki kapı ve her ikisinin arasında ise, bizler için olan ayrıca ara bölüm kapısı bulunmaktadır. Önceleri görüş, bölümün içerisinde bir hücrede yapılıyordu. Şimdi ise bölüme kimse giremediği gibi bizler de dışarıya çıkamıyoruz. Görüş odasında, sağında ve solunda delikler bulunan geniş bir metal çerçeveye yerleştirilen ara cam bölme , üç kat ısıya dayanıklı camdan oluşmaktadır. Böylelikle, ziyaretçilerle direk bir kontak, onlarla kucaklaşmak, dokunmak, görmek ve duymak tamamen engellenmektedir. Sanki bir monitorun karşısında oturuyormuşsun gibi, bu nedenle böylesi şartlarda yapılan bir görüşü, isteyip istemediğimiz sorusunu kuşkusuz kendimize sürekli soruyoruz. İdare, dilekçe verildiğinde, duruma göre bir istisna yapacağını belirtti, ancak bunun değişeceğini düşünmek doğru değil. Eski bölüme yeni bir bodrum ya-

pıldı. Bodruma yeni duş yerleriyle, eşyalarımızın konulduğu iki ayn kısım eklendi: Diğer tutuklular buraya giremiyorlar; bu idarenin tekniksel uygulaması. Çamaşırların verilmesi ve eşyaların yerleştirilmesi tamamen ayn yapılmaktadır.

Tutuklular üzerine yapılan kontrolde hiçbir boşluk yok. Hücre dışında ve içinde, optik ve akustik gözetleme sistemleştirildi ve mükemmelleştirildi. Eski bölümün koridorlarına yeni bir kamera yerleştirildi. Ölü Bölüm'de kamera bir kutunun içerisine gizli bir yere yerleştirilmiş. Bizim dışımızda hiç kimsenin çıkmadığı havalandırma ise tüm bölümleri gören 7 kamerayla donatılmıştır. Bölümün tümünü cezaevinin diğer kısımlarından ayıran iç duvar ve bölüm arasında, dış duvar boyunca 4 kamera, eski bölümü kayıt eden ve pencere boyunca gezindiğimizde bizi görüntüleyen ayrıca 2 kamera bulunmaktadır. Her iki bölüm arasındaki açıda bulunan monitörler polis gözetim odasında ve merkezi odadadırlar. Ölü bölümün dış duvarına, pencerenin üst tarafına, polis arabalarının üzerindeki gibi çift megafon yerleştirilmiş. Megafonlar polisler ve idare arasındaki ilişkiyi sağlamakta, havalandırma süresinin bitiminde komut vermekte ve büyük bir olasılıkla pencerede konuşulanları da ayrıca kaydetmektedir. Hücrelerin her birinin önünde, dörder adet duvarın içine yerleştirilmiş kutular bulunmaktadır. Kutuların içerisinde ayrıca, elektrik, ışık ve su borularını dışardan kapatmak için kullanılan şalterler vardır. Elektronik hatların dışında, hücrede değiştirilen başka bir şey yok. Yeni olan; duvar boyunca yerleştirilen kırmızı renkli metal bir çubuk. Çubuk kaldırıldığında yeşil bir ışık yanıyor. Kapı açıldığı zaman san bir ışık yanıyor, geceleyin ışığın açılmasıyla birlikte ısıklık sesine benzeyen bir ses çıkıyor. Her davranışsal ifademiz, kontrol odasında elektronik bildirimlerle sinyale dönüşmektedir. Polislerin odasının kapısı, bölümün dışında bir merkezden gözetlenmektedir. Adalet Bakanı Meyers'e göre sinyal lambalarından mikrofonların devrede olduğu belirlenmek-

tedir. Aynı zamanda kameralar koridoru çekmektedir. Hücre kapıları, esasen 4 bayan ya da 2 bayan 1 erkek polis tarafından açılmaktadır. Havalandırma esnasında, 2-3 gardiyan ve 1 polis hazır bulunmaktadır. Polisler ve gardiyanlar telsiz vs. ile donatılmış olarak, büyük aralıklarla yanm daire şeklinde yerlerini almaktadırlar. Kendi aralarında kesinlikle konuşmazlar, gözleri sürekli bizlerin üzerindedir.

Bazı zamanlar, farklı bir davranışta bulunmadığımız halde, yanm daire halinde bizlere doğru yaklaşırlar. Telsizler aracılığıyla merkezle sürekli kurulan kontak, yemeğin verilmesinden duşu kadar bizimle olan her türlü ilişkiyi denetim altına almaktadır. Geceleri ise 2 polis MP'lerle nöbet tutmaktadır. Tüm kontrol sistemi tam otomatikleştirilmiş ve sistemleştirilmiştir. Önceleri, bölümde herhangi bir harekette devrenin açılmasıyla çalan alarmin yerine, şimdi ise her şey sessizce yapılmaktadır.

Hücreler:

Ziyaretçi hüccresinin ve 2 büyük hüccrenin (artı çalışma hüccresi) dışında toplam 15 hüccre vardır. Bunlardan 5'i eski bölümde. Ölü Bölüm'de ise 10 hüccre bulunmaktadır. Buradaki hüccre kapılarına 2 sürgü ve çift denetimli kasa kilidi ayrıca ikinci bir güvenlik kilidi monte edilmiştir. Bu nedenle kapıların her açılışı başlı başına bir sorun. Nisan 78 açlık grevinden sonra, bölümdeki pozitif değişiklikler olarak; hareket alanının genişletileceği ve pencerelerin yeniden düzenleneceği belirtilmişti. Pencerelere kadar, tüm yapısal değişiklikler bölümün mükemmelleşmesini hedeflemektedir. Hüccrelerin genişliği hiç değişmemiş, hala eski gibi küçük.

Konuyla ilgili tarihsel olarak: '78 Nisan'ı açlık grevinden sonra Hamburg cezaevi sağlık şefi olan Dr.Friedland kısa bir rapor hazırladı, raporunda şunlara değindi:

"Bizlerin raporu abartılı ve subjektif sayılıp dikkate alınmaya-

bilir. . Dr. Armbruster (bu da Dr. Friedland gibi Kiel'de sorumlu kişidir) küçük hücrelerden ve içeriye çok az hava girmesinden dehşet içinde kalmış. Bu nedenle Dr. Armbruster, değişiklikler için girişimlerde bulundu. Bir kaç gün önce Lübeck cezaevinin müdür yardımcısı Scmelzer bölüme geldi, fotoğrafları gösterdi, ardından 'şimdi her şey tamam ve çok alacalı oldu' dedi." (Friedland'la bir söyleşi 1.6.79).

Sonuç: Yeteri kadar havanın girmediği pencereler, normal cezaevi pencereleriyle değiştirildi. Pencerelerde Birleşmiş Milletler'in öngördüğü çizgiye ters düşen bölümler kaldırıldı. Aynı zamanda, dışardan sağ ve sol tarafta pencerenin yanında parmaklıklar için çengel yerleştirildi. Yataklar genellikle monte edilmişti. Bunun için yatağın çerçevesinin uzunluğu ve yüksekliği - yasak olmasına rağmen- yukarı ve aşağı çekilen şekilde ayarlanmış. Hücrede hareket alanını genişletmek için yatak yukarı kaldırıldığında, bu kez yatağın tekrar sabitleştirileceği tehditleri savrulmaktadır. Yatağın kenar çerçevesinin değiştirilmesi için verilen dilekçe ise reddedildi. Bunun yerine hareketsizliğimizin giderilmesi için, bize ikinci havalandırma teklif edildi.

Havalandırmanın zamanlaması polisler tarafından yapılmaktadır. Ya havalandırmaya hiç çıkarılmıyoruz ya da 4 saat olan havalandırma süresi, devamlı küçük zaman dilimlerine bölünmektedir.

Hücrelerin konumu, Stammheim Komisyonunun belirlediği güvenlik çizgisine uygun. Hücrenin 3 duvan beyaz 1 duvarı da pastel renginde, kapısı gri çelikten, beton zemin özel pvc ile kaplı ve süpürgelik konulmamış. Hücrenin içerisinde yeni lavabo ve tuvalet, dökümden bir çengele takılı ayna bulunmaktadır. Aynanın gömülü olduğu duvar tamamen düz. Kitaplığa ve not tahtasına, duvara monte edilmiş olması şartıyla izin verilmektedir.

Çelik kapıda yeni olarak, yaklaşık tuğla büyüklüğünde açıla-

mayan zırlı camdan bir bölme var. Önünde dışardan itilebilen tahta ve tahtanın üzerinde geniş açılı uzağı yakınlaştıran bir mercek bulunmaktadır. Yatağın üzerine gece kontrolleri için mavi bir ışık monte edilmiş. Hücre tavanına ise floresan lamba takılı.

Bölümün ve havalandırmanın etrafı, en üst kısmına kadar beyaza boyanmış 5m yüksekliğinde bir duvarla çevrili ve duvarın üstü NATO'ya ait teller ve ışıldaklarla donatılmış. '76 Ağustos'unda Anne ve Brigitte buraya sevk edildiklerinde duvarın arkasında yükselen ağaçlar kesilmiş. '77 Eylül'ünde tutuklular arasındaki ilişkiler yasaklandığında duvarlar beyaza boyanarak, hücrelere kameralar yerleştirilmiş. Duvarın arkasında polis binası görülmektedir. Polisler çatının penceresinden hücrelerin içerisini tam olarak gözleyebiliyorlar. Ama onların çıkardığı gürültü bizim tarafa hiç gelmiyor.. Bizler günlük hareketlilikten ve buna bağlı oluşan gürültüden tamamen izole edilmekteyiz. Diğer tutukluların görüp duymadığımız gibi, onlar da bizlerin bölümde olup olmadığını bilmiyorlar. İzlenen bir hareketlilik var. Zamanı nasıl kullanacağımız, gece ve gündüz sürekli değişiyor, bunlar da genellikle bizlerin denetiminde olmadığı için, idare tarafından planlanmaktadır.

Diğer normal cezaevlerine karşın, burada zamansal süreç hareket, sürekli gecikmekte. Gelişmelerle ve koşullarla ilgili bir yöntemin olup olmadığını, özellikle bunun havalandırma için nasıl olduğunu bilmiyoruz. Çalışma materyallerimizin birisinin kaldırılması veya değiştirilmesi talebi kesinlikle reddedilmektedir. 10 gazete ya da dergi, 25 kitap, 10 dosya, pil gibi eşyalarımız polislerin denetim odasında. Uzun dalgalı radyo Lübeck'teyasak olduğu için onları geri alamıyoruz. Bizim dışımızdaki tüm tutuklular FM'e sahipler. Hala '78 uygulamaları geçerli. Her gün iki kez havalandırmaya çıkıyoruz; saat 9-11 ve 13-15 araları. Saat 17'den itibaren hiçbir şey yapılmıyor. Çünkü havalandırma düzensiz ve belirli bir zaman iptal edilmektedir. Televizyon seyret-

mek haftada üç kez mümkün. Saat 19 ve 23 arası, erken ya da geç, seyredabiliyoruz. Televizyonla uğraşmayalım diye izledikten sonra sürekli kontrol edilmektedir. '78 yılında, TV seyrederken birbirimizle konuşmamız halinde TV' nin kaldırılmasıyla tehdit edilmiştik. İdare televizyonda hangi aktüel programın seyredileceğini iki gün önce kendisi belirleyerek haber vermektedir. Eşyalara ve mektuplara el konulması '78'dekinin aynısı:

-El koymalardan hiç haberimiz olmuyor.

-Dilekçeler kayboluyor ya da 4 hafta idarede bekletiliyor, bundan kesinlikle haberimiz olmuyor.

-Hücre değişikliği, arama gibi konularda bizlere bir şeyler söylenmiyor

Ziyaretler ve posta önceki gibi:

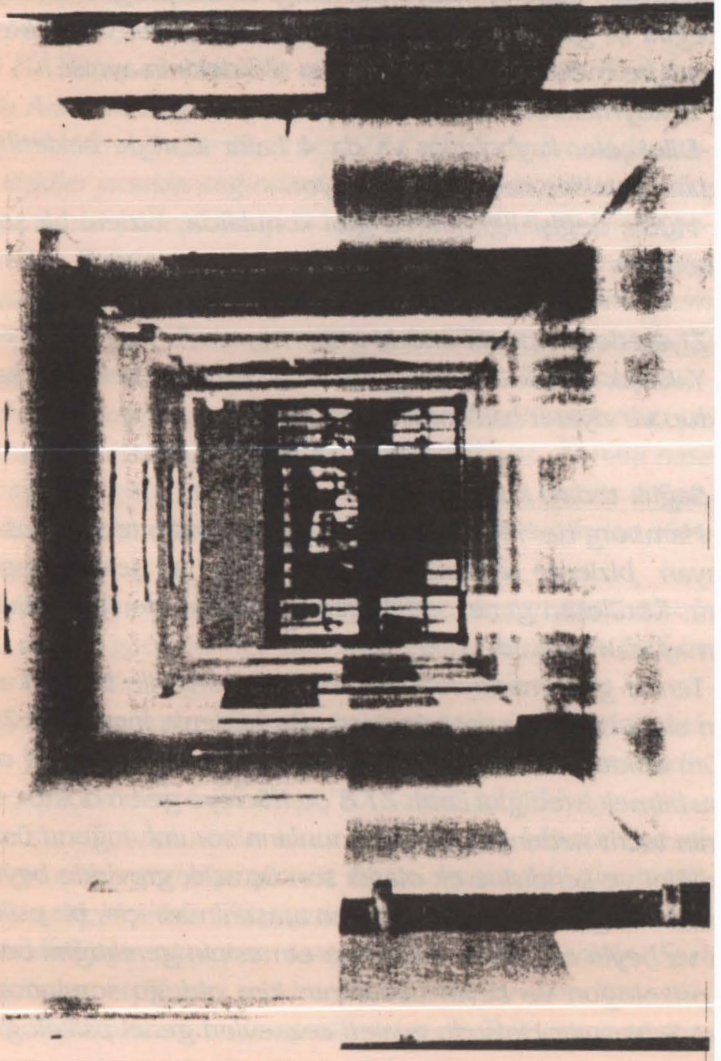
Yaklaşık olarak bulunduğumuz iki haftadan beri, 2 arkadaş mektup ve ziyaret hakkından men edildi.

Sağlık-tedavi koşulları:

Hamburg'da '79 Mayıs'ında yapılan sevkte, tecritte tusaklık yaşayan bizlerde saptanan, tecritin etkileri şu şekilde saptanmıştır: Kötüleşen genel sağlık durumumuz nedeniyle hücreye konmayacak bir haldeydik.

Temel gıda maddelerinin alım mlktan 30 ile 50 DM arası. Satın alma bu kadar parayla sınırlı. Bu nedenle İnga 21.8.79'da bölüm doktoru olan Dr. Pöschke'ye hangi ilaçların gerekli olduğunu bilmek istediğini iletti. 21.8'de hücreye gelen doktor, kendisinin tecrit nedeniyle oluşan sorunların sorumluluğunu üstlenmediğini ve kendisine ek olarak son üç açlık grevinde beyinsel bir rahatsızlığının olup olmadığının araştırılması için, bir psikoloğun ve beyin cerrahının muayene etmesinin gerektiğini belirtti. Bu psikoloğun ve beyin cerrahının kim olduğu sorulunca da, onun Schleswig-Holstein eyaleti cezaevleri genel psikoloğu ol-

sessiz ölüm

duğunu açıkladı. Önerilen cezaevi doktorunun zaten Kiel'deki Adalet Bakanlığı talimatlarını uygulayan, bunun dışında hiçbir şeye müdahale etmeyen bir şahıs olduğu bilinmektedir.

Buradaki cezaevi yapısı, askeri bir yapılanmayla benzerlik içerisindedir. Örneğin yağmurluk istediğimizde, bizlere askeri yağmurluk verilmektedir. Emekli olan cezaevi rahibinin yerine askeri bir rahip atandı. Cezaevi doktoru izine ayrıldığında, askeri bir doktor onun yerine muayene yapıyor. Cezaevi duvarları dikenli NATO arazi telleriyle çevrili.

Devlet tüm görevlileriyle, bölümde uygulanan terörün düzeyini gizleyen metotları inceltmiş, açıkça edinilen deneylerden bir hayli birikime sahip olduğunu söylemek gerekir: Devlet Kiel'de de, muhalefete karşı kendini güçlendirmek için, Yüksek Güvenlik ve Ölü Bölüm'lerin açık öldürücülüğünü gizleyen ve insanlaştiren makinaya makyaj yapmayı ve peruk takmayı öğrendi.

Bölümde hiçbir hareket yok, örneğin pencereden dışarı baktığımızda, çevrede değişen hiçbir şey yok, havalandırmaya çıkan, hareket eden veya konuşan hiç kimseyi göremiyoruz. Bölümdeki duyumsal basınçtan dolayı, Hamburg'a sonradan sevk edilenler, kafalarına sanki bir tenekenin geçirilmiş olduğunu ifade etmektedirler. Hamburg'da diğer tutuklulardan tecrit edilmiş bir bölümde kalınmasına rağmen, en azından orada uzaktan da olsa insanları görebiliyor ve sesimizi duyurabiliyorduk. Ölü Bölüm'ün hiçbir yerinde olmayan farklılıklar içerisinde, dün ve önceki gün ayrımını yapamıyoruz.

Karl-Heinz Delwo'nun söylediği gibi; burada devlet şimdiye kadar tecrit cezaevlerinde elde ettiği tüm deneyimlerini uygulamaktadır. İnsan kendiliğindenliği bastıran sosyal ve duyumsal basınçtaki zorunluluğu tarif edemez, yalnızca var olmayan bir hiçliği tespit edebilir ve sayabilir.

Tutukluluk koşullarının burada farklılaşması ancak, Ölü Bö-

lüm'lerden dışarı çıkma ve 15 kişilik gruplar şeklinde bir araya gelme taleplerinin sağlayacağı değişikliklerle olanaklıdır."

b. Berlin-Moablt Tabutluğu

"Hücrenin havalandırılması: Böyle söylemek yanlış, pencere açıldığında pencerede havalandırma işlevi gören hazneden yeteri kadar hava içeri girmiyor ve hücre kapısının açık bırakılması halinde bile, hava akımı gerçekleşmiyor. Temiz hava yalnızca, kurşun geçirmez camın arasındaki delikten başınızı dışarıya tuttuğunuzda alabiliyoruz. Kapının üzerindeki havalandırma haznesinden içeriye giren havanın etkisi sıfır. Hücrelerdeki hava bu nedenle son derece sert, kuru ve sürekli olarak oksijen eksikliği duyulmaktadır.

Etkileri: Ağız kuruması, sürekli susuzluk, artan sıvı ihtiyacı, baş ağrısı (özellikle sabahları), erken oluşan bitkinlik, nefes yollarının tıkanması ve çabuk üşütüp, hastalanmak.

Özellikle en kötüsü hücrelerin önündeki 'komünikasyon merkezi' adı verilen koridor. Burası direk olarak havalandırma cihazı tarafından havalandırılmamaktadır. Burada kesintisiz yanm saatten fazla kalmak mümkün değil. Spordan sonra (jimnastik ya da masa tenisi) bir kaç dakikadan sonra nefes darlığı ve aşırı terleme ortaya çıkıyor.

Işıklandırma: Hücrelerin bir kısmı güneyde, bir kısmı da kuzeyde bulunmaktadır. Güneyde bulunan hücreler oldukça iyi ışık alıyor. Ama kuzeydekiler güneş görmediği için pek ışık almaz. Bu bölümdeki hücrelere koridorun ışığı direk yansıyor, öyle ki, bir perdeyle dahi ışığın keskinliğini engellemek mümkün değil. Tutukluların geldiği ilk gecelerde, hücre dışarıdan pencereye tutulan özel bir aydınlatıcıyla ışıklandırılmaktadır. Hücrelerdeki tek ışık kaynağı kapının üzerinde, ampülü duvara dikili takılı olan lamba. Arkasında reflektör görevi gören bir ayna bulunmaktadır. Herşey kurşun geçirmez camın arkasında. Lambanın anahtarı ko-

ridorda, güvenli k alarmı kutusunun içinde, çünkü her sabah 6.30'a doğru gardiyan, bölümü bir önceki görevliden devr aldığında kısa bir süre tüm hücrelerin  ı ıklarını kapatır, bu nedenle sürekli olarak kutu her sabah açılıp kapanmak zorundadır. Hücrede ayrıca bizim açıp kapatabilece imiz okuma lambası ve biraz ötesinde ise bir priz bulunmaktadır. Koridordaki   k gözleri müthiş rahatsız etmekte. Hücre 4x7 m büyüklüğünde, 2.50 m yüksekliğinde, tamamen beyaza boyanmış ve doğal   k hiç yok. Duvarın arkasında   l  sıra halinde 6 floresan lamba ve arkalarında reflektörler bulunmaktadır. Bu nedenle gözlerde kısa bir zamanda hemen yanma ba lar.

Akustik: Hücreler sese karşı izole edilmemiş, pencereden yandaki hücrede konu ulanlar anlaşılıyor, buna karşın koridordakileri anlamak ise oldukça zor. Cezaevinde olanları, pencereden yapılan konu malarla anlamak mümkün, i  makinaları ve tanınmayan sesler duyulabiliyor.  l  hücreler burada yok, ama buna rağmen  l  hücrelerdeki akusti ın yok edici etkisinin bir kısmı burada da görülmektedir. Esasında kapılardan ve metal kutulardan oluşan koridor (her hücrenin ve du un sa ında ve solunda 1.30 m yüksekliğinde metal kapılar bulunmaktadır, 4 hücreden oluşan bu bölümde 15 kapı bulunmaktadır), ses ileticisi görevini görüyor. Kar ıdaki hücreden gelen du , daktilo vs, sesleri net bir şekilde duyulabiliyor. Özellikle en rahatsız edici olan, du taki armat rlerin çıkardığı koridoru tamamen kaplayan ses ve çekildiğinde ba ıran tuvalet sifonu. Koridorda masa tenisi oynandı ında veya televizyon seyredildi inde, hücrede hiçbir şeye yo unla mak olmak mümkün değil.

Elektronik gözetleme: Radyo ve karşılıklı konuşma cihazı senszorlarla idare edilmektedir. Konuşma cihazının kırmızı lambası, yalnızca hücreden idare arandı ında, buna karşın koridor-

da kapının üstündeki lamba ise, idare duyuruda bulunduğunda yanmaktadır. Optik bir sinyal yok, bunun yerine bip sesi gibi bir ışık oluşmaktadır. Şimdiye kadar açık olmayan nokta, idarenin kendi teknik odasından hücreleri dinleyip dinleyemediğiydi. Büyük bir ihtimalle evet. Lamba çoğu zaman, hiçbir ses gelmediği halde, idare sanki duyuruda bulunacakmış gibi yanıyor. Koridor- da sürekli olarak 2-3 gardiyan dolaşmakta, kameralar devamlı kaydetmektedir. Duşa da hücrelerdekinin aynısı olan cihazlar bulunmaktadır. Sular açıldığında dinleme lambası kendiliğinden yanıyor. Yeni olan şey, televizyon seyrederken, lambanın 10 da- kika boyunca sürekli açık kalması, bu durumda idare bizi tam olarak dinleyebiliyor. Kuşkusuz takılan mikrofonlar oldukça has- sas. Koridorda 4 cihaz daha bulunmakta, bunlardan üçü kırmızı lambalı, ikisi alarm düğmelidir.

Hahnfeld: Alarm cihazıyla da hücreleri dinlemek mümkün, dinleme etki alanı 2 metredir. Gardiyanlar bu etki alanına girdi- ğinde cihaz derhal çalışmaya başlamaktadır.

Falkenberg: Duyurular buradan yapılmaktadır.

Komşu bölümler üzerindeki her iki kameranın haricinde, di- ğer bölüme geçen bir dış giriş bölümü bulunmaktadır. Yani tüm bölümde optik ve akustik olarak denetlenmeyen tek bir açı da- hi yoktur. Bu kadar yakından direkt ve yakıcı olanını ilk kez dün yaşadık. Metal kapılardan birisi, kilidi düştüğünden aralanmıştı, kapıyı açtığımızda, aynı hücrenin konuşma cihazının lambası bir- den yanmaya başladı. Daha sonra kapılarla cihazlar arasında kon- tağın bulunduğunu gardiyanlar da onayladı. Lambaların arkasın- daki reflektörlerden hücrelerin kesinlikle gözetlendiğini düşün- mek gerekiyor. Burada her şeyin olabileceği hesaba katılmalıdır.

Su tesisatı: Ayarlamalı musluk yok, hepsi düğmeyle çalışı- yor. Düğmeye basıldığında su 2-3 saniye kadar akıyor. Suyun

basıncı yüksek olduğunda suyun altında bir şey yıkmak mümkün değil, sıçrayan sular her tarafı ıslatıyor. Su basıncı az olduğunda ise, düğme takılıyor ve çalışmıyor. Duvara monte edilen ayna alçakta olduğundan dik durduğunuzda baş tarafınız görülüyor. Duşlardaki armatörlerin birisi sıcak, diğeri soğuk su için olan iki düğmesi var. Sıcak suyu ayarlamak mümkün değil. Banyoda havlulan ve giysileri... asmak için askı ya da çengel yok.

Bunlar sadece onlarca küçük domuzluklardan göze batanları. Stres yapan diğer şartlarla birlikte ele alındığında bunlar tüm bölümü doğallıkla etkilemektedir.

Görüşme odaları: Tamamen penceresiz ve çıplak. Öndeki odalar boğucu derecede sıcak, arka odalar ise soğuk. Işıklandırma ise şöyle: Florans lambalann parlak ışığında oturulamıyor ya da cam ışığı çok güçlü yansıttığı için camın arka cephesi doğru dürüst görülemiyor.

Akustik ise öylesine kötü ki, uzun bir görüşmede bulunmak mümkün değil, cam aşağıya indirilse dahi (sadece özel görüşlerde) oldukça zor. Cam dalgalı olduğu için nedeniyle (95x82 cm) sanki arada başka bir cam varmış hissi oluşuyor. Arka odadan oldukça gürültülü çalışan klima cihazının sesi geliyor. Gardiyan sesi kesecek yerde, sesin anlaşılması için bağıarak konuşmayı öneriyor. Cam bölmedeki metal deliklerden sürekli olarak, hücrelerdeki konuşma aletlerinin çalışırken çıkardıkları kesik sesler geliyor. Geçenlerde bir avukatın müvekkiliyle yaptığı bir görüşme esnasında yan deliklerden uzatılan not ara bölmeye düştüğünde, kağıdın çıkarılması için gelen teknik elemanın, görülmemesi için avukatın dışarıya çıkarılmasından sonra çalıştığını öğrendik.

Havalandırma/Bahçe: Hemen bölümün önünde. 28x12 m boyutlarında, tamamen gri taşlarla örülmüş, her üç taraftan 5 m

yüksekliğindeki duvarlarla çevrili. Zemin betonda yürürken sanki betonun altından sular akıyormuş hissi uyanıyor. Bir köşede kurşun geçirmez camlarla kaplı nöbetçi kulesi.. Bu oldukça önemli: Dışandan, herhangi bir cezaevi bölümüne girmeden birkaç kapıdan geçip direk havalandırmaya ve bölümlere geçilebiliyor. Havalandırmanın yakınındaki diğer cezaevi bölümlerinin hücre pencerelerinden tutuklulan duyabilir, uzaktakileri görebilirsiniz ancak onlarla konuşmak mümkün değil.

Yok etme konsepti: Celle ya da Lübeck'den farklı olarak, burada daha az psikolojik terör yöntemleri uygulandığını söylediğimizde, burada uygulandığını söylediğimizde, psiko öküzü Seefranz'ın deneyleri, Meyers'in saçmalıklan (grup içinde gerilim yaratmak) gözönüne alınırsa bu yanlış değerlendirme olur. Gerçekten de bu mekanizmanın-tesadüf olmayan- yapısal konsepti, Tutukluların fiziki tahribine dayanmaktadır. Onlan asıl ilgilendiren, bizleri sürekli olarak baskı ve gerilim altında tutmak, stres yaratmak ve tutukluların tek tek fiziki olarak imha edilmesiyle grubun tasfiye edilmesini sağlamak. Ve aynı şekilde, cezaevi idaresinin geliştirdiği ve gardiyanların hayata geçirdiği özel yöntemler uygulanmaktadır; bunlar tamamen onlann bizler üzerindeki gücünü sergileyen şovlar ve denetime dayalı şiddettir. Bu, bir kez gardiyanlann fiziki varlığıyla daha da ağırlaşmaktadır: Havalandırmada kapılar açık olduğunda, gardiyanlar en az dört kişi gelerek, iki erkek iki bayan olmak üzere, biri kapının önüne, biri girişe bazı zaman da içeriye gelerek dikilirler. Sıkıntılı anlarda onlan hemen yanınızda bulursunuz, direk teninizin hemen yanındadır... Havalandırmaya çıktığımızda, daha bir kaç adım atmamışken 3-5 gardiyan girişi ve köşeleri tutar. Bunlar, bizleri kuleden sürükleyerek getiren aynı öküzler. Eğer, birimiz sürekli sorun olan yönetmeliğe uymayı reddedersek, komandolar derhal ortaya çıkar. Kulenin aksine, burada da tüm gidişat gardiyanlar tarafından belirlenmektedir. Konuşma cihazının diğer hattındadırlar,

talimatlar verirler, hücrelerin anahtarları onlarda olduğundan bazı zaman üzerimize kilitlerler. Şartlardaki gerginliğin ortaya çıkardığı zor ilişkiler nedeniyle, oldukça vahşidirler. Bir diğeri de küçük sorunlar üzerine, sadece aşağılamak ve sınırlamak fonksiyonu olan talimatlar ve sertleşmelerle, sürekli olarak bu güç gösterisini ortaya çıkartan, bilinçli provokasyonlardır. Yeni olan gelişme; Angelika, Gabriel ve Gudrun'u yargılayan 6. Ceza mahkemesinin tutukluluk koşullarının uygulanmasını açıkça cezaevi idaresine bırakmasıdır: Bu kararlar birlikte mahkeme, sertlik yanlısı ek kararlar aldı (yalnızca 10 dosya, delgi, gazeteler/dergiler) ve müeyyideye bağladı. Bununla mahkeme, cezaevi idaresine tutukluluk koşullarını her durumda ve her zaman sertleştirme olanağını vermektedir. Mahkemenin karar bir tek madde dışında (radyonun alınmasının bakanlıkça reddedilmesi), cezaevi idaresinin önerdiği kararlarla uygunluk içerisindedir. Ama buna da, cezaevinde uyulmamaktadır. Havalandırmaya çıkarken üzerimizin aranmaması gerekirken, idare bu uygulamayı devam ettirmektedir. Yine eski kararlara göre, eşyalarımızın ve hücrelerin 14 günde bir kez aranması gerekirken, önceden olduğu gibi her gün aranmaktadır. Buna bir gardiyanın getirdiği gerekçe: "Bu uygulama sürekli böyleydi ve hiç değişmeyecek." Anlaşılan, burada idare hiçbir açıklamada bulunmaksızın kısıtlamalar getirmektedir. Nedenini sorduğumuzda ise görevliler, birbirleriyle çelişkili gerekçeler sıralamaktadır. Gerekçeleri çürüttüğümüzde ise; "zaten hep bu şekildeydi ya da talimat yukarıdan geldi, bizler değiştiremeyiz, şikayet edebilirsiniz"denmektedir.

Bir kaç örnek: Sabahları 6.30 ve 7.00 arası üç kez uyandırılmaktayız. İki kez hücre kapısını açıp kapatıyorlar, halbuki kahvaltısı için ve onların 'kontrol' amaçları için bir kez açıp kapamaları normalde yeterlidir, kalkıp kalkmadığımızı ya da ne yaptığımızı zaten biliyorlar.

Aynı şekilde Lwrenz birden, duvarda üzerinde resim ve takvim olan dünya haritasını, şimdiye kadar görülmeyen bir sert-

likle, 'güvenlik ve düzeni' tehdit ediyor gerekçesiyle kaldırtmaktadır, herhangi bir haklı gerekçe gösterilmeden yapılan bu tavra karşın, doğal olarak bir kez daha astığımızda ise tehditler savrulmaktadır.

Yine bir reaksiyon oluşmadan önce, her pislik için -ufak ayrıntılar söz konusu olduğunda-, önceden bildirimde bulunmak zorundayız.

Acilen gerekli olan, en basit sağlık malzemeleri için bile, önce bir hemşire gönderirler; bu oldukça uzun zaman almaktadır. Kendileri getirirler bile kimi zaman yanm günü bulmaktadır, çünkü ilk önce hastahaneden gelmesi gerekmektedir. Bizler ise durumun düzeltilmesini istediğimiz kadar talep edelim, herhangi bir değişiklik gerçekleşmemektedir.

Tüm bunlar, kolektif çalışmayı engellemeyi amaçlamaktadır. Çalışma malzemelerinin sürekli sınırlandırılması nedeniyle, meydana gelen sertleşmelere karşı savunmaya zorlanmaktayız: Yapısal şartlar, darlık ve akustik.

Birlikte adım atmadığımız durumda, içimizden birinin bir yaşam/davranış ifadesi, diğerlerinin haklarının engellenmesine yol açmaktadır.

İşte tüm bu uygulamalar, görevlilerin psikolojik ve fiziksel terörünü sergilemektedir. Sponti sol, liberal ve bir kaç avukatın bize yansıttıkları kadıyla, bütün bu uygulamalar küçük grup tecritinin bir sonucuudur. Sürekli olarak olanaklarımız sınırlandırılmakta ve gerginlikler yaşanmaktadır. Ayrıca 6. Ceza Mahkemesi'nin posta sansürü de buna dahildir, yeni bölüme geldiğimizden beri dışarıya hemen hemen hiçbir şey iletilemedi.

Lübeck'deki kadar vahşi bir çatışmanın olmamasının nedeni, kesinlikle cezaevleri üzerine duyarlı olan buradaki kamuoyunun baskısından kaynaklanmaktadır. Ama bizler, hücredeki uygulamalar için BKA (Federal Kriminal Daire) ve BAW tarafından merkezi bir programın yürütüldüğünden hareket ediyoruz. Bunun için ayrıntılara kadar tüm sınırlamalar birbirleriyle uygunluk

arzetmektedir, örneğin kitapların ve dosyaların sayısının sınırlandırılmasında eş zaman uygulaması; bizlerin buraya sevkinden 5 gün sonra Lübeck'e yapılan saldırı; orada olduğu gibi burada da hemen harekete geçilmesi, önceleri Stammheim'de olduğu gibi materyalleri sınırlandırma girişimleri, tüm tahminlerimizi güçlendirmektedir.

Her şeyden önce, Berlin'de Yüksek Güvenlik Bölümlerine karşı oluşan demokratik hareketin varlığı oldukça önemlidir. Bununla ilişkili ilk adım olarak, Lübeck için olduğu gibi, diğer tabutluklar için de, eylemlerin birleştirilmesi kesinlikle kavranmalıdır. Ayrıca bu tür eylemlerin, belirsiz bölgesel darlık içinde boğulmaması ve yığınların hareketliliğinin erimesinin engellenmesi önemlidir. Eylemlerin bizler için tek şans olduğu kesinlikle unutulmamalıdır."

c. Celle Tabutluğu

"Hiçbir açıklama burada hüküm süren tecritin boyutunu tarif edemez. Bu, kuşkusuz yalnızca mimari özelliklerde somutlaşan durumdan kaynaklanmamaktadır. Kısa bir süre önce tecriti açıklamaya ve durumu biraz olsun aktarmaya çalışan ve bunu başaran Chotjewitz'in 'Alaca Karanlığın Efendileri' adlı kitabını okudum. Ama tecrit koşullarında bulunan bir insan, açıklamalarda gerçeğe en ufak bir şekilde yaklaşılmadığını görebiliyor.

Sizlere ısrarla bölümü, hücreyi ve havalandırmayı anlatmaya çalışacağım.

Hemen başlangıçta şunu söylemek istiyorum: Bana 7.11.1977 tarihinde yapılan anlatımda, burada tam tecritin koşullarının uygulandığını öğrendim. Cuma günü, adını unuttuğum cezaevi müdürünün yanındaydım. Bu görüşmede bölüm şefi Engelhard da hazır bulunuyordu. Görüşmede bana, insan için tüm temel var olma öğelerinin tamamen tasfiye edildiği, tutukluluk koşulları açıklandı. Kaldığım bölümde Harry Stürmer

ve yanı sıra Berlin'den büyük bir olasılıkla benim gibi tecrit için sevk edilen başka biri daha var. Tecritte bulunan Ron'u sordum, duyduklarım beni hayrete düşürdü, çünkü 7 ay sonra tahliye edilmesi gerekiyormuş. Buraya başkaları sevk edilecek mi sorusuna, cezaevi müdürüne göre zamanla olanaklı ama, ona göre şimdi değil. Zaten buralar, bizim gibi olan insanlar için yapıldı. Bölüm şefi, başkaları buraya sevk edilse bile koşullarımda herhangi bir değişiklik yapılmasını beklemememi, bunun hep böyle kalacağını söyledi ve yine 'ümit ediyorum ki, Köln'deki gibi burada pazarlık yapmazsınız' dedi. Cezaevi müdürü de aynı konuda, buradan çıkma düşüncesinden uzak durmamı, buranın benim için son durak olduğunu ve böyle kararlaştırıldığını belirtti. Ben konuşma esnasında, koşulları kabul etmediğimi, açlık grevini ise kondisyon sorunundan dolayı bıraktığımı söyledim. O, bir kez daha bilmek istiyordu ve ben ona tek alternatifi söyledim: Tecritten dışarı, yani integrasyona hayır! Devamla, buraya karşılıklı olarak ilişki kurabileceğimiz bir grubu sevk etmek zorunda olduklarını vurguladım. Hamburg'dakilerin buraya getirilip getirilmiyeceğini sordum, düşünceli bir havada hemen hayır demedi. Bana, hemen açlık grevine başlamamamı, sorunları öncelikle dilekçelerle çözmek için çaba sarfetmemi söylediler. Engelhard iki-üç kez, görüşmeye hazır olduğunu garanti etti ve burada insanların birbiriyle konuşmadığı bir ortamdan kaçındığını ifade etti. Engelhard, benim Köln'de kaldığım süre içerisinde hiç kimseyle konuşmadığımı biliyor. Ama bir kaç kez üzerinde durarak, insanda nefret uyandıran buradaki koşulların benim davranışlarıma bağlı olduğunu vurguladı. Yapılan konuşmanın süresi tam 10-15 dakikaydı, konuşma iyi düşünülmüş cümlelerle tamamlandı. Planlanan bu görüşmeyle, benimle işe nasıl başlayacaklarını görmek istiyorlardı. Emin değilim ama, belki de kendilerini atış menzilinin dışına çıkarmak ve ilk beş dakika da bir provokasyonun yaşanmaması için, şartları bana farklı göstermekti niyetleri.

İçinde bulunduğumuz bölüm, yanları açık, dört köşe, yani sağında ve solunda uzanan kanatlı yapısıyla ortada yer alan uzunca bir bina. Karşısında idare olabilecek bir bina ve arada bir havalandırma var. Bina eski bir yapı ve 4 katlı. 1. katta bulunan tecrit bölümü, kanadın sağında dört köşedir. Bu açının içerisinde kurşun geçirmez camın arkasında, kontrol odası bulunmaktadır. Kanatlardaki bölümlerde, şimdiye dek öğrendiğim kadarıyla 6 tutuklu hücresi, bir duş, bir tuvalet ve avukat görüş hücresi olabilecek bir oda daha bulunmakta, en azından bu oda tutuklu hücresi değil. Bu bölümün diğer kısımlarında ise geriye kalan 4 hücrenin daha olması gerekiyor, yani toplam 10 hücre; her hâlikarda, gazete böyle yazıyor. Tüm bölüm tam gözetimli ve tamamen elektronik cihazlarla donatılmış. Tecrit bölümü, cezaevinin diğer bölümlerinden güvenli bir şekilde ayrılmış. Her iki Berlin'li ile birlikte kanadın orta yerindeki yan yana 4 hücrede tutulmaktayız. İdarenin arasındaki yan açık dikdörtgen havalandırma'yı göremiyoruz, çünkü havalandırma hücre pencerelerinden 4-5 metre uzaklıkta ve yaklaşık 3 metre yükseklikte tahta çit çekilmiş. Hücrelerden, idare binasının üst kısmını, karşılıklı bulunan kanatların çatı kısmını ve orta binanın bir bölümünü görebiliyoruz.

Kanatların en sonunda, dışa yönelen 4 katlı ve 3.5 metre genişliğinde bir köşe kısım var. Buradan 3 metre yüksekliğindeki 25 metrelik beton duvar, buradan en son bölümdeki hücre pencerelerine kadar uzanmakta ve 3.5 metre genişliğindeki duvar havalandırma bölümünü kapsamaktadır. Bu duvarın son yüksek bölümü içe doğru eğiktir. Eğik olan bu duvara yuvarlama tekniğine göre NATO telleri çekilmiş.

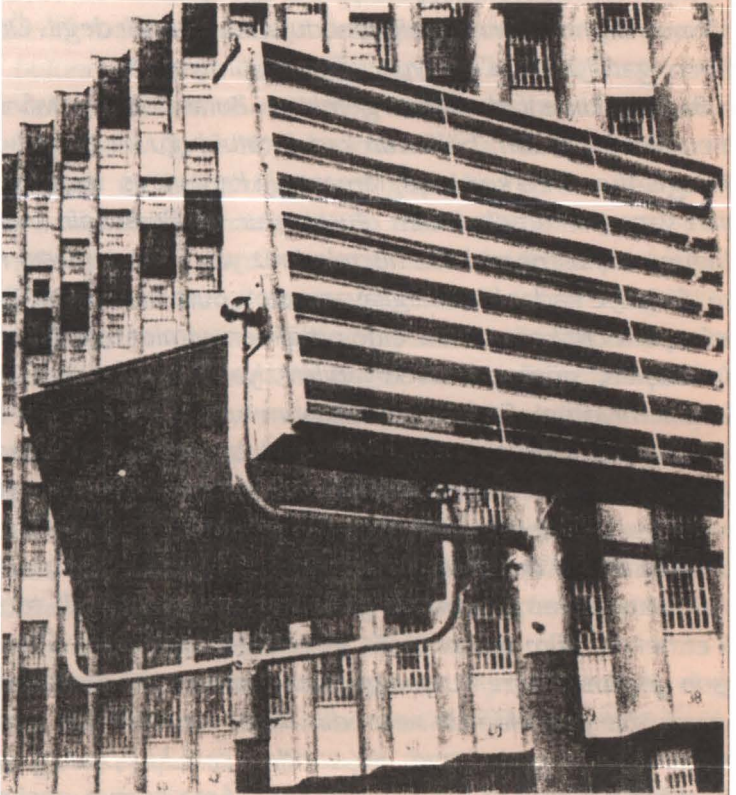
(...)

Havalandırma ayrıca 2 kamerayla gözetlenmekte ve 2 görevli tarafından da kontrol edilmektedir. Havalandırma, 4 katlı bina boyunca 20 adım, sonra karşısında duran duvara kadar 3-4

adım genişliğinde. Havalandırmanın zemini beton. Beton duvar üzerinden bir şey görebilme olanağı, örölmüş lnanılmaz bir duvarla ortadan kaldınılmış.

Hücreler: Diğer yapı tarzlarından farklı olarak girişten sonra yanlamsına inşa edilmiş hücrelerin 2 kapısı ve aynı şekilde iki penceresi bulunmaktadır. Hücre 5.90 metre uzunluğunda, 1.80 metre genişliğinde ve 3.50 metre yüksekliğindedir. Her hücrede içine eşya konulan bir lumbar var. Pencereleer kurşun geçirmez camdan yapılmış ve oldukça önemli, bizler açamıyoruz. Pencerenin yanında monte edilmiş, klima cihazına bağılı bir havalandırma borusu var. Pencereleer 1.10 metre genişliğinde ve 1.50 metre yüksekliğinde. Pencerenin yüzde 50'si kurşun geçirmez cam ve diğer yüzde 50'si demir çerçeveden oluşmaktadır. Yaklaşık 400 kg ağırlığındaki pencerenin tüm yapıım özelliklerinin kavranabilmesi için özellikle ayrıntılarıyla anlatıyorum. Bu oldukça önemli, çünkü hiçbir şey tam tecriti ya da yalnızlaştınılmayı pencere kadar gösterişli sergileyemez. Havalandırma mazgalı kanalıyla da , dışıyla hiçbir ilişki kurulamaz. Havalandırma deliğı öyle inşa edilmiştir ki, en küçük bir ses bile ne dışarı çıkmakta ne de içeriye girmektedir. Hücre sanya boyanmış, tavanda iki büyük florasan lamba takılı, duvarın içine gömölmüş ayna görevi gören metal levha. Işıklar 7.00'dan 23.00'a kadar açık. Metal aynada insan kendisini net göremiyor, sanki arada bir sis perdesi var. Metal tuvalet, metal lavabo, güvenliikli mobilya, beton zemin. Hücrenin demir baş eşyalarına Grundig-Prima 700 marka FM ve kısa dalga bir radyo da dahildir. Diğer cezaevlerinde olduğu gibi, kulaklık ve kolonlar burada yok. Yemekler gardiyan tarafından verilmekte, ama büyük bir ihtimalle diğer tutukluların yemeklerinin yapıldığı mutfaktan gelmiyor. Ömeğın, diğer tutuklular reşellerini kovalarla alırlarken, bize reşeller küçük kavanozlarda veriliyor. Bu durum meyveler içinde geçerlidir.

sessiz ölüm

Hücre kapılan sese karşı yalıtılmış. Hücre oldukça sesiz ve tamamen gürültüye karşı izole edilmiş değil ama, anlaşılmayan sesler geliyor. Örneğin dün yağmur yağdı, insan yağmuru görüyor ancak sesini duyamıyor. Kapı açıldığı zaman, açılma anında çok az bir ses çıkıyor. Gardiyanlar koridorda sohbet ederken, özellikle tüm dikkatimi vermeme rağmen, konuşulanların tek kelimesini dahi anlayamıyorum. Algılayabildiğim tek gürültü, yemek dağıtılan arabanın tekerlerinin çıkardığı ses. Ya da örneğin, günde üç kez sıcak su aldığımız ve yemekten 1 saat sonra tekrar geri verdiğimiz kahve termosunun çıkardığı ses ve ardından gardiyanın termosun kapağını açarak, "kahve içer misin?" sorusu. Bunun dışında, birinin geldiğini duymak olanaklı değil. Örneğin ben, gardiyanların kapıyı açtığını duyamıyorum.

Başka şekilde ifade etmek gerekirse: Burası, bizler tarafından bilinen biçimiyle, tüm bölümün kapalı tutulduğu bir tecrit bölümü değil. Burası 10 kez içiçe, tamamıyla kapatılmış tecrit birimlerinin yapısal kümelerinden oluşmuştur. İki Berlinlinin burada olduğunu hiç bilmiyordum, hücrelerimiz yan yana olmasın rağmen. Şimdiye kadar bunu algılayamadım. Burada devletin 8 yıllık süreçte tecrit konusunda elde ettiği deneyimler uygulanmaktadır. Duştan, görüş odasında yapılan ziyarete kadar, yeni hiçbir şey beklemiyorum. Sadece yaşadıklarımın sürecin sürekli bir tekrarı olduğunu söylemek istiyorum. Artık beni bekleyen tesadüfler yok: 2 düzine tecrit cezaevlerinde uygulanan deneyimlerden sonra burada, niteliksel bir değişimin olacağına inanmıyorum, sadece niceliksel değişiklikler olabilir.

Bu yapının temel mantığı, güvenliği sağlamak değil, tersine yok etmektir. Tüm teknik tecrit, güvenliğe yöneltilmiş. Örneğin kurşun geçirmez cam: Kurşun geçirmez cam tecritli, tecritli aşmaya karşı özel yanı olan bir nesnedir. Diğer cezaevlerinin penceresindeki camlar gibi olsaydı, en azından, cam kırılıp tecrit aşılabilir, diğer tutuklularla ilişki kurulabilirdi. Ama kurşun geçirmez

cam olunca bu mümkün değil. Ayrıca kurşun geçirmez camın arkasında bir de demir parmaklık var. Zaten güvenli olan pencerelerde ayrıca yer alan kurşun geçirmez cam açıkça bizleri aynı şekilde hücre içerisinde tekrar tecrit etme işlevine sahiptir.

Havalandırma: 2 oda, tuvalet veya mutfak genişliğinde olması gereken havalandırma, güvenlik nedeniyle 20x3 adım boyutunda. Havalandırma alanı bundan 10 kez bile büyük olsaydı bile, bu kadar güvenlik önlemine gerek yoktu. Ama bu durum optimal konstilasyona uymaktadır. Hücre ve havalandırma arasındaki hiçbir fark yok. İnsan havalandırmaya çıkmak yerine pekala içeride de kalabilir. Hiç olmazsa burada bir süreklilik var.

Bizlerin totaliter güvenlik tekniğiyle donatılan bir yapının içinde bulunmamızı ve bu yapının güvenlik nedenlerini haklı gösterecek tek bir kelime olmamasına rağmen, burada 10 tutuklunun mükemmel bir şekilde kontrol altında tutulacağını ve tamamen tecrit edileceğini görmek gerekir. Tecritin yok etme stratejisi artık inkar edilmemektedir. Zaten tüm bina-yapı bütün köşeleriyle açık bir faşizmi yansıtmaktadır. Adalet Bakanlığı'nın, bu açık yok etme stratejisinden dolayı endişe duymadığı bilinmelidir. Bunun tersi artık savunulmuyor bile. Bu şartlarda savunulması bir aptallık olurdu. Hiç kimse, zaten yok etme karakteri bu kadar açık olan bir şeyi savunamaz. Burada olağanüstü koşullar normal olarak algılanamaz. Olağanüstülük kurumlaştırılmıştır.

Bizim buradaki tek alternatifimiz; ölmek ya da savaşmak. Avukatlar aracılığıyla kamuoyuna durumun aktanılması gerekiyor, çünkü burada muhalefetteki azınlık yok edilmek istenmektedir. Sizlere yalnızca şunu, bizleri korumak için, yapabileceğiniz her şeyi yapmanız gerektiğini söylüyorum.

Bu gün artık daha fazla yazamıyorum. Ayrıca şu anda, doğru bir hat bulmak için, bir kavram belirsizliğinin içerisindeyim. Sizlerle görüş yapana kadar açlık grevine başlamıyacağım. Ha'nın benzer bir ifadeyle kandırıldığından hareket ediyorum."

d. Welterstadt Tabutluğu

Almanya'da yeni "high tech" cezaevlerinden biri de 1988 yılında tamamlanan Weiterstadt tecrit cezaevdir. Weiterstadt, oldukça pahalıya mal olan modern bir cezaavidir. Bu cezaevinin inşaa kararı SPD (Sosyal Demokratlar) ve Die Grünen (Yeşiller) tarafından alınmıştır. Bu cezaevi 420 erkek, 75 kadın, 30'u entegre olan toplam 120 kişilik psikiyatrik vakalar olmak üzere toplam 710 kişilik kapasiteye sahiptir. Cezaevi, bir kimya fabrikasının arazisi üzerine inşaa edilmiştir. Cezaevinin inşaa edildiği alan Firma Merck tarafından HCH kimyasal maddesiyle zehirlenmiş bir alandır. Alınan toprak örnekleriyle yapılan analizde, alanın tamamen kimyasal atıklarla zehirlendiği Adli Tıp tarafından saptanmıştır. Ancak Alman devleti, cezaevini buraya inşaa etmekte tereddüt dahi etmemiştir.

Toplam maliyeti 250 milyon DM olan bu cezaevi 1992 yılında açılmıştır. Weiterstadt Cezaevi, 12 hektar üzerine inşaa edilmiş ve 6 kilometre uzunluğunda ve 6,5 metre yüksekliğindeki kalın duvarlarla çevrilmiştir. Yine cezaevinin etrafı yüksek toprak yığınıyla çevrilmiştir. 3. katta bulunan tutuklu dahi çevreyi görememektedir. Weiterstadt Cezaevi'nde yeni olan diğeri bir uygulama, Almanya'nın bugüne dek diğeri cezaevlerinde edildiği "rehabilitasyon" deneyimlerini burada sınırsız ve geniş bir kadroyla uygulamaya çalışmasıdır. Almanya'nın hiçbir masraftan kaçınmadan inşaa ettiği bu cezaevi, önümüzdeki süreçte, yeni tecrit yöntemlerinin geliştirileceği bir alan olma özelliğini de taşımaktadır. Alman yetkililer, yeni cezaevleri inşaa etmek için bütçe ayırdıklarında kamuoyuna, bu cezaevlerinin gelecek için bir model oluşturduğu ve zorunlu olduğunu açıklamaktadırlar. Tutuklular buraya yerleştirilen psikologlar ve terapistler tarafından tamamen kontrol altında tutulmaktadır. Önümüzdeki yıllarda, diğeri cezaevlerinde bulunan politik tutuklular ve "rehabilitate edilemeyen" adli tutuklular buraya sevk edileceği açıklanmıştır.

e. Stammheim Tabutluğu

Stammheim tabutluğu Almanya'daki tabutluklar arasında en tanınmış olanıdır. RAF'ın önder kadroların hepsinin katıldığı ve yoğunlaştırılmış tecrit uygulamalarının maximum düzeyde uygulandığı bu tabutluk, sonraki yıllarda, onların "intihar" girişimlerine mekan olmuştur. Stammheim tabutluğu, mimari açıdan çok katlı bir yapıdır. Politik tutuklular binanın yedinci katında tutulmaktadır. Burası özel olarak hazırlanmış bir bölümdür. Yoğun bir tecrit uygulaması için gerekli tüm tedbirler alınmıştır. Camların kurşun geçirmez oluşundan, kapıların ses geçirmezliğine kadar her türlü "güvenlik" sağlanmıştır. Burada ayrıca rehabilitasyon amaçlı kontrol bloğu da bulunmaktadır. Marion ABD için tecrit uygulamasında nasıl bir anlam taşıyorsa, Stammheim de Almanya hatta Avrupa için farklı bir içeriğe sahiptir.

D. Tecrite Karşı Politik Tutukluların Yaptığı Direnişler

RAF'ın tarihi, aynı zamanda Almanya'da cezaevlerinde politik tutukluların tutukluluk koşullarının iyileştirilmesi için verdiği mücadelelerin tarihidir. RAF, 1970 yılında Andreas Baader'in duruşma salonundan kaçırlmasından sonra, yoğunluklu olarak askeri eylemlere başladı. RAF'ın gelecekte kendisine yönelik ciddi bir tehdit oluşturacağını bilen Alman devleti, RAF'a yönelik operasyonlarını yoğunlaştırarak, 1 Haziran 1972'de Andreas Baader, Holger Meins ve Jan-Karl Raspe Frankfurt'da tutukladı ve bunu 7 Haziran 1972 tarihinde Gudrun Enslin, 9 Haziran'da Brigitte Mohnhaupt, 15 Haziran'da Ulrike Meinhof ve Gerhard Müller, 8 Temmuz'da İrmgard Möller ve 7 Ağustos'ta Klaus Jünschke'nin yakalanmaları izledi

Alman devleti arka arkaya indirdiği darbelerle, RAF'ın önderleriyle birlikte, önemli sayıda kadrosunu tutukladı. Bu durumda cezaevi mücadelesi, RAF için 1972 yazından itibaren

merkezi bir çalışma olma özelliğini kazanmıştır. RAF'ın cezaevlerine özel ilgi göstermesinin diğer bir nedeni de, RAF kadrolarına sistematik olarak uygulanan ağır tecrit koşullarıydı.

Bu nedenle RAF'ın tarihi bilinmeden, Alman devletinin RAF'a yönelik sınırsızca uyguladığı tecrit koşullarını kavramak da oldukça zordur. RAF'ın asıl olarak politik-askeri eylemleri RAF tuktuklularının serbest bırakılması hedefine kilitlenmiştir de denilebilir.

RAF, 1966'den itibaren giderek yükselen öğrenci hareketi sürecinde şekillenmiştir. Bu süreçte Vietnam savaşı nedeniyle yükselen anti-emperyalist dalga, diğer ülkelerde olduğu gibi, Almanya'da da gençlik merkezli bir toplumsal muhalefetin belirginleşmesini sağlamış ve gerici CDU (Hristiyan Demokratik Birlik) hükümetinin öğrencilerin akademik-demokratik haklarını gaspeden bir dizi yasayı uygulamaya sokması, gençliğin eylemlerinin gelişmesine önemli bir dayanak sunmuştu. Kendi içinde bir dizi radikal "yasa dışı" eylemleri taşıyan bu potansiyel, '68'lerden itibaren bazı devrimci illegal örgütlerin oluşmasına da temel olmuştur.

1968 yılında küçük-burjuva devrimci radikal bir örgüt olarak şekillenenn RAF, ideolojik-askeri gıdasını Latin-Amerika devrimciliğinden almış, şehir gerillacılığı temelinde, etkin gerilla eylemleriyle darbeler indirerek Alman emperyalizmi zayıflatmayı ve ardından gelişecek olan toplumsal muhalefetle de düzeni yıkmayı hedefleyen bir stratejiyle hareket etmiştir. Kuruluşundan itibaren illegal mücadele yürüten RAF'ın, başlangıçta politik bir programı yoktu. 1980'lere dek teoriye önem vermeyen RAF'ın politik mücadelesine asıl damgasını vuran, onun profesyonelce örgütlenen radikal askeri eylemleridir.

RAF'ın kadrolarını asıl olarak, öğrenci hareketine önderlik eden militan öğrenciler ve '68 kuşağının muhalefet kesiminde ortaya çıkardığı aydınlar oluşturmuştur. Gerek RAF'ın örgütlen-

me düzeyi, eylemleriyle yarattığı ilginin genişlemesi aynı şekilde eylemlerinin devletin ve tekelci sermayenin önemli isimlerini hedeflemesi ve gerekse de yakalanan kadrolarının militan tavırları, 1970-'89 yılları da devlet üzerinde önemli bir etki yaratmıştır.

Bu nedenle başından itibaren Alman devletinin topyekün bir yok etme saldırısına uğrayan RAF'a karşı 3 bin kişiden oluşan özel bir ordu kurulmuş, bunun yanında, Moabit, Ossendorf, Lübeck, Stammheim gibi hücre sistemine göre özel cezaevleri inşa edilmiş ve özel yasalar çıkartılmıştır.

RAF'ın 1972 yılında önder kadrolarının Andreas Bader, Ulrike Meinhof, İrmgard Möller, Gudrun Enslin, Jahn-Karl Raspe, Holger Meins'in yakalanmasından sonra, cezaevlerinde kendilerine yönelik tecrit uygulamasının kaldırılması için mücadele vermek, RAF'ın asıl gündemini oluşturmuştur. RAF'ın 1974'den 1989'a kadar cezaevlerinde gerçekleştirdiği 10 açlık grevinde, tecritin kaldırılması hedeflenmiş ve yapılan bu açlık grevlerinde RAF'lı iki tutuklu yaşamını yitirmiştir. RAF'ın kadrolarına uygulanan tecrit, gerçekten de özel bir biçime sahiptir. Tabutluklarda "Ölü Bölüm" uygulaması Almanya'da ilk kez RAF'ın kadrolarına karşı gündeme gelmiştir. RAF tutukluları tek bir hücrede 20 yılı aşkın tecrit uygulamasına tabi tutulmuşlardır. Örneğin İ. Möller tutukluluğunun 23 yılını tecritte geçirenlerden sadece biridir. Halen tutuklu bulunan 9 RAF tutuklunundan 3'ü tecritte 22. yıllarını doldurmuşlardır.

Almanya'da 1976-'78 yılları tecrit uygulamaları açısından son derece önemli bir süreçtir. 8 Mayıs 1976 tarihinde RAF'ın önderlerinden Ulrike Meinhof, hücresinde ölü olarak bulunmuştur. Bundan yaklaşık bir buçuk yıl sonra, 18 Ekim 1977'de RAF'ın diğer önder kadrolarından Anreas Baader, Jahn-Karl Raspe, Gudrun Enslin'de hücrelerinde ölü bulunmuşlardır. Bu gruptan İ. Möller ise, ağır yaralı olarak kurtulmuştur. Savcılığın cezaevine

silah sokarak intihar ettikleri doğrultusunda yaptığı açıklama, ne kurulan komisyonun araştırmasıyla ne sağ kurtulan İ. Möller' tarafından ve ne de kurulan uluslararası komitenin araştırmalarıyla doğrulanmıştır.

Uyguladığı yoğun tecrit teknikleriyle RAF tutuklularını kısa sürede tasfiye ederek, RAF'tan kurtulacağını düşünen Almanya, tutukluların politik kimliklerini korumada gösterdikleri kararlı direnişle, hem uluslararası boyutta hem de ÷lke içerisinde önemli ölçüde teşhir oldu.

1989'a gelindiğinde RAF'ta politik-örgütsel bir zayıflama ortaya çıktı, bunda kuşkusuz tutukluluk koşullarının ürkütücü yanıyla, dışarıdaki sempatizan çevreye uygulanan baskıların da önemli bir payı vardır. Ama RAF'ı asıl zayıflatan onun "öncü savaş" teorisini oturtmak istediği, dar siyasi zemin oldu. Uğruna mücadele ettiği sosyalizmi program düzeyine çıkartamayan RAF, toplumdan kopuk eylemleriyle, ne önemli bir kitle tabanı oluşturabildi ne de sınıf mücadelesini farklı bir düzeye sıçratabildi. Politik-ideolojik yalpalanmalar ve yetersizlikler nedeniyle, dönem dönem yayınlacıkları politik içerikli tespitlerinde önemli hatalar yapan RAF, özellikle 1989'lardan itibaren "reel sosyalizmin" çöküşüyle başlayan karşı-devrimci kampanya dan olumsuz etkilenererek, kendisini yeniden sorgulama sürecine girdi. 1991'den itibaren askeri-örgütsel çalışmalarını tamamen azaltan ve 27 Temmuz 1993 yılında Wolfgang Grams'ın öldürölmesiyle önemli bir darbe daha alan RAF, bu süreçten itibaren yeniden bir örgütsel yapılanmayı sağlayamayarak, 1998 şubat'ında yayınladığı bir bildiriyle örgütsel varlığına son verdi. şu anda tecritte, tutuklu eski 9 RAF kadrosu bulunmaktadır. Alman devleti RAF'a karşı hiçbir dönem intikamcı yaklaşımını terk etmemiştir öyle ki, sınırsızca uyguladığı tecrit yöntemleri başarısızlığa uğradıkça daha da saldırganlaşmıştır. Ancak demokratik muhalefetin baskısı ve tutukluların kararlı direnişleri sonucu ciddi sağlık sorunları

olan üç tutuklu tahliye edilmiştir. Tahliye edilen tutuklular gerçekten de oldukça ağır sağlık sorunlarıyla karşı karşıya bulunarlardır. Birçok RAF tutsağı, örgütle ilişkilerini koparmalarına rağmen, sahip çıktıkları devrimci onurla nedeniyle, içinde bulundukları tutukluluk koşullarında hiçbir esneklik olmamıştır. RAF, eylemleriyle bir döneme damgasını vuran dar bir kadro örgütü olarak kurulmuş ve yine militan yapısıyla dar bir kadro örgütü olarak kendisini tasfiye etmiştir.

Tutukluların sahip çıktıkları devrimci onur, tecritin başarısızlığa uğratılmasında sergiledikleri direnişçi tavır önemli deneyimler içermektedir. Bu deneyimler, sadece Almanya'da değil, aynı zamanda da uluslararası alanda politik tutuklulara dayatılan tabutluklara ve tecrite karşı mücadelede önemli katkılar sunmuştur.

RAF'ın başını çektiği ve diğer örgütlerden tutukluların da desteklediği, açlık grevlerinin toplam sayısı 10'dur. Yapılan tüm açlık grevlerinde tutukluların asıl taleplerini, tecritin kaldırılması oluşturmıştır. Hatta tecritin kaldırılmasının olanaksızlığını gören tutuklular, küçük grup halinde gerçekleşecek tecriti dahi kabul etmelerine karşın, devlet buna bile yanaşmamıştır, 1989 yılında yapılan son açlık grevine kadar, birçok cezaevinde tutukluların kendi aralarındaki sınırlı ilişkiye dahi izin vermemiştir. Ancak 1989 yılında yapılan sonuncu açlık grevi sürecinde oluşturulan geniş bir kamuoyu baskısıyla, bazı tabutluklarda tutuklular biraraya getirilmişlerdir. Ama bu şu şekilde olmuştur: Tutuklular yine tek olarak hücrelerinde kalmakta, ancak günün belirli saatlerinde diğer hücredeki (bir veya iki) politik tutuklulara biraraya gelebilmektedir. Cezalarını tamamlayan RAF tutuklularının tahliye edilmesinden sonra, hala cezaevinde bulunan RAF tutuklularını bir kez daha tecrite maruz kalmışlardır. Halen hükümlü 9 politik tutuklu, biraraya getirilmediği gibi, bulundukları cezaevlerindeki adli tutuklularla son derece sınırlı bir ilişkiye girmelerine

dahi izin verilmemektedir. 1993 yılında tutuklanan Birgit Høgefeld ise bugün hala, tutuklandığı andan itibaren uygulanan sert tecrit koşullarında kalmaktadır. RAF olumlu veya olumsuz yanlarıyla tarihe gömülse de, Alman devleti kinini halen devam ettirmektedir.

Görüş Yasağı ve Tutuklu Yakınlarının Terörlize Edilmesi

Sadece RAF tutukluları değil, dönem dönem avukatlar ve tutuklu yakınları da bu uygulamalardan nasiplerini almışlardır. Devlet, tutukluların tecrit koşullarına direnmelerine destek sağlayacak en sınırlı olanağa dahi tahammül edemeyerek, sürekli olarak tutukluların yakınlarıyla yaptıkları görüşlere ve ziyaretçilere karşı baskı ve müdahalede bulunmuşlardır. Zaten görüş hakkının engellenmesi ve tutuklu yakınlarına yapılan saldırı, tutukluluk koşullarının bir parçasıdır. Alman devleti, tutukluluk koşullarının teşhir edilmesinde oynadığı önemli rolden ve tutukluların direnmelerine sağladıkları destekten ötürü, tutuklu yakınlarına karşı saldırılarını yoğunlaştırmış, onları tehdit etmiş ve gözaltılarla yıldırım istemiştir.

Ziyaretçi görüşleri ayda bir kez ve 1-2 saat süreyle, dinleme cihazlarıyla donatılmış kurşun geçirmez cam bir bölme arkasında yapılmakta, sivil polisler ve gardiyanlar görüşte hazır bulunmaktadır. Bu görevliler görüş esnasında göze çarpan her davranışı ve ifadeyi tutanağa geçirmekte ve bu bilgiler sonradan bilgisayarlara kaydedilmektedir. Toplanan bilgiler, tutuklulara duygusal dalgalanmalar yaratmak amacıyla kullanılmaktadır.

Birçok ziyaret, ya başlamadan Eyalet İstihbarat Servisi'nce keyfi olarak yasaklanmış ya da görüş esnasında yönetmeliklere uyulmadığı gerekçesiyle iptal edilmiştir. Ardından, politik tutuklu yakınları hakkında soruşturmalar açılmış, göz altına alınmış, evleri aranmış ya da eylemlerde terör uygulanarak yıldırılmaya çalışılmışlardır. 1986'daki Açlık Grevi sürecinde Başbakanlık bi-

nası önünde yapılan eyleme katılan Georg Kreuzer'in kolu kırılmıştır. Birçok tutuklu annesi, eylemler sırasında hem saldırıya uğramış, göz altına alınmış hem de para cezasına çarptırılarak uzun yıllar ziyaretten men edilmişlerdir.

Tutukluların çocukları dahi, cezaevinde bulunan anne ve babalarını ziyaret edememişlerdir. Örneğin, Barbel Perau ve Norbert Hofmeir'in çocukları, anne ve babalarıyla uzun bir süre görüştürülmemiştir.

1986 yılında LKA (Eyalet Kriminal Dairesi) Bernd Rössner'in ziyaretçisini, sonraki ziyaretlerle ilgili önerdikleri bir şartı kabul etmesi için, gözaltına alarak tehditlerde bulunmuştur. Tekliflerini geri çeviren ziyaretçinin, görüş hakkı bu kez tümüyle elinden alınmıştır. Tutukluların mektuplaştığı kişiler ve kurumlar sürekli olarak devletin canlı hedefi olmuştur. Tutuklularla mektuplaşanlar yoğun baskılara maruz kalmış, haklarında 'terörist bir örgütü desteklemekten' davalar açılmıştır. Örneğin, Mareile Schmeger 1985 yılında 3 yıl 10 ay hapis cezasına mahkum edilmiştir. 1988 yılında İstihbarat Teşkilatı 40 eve baskın düzenleyerek, çok sayıda insanı RAF üyesi oldukları gerekçesiyle tutuklamıştır. Tutuklananlardan biri olan Thomas Kilpper, Christian Kluth'u ziyaret ettiği için 10 yıl hapis cezasına çarptırılmıştır. Yine Ekim 1988 yılında Rolf Hartung, Eva Haule'yi ziyaretinden sonra, Uli Winterhalter, Volker Staub'la mektuplaşmasından dolayı RAF üyesi oldukları gerekçesiyle tutuklanmışlardır.

Kuşkusuz tüm bu uygulamalarda asıl amaç, tutukluların tecritini ağırlaştırarak onları tamamen yalnızlaştırmaktır. Yapılan baskılar sadece tutukluların yakınlarına ve tutuklularla ilişkisi olanlara yönelmemiştir, aynı zamanda tutukluların yaptıkları açlık grevlerini haber olarak veren, kamuoyu çalışmasına katılan yayıncılar, gazeteler ve aydınlar da saldırılardan paylarını almışlardır.

Avukatlara Yönelik Saldırılar

Avukatlara karşı uygulamalar da (Madde 129a StGB) özel bir yere sahiptir. Alman devleti avukatların, müvekkillerine uygulanan tecritin kaldırılması için kampanya örgütlemelerini ve uluslararası girişimlerde bulunarak kamuoyu oluşturmalarını engellemeye çalışmıştır. Sürekli olarak, tutukluları savunan avukatların evlerinde ve bürolarında aramalar yapılmış, savunma dosyalarına el konulmuş ya da dosyalar yakılmıştır. Aramalar bazı dönemlerde izinsiz yapılmış, büroların kapıları kırılarak içerideki eşyalar tahrip edilmiş, dosyalar çalınmış ve kimi avukatların büroları kundaklanmıştır. Bazı avukatlar, RAF üyesi oldukları gerekçesiyle davalardan uzaklaştırıldıkları gibi, bazılarının avukatlık izinleri iptal edilmiş ve haklarında "RAF'a üyelik" suçlamasıyla davalar açılarak, ağır hapis cezaları istemiyle yargılanmışlardır.

Avukatların özellikle açlık grevleri döneminde, müvekkillerinin eylemlerine sahip çıkmaları, onların örgüt üyesi olduklarının gerekçesi sayılmıştır. Bu eylemlere katılan avukatlar hakkında açılan davalarda avukatların "aktif teröristler" olduğu ve yapılan eylemin ise "RAF'ın bir eylemi" olduğu iddianamelerde yer almıştır.

Avukatlara yönelik politik baskı ve saldırılar, yalnızca tutukluların savunma haklarına yönelik bir saldırı değildi, aynı zamanda tutukluların bir "hukuk devleti"nde yapılan insanlık dışı uygulamaların kamuoyuna ulaştırılmasında umut olarak gördükleri bu hukuk kanalının kapatılması gibi çok amaçlıydı. Tutuklular bir yandan savunmasız bırakılacaklar, diğer yandan da avukatların müvekkillerinin içinde bulunduğu tecrit koşullarını kamuoyuna aktarmaları engellenmiş olacaktı.

Tutukluların istedikleri avukatı seçmesi dahi birçok kere engellenmiş, duruşmalara zorla devlet tarafından belirlenen BARO avukatları gönderilmiştir. Yapılan bu terör sonucu bazı dönemler, tutuklular kendilerini savunacak avukatlardan yoksun kalmışlardır.

1987 yılında avukatlar, çağrı yapmaktadırlar, içinde bulundukları süreci anlatmakta ve bir çağrı yapmaktadırlar:

“... Açlık grevleri sürecinde, devrimci tutukluların tecritinin Alman devleti için stratejik bir öneme sahip olduğu tamamen netleşmiştir. İlk başlarda asıl amaç, tecritte tutukluları yok etmek ya da devrimci kişiliklerini uysal bir kimliğe çevirmektir. ABD ordusunun uzmanları Almanya'yı bu çabalarında desteklerken, bir insanın tecritte sadece kısa bir süre dayanabileceği öngörüsünde bulundular. Bu gerçekten doğru, ancak tecrit devrimci tutukluların kimliğini parçalayamadı, çünkü devrimci tutuklular başından itibaren, tecrite karşı kararlı biçimde mücadele ettiler. Bugün ise durum farklıdır. Uzun yıllardan beri, Almanya'da yükselen bir mücadele var. Tecritin yok edici ve ürkütücü özelliklerine ek olarak, şimdi de tutukluların yanında yer alanlardan koparak, tutukluların canlı canlı toprağa gömülmesi hedeflenmektedir. Tutukluların, yakınları ve çevresiyle politik tartışma yapmalarını sağlayan mektup ve ziyaretin yasaklanması bunun önemli bir parçasıdır. Devletin neden tutukluların biraraya getirilmesini engellemek istediği anlaşılmaktadır: Sorun devrimci tutukluların mücadele içerisinde perçinleştirdikleri kolektif yapılarıdır.

Bu, aynı zamanda onlara yakın olmayanlar için de geçerlidir. Egemenlerin tekleştirme, rekabet, güçsüzlük ve apolitikleşmeyi güden koşullarının olduğu yerde, toplumsal direnişin motoru olan kolektiflik ve kendi kaderini tayin etme belirginleşmemelidir. Son açlık grevinde, 16 yıldan beri tecrit uygulayan ve aynı zamanda kendi varlığını inkar eden bir devletin, çünkü uluslararası alanda tecrit işkence olarak kabul edilmektedir- politik güçsüzlüğü daha bir açığa çıkmıştır. Gerçekler ortada ve nettir, çünkü tecrit Güvenlik Bölüm'lerinde, tecritlerde, Özel Hücrelerde göze çarpmaktadır. Açlık grevleri sürecinde Avrupa Birliği'ne bağlı Belçikalı, Hollandalı, İngiliz milletvekilleri, hakları

olduğu halde, cezaevlerine sokulmadıkları gibi Almanya, her dönem bağımsız delegelerin kontrollerini öngören Avrupa Birliği'nin Anti-İşkence Anlaşması'nı uyguladığı tecrit nedeniyle imzalamamıştır. Gerçekler inkar edilmeyecek derecede belirginleştiğinde ise, 1986'da BM İnsan Hakları Komisyonu önünde, insan hakları üzerine yalanlara sanılmaktadır. Örneğin, 'tutuklular tecritte değil, aksine öğleden sonra küçük gruplar halinde biraraya getirilmektedir' şeklinde açıklamalar yapmakta; ilişkilerin kesilmesi ve savunmanın engellenmesine ilişkin tüm sorulara ise ya cevap vermemekte ya da tek yanlı cevaplarla geçiştirmektedir.

Aynı dönemde, tutukluların biraraya getirilmeleri için yürütükleri mücadeleye karşı genişletilmiş bir baskı programı hazırlanmıştır. Bir önceki açlık grevinde yaşandığı gibi, kamuoyu önünde savunulamayan tutukluların zorla beslenmesi, bu kez sadece virgüllerle farklılaştırılarak, çarpıtılmıştır: 'Tutuklu, komaya girene ve ölüm ve yaşam arasında gidip gelmelerin yaşanmasına dek beklenilmelidir' denilerek, uygulamalarına haklı bir gerekçe göstermeye çalışmaktadırlar.

Diğer bir durum ise tutukluların terörize edilmesi stratejisidir. Birçok mahkeme kararında, açlık grevlerinin RAF'ın bir eylemi olduğu, cezaevinde mücadele ettikleri sürece RAF'ın üyesi sayılacakları yazılıdır. Bununla devlet, tutuklu yakınlarının, avukatlarının ve ziyaretçilerin terörize edilmesi için uygun bir alan yaratmaktadır. Böylelikle, her kim tutukluların eylemlerini destekler ve onlarla herhangi bir ilişkide bulunursa, o RAF üyesi olarak kovuşturmaya uğramaktadır. Tren içinde tren demek ne kadar saçmaysa, RAF cezaevindedir ifadesi de o kadar saçmadır. Politik açıdan kabul edilemez olsa da Başsavcının tutuklular hakkında açlık grevine katıldıkları için açtığı davalar, raporlarda ve mahkeme kararlarında mevcuttur.

Biz avukatlar, yabancı meslektaşlarımızla diğer ülkelerdeki deneyimleri tek tek karşılıklı aktararak değerlendirdik ancak tec-

rtin bu boyutta ve sürekli olarak sadece Almanya'da var olduğunu tespit ettik. Almanya, NATO ülkelerinde baskıların birleştirilmesi çerçevesinde kendini dayatmaktadır. Bununla ilişkili olarak ABD, Cenevre Antlaşması'nın Ek Protokol'ünü imzalamayı reddetmiştir. (Bu Ek Protokol'de, Ulusal Kurtuluş Hareketleri ve mücadele grupları, savaş hukukunun bir konusu olarak tanındığı yer almaktadır.)

Devrimci örgütlerin mücadelesinin kriminalizasyonu (adli suç olarak nitelenmesi) ve tutuklulara yönelik uygulamalar, somut karşı mücadele tedbirlerinden hareketle politik-ideolojik fonksiyonuyla birlikte stratejik yanı olan bir doktrindir. (Böylelikle sadece az sayıda Avrupa ülkesinde çeşitli formlarda olan politik statü, Almanya'nın inisiyatifiyle '70'li yılların ortalarından itibaren her yerde tasfiye edilmiş ve tek bir çizgi dahilinde kriminalizasyon öne çıkartılmıştır. Açlık grevinde bulunan 10 Kuzey İrlandalı tutuklunun ölümüyle birlikte İngiliz Hükümeti de bu doktrini uygulamıştır. Onların bu "sert davranışı" güya Batı Avrupa'daki tutuklulara darbe indirmeyi ve onların ümitlerini yokmayı amaçlıyordu. 1984-1985 yıllarında yapılan açlık grevindeki gibi ABD-Dışişleri Bakanlığı karara doğrudan katılmaktaydı.)

Ülkeler bu doktrinle, politik muhalefetin ne olduğu üzerine bir tanımlamayı hedefliyorlardı: Politik tutuklular ve savaş tutuklular her yerde verdikleri mücadeleyle "sadece kriminaldirler" bunun için, politik özne olarak devre dışı bırakılmalan gerekmektedir.

Bu yönelim 1986 yılında Peru'da bir katliama yol açmıştır. Kolektif yaşam, çalışma şartları ve politik kimliklerine saygı duyulması için, işkence ve kendilerinin tecrit hücrelerine sevk edilmelerine karşı mücadele eden tutukluların direnişi, basınla desteğiyle birlikte devletin denetleyemediği politik bir güce eriştiğinde, tutuklular katledilmişlerdir. (...)"

24 maddeyle çerçevesi yasal olarak belirlenen tutukluluk

koşullarıyla devlet, bir yandan tecrit uygulamasıyla politik tutuklulara yönelik imhaya devam etmiş, diğer yandan da uluslararası boyutta yapılan baskılar karşısında, sahtekarca bir tutumla kamuoyunu aldatmaya çalışmıştır. Örneğin Klaus Kinkel (önceleri Adalet Bakanlığı'nda müsteşar olarak görevde bulunmuştur) cezaevlerine yaptığı bir dizi ziyaret sonrasında, kendisinin çok iyi bildiği ve politik açıdan sorumlu olduğu tutukluluk koşullarına ilişkin olarak şunu söylemiştir: “Ürkütücü görüntüler”.

Ve Klaus Kinkel yine Loccum'da Evangellstler Akademisi'nde 19-20.11.1988 “teröristler için de haklar” konuşmasında birdenbire “dehşet verici tutukluluk koşullarını”, “beyin yıkamayı”, “işkenceyi” keşfetmiştir.

Devletin tüm taktik manevraları, ne tecrit işkencesiyle sembolleşen insanlık dışı tutukluluk koşullarını gizleyebilmiş ne de, politik tutukluların aralıksız sürdürdükleri direnişlerini kırabilmiştir.

RAF'ın kendisini tasfiye ettiğini açıkladığı 2 Şubat 1998 bildirisinin ardından, tecritte kalan 9 tutuklunun tutukluluk koşullarında herhangi bir değişiklik olmamıştır. RAF üyelerinin maruz kaldığı bu insanlık dışı koşullar, sadece bu grubun üyelerine uygulanmamıştır. Almanya'da politik faaliyet yürüten, askeri eylemlerde bulunan diğer radikal Alman gruplarının yanı sıra, DHKP ve PKK kadro ve taraftarlarının da bu uygulamadan paylarını aldıklarını belirtmek gerekir.

E. Açlık Grevlerinin Kronolojisi

1. Açlık Grevi: (17 Ocak 1973 - Şubat 1973)

17 Ocak 1973 tarihinde Andreas Baader, duruşmada tutukluluk koşulları ve tecritteki tutukluların durumları ile ilgili yaptığı açıklamanın ardından, açlık grevine başlayacaklarını ilan eder. Talepleri (adli tutuklularla) politik tutukluların eşit koşullara sahip

olmasını sağlamaktı. Açlık grevine 40 politik tutuklu katıldı. İlerleyen günlerde devlet, açlık grevine katılanlara bir yandan zorla besleme şeklinde bir müdahalede bulunurken, diğer yandan bazı tutukluların su almalarını engelledi.

Adalet Bakanlığı'nın tutukluluk koşullarında değişik yapılacağına dair garanti vermesi üzerine, açlık grevi beşinci haftasında bitirildi. Ancak verilen güvenceye rağmen, tutukluluk koşullarında herhangi bir değişiklik gerçekleşmemiştir. Örneğin, açlık greviden sonra, U. Meinhof'a uygulanan duyumsal uyarıların yok edilme uygulaması kaldırılmış, ancak tecritin bütünlüklü olarak devam etmiştir.

Yapılan bu açlık grevi, tecritin teşhir edilmesi ve geniş bir kamuoyunun oluşturulması açısından önemli bir adım oldu ve Nisan sonunda 10 şehirde tecrit işkencesine karşı, "İşkenceye Karşı Komite'ler" kuruldu.

2. Açlık Grevi: (8 Mayıs 1973 - 29 Haziran 1973) 47 Gün

Tutuklular, 1. Açlık Grevi'nde kendilerine verilen sözün yerine getirilmemesi üzerine, yeniden açlık grevine başladı. 2. Açlık Grevi'ne katılan tutuklu sayısı, bir önceki açlık grevine olan katılımdan oldukça yüksekti; 80 kişi. Politik tutukluların talepleri ise iki maddeden oluşmaktaydı:

1- Politik tutukluların, diğer tutuklularla eşit haklara sahip olması;

2- Resmi gazetelerin dışındaki yayınların verilmesi, tüm tutukluların özgür politik bilgilenme hakkının engellenmemesi;

Adalet Bakanlığı, tutukluları beslenmeye zorlama, tutukluların sularına el koyma, havalandırmayı engelleme, kantin yasağı türünden yasaklarla açlık grevini kırmaya çalıştı. Açlık Grevi, Carmen Roll ve Siegfried Haussner'e uygulanan tecritin kaldırılmasıyla sona erdirildi.

Bu açlık grevinde de, geniş bir kamuoyu oluşturuldu ve tecritin varlığı hem ülke içerisinde hem de uluslararası zeminde çeşitli protesto eylemleriyle teşhir edildi.

3. Açlık Grevi: (13 Eylül 1974 - 5 Ocak 1975) 94 gün

Ulrike Meinhof, Berlin'de yargılandığı bir davanın duruşmasında, 40 tutuklu adına 13 Eylül günü açlık grevine başlayacaklarını açıkladı.

Diğer açlık grevlerinden farklı olarak, bu kez tutuklular tutukluluk koşulları üzerine geniş bir bildiri hazırladılar. Açlık Grevi tutukluluk koşullarını daha da ağırlaştıran aşağıdaki 15 noktayı hedef alıyordu:

“1- Uzun yıllar süreni tecritla insanlıktan uzaklaşmaktadır.

2- Beyin Yıkama Bölümleri'nde ifadeye zorlamakta ve yenisinden eğitime tabi tutulmaktadır. -Mayıs ayının başından beri Roland Augustin Hannover'deki Ölü Bölüm'de bunlara maruz kalmaktadır.

3- Berlin-Tegel, Berlin-Lehrter caddesi, Bruchsal, Essen, Köln, Straubing ve Hamburg'daki DFG-Araştırma modeline göre hücrelerin aşın ısıtılmakta, sürekli aşın ses verilmekte ve hücreler kamera ve TV ile gözetlenmektedir.

4- Cezaevlerine yapılan her müdahalede sürüklenerek uzaklaştırılmaktayız.

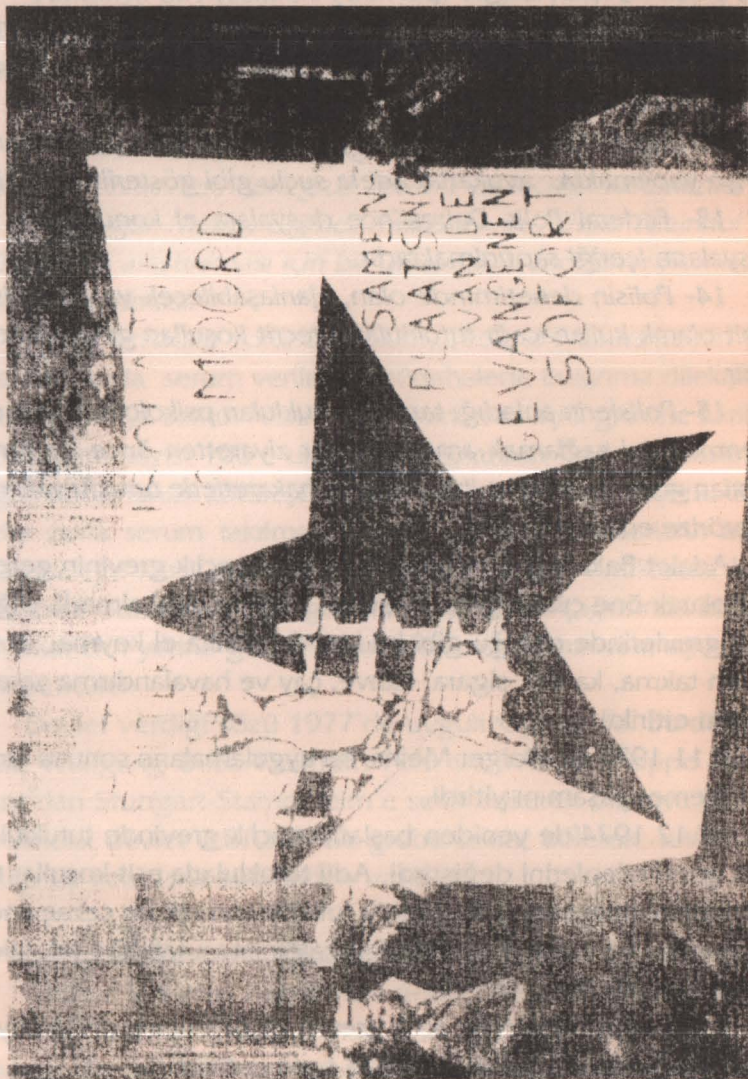
5- Köln, Hamburg, München ve Swalmstadt cezaevlerinde açlık grevinde bulunan tutukluların sularına el konulmasıyla katliam girişimi

6- Lübeck, Stuttgart, Berlin'de politik tutuklular için tecrit bölümleri inşa edilmiştir.

7- 2.5 yıldan beri Köln-Ossendorf'da ve Berlin-Moabit'de politik tutukluların özel hücrelere yerleştirme çabaları gösterilmektedir.

8- Hamburg'da havalandırmada eller kelepçelenmektedir.

sessiz ölüm

9- Soruşturmaların yönünü değiştirmek amacıyla, psikopatlaştırma girişimleri ve zorunlu narkoz tehdidi yapılmaktadır.

10- Hannover, Stuttgart ve Straubing'de avukatlarla savunmaya ilişkin yapılacak görüşlerin olanaksızlaştırılması

11- Bonn'daki Güvenlik Grubu ve Federal Haberalma Servisi (BND) tarafından tüm savunma hazırlık belgelerine, özel notlara el konulmaktadır.

12- Tutukluların avukatlarına yönelik basında kışkırtıcı kampanya yapılmakta, avukatlar adeta suçlu gibi gösterilmektedir.

13- Federal Polis Dairesi'nce dosyalara el konulmakta ve dosyaların içeriği saptılmaktadır.

14- Polisin denetiminde olan, ajanlaşabilecek ya da polisin şahit olarak kullanacağı tutukluların tecrit koşulları gevşetilmektedir.

15- Polislerin anladığı tarzda, tutukluların psikolojik olarak etkilenmelerini sağlamak amacıyla, her ziyaretten önce ve sonra yapılan gözetlemelerle, ihbarlarla ve hakaretlerle tutuklu yakınları terörize edilmektedir.

Adalet Bakanlığı, devrimci tutukluların açlık grevinin gerekçesi olarak öne çıkardığı bu koşulları dikkate dahi almadı. Diğer açlık grevlerinde olduğu gibi bu kez de, sulara el koyma, zorla serum takma, kantin, sigara, kahve, çay ve havalandırma yasağı devam ettirildi.

9.11.1974'de Holger Meins, bu uygulamaların sonucu -zorla besleme- yaşamını yitirdi.

17.12.1974'de yeniden başlatılan açlık grevinde tutuklular, açlık grevi taleplerini değiştirdi. Adli tutuklularla eşit koşullar talebinden vazgeçerek, tüm politik tutukluların tek bir cezaevinde toplanması ve aralarındaki tecritin kaldırılması talebini tek talep olarak birleştirdiler.

Sonuç alınamayan bu açlık grevi, dışarda bulunan RAF üyelerinin çağrısıyla 5 Şubat 1975'de sona erdirildi

Açlık Grevi: (29 Mart 1977- 30 Nisan 1977)

Politik tutuklular 4. Açlık Grevi'nde, aşağıdaki istemleri öne sürdüler:

“Almanya’da mücadele eden anti-emperyalist direniş gruplarına bağlı tutuklulara, 1949 Cenevre Antlaşması’nın denk düşen maddeleri uygulanmalıdır.

Bizler somut olarak şunları talep ediyoruz:

1- Tutukluların yerleştirildiği tecrit bölümlerinin kapatılması, Almanya cezaevlerindeki grup tecritin ve tecritin kaldırılması

2- Holger Meins, Sigfried Hausner ve Ulrike Meinhof’un ölümlerinin araştırılması için bir Uluslararası İnceleme Komisyonu’nun kurulması.”

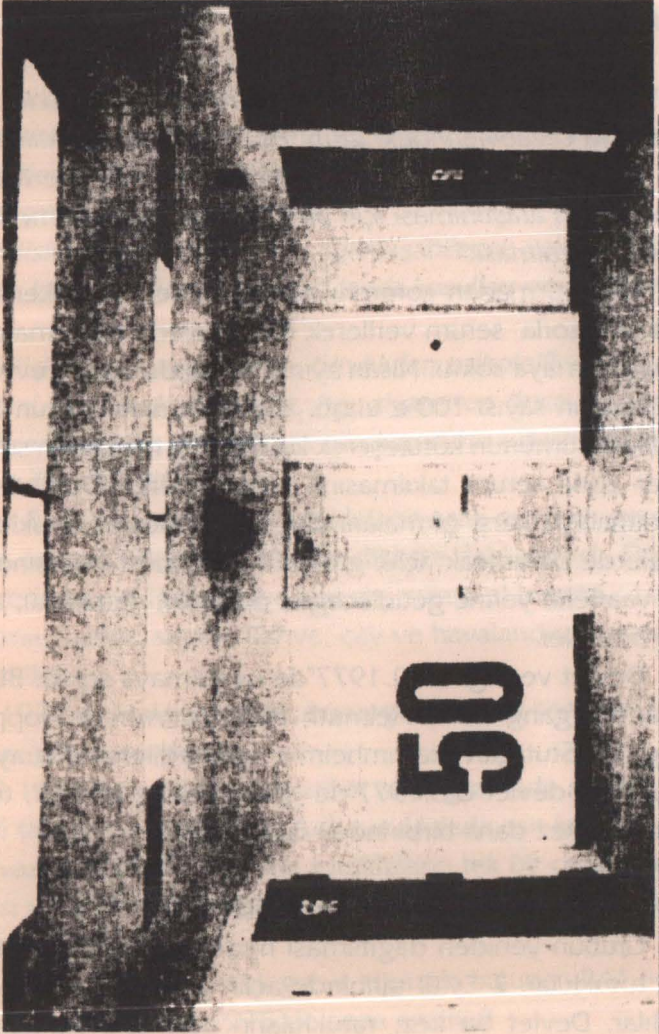
Soruşturmadan sorumlu hakim, Federal Mahkeme’nin tutuklulara zorla serum verilerek müdahalede bulunma dilekçesi- ni uygulamaya soktu. Nisan ayının sonunda açlık grevine katılan tutukluların sayısı 100’e ulaştı. Tutuklulardan Gudrun Ensslin’in sağlık durumunun kötüleşerek komaya girmesinden sonra, doktorlar zorla serum takılmasına karşı çıktılar. Doktorların zorla müdahaleye karşı çıkmalarından sonra, devlet tutuklulara bazı vaatlerde bulunarak açlık grevinin bitirilmesi çağrısında bulundu, vaatlerin yerine getirileceğini düşünen tutuklular, açlık grevini bitirdiler.

Devlet verdiği sözü 1977’de uygulamaya soktu. Bu doğrultuda Wolfgang Beer, Helmuth Pohl ve Werner Hoppe Hamburg’dan Stuttgart-Stammheim’e sevk edilerek biraraya getirildi. Ancak devlet 8.8.1977’de grubu tekrar bölerek, tutukluları tekrar bir kez daha birbirinden izole etti.

5. Açlık Grevi: 10 Ağustos 1977

Grubun yeniden dağıtılması nedeniyle açlık grevine başlayan tutuklular, 2 Eylül tarihinde açlık grevini bitirmek zorunda kaldılar. Devlet bu kez, tutukluların açlık grevini bitirmelerini

sessiz ölüm

sağlamak için baskılarını çok yönlü sertleştirmişti. Özellikle RAF'ın Fedaral Savcı'ya yönelik yaptığı suikast girişiminden sonra, devlet yukarıdan aşağıya kendi terör politikasını tüm sertlikle uyguladı. Açlık grevi bir kez daha hiçbir sonuç alınamadan 26. gününde sona erdirildi.

6. Açlık Grevi: Mart / Nisan 1978

Tecritte bulunan tutuklular, tecritin kaldırılması için yeniden açlık grevine başladı. Yapılan bu açlık grevi de, tutukluluk koşullarında herhangi bir düzelme sağlanamadan bitirildi.

7. Açlık Grevi: 20 Nisan 1979 - 26 Haziran 1979

İlk önce az sayıda devrimci tutuklula başlayan açlık grevine katılanlar giderek arttı. Eyleme katılanların sayısı Mayıs ayının ortasında diğer cezaevlerindeki hücrelerde kalan tutukluların katılımıyla 47'ye, Haziran'da ise 70 kişiye ulaştı.

Tusakların talepleri şunlardı:

- Tecrit kaldırılması;

a- *Anti-emperyalist gruplara bağlı tutuklulara Uluslararası İnsan Hakları Deklerasyonu ve Cenevre Antlaşması'nın asgari koşullarının öngördüğü tutuklu statüsünün tanınması.*

b- *Adli Tıp raporlarının dikkate alınarak, sağlık açısından kötü durumda bulunan tutukluların biraraya getirilerek, normal ilişkilerin sürdürüldüğü gruplara yerleştirilmesi*

c- *Başından ağır yaralı bulunan ve sağlık sorunları nedeniyle duruşmalara katılması mümkün olmayan Günther Sonnenberg'in tahliye edilmesi*

d- *Cezaevleri koşullarının bir uluslararası komisyon ve komite tarafından denetlenmesi*

Açlık Grevi Bildirisinden Özet:

"Açlık grevimiz, devletin devrimci tutukluları yok etme

stratejisinin bir parçası olarak süreklileşen ve mükemmelleştirilen tecriti hedef almıştır. Bu strateji, Federal Savcı'nın, Anayasayı Korumaya Örgütü'nün (İstihbarat Servisi), Federal Kriminal Dalresi'nin ve Eyalet Adalet kurumlarının, bizleri 8 yıllık tecrit uygulaması deneyimiyle, özel hücrelerde tecrit etmeyi hedefleyen özel bir stratejinin parçasıdır: Sese karşı yalıtılmış beton sığınaklar, özel kurşun geçirmez camlardan yapılmış ve açılmayan pencereler, hava geçirgenliği olmayan kapılar, basınç farklılaşmasını sağlayan havalandırma cihazları, tüm gün boyunca yanan floresan lambalar, metalden klozet, lavabo ve ayna, güvenli mobilya, beton zemin, tüm hücreleri kameralarla gözetleyebilen elektronik donanımlı bölüm merkezi.

(...)

Genellikle patenti Almanya'ya ait olan ve politik kimlikleri yok etmeyi hedefleyen tutukluluk koşullarına karşı İrlanda'da, İspanya'da, İtalya'da İsviçre'de. Fransa'da, İsrail'de tutuklular mücadele etmektedirler. Bizim açlık grevimiz, bu mücadelenin bir parçasıdır ve cezaevinde direniş gösteren tüm tutuklularla dayanışmamızın bir ifadesidir.

Berlin'deki RAF tutukluları, 20.04.1979 (Monika Berberich, Gabi Rollnik, Angelika Guder, Gudrun Stürmer)

"Bugünden itibaren, özel uygulamaya ve silahlı mücadele veren gruplardan tutukluların yok edilmesi temelinde tecrit uygulayan devletin, "koruma hukukuna" karşı açlık grevine başlıyoruz. Son yıllarda tutukluluk koşullarının aşama aşama sertleştirilmesinden sonra, tecrit ve günlük terör daha da keskinleşti ve yoğunlaştı.

Normak tutukluluk koşulları, tüm tutuklular için (Lübeck, Celle, Frankenthal, Ossendorf, Bruchsaal, Stammheim, Straubing) aylarca süren tek kişilik tecrittir.

*Talep ediyoruz: Tecrit derhal kaldırılın, tutukluların çevre-
siyle olan ilişkilerini koparan uzak yerlere sevke son verilsin, ai-
lelerin ve avukatların bu nedenlerden kaynaklanan ziyaret enge-
li kaldırılın.*

*Gruplar büyültülsün, küçük grup tecrit kaldırılın. Açlık gre-
vimiz, özel hücrelere ve onun yapısal özelliğini hedef alan bir
eylemdir.(...)*

2 Temmuz Hareketi'nden Tutuklular, 20.4.1979 (Till Meyer
ve Andreas Vogel)

8. Açlık Grevi: 2 Şubat 1981 - 16 Nisan 1981

8. Açlık Grevi'nde, politik tutukluların talepleri şunları içere-
mekteydi:

Cenevre Antlaşması'nın asgari koşullarının uygulanması.

*a- Normal ilişkilerin gerçekleştiği koşullarda tutukluların bi-
raraya getirilmesi*

b- Günther Sonnenberg'in derhal tahliye edilmesi

8. Açlık Grevi'ne, diğer politik gruplardan tutuklular ve ba-
zı cezaevlerindeki adli tutuklular da katılmışlardı. Bu nedenle aç-
lık grevlerine katılım dönem dönem 300 kişiye kadar ulaşmıştı.
15 ile 16 Nisan'da hükümet temsilcisi ve tusaklar adına, bir avu-
katın katıldığı görüşmelerde şu sonuç alınmıştı. Devlet ilk kez,
'hiçbir tutuklu yalnız kalmayacak' vaadiyle, tutukluların biraraya
getirilme taleplerini kabul etti.

Bu güvenceden sonra açlık grevi 16 Nisan'da sona erdiril-
di, ancak 1973 gün süren açlık grevinin sonunda, 4 tutuklu akut
ölüm tehlikesinde bulunuyordu. Açlık grevinin bitirildiği gün öğ-
leye doğru 10.02.1981'den beri açlık grevinde bulunan ve son
9 günden beri zorla tedavi edilmeye çalışılan Siguard Debus ya-
şamını yitirdi.

Bu açlık grevinde kamuoyu, şimdiye kadar açlık grevlerin-
de olduğundan daha geniş bir şekilde harekete geçirilmesine

rağmen, tutukluların koşullarında sadece kısmi iyileşmeler sağlanabilmiştir.

9. Açlık Grevi Açlık Grevi: 4 Aralık 1984 - Şubat 1985

Devletin 1981'de açlık grevinden sonra verdiği 'hiçbir tutuklu tek kalmayacak' sözünü yerine getirmemesi nedeniyle, 4.12.1984 tarihinde RAF'tan ve diğer siyasi gruplardan 35 politik tutuklu yeniden açlık grevine başladı. Bu açlık grevi, bazı tutukluların, özellikle 1970'lerin başından beri tutuklu olanların 9. açlık greviydi. Örneğin Irmgard Möller, Monika Berberich için.

Tutukluların talepleri şunları kapsıyordu:

"Bizler Cenevre Antlaşması'ndaki savaş tutukluları için uyulması öngörülen asgari tutukluluk koşullarını talep ediyoruz:

a- Direnişteki ve mücadele eden tüm politik tutukluları büyük gruplar halinde birleştirilmeleri.

b- Tek ve küçük grup tecritinin ve akustik, optik kontrol kaldırılması.

c- İletişim engelleri kaldırılmalı: Ziyaret, mektup, kitap, (serbest politik tartışma ve bilgilenme)" konularındaki engellere son verilmeli.

27.1.1985'de 4 tutuklunun akut ölüm tehlikesine girdiği süreçte, Adalet Bakanlığı müsteşarı ve Dr. Klaus Kinkel aşağıdaki açıklamayı yaparak, açlık grevi taleplerinin kabul edilmeyeceğini açıkça vurguladı:

"Hükümet ve eyaletler tutukluların taleplerini yerine getirmeyeceklerinde birleştiler."

SPD'nin tavrına ilişkin olarak da "SPD, Hükümetin ve eyaletlerin bu tavrını anladıklarını ve onayladıklarını açıklamıştır."

10. Açlık Grevi: 01.02.1989

Tüm RAF ve diğer örgütlerden tutukluların katıldığı bu so-

nuncu ve 10. Açlık Grevi, bu tarihe güne kadar yapılan açlık grevleri içerisinde, kitlesel olarak geniş yığınların ve hem Almanya içerisinde hem de uluslararası boyutta onlarca demokratik kurumun yoğun desteğini alarak, canlı bir kampanyaya dönüştü. Kuşkusuz kampanyanın etkili olmasının ana nedeni, tabutluklardaki tecritin ve tutukluluk koşullarının artık kamuoyu nezdinde savunulur bir yanının kalmamasıydı. Açlık grevi süresince, geniş katılımlı radikal gösteriler düzenlenmiş, Bochum şehrinde 15 bin ve yine Bonn şehrinde de 10 bine yakın kitlenin katıldığı yürüyüşler örgütlenmişti. Açlık grevinin bu tarzda sahiplenilmesi, Alman devletinin geri adım atmasında önemli bir rol oynadı. Tutukluların yayınladıkları bildiride de görüldüğü gibi, tutuklular bu açlık grevinin istemlerinin yerine getirilmesinde önemli ve son halka olduğunu kararlıca vurgulamışlardı. Tutukluların kararlı tutumu ve demokratik kamuoyunun duyarlılığı sonucu, Alman devleti tutukluların biraraya getirilme ve tecrit koşullarının esnekleştirilmesi talebini kabul etmek ve sağlık durumu nedeniyle tahliyeleri istenen Angelika Goder ve Günter Sonnenberg'i serbest bırakmak zorunda kaldı.

RAF'ın Açlık Grevi İle İlgili Basın Açıklaması:

"Bugün açlık grevine başlıyoruz. Tutukluların biraraya getirilmesi, derhal başanılmak zorundadır. Artık mevcut durumun peşini bırakmayacağız. Tecritin ne demek olduğunu bilmek isteyen herkes, tecritin, enternasyonal bir terim olduğunu ve işkence olarak tanımlandığını bilir. İster gerilla, ister direnişçi, isterse diğer ülkelerden yoldaşlardan olsun, tecrit; devrimci tutuklular içindir. Egemenler, tecriti savaştan tutuklular için uygulamaktadır. Enternasyonal boyutta tecrit, Almanya'nın temiz ve ince metodu olarak daha fazla benimsenmektedir. Bu nedenle, tecrit kırılmak zorundadır. Bugüne dek 9 Açlık Grevi yaptık, zor koşullarda yürüttüğümüz açlık grevlerinde iki yoldaşımızı kaybettik ve birçok yoldaşımız da ağır sağlık sorunla-

nıyla karşı karşıyadır. Şimdi ise, 18 yıllık işkence son bulmak zorundadır. İşte bu bizlerin kesin kararı ve sonuna dek mücadele edeceğiz.

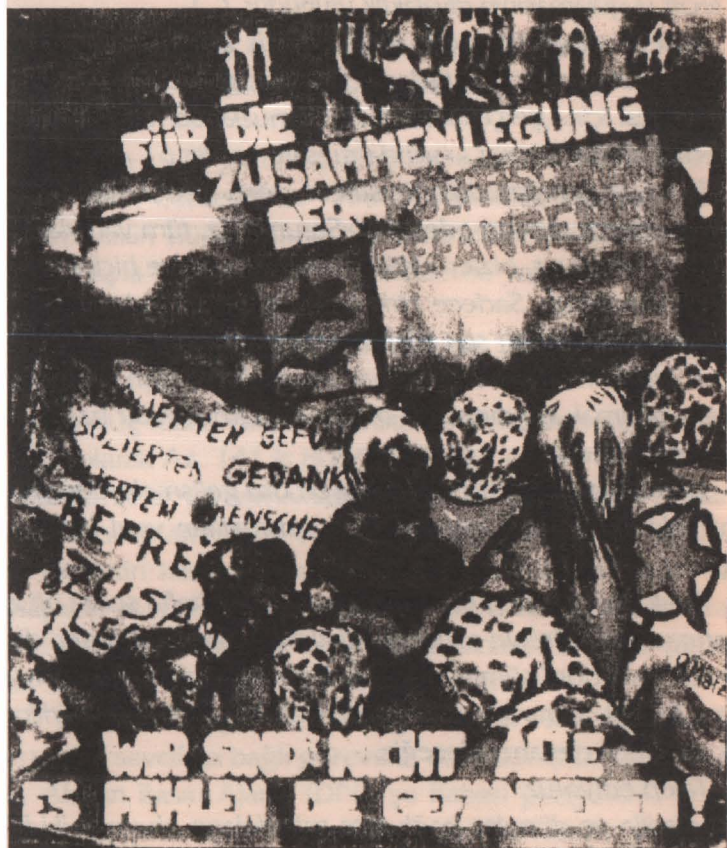
Bu nedenle, daha fazla bir şey açıklamaya gerek yok. Durumumuz ve taleplerimiz oldukça açık. Biraraya gelmek isteyişimiz ve tecritin kaldırılması talebimizle ilgili daha fazla şey belirtmek gereksiz, bunları açıklarken bile ürpermekteyiz, onları dile getirmek cezaevlerinde yaşanan gerçekliğin karükatürize edilmesinden başka bir şey değildir. Açlık grevi süresince daha fazlasını söyleyeceğiz, ancak şimdi sorunun ne olduğu konusunda önemli bir kaç noktayı açıklayacağız.

Bu şekilde devam etmek istemiyoruz!

Başından itibaren tecritin amacı, RAF'ın politikasını boğmak ve tutuklularını yok etmektir. Uygulamalarında başarısızlığa uğradılar, ancak bizler de bu koşulları daha fazla kaldıramıyoruz. Artık tecrite daha fazla tahammül etmek istemiyoruz. Bu bizlerin politik ve yaşamsal karardır. Tecritin tahrip ediciliğine karşı, tek tek kendimizi ortaya koyduk ve bizzat bu koşullarda kendimiz için belirleyici yeni şeyler kazandık- ancak tutuklular ve politik gruplar olarak, tek tek verilen sürekli mücadelenin ve devamlı azalan yaşam düzeyinin bizler için bir sınırı vardır, işte bizler bu sınırdayız. Geçmiş yıllardaki açlık grevi süreçlerinde zaman sınıırı bir sorundu. Bizler bu süreçlerde, mücadeleyle kimliğimizi koruduk ve kolektivizmimizi sürekli canlı tuttuk. Mücadeleden tıklandığımız deliklere taşıdığımız ne varsa, bu döneme kadar tükenmişti. Şimdi mücadeleye sadece yeni bir açlık grevi eklemiyoruz, bu artık mümkün değil, bizler için şimdi sadece maddi bir amaç var.

Biraraya getirilmeyi derhal talep ediyoruz ve bununla da uzun bir dönem yanımız kalan süreci tamamlamak istiyoruz. Ardından ise kaldığımız yerden devam edeceğiz. Özellikle bu kadar uzun zamandan sonra. Kesinlikle açık olmak zorundayız. Bizler sürekli en küçük değişikliği kullandık ve sürekli olarak adım-

sessiz ölüm

lar atmaya hazırдық. Ama şimdi, biraraya getirilmemizin dışında önemli hiçbir şey yoktur. (...)

Talepler, bizim için akıp giden zaman içerisinde, önemli bir nesnellik kazandı. Bizler bu süreci yalnız ilişkilerin birbirleriyle ve sürekli canlı gelişmesiyle aşabildik. Bunlar elimiz ve ayağımız gibi bizlerin bir parçası oldular. Kimse artık, bunu bizden alamaz, gerilere götürmez. Bu yok edilmeye karşı mücadeleyi yaratan bir nesnelliktir: Kısa ca tecrit uygulamasının diyalaktik ürünüdür. (...)

Sadece subjektif açıdan değil, politik zeminle olan ilişki açısından sorun, artık daha fazlası içindir. Çoktan beri ayn olanı, ileriye gitmesi için- gerçeklikte, durumumuzla somut koşulların talep ettiği olanaklarımız arasında mesafe vardır.

Biraraya getirilmediğimiz sürece göre, politik tutuklular için sorun gelişerek devam edecektir. Sorun biziz, tüm yanıyla bizden bir şeyler isteniyor, bizler birlikte konuşamıyor ve hiçbir pazarlıkta bulunamıyoruz. Sadece birlikte olursak, bir şeyler değişebilir, bizsiz kesinlikle hiçbir şey çözümlenemez. Bu durum son yıllarda birçok girişimlerden sonra tamamen netleşti. Tüm politik tartışmalara katılmak istiyoruz. Bu bir araya gelmenin bir başka yanını ifade etmektedir.

Uluslararası boyutta ve burada bir dizi gelişmelerden yeni sorular şekillendi. Bir bütün olarak tartışmaların yeni bir aşaması oluştu. (...)

Açlık grevine hep birlikte başlıyoruz, iki hafta sonra bir zincir oluşturacağız. Sürenin sonunda iki kişi bırakacak, diğerleri devam edecek, yani dönüşümlü olarak iki kişi bırakacak ve daha önce bırakan iki kişi tekrar devam edecek. Artık, biraraya getirilinceye dek, kararlıca devam edeceğiz.

Talep ediyoruz:

-Gerilla ve direnişe bağlı tüm tutukluların bir veya iki büyük grup halinde birleştirilmeli;

-Tecrit koşullarında sağlık durumları düzelemeyecek olan tutuklular serbest bırakılmalı;

-Günter Sonnenberg, Bernd Rössner, Claudia Wannersdorfer, Angellka Goder serbest bırakılmalı.

-Devlet kontrolü olmadan, tüm tutuklulara özgür tıbbi bakım sağlanmalı.

-Tüm toplumsal gruplarla, özgür politik bilgilenme ve ilişki olanağı sağlanmalı.

RAF'tan tüm tutuklular adına Helmuth Pohl, 1.2.1989"

G. RAF'ın Önder Kadrolarının "İntiharlar" Üzerine Açıklama

18 Ekim 1977 günü, sabah erken saatlerde, Stammheim Yüksek Güvenlik Cezaevi'nde Andreas Baader, Jan-Karl Raspe ve Gudrun Enslin hücrelerinde ölü bulundular. Hükümet ve basın daha konuyla ilgili herhangi bir inceleme yapılmadan aynı noktada birleşmişlerdi: İntihar.

Üzerinden 21 yıl geçmesine rağmen onların ölümleriyle ilgili birçok soru hala cevapsız.

Hamburg İdare Mahkemesi Stammheim'de yaşanan "intiharlar" ilgili olarak Az. 141 Js 806/78 ve 147 – 134/79 tarihli kararında, şu cümleler yer almaktadır. "Savcılık, intiharların zaman boyutunu kesin olarak ifade etmemektedir. "İntiharlarla" ilgili olarak hem devletin kesin açıklaması ve hem de basının aynı yargıyı paylaşarak olayı aktarması, hiçbir şekilde var olan sorulara açık getirmediği gibi, "intihar" öncesi ve esnasında göze çarpan olgular tam tersi bir durumu öne çıkartmaktadır.

"İntihar" soruşturmasıyla ilgili olarak komisyonda görev alan yetkili savcılığa bağlı görevliler daha soruşturmaya başlamadan, Alman Basın Ajansı (DPA) şu haberi geçiyordu. "... Württemberg eyaleti Adalet Bakanlığının verdiği habere göre, Andreas Baader, Jan Karl Raspe ve Gudrun Enssslin, Stammheim cezaevinde Salı sabahı intihar ederek yaşamlarına son verdiler."

Dönemin Başbakanı Helmut Schmidt de aynı gün saat

20.15'de şu açıklamada bulunuyordu. *"Stammheim cezaevinde dört tutuklunun intihar girişiminde bulunduğunu öğrendim"*

Schmidt 20.10.1977 tarihinde Hükümet adına yaptığı basın açıklamasında *"Hükümet, Almanya'nın dünya daki görüntüsünden dolayı, olayla ilgili olarak her türlü kuşku üzerine sağlıklı araştırmada bulunmak ve bunun sonuçlarını kamuoyuna açıklamak zorundadır"* ifadesinde bulunur.

Ancak Schmidt'in belirttiği kuşkular üzerine araştırma hiçbir zaman yapılmamıştır. Olayla ilgili başka şahısların varlığı hiçbir zaman dikkate alınmamıştır. Olayla ilgisi olabilecek başka ip uçlarını araştırmak bir yana, "intiharların" saat kaçta olduğu bile saptanarak açıklanmamıştır. Andreas Baader, Jan Karl Raspe ve Gudrun Ensslin, kendileri için oldukça önemli olan Lufthansa uçağının Mogadischu'ya kaçırıldıktan sonra CSG 9 (Alman Anti-Terör Timi) tarafından sabah saat 4.00 civarında basıldığı ve uçağı kaçıranların öldürüldüğü sırada çoktan ölmüşlerdi. Olayla ilgili izler silinmiş ve ip uçları yok edilmişti. Önemli tanıklar, hiçbir zaman dinlenmemiştir. Kriminal –teknik ve adli tıp sonuçlarının çelişkileri ve tanıkların anlatımı, "intihar" eyleminin gelişimini açıklamaktadır.

Baden-Württemberg eyaleti Araştırma Komisyonu 20.10.1977 tarihinde çalışmalarına başlıyor. Muhalefet lideri Eppeler bu komisyonun görevini, 11.11.77'de Frankfurter Rundschau'a şöyle açıklıyordu. *"Federal Cumhuriyet'e şüpheleri çekmek, burada esasen hiç kimsenin bizden istemediği bir tarihsel durumdur"*. Olayı araştırmakla görevlendirilen tüm uzmanların amacı ve görevi vardı: İntiharı onaylamak. Çünkü eğer başka eğilimlerin varlığını saptarlarsa bu doğrudan, devleti ve hükümeti hedef almak zorundaydı. 18.10.1998 saat 14'de hükümet sözcüsü Bölling CDU,FDP,CSU ve SPD temsilcileriyle ortak bir açıklamada bulundu. Bu açıklamada şunun altı çiziliyordu: *"Stammheim cezaevinde yapılan araştırmalar, terörist bir örgütün üyeleri devletimize ve onun düzenine karşı kendi fanatik ve katliamcı mücade-*

lerini keskinleştirmek için kendilerini yok etmelerini bir araç olarak kullandıklarını ortaya koymuştur. ”

Devletin tek bir cepheden yaptığı ancak kuşkuları gidermekten uzak bu açıklaması, olayla ilgili soruların tekrar gündeme gelmesine neden oldu. Frankfurter Rundschau 16.12.1977 tarihli sayısında şüpheleri tanıklar üzerine çekiyor. *“Baden-Württemberg Eyalet Parlamentosu’ndaki politikacılar olayı alaya alıyorlar, İnceleme Komisyonu’nda esasen  türlü tanık var; hiçbir şeyi bilmeyenler, bilmesine izin verilmeyenler ve ifade verme izni olmayanlar.”*

Tutuklularla ilgili tüm bilgiler o dönemde uygulanan sansür nedeniyle, yalnızca tutuklularla konuşmak için görevlendirilen devlet yetkililerinin açıklamalarına dayanıyordu. Örneğin cezaevi doktoru Henck, tutukluların devlet tarafından öldürüldüğüne ve yemeklerine uyuşturucu konulduğuna inandıklarını aıkıyordu. Tutuklular bu nedenle kendi aralarındaki ilişkilerin kesildiği süreçte tutukluluk koşullarının sertleştirilmesine karşı, 26 Eylül – 4 Ekim 1977 tarihlerinde açlık grevi yapmışlardı. Bu açlık grevi her nasılsa ne Eyalet Hükümeti’nin hazırladığı rapora ne de Federal Hükümetin belgelerinde geçmiştir.

Tutuklu avukatları, ölen mvekillerini Stammheim Cezaevi’nin 7. katında görmeye geldiklerinde, daha önce uygulanan haberleşme yasağı çoktan kaldırılmıştı. Bu olay mekanında değişikliklerin oluşu, yani isteyeninin istediği yere dokunduğu anlamına geliyordu. Böylelikle parmak izlerini tespit etmek mümkün değildi. Diğer garip bir durum ise, dinleme cihazlarının kaydettiği kasetlerin dinlenilmemesidir. Çünkü Stammheim Cezaevi’nde, tutukluların hücrelerinin 24 saat süreyle dinlendiği bilinen bir gerçektir. Kasetlerin dinlenilmesiyle, olayın intihar olup olmadığı kolayca saptanabilirdi.

Andreas Baader’in durumuna ilişkin olarak: Ölüm durumunu araştıran komisyonun raporunda Adli Tıp, FEG namlusunun yukarı tutularak boyun kısmına doğru sol elin baş parmağıyla ateşien-

sessiz ölüm

Ulrike Meinhof

**ermordet 9. 5. 1976 in Stammheim:
Vollzugsanstalt**

protest ist, wenn ich sage:
das und das geht nicht!
Gestern ist mein 40. Geburtstag
Ich bin, wie wir alle, noch länger gefesselt.

Ulrike

dlğini (Andreas Baader solaktı) belirtiyordu. Kriminal Dairesi memurları ise tam tersini iddia ediyorlardı. Namlunun aşığıya doğıru olduğunu ve sağ elle ateş edildiğini belirtiyorlardı. Her iki kurumun bu çelişkili ifadesine karşın, yeni bir rapor düzenlenmemiştir. Diğer bir çelişki ise, kurşunun 30 ile 40 cm mesafeden isabet ettiğinin saptanmasıdır ki, bu durumda bir intiharın olması olanaksızdır.

Jan Kari Raspe'nin durumuna ilişkin olarak: Tanık Götz, 18.10.1977 sabahında Raspe'nin silahını sağ elinden aldığını açıklıyordu. Ancak Adli Tıp'ın tüm belgelerinde, intihar eden kişinin silahı intihar esnasında elinde durmadığı, tersine elinden düştüğü yer alır. Savcılık ise raporunda, silahın Raspe'nin sağ elinin yanında olduğunu belirtmiştir. Diğer soru işareti taşıyan yan ise, raporlarda Raspe'nin ölü bulunduğu durum tam olarak tespit edilememiştir. Oturarak ya da yerde uzanmış bir şekilde bulunduğu gibi çelişkili açıklamalar yapılmıştır.

Gudrun Enslin'in durumuna ilişkin olarak: Aynı çelişkili rapor ve açıklamalar bu olayda da mevcuttur. 18.10.1977 tarihinde Gudrun'un hücrelerini açan görevliler, nedense kendisini astığı iddia ettikleri kişinin, üzerine çıktığı sandalyenin varlığını hatırlamamışlardır. Daha sonra yapılan sorguda ise tanıklar, sandalyenin bulunduğu duruma ilişkin çelişkili ifadeler vermiştir. Gudrun'un kendisini astığı iddia edilen kablonun, Gudrun'un tavandan indirilmesi esnasında kopmuş olduğu belirtilmektedir. Ama daha sonra kablounun en fazla 49 kilo taşıyabileceği saptanmıştır. Yine diğer bir durum ise, müzik setine ait olduğu iddia edilen kablounun gerçekten aynı kablo olup olmadığı ve hücredeki aynı makasla kesilip kesilmediği belirlenmemiştir.

Yaralı olarak kurtulan İrmgard Möller de, kendisiyle yapılan bir röportajda yaşadıklarını şu şekilde anlatmaktadır:

"İrmgard: Cezaevi radyosundan en son akşam saat 10 ve 11 haberlerini dinledim. Sonra bir şeyler okudum. Bu o kadar kolay bir iş değildi. Schleyer'in kaçırılmasından sonra, görevli memur

hücrelerdeki tüm ampülleri toplamıştı. Aynı zamanda haberleşmeyi engellemek için elektrikleri de kestiler. Bu nedenle muma ihtiyacım vardı. Her şeye karşın, sabah altı haberlerini dinlemek için, uyanık kalmak istiyordum. Oldukça yorgundum. Uyumak için hücremde volta atıyordum. Ama sonra bir ara kestirmişim.

➤ Bir önceki gece de uyanık kalmaya çalıştın mı?

İrmgard: Evet, oldukça az uyumuştum. Zaten ondan önceki hafta yaptığımız açlık grevi nedeniyle de oldukça bitkindim. Geceleyin geç bir saatde, Jan Raspe'ye seslendim. O zamanlar kaldığım hücrede yere uzanarak kapının altından şiddetli bir şekilde bağnldığında, haberleşmek olanaklıydı. Jan bir kaç metre uzakta, karşımdaki hücredeydi. Beni duydu ve tepki verdi. Ve daha sonra örtüyü üzerime aldım ve öylece uyuya kalmışım. Saat kaçtı bilmiyorum, çünkü bakmamıştım.

➤ Sonra neler oldu?

İrmgard: Koridorda florasan ışıklarının altında birilerinin göz kapaklarını yukarı kaldırdığını farkettim. İlk algıladığım şey, kafamdaki uğultuların varlığıydı. Çevremde insanlar hareket ediyor ve beni çekiyorlardı. Ve bir ses duydum, bana şunu söylüyordu: "Baader ve Enslin öldü." Tekrar kendimi kaybetmişim. Yeniden kendime geldiğimde, tekrar gözlerimi açtığımda kendimi Thüringen'de bir hastahannede buldum. Yanıma gelen savcı, bana neleğin olduğunu soruyordu. Avukatım ise, ancak bir gün sonra yanıma gelebildi ve bana gelişmeleri aktardı, aynı zamanda Mogadişu uçağına düzenlenen baskınla ilgili bilgiler verdi. Hastahannede yoğun bakım bölümünde bulunuyordum ve çeşitli aletlere bağlanmıştım. Ağnlanm oldukça fazlaydı. Her tarafta polisler vardı. Hastahane oldukça sıkı korunuyordu. Doktorlar bile kontrol altındaydı.

➤ *Yaralann nasıldı?*

İmgard: Göğsümdeki dört şiş yarısından birisi, kalp zanna isabet etmiş ve dğerimi parçalamıştı. Yara yedi santim derinlikteydi.

➤ *Yaralara neden olan suç aleti bulundu mu?*

İmgard: Resmi raporlara göre, cezaevi bıçağıyla yapılmıştı. Ama cezaevinde kullanılan bıçakların bu derinlikte bir yara açması imkansızdır.

➤ *Olayların senin için anlamı nedir? Yani uyandığında ağır yaralıydın. Neler düşündün?*

İmgard: Her şey karmakarışktı. Bu durumun nasıl geliştiğini düşündüm. En azından kendime açıklamak zorundaydım. Önceki yıllarda Andreas'a ölüm tehditleri yapılıyordu. Ulrike Meinhof '76'da "ölmüştü". Bizler, onun gibi öldürüleceğimizi biliyorduk. Cezaevinde güvencede olduğumuzu hiçbir zaman düşünmemiştik. Zaten bu gerekçeden hareketle birbirimizi korumaya ve birbirimizden kopmamaya çalışıyorduk. (...)

Bizde iddia edildiği gibi silah kesinlikle yoktu. Silahları hücrede sakladığımız şeklinde bir düşünce çok saçmadır, çünkü özellikle dışarıyla ilişkilerin kopartıldığı süreçte, üstümüzü bir kaç kez aranırdım. Eğer silahlarımız olsaydı, onların bize karşı kullanılmasına izin vermek bir yana onunla ne yapacağımızı ve kime karşı kullanacağımızı çok iyi biliyorduk. Onları kendimize karşı kullanmak yerine, kendimizi korumaya ve dışarıya çıkmaya çalışırdık."

H .Tabutluklar ve Tecrit Tekniklerinin İhracı

Almanya'nın geliştirdiği tabutluk modellerinin ve tecrit tekniklerinin, diğer ülkelere ihraç edildiği bilinmektedir. 1987 yılında Köln-Ossendorf Yüksek Güvenlik Bölümünü'nü görmeye ge-

len Perulu Delagasyon üzerine RAF tutuklularının aktarımları bu-
nun canlı örneğidir.

Alman devleti, dünya çapında devrimci mücadelenin boğul-
masına katkıda bulunmak için, uzun yıllardır edindiği tecrit dene-
yimini, sadece Peru ve İspanya'ya değil, daha onlarca ülkeye ih-
raç etmiştir, etmektedir. Bu nedenle birçok ülke şimdiden,
Stammheim benzeri tabutluklara sahiptir. Sadece Almanya değil,
kuşkusuz diğer emperyalist ülkeler de devrimci mücadelenin yo-
ğun olduğu ülkelere, aynı doğal "duyarlılığı" göstermektedir.
Devrimci tutuklulara yönelik uygulanan tecrit teknikleri üzerine,
ülkelerin zaten kendi aralarında işbirliği yaptığı bilinmektedir. Pe-
ru gibi ülkelere aktarılan deneyimler ise, geliştirilmiş tecrit yön-
tem ve tekniklerine dayanmaktadır. 1997 yılında Türkiye'den
Adalet Bakanlığı'na bağlı bir delegasyonun tabutluklar üzerine in-
celemede bulunmak için Hollanda'yı ziyaret ettiği bilinmektedir.
Yapılan ziyaretin, Türkiye'de yeni inşa edilmeye başlanılan tabut-
lukların mimari özellikleri, kullanılacak yöntemler, teknikler ve bu-
rada çalışacak personelin özellikleri, delegasyonun ilgi alanında
olduğu basında zaten yer almıştı. Türkiye'de inşa edilen ve inşa
edilecek olan tabutlukların, bunlardan bağımsız olması mümkün
değildir. Bu açıdan tabutluklar özünde, uzun yıllar binlerce tutuk-
lu üzerinde denenerek elde edilen devrimci kişiliğin yok edilme-
sine yönelik, emperyalizmin bir tecrit kurumu olduğundan, sa-
dece tabutluğu inşa eden ülkenin egemenliğini değil, emperya-
list sistemin gücünü ve vahşiliğini bir bütün olarak ifade eder. Pe-
ru devletiyle yapılan işbirliği çerçevesinde Lima kentinde zaten
"Almanya Standartlarında" bir tabutluğun varlığı da bilinmekte-
dir.

Cristian Kluth ve Hildi Schulz, 26.2.1987 yılında Köln-Os-
sendorf Yüksek Güvenlik Bölümü'nü görmek için gelen Perulu
Delegasyon'un çalışmaları üzerine izlenimlerini aktarmaktadırlar.

Chris şunları aktarmaktadır:

"26.02.1987'de Köln-Ossendorf tabutluğunda bulunduğ-

muz tecrit bölümü, Peru polisleri gezdirilerek, bölüm üzerine bilgiler aktarıldı. Onların aynı özelliklere sahip ve boş olan B-Kısmı'na değil de tamamen dolu olan bulunduğumuz tecrit bölümüne getirilmeleri oldukça ilginçtir. Bunun amacı, bizlere uygulanan tecrit tekniklerinin canlı olarak gösterilmesidir. Gelenlerin Peru olduğunu bilmediğimiz halde, ziyaret düşündükleri şekilde başarılı geçmedi çünkü hemen karşılıklı sorunlar yaşandı. Delegasyon on kişilik bir gruptan oluşuyordu. Yapılan ziyaret, gardiyanlara NRW-Eyaleti Adalet Bakanlığı'nın teftişi olarak bildirilmişti. Tutuklulardan biri tesadüfen onları gördü ve yanın saattir burada olduklarını söyledi. İki kişinin farklı aksanda İspanyolca konuştuğunu ve yanlarındaki cezaevi bölüm şefi ile cezaevi personelinin tercüman kadının sesini duydum. 10 dakika süresince, hücrenin yanında kaldılar. Yaptıkları konuşma, gözetleme teknolojisi, merkezi gözetleme ve cam bölmeli odalarla ilgiliydi. Pazar günü, sözde Adalet Bakanlığı'na gönderilen üç kişi ve pazartesi günü de burada hiç tanımadığımız iki kişi daha geldi. Büyük bir ihtimalle Peru Delegasyon'a sıkı bir eğitim veriliyordu. Yaklaşık 6 aydan beri bulunduğum bölüme, Eyalet Güvenlik Bölümü'nden, sorumlu cezaevi müdürü ve Federal Kriminal Dalresli'nden sorumlular dışında kimse gelmemişti. Onların definitif Peru oldukları, denetimlerinden üç gün sonra, güvenlik şefinin ve bölüm şefinin konuşmaları esnasında bir tutuklunun rastlantı eseri duymasıyla ortaya çıktı. Yaşanan diğer bir gariplik ise, Delegasyon'un ziyareti esnasında, yemek pişirme ve dinlenmenin iptal edilmiş olmasıydı.

Bu 'ziyaret', Alman devletinin , şu anda tüm NATO üyesi ülkelerde politik tutuklular için gerçekleşen güncel tecrit tekniklerini ihraç ettiği gerçeğine bir kanıttır.

Gerçek durumla ilgili bir diğer nokta ise, Peru'da 450 Peru tutuklunun açık bir saldırıyla katledilmesidir. Somutlaştırılacak olursak Peru devleti, sağ kalan diğer yoldaşları buradan alınan tecrit teknikleriyle diri diri gömmeyi amaçlamaktadır."

Heidi'de gördüklerini şu şekilde ifade etmektedir.

"Şubat'ın sonunda gazetelerde, Peru'dan bir Delegasyon'un geldiği haberi yer aldı. Yapılan görüşmelerin terörizme karşı mücadele ve işbirliği üzerine olduğu ve yanı sıra Perulu Delagasyon'un ayrıca Almanya'daki cezaevlerine ilgi duydukları açıklandı. Ben Perulu delegasyonun varlığını, 26 Şubat'ta avukatla yaptığım görüşmede öğrendim.

Herhalde, Perulu Delegasyon'a, cam bölmeli görüşme hücrelerinin özellikleri anlatılıyordu. Peru heyetinden bir polis, burada her şeyin insancıl olduğunu ifade etti. Avukatların buna karşı ifade ettikleri gibi bu konsept, "tutuklu üzerindeki kontrolün sağlanması açısından, bir kadın tutuklunun vaginal kontrolünden", daha önemlidir. Konuşma bu çerçevede devam etti. Perulu polis, ayrıca da helikopterlere karşı güvenlik tedbirlerinin alınıp alınmadığını öğrenmek istiyordu.

Son olarak delegasyon, kameralarla gözetlenen B-Kısmı'na bakmak istiyordu. Bizler uzun zamandan beri devrimci tutukluların yok edilmesini hedefleyen Alman modelinin ve tecrit deneyimlerinin her tarafa ihraç edildiğini biliyoruz.

Alman polisleri, Peru'da Perulu polisleri de eğitmektedir. Bu nedenle Almanya, kendi tekniklerinin uygulandığı Peru cezaevlerindeki tüm gelişmelerden sorumludur. Oradaki ve buradaki mücadele, karşı-devrimin ortak ve bütünlüklü çabası, yönetenlerin iktidarlarını yitirme korkusu, devrimci tutukluların durumu tüm bunlar enternasyonal kurtuluş mücadelesinin zeminini güçlendirmektedir. Bu nedenlerden ötürü, bizlerin tecriti kırma gibi önemli bir sorumluluğumuz bulunmaktadır. Eğer mevcut tecriti kıramaz ve engelleyemezsek, Almanya buradan edindiği "başarılı" deneyimleri ihraç etmeye devam edecek ve Peru'da olduğu gibi tutukluların, kendilerini tecrit etmeye yönelik planlanan tabutluklara karşı yürüttükleri mücadeleleri kanla bastırılacaktır."

1974 yılındaki “Karanfil Devriminden” sonra ilk kez bir gerilla organizasyonu –FP 25- devlete karşı silahlı bir örgütlenmeye başladı. Bu örgüt özellikle işverenlere ve NATO’ya karşı silahlı eylemler yürüttü. Bu örgütün yanı sıra bir de FUP (Halk Birleşik Cephe Partisi) adında, polisler ve yasalar tarafından FP 25’in yasal dayanağı olduğu iddia edilen legal bir sol parti bulunmaktadır. Cezaevlerindeki politik tutuklular bu her iki yapının üyeleridirler. Başlangıçta cezaevlerindeki politik tutuklular bir arada bulunmaktaydılar. 1984 yılında Portekiz devleti ülke çapında yaptığı büyük bir operasyonla FUP’den onlarca insanı tutukladı ve bunlar FP 25’e üye olmaktan yargılandılar. Bu davalara FUP/FP 25 adı verilmiştir.

17.05.1984 yılında devlet 10 cezaevinden firar eden tutukluları bahane ederek kalan diğer tutukluları tamamen tecrit etmiştir. Tecritte bulunan tutuklular, kendilerine uygulanan sert tecrit koşullarının kaldırılması için aynı yıl 2 aylık açlık grevi örgütlemişler, ancak eylemlerini herhangi bir başarı kazanmadan bırakmak zorunda kalmışlardır.

Aralık 1987 yılında küçük bir kolektifde yaşayan bir kaç FUP tutsağı, birbirlerinden kopararak başka cezaevlerinde tek hücrelere konulmuşlardır. Bu eylemde ise onlara, tekrar bir araya getirilecekleri sözü verilerek, direnişlerinin bitirilmesi sağlanmıştır. Ancak tutuklular direnişlerinin bitirilmesinden sonra, devletin verdiği sözü tutmadığını ve kendilerini başka cezaevlerine götürmek için yalan söylediğini anlamışlardır. Bunlardan üçü, sözde başka bir cezaevindeki yoldaşlarının yanına götürülmek amacıyla ringe bindirilmiş, ancak arabaların şehrin etrafında yaptığı uzun süren turlardan sonra yeniden aynı cezaevine getirildiklerini fark etmişlerdir. Tutuklular daha sonra tekrar direnişlere başlamışlardır. FUP/FP 25 davasına katılan avukatlara yönelik baskılar artmış, ancak avukatlar yasal yollarla kendilerine yönelik baskılara karşı

sessiz ölüm

Portugalkampagne
des Sozialistischen Büros
8.-23. November 1975

das Land denen, die es bearbeiten.

solidarität mit der portugiesischen revolution

açtıkları davayı kazanmışlardır. Portekiz’de yasal gözetim süresi 3 yılı aşmamaktadır. Buna karşın bazı tutuklular 5 yıla yakın zamandır gözaltında tutulmuşlardır. FUP/FP 25 davasından yargılananlar uzun süren gözaltı sürelerinden sonra serbest bırakılmışlardır. Bunlardan yalnız Jose Ramos dos Santos, 3 yılı aşkın gözaltından sonra tutuklu olarak kalmıştır. Jose bu nedenle 11.12. 1989 yılında serbest bırakılması için açlık grevi yapmış, aynı cezavinde bulunan 4 tutuklu daha destek açlık grevinde bulunmuş, ancak eylemlerine herhangi bir başarı sağlanmadan son vermişlerdir.

3-FRANSA

1984 yılı Eylül ortalarında şehir gerilla örgütü olan Doğrudan Eylem Örgütü’nden (Action Directe) 4 tutuklu, kendilerine uygulanan tecrit uygulanmasının kaldırılması ve politik tutuklu statüsünün tanınması amacıyla açlık grevine başlamışlardır. Bu eylem Fleurymerogis cezaevinde bulunan 6 kadın tutuklu tarafından açlık greviyle de desteklenmiştir. Tutuklular biraraya getirilmelerini ne yazık ki, kabul ettirememişlerdir. Şubat 1987’den itibaren Doğrudan Eylem’in 4 üyesi daha tutuklanmış, bunlar en baştan itibaren tam bir tecrite tabi tutulmuş, cezaevi idaresi tarafından bilinçli bir şekilde yalıtma programına maruz kalmışlardır: Sürekli gözetleme, sürekli değişen tutukluluk koşulları, ajanların yerleştirilmesi, sürekli sevkler vb...

01.12.1987 günü bu 4 ve eski 2 tutuklu açlık grevine başlamış ve biraraya getirilmeleri talebiyle birlikte, kendilerine siyasi tutuklu haklarının tanınmasını ve tecrit cezaevlerinin kapatılmasını istemişlerdir. Onlar bununla mücadele eden Cezayir Kurtuluş Hareketini ve keza politik statü hakkı için direnen Korsikalı tutukluları örnek almışlardır. Uzunca bir açlık grevi örgütlemişlerdir. Açlık grevi tam 4 ay sürmüştür. Tutuklular ölümün eşiğinden dönmüşlerdir. Tutuklulardan Joelle Aubron zorunlu beslenmeye maruz kalmıştır. Açlık grevi, 118. Gününde, birbirleriyle ve dışa-

nyla daha fazla ilişki olanağının sağlanması (daha fazla ziyaret ve mektuplaşma) gibi elde edilen bazı haklarla bitirilmiştir: Bu eylemle tutuklular ilk kez Fransa çapında kamuoyunda tecrit işken-cesi üzerine bir tartışma yaratmışlardır. Bu eylem Almanya'da da oldukça geniş bir ilgi görmüş ve çeşitli eylem biçimleriyle destek- lenmiştir. Hatta Renault disbütorlüğüne bombalı saldırı düzenlen- miş, yakalanan eylemciler 5 ile 6 yıl hapis cezasına çarptırılmışlar- dır. Bunun yanı sıra Fransa cezaevlerinde bulunan Korsikalı 4 tu- tuklula, Almanya cezaevlerinde bulunan RAF ve Direniş'ten tu- tuklular, destek açlık grevi başlatmışlardır. Süreç içerisinde Fransa devleti tutukluların ölüm pahasına kazandıkları hakları tek tek ge- ri almış ve tutukluların tecrit cezaevlerinde politik kişiliklerin yok edilmesi için, açlık grevi öncesindeki programıyla hareket etmiş- tir. Bunun üzerine Nisan 1989 yılında tekrar 4 politik tutuklu, ay- nı talepler için yeniden açlık grevine başlamışlardır. Bu kez açlık grevi 92 gün sürmüştür. Açlık grevinin sonunda Joelle Auborn yeniden zorla beslenme müdahalesine maruz kalmıştır. Fransa Adalet Bakanlığı tutukluların kararlı direnişleri sonunda, tecrit ce- zaevleri üzerine tutukluların bazı taleplerini kabul etmek zorunda kalmış ve kendi tecrit politikası üzerine itiraflarda bulunmuştur. Her iki ayn kadın ve erkek hücreleri birleştirilmiş ve buradaki tu- tukluların birbirlerini görmeleri ve havalandırmada diğer tutuklu- larla birlikte olma süreleri günde 1,5 saate çıkartılmıştır. Mektup- lara, kitaplara, broşürlere uygulanan sansür esnekleştirilmiştir. Tu- tuklulara sansür nedeniyle verilmeyen eşyalar verilmiş ve yine tu- tuklulara yeterli tıbbi olanak sağlanmışır. 1990 yılının başında iki bayan tutuklu Joelle Aubron ve Nathalie Mengon, zorla tecrit ko- şullarının aşırı kötü olduğu başka bir cezaevine sevk edilmişler- dir. Onlar, aynı dönemde yaklaşık bir yıl sürecektir olan İspanyalı tu- tuklulara yaptıkları bir haftalık destek açlık grevinde, kendi du- rumları üzerine şunları açıklamaktadırlar:

"Bizim Nisan-Temmuz 1989 tarihindeki 4 aylık açlık grevi- mizde, devlet biraraya getirilmemizi ve tutukluluk koşullarının

düzeltilmesi sözünü yerine getirmemiştir. Bizlerin bu talepleri önümüzdeki mücadelemizin temel talepleri olacaktır.”

Yine 02.02.2001 tarihinde “Action Directe” kadrolarından 4 tutuklu 49 gün süren bir açlık grevine başlamışlar ve hükümetin konuyla ilgilenmesini sağlamışlardır. Fransız hükümeti tutukluların taleplerinden biri olan ağır hasta yoldaşlarından Georges Cipriani ve Nathalie Menigon’un tedavi edilmelerini kabul etmiştir. Bu 4 tutuklu da tutuklanmalarından tam 14 yıl sonra bile çeşitli hücrelerde tutulmaktadırlar. Tutuklulardan 48 yaşındaki Menigon iki kez kalp krizi geçirmiş ve vücudunun yarısının felç olma durumu söz konusudur. Georges Cipriani’nin ise ciddi psikikolojik sorunları bulunmaktadır. Açlık grevinin sağlamış olduğu diğer bir başarı ise, kamuoyunun dikkatlerinin tecrit uygulamasına çekilmesi ve tutukluların tecrit koşullarında bazı hafif düzelmelerin kabul ettirilmesidir.

3-BELÇİKA

1986 yılının başında mücadele eden silahlı ve illegal bir komünist hücrenin (CCC) 4 elemanı tutuklanmış ve hemen tecrit hücrelerine konulmuşlardır. Tutuklular sert tecrit koşullarının kaldırılması amacıyla 9 Mayıs 1986 yılında açlık grevine başlamışlardır. Talepleri şunlardır: Biraraya getirilme ve serbest iletişim.

Tutukluluk koşullarında iyileşmelerin sağlanacağı ve dışarıyla iletişimin kolaylaştırılacağı sözünün verilmesi nedeniyle, açlık grevi 43. gününde bitirilmiştir. Bundan iki yıl sonra, yani 1988 yılında tecrit koşulları yeniden sertleşmiş, devlet verdiği sözü tutmamıştır. Bu nedenle 4 tutuklu 02.09.1988 yılında, birer haftayla aralıklı dönüşümlü açlık grevine başlamışlardır: Tutuklular açlık grevini, Adalet Bakanlığı’nın ve cezaevi idaresinin tam tecritin kaldırılacağı ve dışarıyla iletişimin kolaylaştırılacağı garantisini vermesiyle 27.10.1988’de bitirmişlerdir.

İrlanda'da İngiliz işgaline karşı mücadele eden iki büyük örgüt vardır. Bunlardan biri IRA (İrlanda Cumhuriyetçi Ordu), diğerride INLA (İrlanda Ulusal Kurtuluş Ordusu).

Mayıs 1972 yılında 5 politik tutuklu bulundukları tecrit cezaevlerindeki tutukluluk koşullarının düzeltilmesi ve politik tutuklu statüsünün tanınması için açlık grevine başlamışlardır. Her 7 günün sonunda bir tutuklu açlık grevini devam ettirmektedir. İrlanda halkı açlık grevlerine yoğun destek sunmaktadır. O dönemlerde en önemli konu, politik tutuklu hakkının tanınması talebidir. Bir tutuklunun Temmuz başında ölüme yakın olması nedeniyle, İngiliz Hükümeti tutukluların talep ettikleri politik statü (special category status) hakkını tanımak zorunda kalmıştır. Almanya'nın o dönemki "sosyal-demokrat" Başbakanı Schmidt ve İçişleri Bakanı Maihofer'ın yoğun baskısı nedeniyle, tutuklulara tanınan bu statü, 1976 yılında AET'de (Avrupa Ekonomik Topluluğu) yapılan Anti-Terör Antlaşması'yla tasfiye edilmiştir. Maihofer konuyla ilgili şunları belirtmişti: *"Bu oldukça önemli tayin edici bir konudur, Hükümetler teröristleri yasaları bozucu ve kriminal suç işleyenler olarak mı görecektir ya da özgürlük savaşçıları olarak mı sınıflandıracak?"*

Yalnız tasfiye edilen bu hakla karşı, 01.03.1976 yılından önce tutuklananların elde ettikleri bu hak saklı tutulmuştur. 27 Ekim 1980 yılında IRA'dan 7 tutuklu açlık grevine başlamışlardır. Bunlara sonraları 3'ü kadın olan toplam 30 tutuklu katılmıştır. Bu süre içerisinde Şubat'dan beri H-Blok'taki tutuklular açlık grevinde dirler. Tutuklular politik tutukluluk statüsü hakkının yeniden alınması talebini yükseltmişlerdir. Bu açlık grevi yaklaşık 1 yıl, 2 Mart 1981'e kadar devam etmiştir. Diğer tutukluların açlık grevi ise 53 gün sonra, 15 Aralık 1980'de bitmiştir. İngiliz hükümeti tutuklulara, hakları tanıdığını söyledi, bunun üzerine açlık grevine son verilmiştir. Açlık grevinden hemen sonra, diğer tutuklula-

sessiz ölüm

LONG KESH

Täglich Prügel
Keine Besuche
Keine Briefe

Anti **H** Block
Komitee
Westdeutschland

Keine Gefangenenkennung.
Keine Namen in Gefangen.
Verdammungswort für alle anderen politischen
Tatigkeiten. Am Block. Keine Besuche, keine
keine Besuche. Keine Briefe.
Block. Keine Namen. Keine Gefangen.
Nicht gegen die politische Bewegung.
Verdammung der Bewegung.

BLOCK

Anerkennung der gefangenen irischen Freiheitskämpfer als politische Gefangene!

nn açlık grevini destekleyen H-Blok Komitesi'nden 5 tutuklu katledilmiştir.

1 Mart 1981 yılında IRA ve INLA'nın katıldığı büyük bir açlık grevi başlamıştır. Bu kez, politik tutuklu statüsü hakkının tanınması talebi değil, politik tutukluluk haklarının kendilerine de tanınması talebiyle hareket etmişlerdir. Açlık grevi 217 gün sürmüş ve IRA ve INLA'dan toplam 10 tutuklu yaşamını yitirmiştir. Açlık grevinin bitirilmesine kadar, İngiltere ve İrlanda'da görülmemiş bir hareketlilik yaşanmıştır. Her iki örgütün yaptığı askeri eylemlerden, on binlerce katılımlı kitle gösterilerinden, dünya çapında burjuva politikacıların destek açıklamalarına kadar her türlü eylem örgütlenmiştir. İngiliz hükümeti ise tüm bunlara kulaklarını tıkayarak, tutuklulara sürekli sert tutum takınmıştır. Bunda gerici Teacher hükümetinin rolü olmasına karşın asıl belirleyici olan, 1970'lerin başından itibaren tüm dünya çapında sol gerilla hareketine karşı hayata geçirilmeye çalışılan NATO- Doktrini'dir. 3 Ekim 1981'de IRA tutuklulan, taleplerinin herhangi biri kabul edilmeksizin açlık grevini bitirdiklerini açıklamışlardır. INLA tutuklulan ise, açlık grevini zaten bundan 1 ay önce bırakmışlardı. Açlık grevinin bitirilmesinde ölen 10 tutuklunun etkisiyle birlikte, IRA ve INLA'nın katolik yapısının kiliseye açık olmasının önemli payı olmuştur. Katolik Kilisesi, tutuklu yakınlarına ve tutuklulara açlık grevinin bitirilmesi yönünde önemli bir grev kinci görevi üstlenmiştir.

5 Kasım 1981'de IRA'nın legal kanadı olan Sinn Fein'in gazetesi Republicans News'de şunlar yazılmaktaydı: *"Cezaevindeki durum, 10 kişinin ölümü, iki açlık grevi, üç yıl süren iş yapmama ve 5 yıl süren blanket-protestosundan sonra ne yazık ki, değişmemiştir."*

Bundan belirli bir zaman sonra, tutuklular uzun süren ve kararlı cezaevi mücadelelerinden sonra, taleplerini belirli çerçevede kabul ettirebilmişlerdir. Bu aralıklı ve uzun süren eylemler, şiddetli çarpışmalar ortaya çıkartmadığından, kamuoyunun gündemin-

de genişçe yer almamıştır. Tutuklular militan eylem grupları örgütleyerek, itirafçı ve devletçi tutuklularla uzun, şiddetli bir çatışma ortamına girmiş ve cezaevi idaresine geri adım attırmışlardır. 1982 yılı yaz ayında, tutuklular kendi bölümlerinde otonomi ve tutukluluk koşullarında iyileşmeler sağlamışlardır. Bunun dışında H-Blok'ta kalan tutuklular, öğleden sonraları birlikte olma hakkına da sahip olmuşlardır. Ancak bu, tüm cezaevleri için geçerli değildir. İngiltere, bir provokasyon ortamı yaratmak için katolik tutuklularla protestan tutukluları aynı yerlere yerleştirerek, onların birbirlerini yıpratmalarını amaçlamıştır. Yine bazı cezaevlerinde, tutukluların mücadelelerinin düzeyine bağlı olarak, çeşitli tecrit programları uygulanmaya devam etmiştir.

5-İTALYA

Diğer Avrupa ülkelerinde olduğu gibi, İtalya'da da süper cezaevleri olarak adlandırılan tecrit cezaevleri, politik tutukluların kimliklerinin yok edilmesine yöneltilmiş tasfiye kurumlarıdır. Yok etme programının çeşitli aşamalara göre inşa edilen ve "beyaz işkence mekanları" olarak da adlandırılan bu tecrit hücreleri, oldukça geniş bir kesimin tepkisini almış ve tutukluların uzun yıllar süren kararlı direnişlerine çarpmıştır.

İtalya'da politik tutuklular, 90. Madde olarak bilinen Anti-terör Yasası uyarınca oldukça zor tutukluluk koşullarında kalmışlardır. Bunun yanı sıra İtalya'da savcılar özel yasalarla donatılmışlardır, bunlara "süper savcılar" da denilmektedir. Özel yetkilerle donatılan savcılarının sayısı 36'dır (P 36 da denilmektedir). Birbirleriyle koordineli olarak çalışan bu süper savcılar, gözaltı sürelerinin uzatılmasından, tutukluluk koşullarının sertleştirilmesi ve tutukluların provoke edilmesine kadar bir dizi kuralların belirlenmesi ve uygulanması yetkisine sahiptirler. Bunların yanı sıra, tutuklu yakınlara terörize edilmesinden evlerin aranmasına, tutuklularla ilişkisi olanlar hakkında soruşturmanın açılmasına dek varan bir dizi yasa dışı müdahalelerde bulunmaktadırlar. Tabutluklardaki

tutukluların ne zaman ve hangi koşullarda serbest bırakılacağı da-
hi bunların tasarrufundadır. Eğer tutuklulara istenilen teslimiyet ve
pişmanlık sağlanabilmişse savcının düzenlediği bir raporla, nor-
mal bir cezaevine sevki sağlanabilmektedir. İstenilen davranış de-
ğişikliğini göstermeyen tutuklular ise, tecrit koşullarının daha sert
uygulandığı “Ölü Bölümlerin” bulunduğu daha güvenli cezaev-
lerine (Cuneo, Palmi, Nuoro, Fossombrono ve Trani tabutluklan-
na) gönderilmektedirler. Bazı eski cezaevleri de, modern hücre
cezaevlerine dönüştürülmüştür. Örneğin bunlardan biri olan Yük-
sek Güvenlik Cezaevleri’nden S.Vittore tabutluğu, 1984’de yeni-
den inşa edilmiş ve süreç içerisinde daha da modernleştirilmiştir.

Yüksek Güvenlik Cezaevleri’nde tecrit, sürekli uygulandığı
gibi, tutuklulara gazete, kitap veya dergi verilmemekte, hücre
camları buzlu camlardan oluşmaktadır. Duvarlar oldukça yüksel-
tilmiş, hücre pencereleri kurşun geçirmez camlarla donatılmıştır.
Burada bulunan hücrelerin hiçbir bağlantısı bulunmamaktadır. Zi-
yaretler cam bölme arkasında yapılmaktadır. Ziyaretler gerekçe-
siz gardiyanlar tarafından keyfi olarak kesilebilmektedir. Tutuklu-
ların dışarıdan alabilecekleri paketlerin ağırlığı 3 kg’la sınırlandırıl-
mıştır. Havalandırma süresi oldukça kısıtlıdır.

Süper cezaevleri olarak adlandırılan tecrit cezaevlerindeki
tecrit uygulamaları, tutukluların anlatımlarıyla şu noktalarda to-
planmıştır:

1 - Ziyaretler çift katlı ve ses geçirgenliği olmayan camla kap-
lı kabinlerde, mikrofonlarla yapılmaktadır. Sesin boşluğa aktığı ve
böylelikle sesin anlaşılmadığı bu mekanlarda, ziyaretler genelde
stresli bir ortamda gerçekleşmektedir. Bu ziyaretler ki, tutuklu ya-
kınlarının 24 ile 48 saat arası süren uzun yolculuklardan sonra ya-
pılabilmektedir. Halbuki, yapılan cezaevi reformuna göre bu sü-
renin mesafesi en fazla 200 km ile sınırlandırılmıştır. Ama gerçek-
te ise, tutuklular ailelerinden mümkün olduğunca en uzak yerler-
deki cezaevlerine gönderilmektedirler.

2- Avukatlar dahi, müvekkileriyle bu cam bölmelerin bulunduğu kapılarda görüşebilmektedirler.

3- Aileler tarafından dışarıdan verilen yiyecek paketlerinin alınması yasaktır. Bunun iki anlamı vardır: İlki, tutukluların dış dünyayla kuracakları duygusal-sosyal bağların koparılması, engellenmesi ve ikincisi de tutuklunun sadece cezaevinde çıkan yemeklere muhtaç olmasıdır ki, bu da beslenme açısından yetersizdir.

4- Kitaplara, dergilere ve gazetelere ulaşmak yasaktır.

5- Şiddete ve aşağılanmaya dayalı gözaltılar: Tutuklular elleriyle ayak parmaklarını tutmaya zorlanmakta ve sıkça rektal aramalara maruz kalmaktadırlar.

6- Tutuklu yakınları da, görüşmelerde yaklaşık aynı uygulamaya maruz kalmaktadırlar.

7- Tutukluların ortak havalandırmaya çıkması yasaktır, bazan da tutukluların havalandırma süreleri keyfi olarak iptal edilmektedir. Aynı bölümde bulunan tutuklularla haberleşmek ve onlardan bilgi almak yasaktır.

8- Tutuklular, ailelerinin ve avukatlarının bilgisi olmaksızın, başka cezaevlerine sevk edilmektedirler.

9- Mektuplaşma haftada yalnız bir mektupla sınırlıdır. Bununla amaçlanan, tutuklunun dış dünyayla hiçbir bağının bulunmadığı hissini oluşturmak ve onun sadece cezaevindeki yok etme programının hedefi olduğunu açıkça göstermektir.

10- Cezaevi idaresi hücreleri günün her saatinde aramakta ve tutukluya ait eşyaları tahrip etmektedir. Bu şekilde tutsağı provoke ederek y a da ona fiziki şiddet uygulayarak onu süreklileşen bir depresif ortama sokmaktadırlar.

90. madde ile yasallaştırılan diğer uygulamalar şunlardan oluşmaktadır:

- Tutuklunun uzun süreli olarak hücrelerine kapatılarak tüm haklardan mahrum bırakılması

- Sosyal tecritin tam uygulanması
- Fizyolojik uyarıların azalmasının sağlanması
- Duyumsal uyarıların monotonlaşması
- Son üç uygulamanın kapsamlı bir şekilde içiçe geçirilerek uygulanması

- Sansürün uygulanması
- Davranışların farklılaşması uygulanmasının teşvik edilmesi

ve istenilen davranış biçimlerinin ödüllendirilmesi, istenmeyen davranış ve düşüncelerin baskı altına alınması ve cezalandırılması. Bu koşullarda tutuklu tam bir tecrit hücrelerine kapatılmakta ya da başka bir tecrit cezaevine sevk edilmektedir.

- Uykusuzluğun süreklileştirilmesi, kimyasal terapi yöntemlerinin uygulanması, kötü yemeklerin verilmesi, sağlıksız koşulların yaratılması, aşırı sıcaklığın ya da soğukluğun varlığı ve fiziksel şiddetin uygulanması

İtalya'da tecrit cezaevlerinde kalan tutuklularda, ortaya çıkan ve saptanan rahatsızlıklar, şu noktalarla saptanmıştır:

- Mide sorunları, sindirim sorunları ve kalın bağırsak sorunları

Uyuma ve uyanma ritminde kaynaklanan fiziksel dengesizlikler

- Aşırı kilo alımı veya kaybı
- Baş ağrısı
- Kasların erimesi
- Romatizma
- Eklem yerlerinde oluşan rahatsızlıklar (atrezi)
- Saç dökülmesi
- Çeşitli deri hastalıklarının oluşması
- Diş etlerinde rahatsızlıklar ve dişlerin dökülmesi
- Görme uyarılarının azalması
- Gürültüye karşı aşırı duyarlılık
- Şiddetli nefes alma ve akciğer rahatsızlıkları

- Tansiyon ve sirkülasyon sorunları
 - Dengesizlik
 - Aşırı terleme
 - Sürekli halsizlik hali
 - Üreme organlarında rahatsızlıklar, özellikle sürekli ışıktaki kadın tutuklularda görülen, adetlerde fazla kanamanın olması, menapozun ya hiç ya da çok erken olması
 - Isıya karşı uyumsuzluk ve aşırı ısı farklılaşmasının oluşması
 - Konsantrasyonun azalması
 - Cümle kuruluşlarında ve ifadelerde, anlamada sorunların yaşanması ya da yazılarda kopuklukların olması
 - Duyum uyanlarında genel bir gerilemenin yaşanması
 - Ön bellekte gerileme
 - Aşırı etkilenme hali
 - Paniğe varacak korku hali
 - Korkuya yol açabilecek duygusal sorunlar
 - Gerçeklikle hayal arasında karşıklığa yol açan ruhsal dağılma
 - Kontrol edilemeyen saldırganlık, primitif reaksiyonlar
 - Kendi fiziksel varlığını idrak etme yeteneğinin yitirilmesi
- Var olan sert uygulamalara karşın, İtalya'da da politik tutuklular, tecritin uygulamasına karşı sayısız direnişler örgütlemişlerdir. Açlık grevlerinden, cezaevinin içerden işgal edilmesine kadar bir dizi eylemler gerçekleştirilmiştir. Örneğin Trani cezaevinde, tutuklular eşine az rastlanır bir yöntemle cezaevini içerden işgal ederek, kendilerine yönelik tecrit politikasına karşı tavır almışlardır. Trani cezaevi daha sonra kapatılmıştır. İtalya'da 1984'lerde tüm cezaevlerinde bulunan politik tutukluların sayısı 2 bin civarındaydı. Ancak fazla tutuklu sayısına rağmen, tecrit uygulamasına karşı, devrimci onurunu korumak için mücadele eden tutuklu sayısı 500 kadardır. Diğer tutuklular tecritin ağır koşulları nedeniyle, eylemlere katılmamıştır. Bugün İtalya'da politik tutuklu sayısı 100 kadardır.

İspanya'da tabutlukların inşası 1978 yıllanna dayanmaktadır. İspanya o dönemler, Avrupa Birliği aday üyesidir. İspanya'nın tabutluklar projesinde model olarak aldığı ülke Almanya'dır. Almanya'nın tecrit tekniklerinin ve tecrit cezaevlerinin mimari yapısının ihracında önemli rol üstlenmiştir. İspanya'nın İsviçre elçisi 1990 yılında politik tutukluların tecrit cezaevlerine konulmaları üzerine şunları belirtmiştir. *"Tutukluluk koşullarında bile kendilerini ezdirmeyen bu devlet karşısı unsurlara verilecek en iyi cevap, onları birbirlerinden tamamen koparmaktır. Almanya son 20 yılda bu alanda, bizlere örnek olan oldukça önemli ve olumlu deneyimlere sahiptir."*

İspanya'da Avrupa Standartlarına uygun olarak inşa edilen Yüksek Güvenlik Cezaevleri'nin tarihi oldukça yenidir. Ama İspanya tecrit cezaevlerinin inşa edilmesinde elini çabuk tutmuş ve yüzlerce politik tutsağı, Almanya'da Stammheim örneğinde olduğu gibi Herera de la Mancha'da ve ülkenin daha birçok bölgesindeki tecrit cezaevlerine, zor kullanarak sevk etmiştir. Özellikle 1987 yılında İspanya devleti, tutusakların son kolektif yapılarını tasfiye etmiş ve Avrupa cezaevleri sürecini tamamlamıştır. GRAPO ve PCE/r'den tutuklular bunun üzerine 1989/'90 arasında bir yıla yaklaşan uzun bir açlık grevi örgütlemişlerdir. Açlık grevinin amacı, tecrit hücrelerini kaldırılması olmuştur. Eylemin 177. gününde 25 Mayıs 1990 tarihinde Jose Manule Sevilano yaşamını yitirmiştir. Bu örgütlerin haricinde, tecrite karşı mücadelede ETA tutuklularının da eylemleri önemli bir yere sahiptir.

1998 ve 1999'un başlarında 125 ETA tutsağı biraraya getirilmek amacıyla açlık grevi başlatmışlardır. Açlık grevi özellikle Bask bölgesinde on binlerce insanın katıldığı eylemlerle desteklenmiştir. Tüm baskılara ve tutukluların açlık grevlerine rağmen, eylem başarılı bir sonuç alınamadan bitirilmiştir.

Herera de la Mancha 1978 yılında inşa edilen ilk modern

tecrit cezaevidir. Bunun ardından 12 Yüksek Güvenlik Cezaevi daha inşa edilmiştir. Bunların arasında Nanclares de la Oca (1979), Puerto de Santa Maria (1981), Alcala de HERNARES (1982). İnşa edilen tecrit cezaevleri yerleşim yerlerinden uzak, kıraç topraklarda ve tamamen kontrol altında tutulan bölgelerde yapılmıştır. Örneğin Alcala de HERNARES cezaevi askeri bir arazinin tam ortasında bulunmaktadır. Özellikle Bask bölgesinden ETA tutuklanan ve diğer örgütlerden tutuklular, kendi bölgelerinden ve tutuklandıkları şehirlerden oldukça uzak cezaevlerine gönderilmektedirler.

Alcala de HERNARES Yüksek Güvenlik Cezaevi

Bu cezaevi, sert tecrit koşullarının yanı sıra, askeri uygulamalarla da farklı bir özelliğe sahiptir. Alcala de HERNARES tecrit cezaevinde 50 kişiden oluşan özel eğitimden geçirilmiş bir güvenlik birimi görev yapmaktadır. Buradaki tutukluluk koşulları üç alanda yoğunlaşmaktadır. İlk olarak 50 kişilik özel komando ekibi, ikincisi cezaevi içerisinde her türlü iletişim olanağının kaldırılmış olması ve oldukça sert uygulamaları kapsayan cezaevi genelgesidir. Tutuklular cezaevinin her köşesine serpiştirilmişlerdir, bu uygulama aynı davadan yargılanan tutuklular için de geçerlidir. Bu şekilde tutuklular birbirlerinden aşırı boyutta tecrit edilmiş olmaktadır. Yakın görüş kesinlikle uygulanmamaktadır. Tutukluların arkadaşları ve akrabaları, görüş hakkına sahip değildirler. Sadece 1. dereceden akrabaların ziyaretine izin verilmektedir. Her bölümün görüş günü aynı zamanlara bölünmüştür. Görüşmelerde yapılan konuşmalar özel olarak kaydedilmektedir. Tutukluların dışarıyla ilişkileri oldukça sınırlandırılmıştır. Haftada sadece bir mektup alma izinleri vardır. Gazete ve dergilere abone olmak yasaklanmıştır. Yönetmelikte bulunan bazı askeri uygulamaya giren hükümler, tutukluları tamamen provoke ve terörize etmek için özel olarak eklenmiştir. Tecrit uygulamasının dışında, askeri uygulamalara karşı çıkan tutukluların görüş, havalandırma ve haberleşme

hakları ellerinden alınmaktadır. Bu koşullarda direnen tutuklulara elektro-şoklu coplar kullanılmakta ve lastik coplarla da dövölmektedirler. Tüm bu insalık dışı uygulamalara karşı, burada bulunan ETA tutukluların 1983 ve 1984 yıllarında çeşitli eylemlilikler örgötlemişlerdir. Eylemler sonucu ve kamuoyunun desteğı üzerine, tutuklulara ek olarak uygulanan askeri ve yoğun tecrit uygulamalarının geçici bir süre için kaldırılmıştır.

Kadınlar İçin Carabanchel'deki Yüksek Güvenlik Cezaevi

Politik kadın tutuklular Madrid'in ortasında eski bir cezaevi olan Yesirias'a, konulmuşlardır. Kadın tutuklular burada kolektif bir cezaevi yaşamını örgötlemişlerdir. 1985'te burada inşa edilen bir tecrit cezaevinin bir bölümünün devreye sokulmasından sonra, ETA'dan ve GRAPO'dan toplam 42 kadın tutuklu buraya sevk edilmişlerdir. Tecrit bölümünün müdürü bayan bir psikologdur. Tecrit bölümünün inşasında hiçbir yapı malzemesinden esirgenmemiştir. Örneğinin hücre camları kurşun geçirmez camlardan yapılmıştır. Yine bölümün tümü tek bir renge, yeşile boyanmıştır. Hücrelerde yatak, masa ve sandalye dışında hiçbir şey bulunmamaktadır, raf dahi yoktur. Hücrede tuvaletin dışında borusu hücrenin ortasından geçen bir de duş mevcuttur. Duşun perdesi olmadığından, görevliler dışından, kapı deliğinden kadın tutukluların gözetleyerek onlara cinsel tacizde bulunmaktadırlar. Görüşme odalarında cam bölme bulunmakta yakın görüş (vis a vis) sadece avukatlarla yapılabilmektedir. Kadın tutuklular kendilerine yönelik cinsel tacizin ve tecritin kaldırılması için, 1986 yılında ve daha sonraki yıllarda açlık grevi eylemini örgötlemişlerdir. Ancak kamuoyu desteğinden yoksun olan bu eylemler, pek bir yankı bulmadan bitirilmiştir. İdare her seferinde oldukça sert ve aşağılık yöntemlere başvurarak eylemleri bastırablmıştır. Daha sonraki eylemlerde ise idare, tutuklularla "tecrit koşulları ve havalandırma süresinin dışında tutulması halinde", görüşmelere hazır oldu-

ğunu alaycı bir şekilde sürekli vurgulamış ve tutukluların bu uygulamalara katlanmak zorunda olduğunu hatırlatmıştır.

İspanya'da Tutuklu luk Koşulları Üzerine

İspanya cezaevlerinde şu anda yaklaşık 500 kadar erkek ve 60 kadar kadın politik tutuklu bulunmaktadır. Bunların büyük çoğunluğu Bask bölgesinin bağımsızlığı için mücadele eden ETA örgütünün üyeleridirler. ETA tutuklular, genelde üyelikten ve ona yardım etmekten mahkum edilmişlerdir. Küçük bir kısmı ise ETA'nın askeri müfrezelerinin üyeleridirler. Tutukluların yaş oranı oldukça gençtir. Çünkü gençler küçük çaplı askeri eylemlerden, barikat eylemlerinden ve molotof- cocktail gibi eylemlerden 10 yıla kadar cezaya çarptırılan gençlerdir. Bunun yanı sıra ETA'yı destekleyen Bask partisi olan Henri Batasona'nın 22 Yönetim Kurulu üyesi de, 1997 yılında 7 yıla varan cezalara çarptırılmışlardır.

ETA'nın yanı sıra İspanya'da illegal faaliyet sürdüren GRAPO adlı örgütten, yine Galya ve Katalonya kurtuluş hareketlerinden tutuklular bulunmaktadır. ETA'nın 60 kadar üyesi de Fransa cezaevlerinde bulunmaktadır. 10 tutuklu ise 1982 ile 1985 yılı arası ETA'dan ayrılan illegal ETA askeri-politik ve Comando Autonomos, Anti-Kapitalistos gruplandırdılar.

Tutukluların Talepleri:

İspanya'nın uzak bölgelerinde inşa edilen tecrit cezaevine konulan tutuklular, biraraya konulmalarını ve tecrit koşullarının kaldırılmasını asıl talep olarak öne sürmektedirler. Buna karşın İspanya devleti, tutukluları en uzak yerlerdeki tecrit cezaevlerinde tutarak ve tecrit koşullarını daha da sertleştirerek onları apolitikleştirme ve kimliksizleştirmenin yanı sıra ailelerinin de desteklerini kırmayı hedeflemektedir.

Tutukluluk Koşulları:

Cezaevlerinde büyük gruplar halinde-koğuşlarda- birarada bulunan tutuklular 1978'li yıllarda Herera de la Manca gibi, tecrit cezaevlerinin açılmasıyla birlikte birbirlerinden kopartılarak izo-

le edilmişlerdir. Tutuklular ilk önceleri birerli ancak çoğunlukla 5 ile 10'arlı gruplar halinde ülkenin 62 cezaevine dağıtılmışlardır. Bu cezaevlerinin bazıları da İspanya'nın Afrika sömürgelerinde bulunan cezaevleridir.

Bu grup sayısı zamanla azaltılarak, 1986 yılına gelindiğinde en fazla 3' erli guruplara indirilmiştir. Tutukluların tecritinde ve onların ülkenin en ücra köşesine sevk edilmelerindeki diğer bir amaç ise, aileleri ve bulundukları bölgede oluşturdukları doğal desteğin engellenmesidir. Tutukluların yalnız yüzde 7'si Bask bölgesindeki cezaevlerindedir. Yaklaşık 36 tutuklu da Kanarya adalarındaki cezaevlerindedir.

Ziyaret saati bazı durumlarda 3 bin km kadara varan yollar-dan sonra haftada 2 kez ve 20 dakikayla sınırlanmıştır. Bu durum kuşkusuz tutuklu yakınlarını hem maddi hem de psikolojik açıdan yıpratmayı hedeflemektedir. Alışılmış olan diğer durum ise, ailelerin, tutuklu olan yakınlarının nereye sevk edildiklerini bilmemeleridir. Bu durum onları gereksiz bir şekilde yıpratmaktadır.

Ailelere dönük baskılar, onlara sert davranmakla, tehdit etmekle, tutuklamalarla sürekli artmaktadır. Arabaları parçalanmakta, paraları çalınmaktadır. 1996 yılında gardiyanlar ailelerin geldiği dolmuşu taşıyarak tahrip etmişlerdir. Son 11 yıl içerisinde 11 aile cezaevindeki çocuklarını ziyarette ya da trafik kazalarında yaşamlarını yitirmiştir.

Anti-terör yasası gereğince tutuklu 5 gün boyunca polis gözetiminde, avukatı ve ailesine haber verilmeksizin tutulmaktadır.

1997 verilerine göre 1036 kişi işkence görmüştür. Tutuklunun gördüğü işkence yöntemleri şöyle sıralanmaktadır: Boğma girişimi, plastik torbalarla vücuda vurulması, başın su dolu küverte bastırılması, cinsel taciz ve tecavüz, telefon rehberleriyle vurma, sahte ölüm infazları, uykusuzluk, uyuşturucunun verilmesi ve yakınların işkenceye alınması tehditleridir.

Bu yöntemler son yıllarda daha da inceltirilmiştir. Beş gün sonunda tutuklu sorgu hakimliğine çıkartılmakta ve yaklaşık yüzde

87'i serbest bırakılmaktadır. Terör uygulamaları cezaevlerinde de sürekli uygulanmaktadır. 1997 yılında iki Bask'lı tutuklu hücrelerinde ölü olarak bulunmuştur.

Özellikler genç tutuklular gardiyanlar ve adli tutukluların bazıları tarafından saldırılara uğramaktadırlar. Yine politik bakan tutuklulara yönelik cinsel taciz son yıllarda artış göstermiştir. 1997 yılında 1558 kadın tutuklu bu gerekçeyle mahkemeye başvurmuştur. Böylesi adı saldırılar paramiliter örgüt olan Guardia Civil tarafından da gerçekleştirilmektedir.

Birçok tutuklu tutukluluk koşulları nedeniyle ciddi rahatsızlıklara sahiptir. Düzenli ve ciddi bir tıbbi müdahale olmadığından, rahatsız tutukluların sayısı da artmaktadır. Tutukluların hastahaneye sevkleri istisnai durumdur. Hastahane tedavisinde ise tutuklu, yatağa zincirlenmekte ve Guardia Civil elemanları tarafından sürekli kontrol altında tutulmaktadır. Şimdiye kadar 10 tutuklu hastalık nedeniyle cezaevlerinde yaşamlarını yitirmiştir. Hasta olan tutukluların salıverilmesi şarta bağlanmıştır. Tutuklu eğer kamuoyuna açık bir mektupla mücadeleden vazgeçtiğini ve pişman olduğunu el yazısıyla açıklarsa serbest bırakılmaktadır. Her tecrit cezaevi psikologlar ve sosyal danışmanlar ordusuna sahiptir. Bunlardan her biri tutsağı yakın denetime alarak, davranışları yakından gözlemlemekte ve analiz etmektedir. Satranç oyununda olduğu gibi, yapacakları hamleleri belirlemekte, tutuklulara kişilik çözümmesini sağlayacak yöntemleri geliştirmektedirler. Özellikle tutukluların yakınlarının ya da yoldaşlarının ölüm olaylarını kullanarak onları etkilemeye çalışmaktadırlar. Tutuklular arasındaki bazı tartışma notlarını yayınlamaları onlar arasında suni çelişkilerin oluşmasını sağlamaktadırlar. Tüm bu çalışmalar sonucu yakın markaja aldıkları tutuklulara yalpalanmalar sezinlendiğinde, onun tutukluluk koşullarının iyileştirilmesinde bazı tavizler verilmektedir. Örneğin daha fazla havalandırma süresi, daha iyi tıbbi müdahale, ya da Bask bölgesinde bir cezaevine sevk vs. vs.

Yeniden Kazanma Programı olarak belirtilen bu uygulama

çerçevesinde serbest bırakılmaya ve maddi destek sağlamaya kadar bir dizi önlemi içermektedir. Bu dağıtma ve tecrit etme yöntemi, başarısızlıkla sonuçlanmıştır. Çünkü 11 yıllık süre içerisinde sadece 20 tutuklu, pişmanlık için başvuruda bulunmuştur.

Devlet tüm baskılara ve teröre rağmen tutukluları denetim altına alamamıştır. Tutuklular mücadelelerinin bilinciyle, onun taşıdığı önem gereğince, devrimci onurlarına sahip çıkmışlardır. Özellikle aileler bu konuda kararlı ve fedakarca bir mücadele yürütmüştür. Tutukluların yaptıkları açlık grevleri süresince 15 kişilik gruplar halinde dönüşümlü olarak açlık grevleri örgütlenmiştir. Açlık grevini sürdüren ailelere destek oldukça geniş olmuştur. Toplumun her kesiminden insanlar öğrenciler, aydınlar, sanatçılar, sporcular, papazlar vs. destek sunmuşlardır. Yapılan destek yürüyüşlerine 50 ile 100 bin kişi katılmıştır. 1999 Aralık 31'inde 120 tutuklunun tecritin kaldırılması ve ıbraraya getirilmeyi hedefleyen açlık grevine destek yürüyüşüne 100 bin kişi katılmıştır. Bunun yanı sıra ETA'nın yaptığı eylemlerde, açlık grevlerine yakın bir destek olmuştur. ETA bu çerçevede tutuklulara kötü muamelede bulunan 5 gardiyan ve psikologlara yönelik eylemler örgütlemiş bu eylemler sonucunda 5 kişi ölmüştür. Bunun yanı sıra 1.5 yıl süren bir rehin alma olayını örgütlemiştir. Tutukluların serbest bırakılması, tecritin kaldırılması önemli bir talep olarak sürekli gündemde tutulmaya çalışılmıştır. Bask bölgesi, merkezi hükümete tutukluların Bask'a gönderilmesini içeren bir kararı iletmiştir. Yine Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nde tutuklulara yönelik baskıların kaldırılması için dava açmıştır.

İspanya'da 11 ay Süren Açlık Grevi Üzerine (Kasım 1989 – Eylül 1990)

İspanya'da cezaevi süreci üç aşamadan oluşmaktadır. İlk aşama 1977 yılında yapılan aftan sonraki süreçtir. İspanya devleti politik tutukluların bir program dahilinde adli tutuklularla birlikte bir arada tutmaya zorlamıştır. Kontra temelli bu program sonuç veremeyince, cezaevleri reformu olarak adlandırılan ikinci döneme

geçilmiştir. Bu ikinci dönemin ayırteđicilđi, bu dönemde Yüksek Güvenlik Cezaevleri'nin inşa edildiği 1978 sonrası süreçtir. İlk YGC olan Herera de la Mancha tecrit cezaevi uygulamaya konularak, politik tutusaklar ilk önce buraya ve ardından başka yerlerde inşa edilen YGC'ne konulmuşlardır. Bu dönemde tutukluların tecrite karşı mücadeleleri ve biraraya getirilmeleri asıl talep olarak öne çıkmıştır. Bu dönemde tutukluların oluşturduğu iki büyük kolektif Carmen Lopez ve Kari Marx komünleri parçalanmıştır. Üçüncü dönem ise 1987 yılından itibaren başlamıştır. Bu süreçte İspanya devleti, küçük gruplar halinde tecrit ettiği politik tutusakları daha küçük ve tek kişilik tecrit hücrelerine kapatmaya başlamıştır. 30 Kasım 1998'den itibaren GRAPO ve PCE(r)'den 70 kadar kadın ve erkek tutuklu, tecritin kaldırılması ve tutukluların iki büyük grup halinde biraraya getirilmeleri için, uzun süren açlık grevine başlamışlardır. Eylemin 177. gününde Jose Manuel Sevellano zorla besleme nedeniyle yaşamını yitirmiştir. Açlık grevi süresince hem ülke içerisinde hem de Avrupa'nın diğer ülkelerinde sayısız dayanışma eylemleri örgütlenmiştir.

Eski bir GRAPO üyesi ile röportaj:

➤ *Açlık grevinde bulunan tutuklular neyi amaçlamaktadırlar?*

Açlık grevcilerinin somut amacı, çeşitli cezaevlerinde tecritte bulunan yoldaşlarıyla biraraya getirilmektir. Buralarda hedeflenen, tecritte tutulan tutukluların devrimci kimliklerinden uzaklaşmaktır. Bu cezaevi politikası, tutukluların tamamen savunmasız bir duruma sokmaktadır. Gardiyanlar tutuklularla, herhangi bir cezai kovuşturmayla uğramaksızın, her şeyi yapmaktadırlar. Başka cezaevlerine dağıtımındaki amaç, tutukluların kendi yoldaşlarından hatta diğer normal tutuklulardan uzaklaştırmak ve tamamen onları tecrit etmektir. Onlar 23,5 saat içinde sadece bir kaç kitabın ve bir kaç eşyanın bulunduğu hücrelerinde kalmak zorundadır.

Normalde avukatlar ve ailelerle herhangi bir ilişki kurulamamaktadır. Görüşler öylesine olanaksız hale getirilmektedir ki, tutuklular yaşadıkları şehirlerden çok uzaklara sevk edilmekte ve ziyaret saatleri ise iş gününe denk getirilmektedir. Çalışan insanlar bu şekilde düzenli aralıklarla, tutuklu yakınlarını ziyaret edememektedirler.

Hükümet, tutukluların haklarını tasfiye etti ve onlara cezaevinde onurlu bir yaşamı olanaksızlaştırdı. Tutuklular da bu nedenle açlık grevi aracılığıyla, sahip oldukları hakların saygınlığını korumaya çalışmaktadırlar. Ben kaldığım 11 yıl boyunca 27 açlık grevine katıldım. Bunlardan biri, biraraya getirilmemizi sağlayan 1981 açlık grevidir. Bu açlık grevinde yoldaşımız Juan Jose Crespo "Kepa" 90 günlük açlık grevinin sonunda yaşamını yitirdi.

➤ Açlık greviyle GRAPO ve PCE(r)'den tutukluların bir araya getirilmeleri için mücadele edilmektedir. Sen, dağıtılana kadar Soria cezaevindeki "Karl-Marx Komün'ünde" kaldın. Orada yaşam nasıldı?

Komündeki yaşamımız düzenli ve faydalıydı. Orada araştırıyor ve öğreniyorduk. Oluşturduğumuz planla günü ve o günkü eylemleri kendimiz organize ediyorduk. Saat 8'de kalkıyorduk, nöbet sırası gelen yoldaşlar ortak mekanları, koridorları, yemekhaneyi, kütüphane odasını vb. temizliyorlardı. Bu esnada, diğerleri de kendi koğuştıklarını temizliyor ve top oynuyorlardı. Yatakta kalmak isteyen yoldaşlarımız da vardı. Bunlar genelde oldukça azlardı. Sabah saatleri genelde araştırmaya ayrılmıştı. İlgili duyulan konulara göre, çeşitli gruplar oluşturuyorduk. Kolektif bir şekilde çeşitli konuları, örneğin tarih, sosyoloji, felsefe vb. Yaptığımız bu çalışmalar sonucunda 12 ya da 13 kitap yayınladık. Ayrıca üniversite de bitirdik. Örneğin ben cezaevinden çıktığım esnada, gazetecilik bölümüne kayıtlıydım. Saat 12.30'da çalışmayı tamamlayıp havalandırmaya çıkıyor, oynuyor ya da benzeri aktiviteler yapıyorduk. Kendimizin servis yaptığı öğle yemeğini saat 13.00'de

ıyorduk. Saat 14.00'den itibaren koğuşlarda kalıyorduk. Saat 16.00'dan sonra koğuşlann açılmasının ardından çalışmalarımıza devam ediyorduk. Saat 18.00'e kadar maddi gelir sağlayabilmek için karton ve kağıtlardan el işleri yapıyorduk. Bunlar ailelerimiz tarafından satılıyorlardı. Saat 18.00'den itibaren ise televizyon seyredebiliyor, kağıt oynayabiliyor ya da havalandırmaya ıkabiliyorduk. Saat 20.00'de akşam yemeği ve saat 22.00'de ise tekrar koğuşlanmıza giriyorduk.

Komün demokratik bir içeriğe sahipti. Tüm kararlar ortak toplantıda alınmaktaydı. Komnn bir temsilcisi vardı, o gardiyanlarla ve cezaevi yetkilileriyle tüm sorunları bizim adımıza grşebiliyordu. Gardiyanların bizlere saygısı vardı. Herhangi bir provokasyona gelmeyeceğimizi ve düzenli bir yaşantımızın olduğunu biliyorlardı. Ne zel bir yaşantımızın ne de soyut taleplerimizin olmayacağını bildiklerinden, bizlerle hiçbir sorunun oluşmasını istemiyorlardı. Aynı zamanda bizlere hakaret edildiğinde ya da haksız bir uygulamaya maruz kaldığımızda, sonuna kadar mücadele edeceğimizi de biliyorlardı.

➤ Açlık grevi 30 Kasım 1989'da 72 tutuklula başlamıştı. 40 tutuklu Jose Martin Sevillano'nun ölümünden sonra da yaklaşık 6 aydır devam ettiriyorlar. Tutukluların durumları nasıl?

Fiziksel olarak tutuklular tahrip edilmişlerdir. Bir çoğu, açlık grevi esnasında lmezse bile, organları artık alışmıyor. Bu da sanının gelecek aylarda olacaktır. Onlar sürekli olarak zorla beslemeye tabi tutulmaktadırlar. Bu şekilde onları hayatta tutmaya çalışıyorlar, ama onlara bu şekilde işkence yapmaktadırlar. Diğer yandan ise devrimci tavırlarından vazgeçmelerini sağlamak istiyorlar.

➤ Zorla besleme, ki bu açlık grevcilerinin bir kısmına dört hafta sonra uyguyanmaya başladı. Bunun nasıl olduğunu tam olarak açıklayabilir misin?

Tutuklular sürekli olarak yataklara bağlanmaktadır. Bu ya hastahane ya da cezaevinde yapılmaktadır. Tutuklunun burundan midesine kadar sokulan bir hortumla beslemeye çalışmaktadır. Tutuklular bu yöntemle biraz kendilerine geldiklerinde hortum tekrar çıkartılmaktadır. Tutuklu açlık grevini devam ettirdiği sürece bu uygulama sürekli tekrarlanmaktadır. Böylelikle, tutuklunun kendi bedeniyle, hükümetin üzerinde bir baskı oluşturmaya engellenmek istenmektedir. Tutuklunun bu uygulamayla, yani başından itibaren yani yatağa bağlanmasından itibaren ağır bir işkenceye maruz kaldığını ve sürekli kötü bir durumda (Agoni) tutulduğunu unutmamak gerekir. Diğer bir işkence ise, hükümetin açlık greviden sonra başlattığı olanaksızlaştırılan iletişim yasağı ve tecrittir.

➤ Mart'ın sonunda Zaragossa'da bir GRAPO komando timi, tutukluların zorunlu beslenmesinde asıl sorumlu olan bir doktoru cezalandırdı. Bu eylemden sonra durumda bir iyileşme oldu mu?

Hükümetin zorla besleme uygulamasındaki sorunlar daha da arttı. Birçok hastahane doktorlar zorunlu besleme uygulamasına katılmadılar. Bu nedenle açlık grevindeki tutuklular, cezaevlerindeki hastahanelere kaldırıldılar. Buna rağmen, cellat rolü oynamak isteyen doktorlar bulunmaktadır ki, zorla beslenme Tokyo'da yapılan Dünya Doktorlar Kongresi'nde, bir işkence olarak açıklanmıştır.

Bana göre, hükümetin diğer bir uygulaması da, açlık grevindeki tutuklulara karşı kendi yıkıcı mücadelesinde, açlık grevi üzerine bilgilendirme yasağını uygulamasıdır.

Evet, hükümet toplumun diğer birimlerinde yaptığı gibi, tutuklulara karşı da kendi baskı politikasını uygulamaya çalıştı. O aynı şekilde tutukluların eylemlerinin duyulmamasına çalıştı. Bu anlamda eylemin başından itibaren, basına açlık grevi üzerine bilgi vermemesi için emirler verdi. İlk enformasyon sessizliği GRA-

PO'nun çeşitli şehirlerde yaptığı dayanışma eylemleri ve tutukluların sağlıklarının kötüleşmesiyle kınıldı, bununla tüm ülkede geniş bir dayanışma eylemlikleri yayılmaya başladı. Bununla hükümetin vicdanı "sızladı", halbuki başından itibaren kendisi, tek bir bilginin sızmaması için bilinçli hareket ediyordu. Ancak artık yapacak hiçbir şeyi yoktu ve enformasyon engelini koruması olanaksızdı. Bununla Felipe Gonzalez'in gerçek yüzü ortaya çıkmış ve İspanya demokrasisinin maskesi düşmüş oldu.

➤ Komadan çözülme (zorla müdahale) uygulaması Almanya'ya aittir. Almanya'da tüm basın altı aydan beridir GRAPO ve PCE(r)'in devam ettirdiği açlık grevi üzerine enformasyon yasağını yorumsuz kalbul etti. Ben bunun burada olanaklı olmadığını düşünüyorum. İspanya'daki kamuoyunda açlık grevlerine karşı bir duyarsızlık mı hakim yoksa basında verildiği gibi katılımsızlık mı var? Kimler sizlerle dayanışmada bulundu?

Ben, ülkemdeki tüm basının sadece hakim sınıfların, hükümetin çıkarlarını temsil ettiğine inanmıyorum. Basın genelde komersiyel içeriği, politik yandan daha çok tercih etmektedir. Tabii ki eğer haber vermek gerekirse bu da hakim sınıfların bakış açısını yansıtacaktır. Örneğin açlık grevinden ölen bir tutuklunun haberini birinci sayfadan vermektedirler. Diğer yandan zorla besleme olduğunda basın, açlık grevlerinin bitmiş olduğu şeklinde haber geçmektedir. Herhalükarda, ne için açlık grevinin yapıldığı gizlenmektedir?

Uzun süren mücadele içerisinde ivme hem en yukarı hem de en alta düşmesine rağmen, dayanışma hiç eksik olmadı. Eylemlere katılan örgütler ve sosyal tabakalar oldukça çeşitlidir. Bask bölgesinde dayanışma eylemleri en gelişkin düzeydeydi. Bask Kurtuluş Hareketi'nden, radikal hareketlere ve çeşitli halk örgütlenmelerine kadar. En son açıklama 23 örgüt tarafından imzalanmıştır. Halk büyük, küçük her türlü eylemlere katılmayı bitirmedi. Örneğin banka işgalleri, sabotajlar, yürüyüşler... Ve açlık

grevinde bulunan tutukluların ailelerine maddi destek için dayanışma içerisinde oldular.

➤ 16 Mayıs'ta Adalet Bakanlığı, tutuklu Jose Manuel Sevilano'nun öldüğünü açıkladı. İşçileri Bakanı Jose Luis Corcuera başına 'Hükümet ölümler olmaksızın, açlık grevinin bitirilmesine çalıştı' açıklamasında bulundu. Bu haber daha sonra enformasyon olarak satıldı. Bu sahte enformasyonu nasıl değerlendiriyorsun?

Bunun bir provokasyon olduğunu düşünüyorum. Sevilano'nun beklenen ölümü nedeniyle, hükümet dayanışma hareketinin cevabının nasıl olacağını denemeye çalıştı. Mesele kanışıklık yaratmak ve ölümün bir gerçeğe dönüşmesi halinde bile bunu devam ettirmekti.

Başka bir günlük gazete olan Bask'ça bir gazeteye, yaptığı açıklamada kolektif bir intihan amaçlamanın sizin ilgi alanınıza girmediğini belirtmişti. Ancak durum şu anda oldukça değişiktir. Görünen odur ki, PSOE Hükümeti, açlık grevcilere karşı mücadelede ölümleri gözü almış durumdadır. Tutukluların biraraya getirilmeleri için girilen eylemin bedeli oldukça yüksek. Zafere giden yol oldukça uzun. Tutuklular için "yenilginin" dışında başka bir geri çekilme durumu var mı?

Tutukluların eylemleri yanda bırakacaklarına inanmıyorum. Eylem "toplular bir intihan" kesinlikle hedeflememektedir, devrimci tutukluların böylesi bir amacı olmamıştır olamaz da, ancak tutukluların birbirinden kopartılması ve tecrite tabi tutulması toplular bir ölümü ortaya çıkartmaktadır. Kesinlikle fiziksel imhayı. Cezaevlerinde sorun ölümle yaşam temelindedir. PSOE Hükümeti cecetler üzerinde yürümeye hazırdır. Bu amaç, eylemlerin başlamasından önce de vardı. Hükümet tutukluların birbirinden kopartıp, tecrite tabi tutarken zaten bunu amaçlamıştı. Fark hükümetin bunu sesizce ve kamuoyuna fark ettirmeksizin yapmak istiyordu. Şimdi ise, açıkça kamuoyunun gözleri önünde yapmaktadır.

➤ Daha birçok tutuklu yaşamını yitirdiğinde, hükümet üzül-
düğünü belirtmekten başka ne yapacaktır?

Hükümetin ne yapacağını bilmiyorum. Ama tutukluların mü-
cadelelerine devam edeceklerini ve bizlerinde dışardan onları
tüm araçlarla destekleyeceğimizi biliyorum. Onurun bedeli yok-
tur.

Politik tutukluların yok etmek İspanya hükümetinin bir amacı
değil midir? Çünkü tutuklular amaçlarından vazgeçmemektedir-
ler. Ben Gonzalez Hükümetinin tutukluların taleplerine yanıt ver-
mekten öte, kendi asıl amacından bir milim dahi geri adım atma-
yacağı kanaatindeyim.

Evet, hükümet tutukluların yok edilmesini amaçlamaktadır.
Tutukluların kendi düşüncelerine ihanet etmesini, kendi devrim-
ci örgütlerine ve devrimci çalışmalarına son vermelerini hedefle-
mektedir. Bu, devrimci tutukluların elinde tutan devletin rehin al-
ma rolünü oynama tutumudur. Gerçek ise, devlet her iki açıdan
başarısızlığa uğramıştır. Eğer hükümet, açıkça bu katliamcı ve adi
suçu bu boyutlarda işlerse, düşünsene bir, kendilerini tutukluların
eylemlerinden ve yakalarına sanlımalardan nasıl kurtaracaklar-
dır. Tam bir yok etme, şimdi olduğu gibi, açığa çıkmaksızın sin-
sice.

8- İSVİÇRE

Avrupa ülkeleri içerisinde İsviçre'nin farklı bir yeri vardır. Bu
ülkedeki tüm tutuklular ister politik ister sosyal olsun, hepsi de
hücrelerde kalmakta ve tecrit koşullarında yaşamak zorundadır-
lar. İsviçre ayrıca tecrit cezaevlerine oldukça yüklü miktarlarda
para ayırmakta ve var olanları da gelişen yeni tekniklere göre dü-
zenlemektedir. İsviçre'de inşa edilen Champ-Dollon (55 milyon
frank), Regensburg (55 milyon frank) RIFIFI Yüksek Güvenlik Ce-
zaevleri de, aynı yöntemleri uygulayan modern tecrit cezaevleri-
dir. Buralarda her tutuklunun bir hücreye konulmasına rağmen,
hücrelerin penceresinden bakıldığında yandaki binanın bir kısmı-

nın görülmesi dahi mümkün değildir. Tutuklu bu mimari yapıyla, cezaevinde sadece kendi hüccresinin bulunduğu şeklinde somut bir görüntüye sahip olmaktadır. Her hüccrenin havalandırması ayrı olmakla birlikte, tutuklu terapi programı çerçevesinde gösterdiği “gelişmeye” bağı olarak, bazı haklara sahip olabilmektedir. Mimari açıdan RİFİFİ cezaevi, duplex tarzını andırmakla birlikte, Pan-optik sistemin tam tersi bir yapıya sahiptir. Hüccrelerin bu nedenle direk görülebilir olmaması dezavantajı, teknik olanakların yardımıyla giderilmiştir. Kameralar, ışık uyarıcıları ve video tekniğinin yardımıyla, tutukluların gözetlenmeleri rahatlıkla sağlanmaktadır. Ayrıca duvarların manyetik koruyucularla izolasyonu, yeni kilit ve alarm sistemi buranın diğer farklı ürkütücü özellikleri arasındadır.

III. Bölüm

1. Tutukluluk Koşulları Üzerine Uluslararası Kararlar ve Belgeler

A. Prof. Dr. Wilfried Rasch: Almanya'da Politik Motifli Suçlular İçin Tutukluluk Koşullarının Şekillenmesi (Heft 2/3 1976):

Almanya'da cezaevlerinde yatan politik suçlu olarak nitelendirilebilecek tutukluların sayısı, ortalama 100'ün üzerindedir. "Politik motif" terimi burada Anayasa Mahkemesi'nin 22. 10. 1975 tarihli kararında, Stammheim duruşmalarında yargılanan tutuklularda kabul ettiği bir sınıflandırılma için kullanmıştır: "Onlar bir gruba aittirler", demektedir, Anayasa Mahkemesi zorunlu tuttuğu kararda, "açıkça Almanya'daki toplumun iyileştirilmeye ihtiyacı olan durumundan hareketle.... onu değiştirmeye."

Avrupa İnsan Hakları Komisyonu'nun bu gruptan birinin başvurusundan hareketle açıkladığı gibi, "tutuklananlar kendi politik inançlarından dolayı gözaltında tutulmamaktadırlar, aksine saptanan tehlikeli suçları işlemiş olmalarından dolayı yargılanmaktadırlar, bu nedenden ötürü onlar "politik suçlular" olarak görülemezler". Politik motifli suçlular grubuna dahil edilen tutuklular, kriminal olarak tanımlanan kesim içerisinde özel bir yere girmektedir ki, bu kamuoyunun duruşmalara olan özel ilgisinde, duruşmaların kendi sürecinde, adı geçen güvenlik tedbirleri ve dava sürecinin ortamında daha da belirginleşmiştir. Konuyla muhatap olan mahkemenin hakimleri, alışık olmayan bir durumla karşı karşıyadırlar; öncelikle davalıların davranışları ve tutumuna yönelik bakış açısı üzerine. (...)

Tutukluların avukatları, kendilerini müvekkillerinin amaçla-

nyla ve onlara itham edilen yöntemlerle aynılaştırmıyorlarsa da, kendilerini mahkeme önünde müvekkillerinin tutumlarını kabul eden şahıslar olarak tanıtılmaktadırlar. Duruşmalar tüm katılanlar tarafından alışılmış olmayan keskinlikte yapılmaktadır. Duruşmalar ceza mahkemesi kurallarının formal ağı içerisinde tutulan, bir iç savaşın yorucu karakterini taşımaktadır.

Aynı zamanda bu çevreden suçlulara (gözaltı- ceza tutukluğu süresince) mekan olacak cezaevlerini, alışılmamış bir görev beklemektedir. En azından şimdiye kadar, bir grup olarak kontrol altında tutulamayan ve eğitilemeyen tutuklularla karşı karşıya kalınmaktadır. Almanya'da normal cezaevlerinde çoğunluğu "normal kriminell" olarak adlandırılan kişiler barınmaktadır. (...)

Bu yeni tutuklular yeni bir formata sahiptirler: Onlar genelde diğer tutuklulardan daha farklı bir tabakaya aittirler. Entellektüeldirler ve kendilerini amaçlarını takip etmekten asla vazgeçmeyen ve amaçlarına ulaşacaklarına inanan ve ikna olmuş suçlular olarak hissetmektedirler.

Bu grup için geçerli olan tutukluluk koşulları ve bu koşullara bağlı olarak yapılan uygulamalar abartılı ithamlarla karşılaştırmak isteniyorsa, icra organı, onların bu özel durumlarından hareket etmesi gerekmektedir: Kararlı olan tutukluların kontrol etmek için, onların bu kimliğini kırma yüksek oranda zeki olmayı gerektirmektedir. Abartılmış, gösterişe dayanan güvenlik sistemi, varlığını yeterli olarak kanıtlayamamaktadır. Kontroller, doğal olarak sürekli yapılmaktadır. İcra sistemi şimiye dek sürekli kınlgan ve geçirgen bir özelliğe sahiptir. Kontroldeki başansızlığın sonuçları önemsenmediği sürece, güvenlik abartılı bir uygulamaya dayanacaktır. "Tehlikeli" kelimesi bu tutuklular nedeniyle başka bir anlam almış ve güvenlik fonksiyonu farklı boyut kazanmıştır.

En üst düzeye kilitlenen çizgiden hareketle yoğunlaştırılan güvenlik tedbirleri, var olan tüm yaşam belirtilerinin eksiksiz

kontrolü ve geçirgensizliği hedeflenerek uygulanmaktadır. Cezaevlerindeki ya da gözetim kurumundaki güvenlik görevlileri, önemli bir görevle karşı karşıyadırlar. Kaçtıktan büyük bir ihtimalle bir kaç gün sonra yakalanabilen bir tutukludan hareketle, cezaevi duvarları zayıf noktalarda daha da yükseltilerek ve ek olarak da dikenli tellerle donatılmaktadır. Keskin duygular ve fantaziler her türlü rizikoyu ortadan kaldırmak için kullanılmaktadır. Bu mükemmelleştirilmiş adım, tecrit tutukluluğu olarak adlandırılmaktadır. Mevcut sorun tutukluluk koşullarının yasallığına ve psikolojik önemine göre tanımlanmaktadır, çünkü bu sorun önümüzdeki yıllarda Almanya'da güncelliğini koruyacaktır. Burada belirtilen gurubun üyeleri hali hazırda uzun yıllara varan ömür boyu hapisle cezalandırılmışlardır. Bazılarının da büyük bir ihtimalle daha uzun cezalara çarptırılmaları beklenmektedir ki, onlar cezaların onaylanmasına kadar ve hatta uzun yıllar sürececek olan gözaltılarda kalacaklardır.

Sertleşen kontroller bilinmeyen bir zamana kadar devam mı ettirilecek ya da cezaevlerinde yaşanacak olan tutukluların idallerinden vaz geçmesi mi beklenilecek? Tecrit işkencesine yönelik eleştiri dikkate alınarak, tutukluluk koşullarının gelecekte nasıl şekilleneceği ve disipline etme kavramı, mevcut durum nedeniyle yeniden formüle edilmelidir. Bu gruptan yargılanan beş bayan ve erkek tutukludan yalnızca üçü hayattadır.

Basitçe polemik olarak nitelenen ve uzun zamandır tamamlanmış olduğu düşünülen bu tartışma, bugün belgelerle devam ettirilmektedir. Ancak bu, asıl sorunun dikkate alınmaması gibi bir tehlikeyi doğurmuştur. (...)

Kore Savaşı esnasında Amerikalı askerlerin tecrübeleri, radar ve roket istasyonları ve uzaycılık deneylerinde edinilen bulgular ve tecritin kişilik üzerine etkilerinin tespit edilmesini amaçlayan araştırmalar, 50'li yılların başlarına dayanmaktadır. Geçen çeyrek asırda ise bu konu üzerine kapsamlı yayınlar çıktı.

Yayınlanan araştırmaların bilimsel düzeyi, deneysel sonuçları ve maliyetleri tamamen farklıdır ve doğal olarak da sonuçları da. Tek tek bilim adamlarının ortaya koydukları raporlar oldukça çeşitlidir, bazıların çalışmaları sonraki araştırmalarla onaylanmamıştır. (...)

Dikkate alınması gereken araştırmaların sonuçları, şu şekilde izah edilmektedir: İnsan organizması gerçeğe uygun fonksiyonlarda belirli bir ölçüde sabit uyanma (stimulasyona) ihtiyaç duymaktadır; tecrüte uyanları ya alt düzeyde tutulmakta ya da engellenmektedir, bu şekilde bireyde, ruhsal hastalıklar çerçevesinde gözlemlenen semptomları ortaya çıkmaktadır. Patolojik fenomenlerin nitelik ve niceliğı, tecrüte maruz kalan bireyin motivasyonun karakterisel özelliğine, onun beklentilerine, deneyimine ve eğitim düzeyine bağımlı görünmektedirler.

Duyumsal uyanların yitimi ve ağılamanın yitimi birbirinden farklıdır. Sensorik deprivasyondan, duyum uyanların mümkün olduğunca aza indirgeyen koşullar anlaşılmaktadır. Bu, daha çok deneklerin ses geçirmeyen, karanlık bir odada tutulduğu deneylerde yapılmaktadır.

Perzeptal deprivasyonda bilgilerin alımına izin verilmeksizin, duyumsal uyanların düzeyi, normal düzeyde tutulmaya çalışılmaktadır. Örneğin denekler, buzlu bir cam gözlük takarak herhangi bir sabit bir sese maruz bırakılırlar. Her iki deneysel uygulamada, hem fizyolojik hem de psikolojik alanda değişimlere yol açmaktadır. Ancak perzeptual deprivasyondaki değişiklikler daha yavaş ortaya çıkmaktadır.

Denekler tarafından bildirilen ya da objektif gözlemlenen semptomların skalası oldukça detaylıdır. Daha ilk deneyde şunlar saptanmıştır: Konsentrasyon bozukluğu, düşünme yeteneğinin gerilemesi, yüksek düzeyde huzursuzluk, vücudun kendi özelliklerinde oluşan değişiklikler, duygusal sapmalar, halüsinasyonel fenomenler ve hırçınlık.

Açıklanan deneylerin süresi, dakikalar ve iki hafta arasında değişmektedir. Patolojik belirtileri ortaya çıkarmak için çoğu zaman ne kadar bir zaman süresinin gerekli olduğu ve hangi sürecin gelişiminin beklendiği açık değildir. Daha sonraki araştırmalarda uygulanan metotların inceltilmesiyle, tecrite bağlı olarak, psikolojik test yönteminin uygulanması yine kimyasal ve elektrofizyolojik verilerinin yardımıyla, çok yönlü bedensel ve ruhsal değişimlerin ortaya çıktığı saptanmıştır. Burada söz konusu edilen ve tutuklularda ortaya çıkan özel bir sorunun özgülünde bahsetmeye değer olan diğer bir durum ise, bir çok tecrit deneylerinde, deneklere yapılan zengin gıda teklifine rağmen kilo kaybının olmasıdır. Perzeptual ve sensorik deneylerin sonuçlarının ölçülmeye çalışıldığı deney koşullarında, zorunlu olarak psikofiziksel değişikliklerin ortaya çıkartan, tek başına halihazırda uygun olan olanaklı iki değişken devreye girmektedir: Denek'in sosyal tecriti ve bir yere kapatılmasıdır. Bu alanda az olan yayınlara göre, deneysel olarak çeşitli etki büyüklükleri ya da buna dayanan semptomların birbirlerinde ayrılması başarılamamıştır. Tek tek değişkenliğin kendi içerisinde taşıdığı önem gözönünde bulundurulmuşsa da, onun etkisinin süresi dikkate alınmamıştır. Ve deneklerin kullanılmasını şart koşan deneylerde, sınırların çizilmiş olduğu açıkça ortadadır. Belirli sonuçlar, örneğin keşiflerde ve batık gemilerde, amaçlı ya da amaçsız sosyal tecrite maruz kalan kişilerin raporları, karşılaştırmayı olanaklı kılmıştır. Bu tarzlı açıklamaların kuşkusuz eksik kaldığı, sistemsiz, subjektivizm bulanmış ve sosyal tabularla sınırlandırılmış olması kaçınılmazdır. Çeşitli raporlar, aşın tecrit koşullarında çok yönlü psikolojik temelli semptomların ortaya çıktığını, daha kapsamlı açıklamaktadır. Burada semptomların oluşmasında ve şekillenmesinde mevcut durumun ek determinatlarının hangi öneme - açlık, susuzluk, sıcaklık, soğukluk, yaşam tehlikesi vs. - sahip olduğunu tahmin etmek oldukça zordur. Değerlendirilebilen araştır-

ma sonuçları, uzun zaman Antartika'da kendi doğal halinde, sosyal tecrite maruz kalan gruplar üzerinedir. Standart anketde erkekler tarafından, bir dizi psikosomatik şikayetlerin olduğu bildirilmiştir. En fazla belirtilen semptomlar şunlardır: Uyum sorunu ve depresyon, yine ardından sık baş ağrıları, hırçınlık ve kas ağrıları.

Diğer bir araştırmada ise belirtilenlerin dışında entellektüel enerjide azalma, hafıza ve konsantrasyon sorunu ve apati'den (ilgisizlik ve hissizlik) bahsedilmektedir. Araştırmaların önemli sonuçlardan birisi rahatsızlıkların ortaya çıkmasında, grup büyüklüğünün önemli bir rol oynadığının saptanmış olmasıdır; küçük gruplarda ortaya çıkan rahatsızlıkların 15 ve 20 kişilik büyük gruplarda daha nadir olduğu gözlemlenmiştir. Bu görünüş en iyi şu şekilde izah edilebilir, sosyal interaksyonun ve uyanların, tecritte bulunan tüm grubun büyüklüğünden bağımsız olarak, belirli bir grupta içerisindeki her bir birey için geçerli olmasıdır. Tüm grup üyeleri sosyal tecritten, aynı oranlarda etkilenmemişlerdir. (...)

Sosyal tecritin ve bir yere kapatılmanın etkilerinden hareketle, cezavleri en büyük deney alanını oluşturmaktadır. Uzun zamandan beridir psikiyatristler, tutukluların psikolojisi üzerine özgürlüğün yitiminin etkilerini araştırma çabası içerisinde; genellikle de tutukluluğun pragmatik yönü açısından. Burada ilgi çeken, tutukluluk nedeniyle hangi sorunların ortaya çıktığı ve hangisinin onun sonucu olduğudur; bunun ötesinde uyanlar ve diferensiyel teşhis temelinde çaba sarfedilmiştir. (...)

Tutuklularda tespit edilen, bulgular başlıca şunlar olarak izah edilmiştir: Depresif ruh hali, hırçınlık, bireycilik, iç kapanıklılık, ilgisizlik, zihinsel boşluk, bağımlılık, karar verme yeteneksizliği. Bir çok tutuklu münferit tek tutukluluk koşulları altında acı çekmektedir. "Yalnız olmak, korkunç sessizlik, ifade etmenin olanaksızlığı, zamanın yavaş geçmesi, can sıkıntısı, duvarların ezici-

liği, hücrenin darlığı, havasızlık güçlü bir şekilde hissedilmektedir...” Çok yönlü vücutsal rahatsızlıklar uykusuzluk, depresyon ve intihar etme girişimi olarak devreye girmektedir. (Michel, R. Zur Psychologie und Psychopatologie der Straftat, 1924 58-83)

Tek tutukluluk durumunun halüsinasyonel yaşamın ortaya çıkmasını kolaylaştırdığı görülmektedir. (Bimbaum S. 250)(...)

Banister’in araştırmalarında, artan tutukluluk yıllarıyla birlikte entellektüel başarı yeteneğinin, yaşlanma sürecinde daha fazla etkilendiğı ortaya konulmuştur. (Banister, P.A: Psychological correlates of long-term imprisonment, 1973 312-330)

Kişilik alanında ise, uzayan tutukluluk koşullarına paralel olarak düşmanlığın artışı, özellikle kişinin kendisine ve içe kapanıklılık (introversion) gözlenmiştir. (...)

Bu olumsuz şartlar, bir kaç tutuklunun serbest saatlerde ya da havalandırmada belirli saatlerde kendi aralarındaki kurdukları ilişkiyle ortadan kalkmamaktadır. Çünkü her birinin iki veye daha az tutukluyla biraraya getirilmesi, bağımlılığı ve ilişkinin fazla yıpranmasını ortaya çıkartabilir ve aynı zamanda uygulanan iyi niyetin tutuklular tarafından bir hafifleme olarak yaşanmaması da, öncelikle ek psikolojik problemlerin gelişiminin hesaba katılmasını zorunlu kılmaktadır.

Tutukluluk koşullarının düzenlenmesinden sorumlu olan mahkeme ve cezaevi kurumları, tutuklular arasındaki ilişkinin olanaklı kılınmaması ve tutuklulara “imtiyazların” sağlanmaması nedeniyle, tecritten kaynaklanan sorunların artan olumsuz yanına dikkat çekmektedirler.

Şu anki tutukluluk koşullarının, onların sağlıklarına zarar verici etkisinin kaldırılmasından ve değiştirilmesinden hareket edilmediğinde, onun gelecekte alacağı üç alternatif üzerinde düşünmek gerekir.

İlk alternatif, bu uygulamaya maruz kalan tutukluları, diğer cezaevlerine entegre etme olabilir. Özel güvenlik tedbirleri bu-

rada zorunlu olarak uygulandığı sürece, bu alternatif zaten elenmektedir. (...)

Diğer bir olasılık ise, var olan tartışmalarda küçük grup çözümü olarak nitelendirilen alternatifi göz önünde bulundurmak gerekmektedir: Politik motifli suçlardan içeriden bulunan tutukluların, sıkı kontrol altında tutulan adli tutuklularla, biraraya getirilmesidir. (...)

Üçüncü alternatif ise, politik motifli tutukluların özel bir cezaevinde ya da özel bir bölümde biraraya getirilmeleridir. Bu çözümde endişe yaratan iki sorun bulunmaktadır. İlkönce böyle özel bir cezaevinin oluşturulması, Almanya'nın çehresine uygun düşmemektedir, çünkü Almanya'nın henüz hafızalarda canlı olan yakın bir tarihi vardır. Bir diğeride böyle bir cezaevinin ne kadar güvenli olması gerektiği, kesinlikle bilinmemektedir. Her iki endişe görecelileştirilebilseydi, böyle özel bir cezaevinin yapımına gerek olmazdı ve sadece var olan cezaevleri içerisinde, özel bir bölüm oluşturulabilirdi. Ancak grupların 15 ve 20 kişilik olması, tutuklulara kendi aralarında kuracakları interaksyonun gerçekleşmesine bir ölçüde izin veren sosyal bir alan sunacaktır.

Bununla tüm cezaevleri sorunlarının çözüleceğini düşünmemek gerekir, çözüm avucumuzdadır. Burada kimin kimle birlikte biraraya getirileceği sorun olabilir. Böyle bir birimde dahi spesifik grup sorununun oluşabileceğini hesaplamak gerekir ki, zaten bu diğer tutukluluk koşullarındaki normallikte de ortaya çıkmaktadır.

"Normal" ya da kaçınılmaz lüzümsüz ölçülerin üzerine çıkan ağır tecrit koşullarının zararları, teşhis ve tespit edildiğinde, politik suçlardan yatan tutukluların tutukluluk koşullarını temelden değiştirme çabası sarfedilmelidir. Normal cezaevlerinde özel bölümlerin oluşturulmasını, öncelikle pratik ve istenen düzeyde sonuçları garantileyen çözüm olarak görmek gerekir. Ceza yasasının 22. maddesi, ceza icrasının amacı tutukluların suç uygulama-

sının olmadığı bir yaşamı sürmelerine yetenekli kılınmasına yardımcı olmayı öngörür. (...)

Ceza icrasının tüm tedbirleri -ki bu gözaltı süresi içinde geçerlidir- tutuklunun topluma yeniden kazandırılması amacıyla, kendi içeriği üzerine bir sorgulamaya hazır olmak zorundadır. Ceza icrasında resosyalizasyonun teşvik ediliği göz önünde bulundurulmadığı takdirde, icranın şekillenmesi mümkün olmayacaktır. Suçlunun psikolojisi üzerine, cezaevi idaresinin uyguladığı zararlı etkilerin varlığı kabul edildiğinde, ya da bunlar tahmin edildiğinde, bu uygulamalar kesinlikle yasaklanmalıdır.

Bunun anayasanın ve ceza icra yasasının verdiği haklar çerçevesinde uygun araçlarla gerçekleştirilmesi, federal hukuk kurumlarının görevidir. Bitmeyen tecritin zorunluluğunu kaldırmak için, tek tutukluluk üzerine hükümleri tekrar gözden geçirme ve ilk olarak tüm diğer alternatif araçları kullanma ve uygulama sorumluluğu bulunmaktadır.

Prof. Dr. Wilfried Rasch, Limonenstrasse 27, 1000 Berlin 45

RAF Avukatlarına ve RAF'a Uygulanan Tecrit Uygulamasına Karşı Uluslararası Tepkilerin Kısa Bir Bilançosu:

- 1- Yaklaşık 100 avukat ve hakim 27 Ocak 1974 yılında yaptıkları açıklama.
- 2- 188 Amerikalı avukatın Aralık 1974 yılında yaptığı açıklama.
- 3- 30'dan fazla İtalya, Hollanda ve İsveç'den avukatın açıklaması.
- 4- 17 Mart 1975 tarihinde Münih ve Augsburg'dan avukatların yaptıkları açıklama.
- 5- 5-6.Nisan 1975 tarihinde Goutelas'da Fransa, İtalya, Hol-

landa ve Belçika'dan profesör, öğrenci, hakim, sosyal danışman ve avukatların açıklaması.

6- Hamburglu avukatların 1 Haziran 1975 tarihinde, meslektaşları olan avukat Kurt Groenewald'ın RAF'ın avukatı olması nedeniyle meslekten men edilmesine karşı yaptığı açıklama.

7- İngiltere'de bulunan Haldane Society'nin avukat Groenewald'a getirilen meslek ve savunma yasağına karşı yaptığı açıklama.

8- Uluslararası Komite'den profesörlerden ve avukatlardan, Avrupa'daki politik tutukluların savunulması ve avukat Croissant ve Ströbele'nin tutuklanmasına karşı 25.06.1975 tarihinde yaptığı açıklama.

9- Almanya'da ceza yasasından 31 profesörün, savunmanın ceza davalarındaki haklarının sınırlandırılmasına karşı, 25.06.1975 tarihinde yaptığı açıklama.

10- Hollanda'lı avukatlar barosunun açıklaması.

Batı Avrupa'da Politik Tutukluların Savunması İçin Uluslararası Komite

46, rue de Vaugirard, Paris

Sorumlu: Jean Claudius Freses

Fransa ve Hollanda'dalı yaklaşık 100 kadar avukat ve hakim, 26-27 Ocak 1974 tarihinde Lyon şehrinde MAJ'nin (Mouvement d' Action Judiciaire) toplantısında, Almanya'nın politik tutusakların savunmasını men etme girişimini şaşkınlıkla öğrenmiştir. Bu girişim anti-emperyalist ve anti-kapitalist direnişe karşı, devletin polis, hukuk vb kurumları aracılığıyla sürdürdüğü tavrın bir devamıdır. Yıllardan beri RAF'ın (Kızıl Ordu Fraksiyonu) üyeleri cezaevlerinde tam bir tecrite maruz bırakılmışlardır. On-

ların tutukluluk koşulları modern bir işkence karakteri taşımaktadır. Yapılan uluslararası araştırmalarla, politik kimliğin yok edilmesini hedefleyen sensorik deprivasyonun tam tecritin bir amacı olduğu bilinmektedir.

Avukatlar politik tutukluların dış dünyayla olan tek ilişkisidir. Şimdi bununla duvardaki tek delikde kapatılmak istenmektedir. Stuttgart'lı avukatlar yargılanmaktadırlar, çünkü onlar kamuoyuna tutukluların tutukluluk koşullarını doğru olan tek kelimeyle; işkence olduğunu, açıklamışlardır. Diğer avukatlar da yargılanmışlardır, çünkü onlar sınıf hukukunun işbirlikçiliğini yapmamışlardır, aksine tutuklular arasındaki politik ilişkinin gerçekleşmesi için çaba sarfetmişlerdir. Bu davranışı bizler savunmanın doğal sorumluluğu olarak görmekteyiz, ancak çıkartılması planlanan son yasayla, savunmanın bu yönelimi davalardan men edilmenin gerekçesi olmaktadır.

Bizler, davalardan ve meslekten men edilmeye tehdit edilen savunmayla tam bir dayanışma içerisinde olduğumuzu açıklıyoruz.

Çıkartılması planlanan yasanın taslağı, faşizmin ruhuyla uyushmaktadır.

Goutelas, 5-6 Nisan 1975

Amerikalı Avukatların Kızıl Ordu Fraksiyonu'ndan Tutuklulara ve Onların Savunmasına İlişkin Açıklaması

Bizler, açıklamayı imzalayan Amerikalı avukatlar olarak Alman devletinin Kızıl Ordu Fraksiyon'un üyelerine karşı açtığı ve yaklaşan davalarla ilişkin almış olduğu tebbirler ve yürüttüğü faaliyetleri, izledik. Tutuklulara yönelik insanlık dışı uygulamaları, Hükümetin tutukluların savunmasına karşı kışkırtıcı ve politik takibi için yürüttüğü illegal kampanyayı ve Almanya'da yargılanan

tüm kişilerin haklarını garantileyen duruşma kurallarının ve yasalarının bilinçli olarak kötüye kullanıldığını gözlemledik.

Yine bizler, yabancı avukatların Amerlka'daki hukuk devletinin kurallarının korunmasında gösterdiği ilgiyi selamladığımız gibi, aynı şekilde başka ülkelerdeki demokratik hakların ve temel insan haklarının ihlal edilmesini protesto etmeyi bir sorumluluk olarak görmekteyiz.

Bu nedenlerden ötürü aşağıda sıraladığımız uygulamaları protesto ediyoruz:

1- Gözaltı süresi altında tutuklulara uygulanan uzun süreli tecrit tutukluluğı, ziyaret, haberleşme ve ortak yaşama katılmayı engelleyen her türlü insanlık dışı sınırlandırmaları,

2- Düzgün bir savunmanın ihtiyacı olan savunma araçlarına el konulması ve sistematik sansürün uygulanmasını,

3- Tutuklular tarafından seçilmiş savunmanın ve tüm politik avukatların, yaklaşan duruşmalardan mahkeme tarafından "atanmış" avukatlarla değiştirilmesi için men edilmesine yönelik savcılığın girişimini,

4- Mahkemenin denetimi altında tutukluların ve avukatların arasındaki görüşmeyi belirleyen belirli avukatların, men edilmesine izin veren yasaların uygulamaya sokulması ve bunun dışında avukatların angajeli savunmasının ciddi oranda sınırlandırılması olasılığını,

5- Avukatlar ve tutuklular arasındaki savunmaya yönelik postanın açılması ve sansürlenmesini,

6- Hükümet tarafından tutukluların avukatlarına karşı yürütülen sistematik kışkırtma kampanyası ve avukatların izlenmesini, Alman Hükümetinin kamuoyunda protesto edilmesi ve tutuklulara yönelik illegal uygulamaların teşhir edilmesi nedeniyle bazı avukatlara yönelik cezai kavuşturmanın yürütülmesini,

7- Politik bir davanın oluşmasını engellemek için, var olan

yasal duruşma kurallarının kaldırılması ve bilinçli sınırlandırılması; özellikle Alman yasasının kapsamlı olarak dosya incelenmesini öngörmesine rağmen, hali hazırda genel savcının kendi denetiminde tuttuğu dava dosyalanna bakılmasını redetmesini,

8- Şu anda açlık grevinde bulunan bir kaç tutukluya yönelik insanlık dışı uygulama ki, açlık grevini kırmak için bir yandan tutuklulara içme suyunu vermeme ve diğer yandan da zorla müdahalenin yapılmasını,

Belirtilen bu maddelerle birlikte, aşağıda imzası bulunan bir çok avukat, kendilerinden istendiği takdirde, tutuklular tarafından seçilen avukatlarla birlikte, tutukluların savunmasını üstlenmeye hazır olduklarını ve eğer Hükümet avukatlara yönelik cezai kovuşturmasını devam ettirirse, avukatların da savunmasını üstlenmeye hazır olduğunu bilgilerinize sunar.

Aralık 1974 yılında Amerikalı 188 Avukat tarafından imzalanmıştır.

B. Tutukluluk Koşulları Üzerine Uluslararası Kararlar

BM (Birleşmiş Milletler) 10.12.48

Madde 5: Hiç kimse işkenceye ya da gaddarca, insanlık dışı veya aşağılayıcı uygulamalara veya cezaya maruz bırakılamaz. (Yasa 10.12.48 yılında yürürlüğe girdi.)

Madde 7: Hiç kimse işkenceye ya da gaddarca, insanlık dışı ya da aşağılık uygulamaya veya cezaya maruz bırakılamaz. Özellikle hiç kimse kendi özgür iradesi dışında tıbbi ve bilimsel deneylere zorunlu tutulamaz.

Madde 10:

1- Özgürlüğü alınan kimse insancıl ve insanlar önünde saygı ile, sahip olduğu onuruyla uygulamaya tabi tutulmalıdır.

2 (a)- Suçlu, olağandışı şartlardan hareketle diğer mahkumlardan ayrı yerlere konulur ve kendisine mahkum edilmemiş şeklinde bir uygulamaya tabi tutulur.

(b)- Genç suçlular, büyüklerden ayrı yerlerde tutulur ve durumuyla ilgili en kısa sürede karar verilir.

3- Cezaevi, tutuklunun öncelikle iyileşmesini ve topluma yeniden kazandırılmasını amaçlayan bir uygulamaya dahil edilmelidir. Genç suçlu büyüklerden ayrılmalı ve kendi yaşında ve hukuksal durumuna uygun muamele görmelidir.

(23.02.76 yılında yürürlüğe girdi)

İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunması
İçin Antlaşma

İnsanlık dışı uygulamanın yasaklanması

Madde 3: Hiç kimse işkenceye, ya da insanlık dışı ya da aşağılayıcı uygulamaya maruz bırakılamaz.

(03.09.59 yılında yürürlüğe girdi.)

Tutuklulara Yönelik Uygulamalar Üzerine Uluslararası Asgari İlkeler

Avrupa Konseyi 19.01.73

Bölüm 1/Temel Prensipler

(3) Özgürlüğün kısıtlanması, insanlık onuruna saygıyı garantileyecek maddi ve manevi koşullarda olmalıdır.

(9) Tutuklu için, özellikle onların geceyle barınması için öngörülen tüm odalar (koğuşlar) sağlık gereksinimlerine uygun olmalıdır, burada klima şartları, özellikle havadaki küp oranı, yeterli bir zemin yüzey, ışıklandırma, ısıtma ve havalandırma gözönünde bulundurulmalıdır.

(10) Tutuklunun yaşadığı ve çalıştığı tüm alanlarda;

(a) Pencere, tutuklunun gün ışığında okumasını ya da çalışmasını sağlayacak büyüklükte olmalıdır ve suni bir havalandır-

ma olsun olmasın, bu dikkate alınmaksızın temiz hava akımını sağlayacak tarzda yapılmalıdır.

(b) Bunun dışında pencerelerin, güvenlik gereksinimi dikkate alınarak, büyüklüğü, durumu ve mimari yapısı mümkün olduğunca normal görünmelidir.

(20) (1) Dışarıda çalışmayan her tutuklu eğer hava durumu elverişliyse her gün en azından dışarıda bir saat hareket etme ya da uygun spor yapma hakkına sahiptir.

(37) Tutuklunun ailesiyle ve ilişkide bulunduğu kurumların temsilcileriyle ve tüm kişilerle düzenli aralıklarla görüşme ve onların ziyaretini kabul etme hakkı vardır; bu ziyaretçi trafiği, cezaevinin düzeni ve güvenliği gibi uygulamalar dikkate alınarak bir gözetlemeye ve sınırlamaya tabi tutulur.

(58) Ömür boyu cezalar ve bir mahkumu dış dünyadan kesen bir sonuç, zaten kendi başına özgürlüğün kısıtlanmasını içeren bir cezadır.

C. KSZE (Avrupa Güvenlik ve İşbirliği)- Belgelerinden Bazı Bölümler

Viyana,
23- Üye Ülke,

23-1 hiç kimsenin keyfi olarak tutuklanmamasını, tutukluluk halinde bulundurulmamasını ya da sınır dışı edilmemesini garantilemelidir,

23-2 tutuklunun ya da tutukluluk halinde bulundurulan herkesin, insancıl ve insanlar önünde sahip olduğu onura uygun bir uygulamayı garanti etmelidir,

23-3 tutuklunun bakımını ve aynı şekilde Birleşmiş Milletler davranış normlarını yerine getirmeyi garanti etmelidir,

23-4 işkence ve diğer vahşi, insanlık dışı uygulamayı ya da cezaları yasaklamayı ve etkili yasal, kurumsal, hukuksal ve diğer

tedbirleri, böylesi pratikleri engellemeyi ve cezalandırmak için uygulamayı garanti etmelidir

23-5 işkence ve diğer insanlık dışı ve aşağılayıcı uygulamayı ya da cezayı incelemeye alacak antlaşmaya katılımı, bu olmadığı takdirde bunu garanti etmelidir,

23-6 insan haklarını ve temel özgürlüklerin zedelemesini ifade eden tek tek ya da tüm olarak psikiyatrik ve tıbbal pratiklerden korunmayı ve böylesi pratiklerin cezalandırılması ve engellenmesi için etkili tedbirlerin alınmasını garanti etmelidir.

D. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin Konuyla İlgili Kararı

“Bütünüyle sosyal tecrit ilişkisi içerisinde, eksiksiz uygulanan bir sensorik tecrit son aşamada hiç şüphesiz kişiliği tahrip edebilir; tecrit böylelikle güvenlik gerekçesiyle haklı gösterilmeyecek insanlık dışı bir uygulamayı ifade etmektedir. İşkence ve antlaşmanın 3. maddesindeki insanlık dışı uygulamanın yasaklanması mutlaktır. (Komisyonun raporuyla karşılaştırınız, Dilekçe no: 5310/71, İrlanda ve Birleşik Krallık).”

3. PDS milletvekili Ulla Jelpke'nin, Alman vatandaşı olan bir kişinin, 04.09.1998 tarihinde Türkiye'de tutuklanması nedeniyle, Alman Parlamentosuna, cevaplanması amacıyla verdiği soru önergesinden bazı bölümler

Alman Parlamentosu. 13. Oturum

Soru 13:

Alman Hükümeti Avrupa Parlamento'sunun ilgili kurumlarında, Türkiye'deki cezaevlerinin Avrupa Standartlarına kavuşturulması için, çaba içinde oldu mu?

a) Evet ise, bu hangi çalışma gruplarında ve komisyonlarda ve ne zamandan beri konu edildi?

b) Bu toplantılara türk yetkililerden temsilcilerde katıldı mı, katıldıysa hangi kurumlar?

c) Bu komisyonlarda hangi sonuçlar ve talepler ortaya çıktı ve bu kamuoyuna açıklandı mı?

d) Tutukluluk koşullarının “avrupalılaştırılması” talebi, şu anda var olan cezaevlerinde ve yeni yapılan cezaevlerindeki tek hücrelerin inşasını da kapsıyor mu?

Soru 13' e cevap:

Almanya Hükümeti, Türkiye'deki tutukluluk koşullarının iyileştirilmesi amacını taşıyan, AB'nin kendi zeminindeki tüm tebdilleri desteklemektedir. Bu aynı zamanda soru 14'e de bir ektir.

Soru 14:

Hükümetin düşüncesine göre, tek hücrelerin yoğunlaşan inşasının kullanımı nelerden oluşmaktadır?

a) Türkiye cezaevlerinde bulunan politik tutukluların sayısını Hükümet biliyor mu?

b) Hükümet, Türkiye cezaevlerinde tek hücrelerin daha fazla inşa edilmesi talebinin uygulanmasını ne kadar gerçekçi bulmaktadır?

c) Türkiye, Hükümetin bilgisi dahilinde AB'den yeni cezaevlerinin inşa edilmesi için finansiyel destek alıyor mu? Alıyorsa ne kadar ve hangi zaman dilimleri içinde?

Soru 14'e cevap:

a) Hükümet'de Türkiye'de ne kadar politik tutuklunun bulunduğu üzerine herhangi bir güvenilir sayı bulunmamaktadır.

b) Hükümet, kendisine alt olmayan alanlar ya da kendisinde somut bilgilerin bulunmadığı konular üzerine sorulara cevap veremez.

c) Türkiye AB ile türk cezaevlerindeki tutukluluk koşullarının düzeltilmesi üzerine görüşmeleri sürdürmektedir. Bu görüşmelerde, cezaevlerindeki durumların düzeltilmesi için tedbirlerde yer almaktadır. Yeni cezaevlerinin yapımı ve eskilerinin yenileş-

tirilmesi için AB'den finansiyel yardım üzerine bir destek, Hükümetçe bilinmemektedir.

PDS milletveili Ulla Jelpke'nin, Alman Parlamentosuna, cevaplandırılmak üzere 07.04.2000 tarihli verdiği soru önergesi

1- Mayıs ayında tek hücreleri kapsayan F-Tip cezaevlerini açmayı hedefleyen Türk Hükümetinin amacı üzerine Alman Hükümet'i hangi bilgiye sahiptir?

Bu cezaevlerinden ne kadarı, kaç tutuklu için ve hangi zaman için planlandığı Hükümet tarafından bilinmekte midir?

Türk Hükümeti'nin cezaevlerini dönüştürme planları Hükümet tarafından bilinmektedir. Şimdiye kadar var olan koşullar yerine tutuklular, dönüştürülen küçük birimlere yerleştirilmektedirler. Avrupa Komisyonunun işkenceden ve insanlık dışı ya da aşağılayıcı uygulamadan ya da cezadan korunmak için (Avrupa Konseyinin işkenceye karşı komisyonu), 1997 yılında Türkiye'ye yaptığı ziyarette, bu planlardan haberdar olmuş ve bu nedenle bir dizi tedbirlerin uygulanması tavsiyesinde bulunmuştur.

İşkenceye Karşı Komisyon bu tavsiyelerin uygulanmasını yakından takip etmiştir. Hedef cezaevlerinin ve buradaki tutukluların sayısı ve aynı zamanda bir zaman planı, Hükümetçe bilinmemektedir.

2- Hükümet, Türkiye'de hangi cezaevlerinde tecrit tutukluluğunun ya da hangi yıllarda politik tutukluların tek tutukluluk koşullarının bulunduğu konusu üzerine bilgi sahibi midir?

Evet ise, hangi cezaevlerinde bu olmuştur ve Hükümet tutukluların tutukluluk koşullarını nasıl değerlendirmektedir?

Tek tutukluluk halinin varlığı önceki yıllarda da varolmuştur. Ancak normal olan, tutukluların, büyük odalarda bir araya getirilmesi olmuştur. Tek hücrelerden oluşan cezaevlerinin sayısı ve buralara konulan tutukluların sayısı üzerine Hükümetin elinde bir bilgi bulunmamaktadır. Hükümet, İşkenceye Karşı

Komisyonun tutukluluk koşullarının iyileştirilmesi üzerine tavsiyesini desteklemektedir.

3- Polisiye alanında- cezaevlerinin hücreler temelinde inşası ya da var olanların dönüştürülmesiyle ilgili Türk-Alman işbirliğinde son yıllarda Türk Adalet Kurumları ve Bakanlık'ıyla tek tutukluluk hali üzerine görüşmeler, toplantılar, mektuplaşmalar olmuş mudur?

Evet ise, Alman ve Türk tarafından kim ya da hangi kurum bu görüşmeleri yürütmüştür?

Alman Hükümeti, Avrupa Konseyinin ve Avrupa Birliği'nin, Türkiye'deki tutukluluk koşullarının düzeltilmesi amacını taşıyan tebbirlerin uygulanmasının desteklenmesine yoğunlaşmıştır.

4- Hükümet, tutukluların hücrelere kapatılmasıyla, Türk güvenlik güçlerinin geçmişte olduğu gibi daha da savunmasız olarak saldırılarına maruz kalacağı düşüncesini paylaşıyor mu?

Hayır ise, politik tutukluların korunması daha nasıl korunma altına alınabilir?

Hükümet, Türk Cezaevleri'nde tutukluların insan haklarının sürekli korunması temelinde cezaevlerinin durumunun geniş kapsamlı olarak iyileştirilmesi düşüncesindedir. İşkenceye Karşı Komisyonun düşüncesine göre, koğuşlar çeşitli nedenlerden ötürü memnun edici bir çözüm değildir. Küçük birimlere geçişte, tutukluların her gün belirli bir çerçevede hücrelerin dışında anlamlı aktivitelere katılmasını öngören tedbirler uygulanmak zorunludur.

5- Hükümet, Türkiye'de cezaevlerinde planlanan değişiklikleri, yıllardan beri sürekli insan hakları grupları tarafından, cezaevlerinde kötü uygulamalar ve işkenceye karşı itirazların varlığıyla birlikte nasıl değerlendirmektedir?

6- Hükümet, politik tutukluların, onların ailelerinin ve insan hakları gruplarının, yeni cezaevi sistemine karşı endişelerini paylaşıyor mu?

Evet ise, Türkiye'nin cezaevleri sisteminde bir demokratikleşmeyi sağlayabilmesi için, hangi adımları atmayı planlamaktadır?

7- Hükümet Türkiye'de cezaevlerinde tablosu çizilen ve amaçlanan değişiklikler, "Kopenhag Kriterleri'ne" uyum için ileri olarak mı, ya da AB'ye giriş için cezaevlerini de içeren demokratikleşmede talep edilen bu kriterlerin gerçekleştirilmesinden geriye doğru atılan bir adım olarak mı değerlendiriyor?

Hükümet, Türk Hükümetinin Avrupa İnsan Hakları Kurumları'nın tavsiyelerini yerine getirmesini beklemektedir. İnsan Haklarının ve özellikle azınlıkların korunmasının sağlanmasını, Avrupa Birliği'ne yeni üyelerinin alınması için, Avrupa Konseyi'nin kriterlerinin önemli bir parçası olarak görmektedir. Kopenhag Politik Kriterleri'nin yerine getirilmesi, üyelik görüşmelerinin sürdürülmesi için bir şarttır.

IV. Bölüm

1 - ABD’de Tabutluklar ve Tutukluluk Koşulları

1960’lı yıllarda ABD’de var olan toplumsal koşullar, Viet-nam’ın işgal girişimi ve siyahi yerli halka dönük yoğun ırkçılık, dönemi belirleyici önemli gelişmeler olarak sürece damgasını vurmuştur. Bunun parçası olarak ABD, demokratik ve devrimci yapılara karşı amansız bir yok etme histerisine girmiş ve kendine “muhalif” olan herkesi cezaevine atmaya çalışmıştır. Böylelikle cezaevlerinde politik tutukluların sayısında görece bir artış olmuştur. Ancak politik tutukluların sayısı 1960’ların sonu 1970’lerin başında oldukça fazla olmasına karşın, günümüzde 150’ye yakındır. ABD’nin cezaevi sistemi tamamen, hücre sistemini temel almaktadır.

Cezaevlerinde yoğun tecrit koşullarında tutulan tutuklular, çeşitli politik gruplardan ve değişik ulusal gruplardan oluşmaktadır. Bunlar, Ulusal Kurtuluş Hareketleri, Anti-emperyalist gruplar, Puertorlca Kurtuluş Hareketi, yerli Kızılderili Direniş Gruplarından ve yine militan pasifist gruplardan oluşmaktadır. Tutukluların büyük çoğunluğu, yüzyıllan bulan ağır hapis cezalarına çarptırılarak, ülkenin sürekli “modernleştirilen” beton hücrelerine konulmuşlardır. “Devrimci” kimliklerini korudukları sürece, buralar onların gerçek tabutlukları olacaktır. Zira yaşamlarını bu mekanlarda geçirmek zorundadırlar. Bir çoğunda bu hücrelerde ölümün gölgesinde yaşamaktadırlar: Elektrikli sandalye, gaz odaları, zehirli iğneler veya süreç içerisinde oluşan ölümcül hastalıklar.

ABD'de toplam tutuklu sayısı 1983'lerde 500 bin civarında iken, bu gün bu sayı 1 milyonu aşmıştır. Tutuklular içerisinde siyah tutukluların oranı bir hayli yüksektir. Siyah halkın toplam nüfus içerisindeki oranının %12 olmasına rağmen, tutukluların yaklaşık yansını onlar oluşturmaktadır.

ABD 1970'lerin başında "Ayaklanmanın Bastırılması" tezleri üzerine özellikle İngiliz Frank Kitesen ve Robin Eveleigh'in tezlerini daha da geliştirerek, ayaklanmanın bastırılmasında "düşük yoğunluklu" (low-intensity-strategies) bir program geliştirmiştir. Doğal olarak bu programın asıl alanlarından birisi de cezaevleri olmuştur. Tecrit cezaevleri bu programın bir parçası olarak tanımlanmış ve devrimci grupların önderleri ve önemli kadroları tecrit hücrelerinde tutularak imha edilmeye çalışılmıştır. ABD tüm dünyada tecrit uygulamasını sürekli geliştirerek ihraç eden bir ülkedir. Bu nedenle, öncelikli olarak kendi ülkesinde sürekli olarak daha "güvenlikli" tabutluklar inşa etmektedir. ABD'nin bu açıdan Yüksek Güvenlik Cezaevleriyle birlikte güvenlik (maximum security) alanına aktardığı para, yıllık 40,4 milyar dolar tutarındadır.

South-İllinois'de inşa edilen Marion cezaevi, deneysel olarak inşa edilen ilk Yüksek Güvenlik cezaevidir. Toplam 20 eyalette Marion cezaevinde olduğu "kontrol bloklar" bulunan hücre cezaevleri inşa edilmiştir. "Kontrol Üniteleri" olarak inşa edilen cezaevlerinde tutuklular, duymasal ve algısal tecrite tabii tutulmaktadırlar. Bu üniteler sese karşı izoleli, küçük pencereli, daracık "Boxcar" hücreleridir. Tutuklular hücrelerinde 23 saat tutulmakta, her türlü ilişki yasaklanmakta, verilen disiplin cezalarında çıplak olarak yataklarına bağlanmakta, ziyaretler cam kabinlerde yapılmakta, uygulamalara gösterilen her hangi bir direnişte ise, tutuklular özel cezaevi komandoları tarafından şiddetle dövülmektedirler.

Marion cezaevinin yanında, 1986 yılında bayan tutuklular

için inşa edilen Kentucky'deki Lexington cezaevinin de önemli bir özelliği bulunmaktadır. Adli bayan tutukluların yanı sıra, politik bayan tutuklular da buralara sevk edilmişlerdir. Lexington Cezaevi yerin altına doğru sığınak şeklinde yapılmış ve ekstrem koşullarda yoğunlaştırılmış bir tecrit cezaavidir. Bayan tutuklular burada, genel bir uygulama haline gelen sürekli bir cinsel tacize maruz kalmışlardır. Lexington cezaevi, oluşan tepkiler ve yoğun protestolar nedeniyle "Kontrol Ünitesini" kapatmak zorunda kalmıştır. Bu blokta tutulan tutuklular, Marianna ve Florida şehirlerinde inşa edilmiş Yüksek Güvenlikli Cezaevlerinin Özel Kadınlar Bloğuna sevk edilmişlerdir. Ancak bu cezaevlerinin de, Lexington'daki programı devam ettiren mekanlar olduğu belirtilmektedir.

1970 yılı, toplumun yanı sıra cezaevlerinde de politik gerilimin yüksek olduğu bir yıldır. Tutuklu İsyanların sayısında belirli bir artış olmuştur. 1950 yılından itibaren "Siyah Müslümanlar" grubunda belirli bir politizasyon yaşanmış ve ortaya irili ufaklı bir çok anti-empyeryalist grup çıkmıştır. 1961 yılında George Jackson, cezaevlerinde bir çok politik tartışma grupları oluşturmuştur. 1960'ların sonuna doğru Kaplanlar "Panther" grubu, eylemlerini artırmış ve binlerce insanı mobilize eden bir potansiyele sahip olmuştur. 1969 yılında Kaplanlar örgütünden tutuklular San Quentin cezaevinde, idareye karşı toplu açlık grevine başlamıştır. Tutuklular, cezaevi gardiyanlarının siyahlardan olmasını ve cezaevindeki ırkçı baskıların kaldırılmasını talep etmişlerdir.

1969 Sonbaharında Jonathan Jackson adlı tutuklunun, Kaliforniya eyaletinde bir mahkeme salonundan kaçınması girişimi başarısızlıkla sonuçlanınca, cezaevi idaresi, cezaevinde terör estirmiş ve yaklaşık 800 tutuklu bu nedenle cezaevinin 4. katını bir kaç gün süreyle işgal etmiştir. Ağustos ayının sonunda, San Quentin'deki cezaevinde bulunan 800 tutuklu yeniden direnişe başlayarak, kendilerinin "komünist" bir ülkeye gönderilmelerini

talep etmiştir. Ekim ayında ise New York'da 4 ayn cezaevinde farklı isyanlar yaşanmıştır. Bu isyanlara toplam 2800 tutuklu katılmış ve 28 kişi rehin alınmıştır. Aynı zaman zarfında Kalliforniya eyaletindeki Folsam şehrinde de, 2100 tutuklu direnişe başlamıştır.

28 Ağustos 1971 tarihinde New York'taki Attica cezaevinde D-Bloğunda bulunan tutuklular, George Jackson'nun katledilmesini protesto etmek amacıyla açlık grevine başlarlar. Bu eylemden iki hafta sonra, cezaevinde ayaklanma başlatan tutuklular, gardiyanları rehin alırlar. Devlet özel polis ve askerlerle tutuklulara silahlı bir operasyon başlatarak rehin alınan 9'u gardiyan 34 tutsağı katleder.

Ayn cezaevinde politik bir tutuklunun avukatı olan Willam Kunstler, 18 Eylül 1971'de bir cenaze töreninde katliamla ilgili olarak şunu açıklamıştır.

"Onlar birlikte hareket ettiler ve savaştılar. Güçlülerdi ve bu boktan devlete 4 gün boyunca nefes aldırmadılar. Düşmanımız bizleri sürekli bölmeye, parçalamaya çalıştı. Bizler ister siyah, beyaz ister chicanos ya da puertoricali olalım, bu hiç önemli değildir. Devlet, Attica'daki tutukluları bölemedi, parçalayamadı. Ve Attica bir Harlem'dir. Attica bir Watts'dır ve daha diğerleridir. Eğer onlar sizi burada, 126. sokakta bölerlerse, Auburn ve San Quentin'de de bölebilirler. Eğer sizleri burada bölerlerse, sizleri her yerde böleceklerdir. Ne pahasına olursa olun, birlikte olun ve direnin!"

ABD tecrit cezaevlerinin diğer özelliklerinden biriside, burarlarda "rehabilitasyon" temelli Kontrol Blok'larının bulunmasıdır. Marion cezaevi kapatılan kötü ünlü Alcatraz cezaevinin ardından 1963 yılında açılmıştır. ABD'de cezaevleri, belirli güvenlik sınıflandırılmasına göre inşa edildiğinden, Marion cezaevi 6. derecede yani maximum güvenlik derecesine giren o dönemlerdeki tek cezaevi olma özelliğine sahiptir. Burada başlangıçta START

(Special Treatment and Rehabilitation Training) adı verilen bir tecrit programı uygulanmaya çalışılmıştır. Bu programın oldukça yoğun bir tepki toplaması nedeniyle, 1972 yılında "Boxcar" hücreleri inşa edilmiştir. Boxcar hücreleri sese karşı izoleli, belirli zamanlarda ya oldukça aşırı ısıtılan ya da soğuk tutulan, ayrıca uyuşturucu tedavisinin uygulandığı bir ölüm mekanlarıdır. Marion bu parçasıyla, deneysel cezaevinin temelidir aynı zamanda. 1982 yılında cezaevi idaresi (BOP- Bureau of Prisons) Kontrol Blokl'arının, ülkedeki tüm cezaevlerinde uygulanması için bir plan geliştirmiştir.

1983 yılının Ekim ayında bağımsız olarak yapılan bir eylemle, iki gardiyan Kontrol Blok'ta öldürülmüştür. Cezaevi idaresi bunu bahane ederek 400 tutukluya olağanüstü koşulları dayatmıştır:

- Tutuklular günün sadece yarım saatinde, duşa ya da malyaya çıkabilirler.
- Tutuklular çıplak olarak özel hücrelere bir kaç saatliğine veya birkaç günlüğüne kapatılmaktadırlar. Mahkeme ya da hastahane dönüşünde parmak izi ve çıplak arama standartlaştırılmıştır.
- Görüşler esnasında yakın görüş olanaklı olmadığı gibi, tutuklular eşlerine ve çocuklarına dokunamazlar.
- Tutuklulara verilen su, sağlığa zararlı başka bir borudan yapılmaktadır.
- Tutukluların meşgul olabileceği her türlü çalışma araçlarına sahip olması yasaktır.

Marion Cezaevi'ndeki bu insanlık dışı uygulamaların varlığına ilişkin yapılan açıklamada, sadece "disiplin cezası" alan tutukluların buraya sevk edildikleri belirtilmektedir. Ancak, politik tutuklular daha ilk mahkemeye çıkar çıkmaz doğrudan buraya sevk edilmektedirler. Bunlardan Amerika-Kızılderili Hareketinden Leonard Peltier yada Siyah Kurtuluş Hareketi (Black Liberation

Army) üyesi olan Sekou Odinga, mahkemeden hemen sonra Marion'a gönderilmişlerdir.

Earl Galthier, Marion cezaevindeki tecriti şu şekilde anlatmaktadır. "Dışarıda olan biri için Control Bloktaki bir yaşamı canlandırmak olanaklı değildir. Bunu canlandırmanın tek bir yolu bulunmaktadır. Oda şudur: Banyoya git, kapıyı kilitle, küvete uzan ve orada üç yıl kal."

Genel olarak tutukluluk koşulları:

1- Mahkemelerdeki özel güvenlik önlemleri: Genelde devlet politik tutukluların duruşmalarını, cezaevi etrafında ve mahkeme içerisinde hem güvenlik olarak özel bir gündeme almakta, hem de kamuoyuna basın yoluyla onların "en tehlikeli" olduğu veya varolanları "ulusal" bir meseleymiş gibi sunmaya çalışmaktadır. Bununla jüriler başından itibaren etki altına alınmakta, aynı zamanda da halkta, ABD'nin ne kadar "tehlikeli teröristlerle" uğraştığı imajı verilmektedir. Mahkemenin etrafı özel komandolarla çevrilmekte, çatılara keskin nişancılar yerleştirilmektedir. Duruşmaya gelen tutuklu yakınları dört beş kereye varan kontrollerden geçirilmektedirler.

2- Mahkeme kararları: ABD'de politik tutuklular olağanüstü cezalara çarptırılmaktadırlar. Devlet bunun hukuksal açıdan temelini oluşturmak için, bir dizi anti-demokratik uygulamalara başvurulmaktadır. Örneğin, mahkemede tutuklu avukatlarının ellerindeki belgelere el konulmakta, bürolarında savunma dosyaları çalınmakta, sahte belgeler hazırlanmakta ya da bir konunun araştırılması için verilen dilekçeler rededilmektedir. Tutuklular hiçbir ilişkilerinin olmadığı suçlardan dahi yargılanmaktadırlar. Abu Jamal buna açık bir örnek teşkil etmektedir. Jüri üyeleri ya başından itibaren ırkçılardan oluşturulmakta ya da önceden verilecek karar için baskı altına alınmaktadırlar. Tutuklulara verilen

inanılmaz cezalara birkaç örnek verilebilir:

Jonny İmani Harris, beş kez ömür boyu hapse mahkum edilmiştir. 1974 yılında bir kez daha ömür boyu hapisle cezalandırılmıştır. Gerekçe olarak da, Atmore cezaevindeki isyana katılmak gösterilmiştir. Bunun yanı sıra tutuklulara verilen cezalardan indirim yapılmamaktadır. İndirimin tek şartı vardır oda, cezaevindeki komisyondan “olumlu” bir rapor almaktır.

Oscar Johnson, bu da Atmore cezaevinde kalanlardan birisidir ve 148 yıl hapse mahkum edilmiştir. Aynı şekilde Atmore cezaevindeki ayaklanmaya katılma, ceza verilirken gözönünde bulundurulmuştur.

Geronimo ji Jaga Pratt, ömür boyu hapse mahkum edilmiştir.

Sekou Odinga, ömür boyu artı 40 yıla mahkum edilmiştir.

Assate Shakur ve Sundiata Acoli, ömür boyu ve artı 30 yıla mahkum edilmişlerdir.

Bashir Hameed ve Abdul Majid, 25 den 36 yıla kadar mahkum edilmişlerdir.

Seth Hayes ve Teddy Heath, 5 yıldan ömür boyu hapse kadar mahkum edilmişlerdir.

Baba Odinga, ömür boyu hapse mahkum edilmiştir.

Donal Taylor, 200 yıl hapse mahkum edilmiştir.

Hermann Beli, Jalil Bottom ve Albert Nuh Washington, 25 yıldan ömür boyu hapse kadar mahkum edilmişlerdir.

Mutulu Shakur, 60 yıla mahkum edilmiştir.

Kuwesi Balagoon, 25 yıla mahkum edilmiştir.

Alajandrina Torres, 35 yıla mahkum edilmiştir.

3- Avukatlara yönelik saldırılar: Ayaklanmanın bastırılması ve basının manipule edilmesi kampanyasının bir parçası olarak, poltik tutukluların tecrit edilmelerini sağlayan diğer bir uygulamada, avukatlara yönelik terördür. Avukatların müvekkilleriyle yaptıkları görüşmeler sürekli bir banda kaydedilmektedir. Avu-

katların büroları ve arabaları dinlenmekte, hatta avukatların çantalarına ziyaret sonrası el konulmaktadır. Bu baskıların yanı sıra avukatlar, herhangi bir kanıt gösterilmeksizin suçlanmakta, haklarında kurlyerlik yapmaktan ya da tutukluların firar etmesini sağlamaktan davalar açılmaktadır. Bu taktikle hedeflenen, avukatların üzerinde baskı kurarak onların müvekkillerini savunacak cesareti göstermemelerini sağlamak ve davadan çekilmelerini başarmaktır.

4- Özel Cezaevleri ve Cezaevlerinde Özel Uygulamalar: Tutuklular Kontrol Blok'larında tam bir tecritde tutulmaktadır. Günde bir saatlik havalaştırılmaya dahi uyulmayarak tutuklular bir çok kereler 24 saat hücrelerde tutulmaktadır. Tutuklular hücrelerinin dışına çıkartıldıklarında elleri arkadan bağlanmakta hatta mahkemelere götürülürken ayakları dahi kelepçelenmektedir. Tutuklulara yemekleri, hücrelerinde verilmekte ve herhangi bir kısmi direnişte yataklarına kollardan ve ayaklardan saatlerce hatta günlerce bağlanmaktadır. Her görüş ardından, tutuklular çıplak olarak aranmakta ve rektal aramaya maruz kalmaktadırlar. Hücrelerin ebatları oldukça küçük olup, duyuşsal tecritin gerçekleşmesine uygun yapılmıştır. Örneğin, Sundiata Acoli'nin 5 yılını geçirdiği hücresi öylesine küçüktür ki, Hayvanları Koruma Derneğinin Alman Çoban Köpekleri için öngördüğü alandan daha da küçüktür. Mektup ve yayın yasağına keyfi olarak sürekli başvurulmaktadır.

Lexington Cezaevinin Kontrol Blok'unda kalan, Alejandrina Torres, Susan Rosenberg, Silvia Baraldinl bulundukları tecrit koşullarına dikkat çekmektedirler.

"Bu program bir çok amacı hedeflemektedir. İlki, tutsağı ideolojik dönüşümün ilk şartı olarak kölece bir duruma sokmaktır. Bu başanmadığı takdirde ikincisi uygulanmaktadır, bağımsız ve iradeli bireyi nötrale etmek için psikolojik bağımlılık durumuna sokmaktır. Bu da başarısızlıkla sonuçlanınca, onu yok et-

mektir, öyle bir hale getirmektir ki, kişinin kendisini yok etmesini sağlamaktır.”

5- Tutukluların Sağlık Koşulları: Genel olarak tutukluların sağlık koşulları oldukça kötüdür. Tutuklular rastgele muayene edilmekte ve ciddi rahatsızlıklarda ise hastahaneye dahi sevk edilmemektedirler. Tutukluların sağlık koşulları tusakları yok etme programının bir parçası olduğundan, tutukluların yaşamını yitirmesi için her türlü çaba sarfedilmektedir.

Örneğin, Bashir Hameed kronik yüksek tansiyon teşhisine rağmen, tecritde tutulmaktadır. Ohio'dan bir siyahi önder olan. Ahmed Evans, uzun yıllar kaldığı kötü tecrit koşullarında olumsuz sağlık koşulları nedeniyle, kanserden yaşamını yitirmiştir. Sundiata Acoli'nin, başka bir cezaevine sevki nedeniyle yapılan sağlık muayanesinde, verem olduğu tespit edilmiştir. Ancak buna rağmen kendisine yeterli tıbbi müdahalede bulunulmamıştır.

Siyah Kurtuluş Hareketinden (BLA) olan Kuvesi Balagoon, 25 yıllık hapis cezasının sonlarına doğru, AIDS olduğunun kesinlik kazanmasına rağmen, tedavi edilmediğinden New York cezaevinde yaşamını yitirmiştir.

ABD’de Tabutluklar:

A. Marlon Tabutluğu

İllinois eyaletinde inşa edilen olan Marion Yüksek Güvenlik Cezaevi'ne ait tasarı, 1961 yılında yapılan Beyin Yıkama Konferans'ından (Gehirnwäsche-Konferenz) çıkmıştır. 1963 yılında açılan Marion Cezaevi 1970'lerin başına kadar kamuoyunda hiçbir ilgi çekmemiş ve ilk kez burada uygulanan yöntemler ve rehabilitasyon teknikleri de göze çarpmamıştır. Marion Tabutluğu'nun tecrit bölümleri ve burada uygulanan “Beyin Yıkama Programı”, daha sonraları ABD'nin diğer eyaletlerinde inşa edilen tabutluklarda daha da geliştirilerek uygulanmıştır. Burada 1972 yılında

yapılan toplu direnişten sonra 350 tutuklu yedi yıl süresince tecritde kalmıştır. Bu, hergün 23 saat hücrede kalmak, havalandırmaya çıkartılmamak ve ayda sadece 2 saatlik görüş demektir. Aile ziyaretleri cam bölme arkasında yapılmaktadır. Haberleşme sansürü tam uygulanmaktadır. Marion'un diğeri bir özelliğı, tutukluların sürekli içme suyuna katılan ilaçla zehirlenmeleridir. Gardiyanlara karşı çıkan tutuklular, kelepçelerle yataklanna günlerce bağı tutulmaktadır. Marion Cezaevi'nde hala, anti-emperyalist direnişten, siyahların direniş hareketinden ve Puertoricana Kurtuluş Hareketi'nden çok sayıda politik tutuklu bulunmaktadır. Buna rağmen Marion Tabutluğu ve buradaki uygulamalar özel bir yere sahiptir, çünkü 1972'deki isyandan sonra birdenbire tüm eyaletlerde "protip" olarak başka cezaevlerinin inşa edilmesi Marion Tabutluğu'yla gündeme gelmiş ve tabutluklara karşı - Marion Cezaevi'nin kapatılmasını isteyen- hem cezaevlerinde hem de cezaevi dışında yoğun protestoların oluşması da, Marion'da yapılan eylemler sürecinde başlamıştır. Bu nedenle Marion Tabutluğu her ne kadar ABD emperyalistleri için pilot bir cezaevi özelliğini taşıyorsa, devrimci tutuklular için de, yok etme politikasına karşı bir duruş tarzının geliştirilmesi, tecritin ve buna bağı kişiliğı yok etmeye yönelik diğeri tekniklerinin başansızlığa uğratılması açısından büyük bir öneme sahiptir.

Marion Tabutluğunun Kısa Tarihçesi

1968-69 yıllarında Marion'da Dr. Martin Groder adında bir psikiyatrist, Marion Tabutluğu'nda tutukluların kişiliklerinin ve özel yapılarının yok edilmesini hedefleyen bir terapi programını uygulamaya başlar. Groder 1961 yılında yapılan "Beyin Yıkama Konferansından" sonra "Asklepillon Society" adında bir terapi grubu oluşturmuştur. Marion Tabutluğu, grubun yıllarca sürdürdüğü deneylerde elde ettiğı sonuçların uygulanabilmesi için, önemli bir laboratuvar özelliğini taşımaktadır. Amaçlarını hayata

sessiz ölüm

Libertad!

Es rettet uns kein höheres Wesen...

Mein Gott, dein Mitleid, dein Erbarmen

geçirebilmesi için kendi denetimine verilen Marion Tabutluğu, Goder için önemli bir fırsattır, Goder kamouyona kimliğinin tersine, "Federal Center for Correctional Research'in" kurumunun 'insancıl bilimsel' şefi olarak tanıtılmıştır.

Yüksek Güvenlik Cezaevi olarak inşa edilen Marion Cezaevi, özellikle politik tutuklular ve ıslah edilemeyen çok az sayıdaki sosyal tutuklular için yapılmıştır. Siyah Kurtuluş Hareketi'nin (BLA) ve diğer politik muhalafete bağlı İnsanların, kimliksizleştirilerek denetim altına alınması amacıyla Marion Tabutluğu'nda uygulanan program, hem en son teknik gelişmeleri hem de insanlık dışı psikolojik metotları kapsamaktadır. Groder'in de burada görev yapması tesadüf olmadığı gibi, uyguladığı yöntemler de kendisinin bireysel olarak geliştirdiği bir programın sonucu değildir.

Tutuklu Chicano Jesse Lopez, talimatlara uymayı redettiği için 16 Temmuz 1972'de cezalandırılır ve bir gardiyan tarafından öldüresiye dövölür. Bir gün sonra, cezaevinde bulunan 600 tutukludan 534'ü, Lopez'ln tecritten çıkartılması için, zorunlu çalışmayı durdurarak greve başlarlar. Beklenmedik bu eylem karşısında cezaevi idaresi öylesine şoke olmuştur ki, derhal Dr. Schein'in "hayvanlaştırma manifestosu" uygulamaya sokulur. 6 gün sonra 102 tutuklu, hiçblarıklama getirilmeksizin tecrit edilirler. Büyük tecrit bölümlerine çevrilen tecrit hücrelerine konulan tutuklular, bir ay boyunca oldukça az bir yemekle idare etmek zorunda kalmışlardır. Bu eylem, tutukluların ilerdeki eylemliklerinin temelini teşkil etmesi açısından oldukça önemlidir.

17 Ağustos 1972'de yeni tecrit bölümünde anlaşılmayan bir nedenden ötürü alevler yükeli, çıkan siyah dumanlar kısa zamanda, diğer hücreleri kaplar. Gardiyanlar, tutukluların duman-dan etkilenmelerini hızlandırmak için tüm vanaları kapatarak, vantilatörlerin elektriklerini keserler. Hiç bir tıbbi müdahalede de bulunulmadığı gibi, dumanların dağılmasından sonra, kask ve

sopalı 40 gardiyan hücrelere girerek tutuklulara saldırır ve onların tüm eşyalarını tahrip eder. Ertesi gün ise, 18 Ağustos 1972'de 2 beyzbol sopalı ve silahlı polisle birlikte 20 gaz maskeli ve sopalı gardiyan tekrar hücrelere gelir, tutukluları tamamen soyarak bağlarlar ve yüzlerine gaz sıktıktan sonra komalık edinceye kadar dayaktan geçirirler. İdarenin bu kanlı eylemi ertesi gün saat 6'ya kadar devam eder. Bu koşullarda dahi tutuklulara hiçbir tıbbi müdahalede bulunulmaz. Öyle ki, tutuklular olaydan tam 6 gün sonra, üzerlerine sıkılan göz yaşartıcı gazı sularla temizleme olanağına kavuşmuşlardır. Eylemden sonra tecrit bölümü, artık cezaevinin ayrılmaz bir parçası olarak süreklileştirilmiştir.

UYUM SAĞLA, YOKSA ÖLÜRSÜN!

Marion Cezaevinde Beyin Yıkama Programı!

“Ben, bireyin davranışları üzerine etkin bir kontrolü gerçekleştirmek için, uyuşturucu, hipnoz, cezalandırma/ödüllendirmeyle yapılacak manipulasyonu, duyumlann yitimi metoduyla (sensorik deprivasyon) birleştireceğimiz günün geldiğine inanıyorum.” (Dr. James McConnel, Michigan Üniversitesi'nde psikiyatrist)

Psikolojik etkilenmenin sağlanması için, cezaevinin mimari yapısı egemen sınıflar açısından büyük bir önem taşımaktadır. Cezaevi oldukça fazla bölümleri birbirine bağlamakta, bölümler elektronik ve mekanik parmaklıklar sistemiyle denetlenmekte ve yine çok sayıda stratejik açıdan önemli kapalı çelik kapılarla donatılmaktadır. Bunun amacı, bir isyan esnasında tutukluların derhal birbirlerinden tecrit edilmesini sağlamaktır. Kuşkusuz bu önlemler sadece güvenlik tedbiri sağlamak için alınmamıştır. Tutuklu her bir kaç metrede önüne çıkan bir kapıyla farklı psikolojiye sokulmakta, bazı zamanlar ise kapının açılması için keyfi bekletilmektedir. Her gün defalarca tekrarlanan bu eylem ve ortaya çıkan gürültü, tutuklunun sinirlerini tahrip etmektedir.

Her akşam “kontrollü vücut hareketi” yapılmaktadır. Mikrofonlardan bir ses duyuluyor, “Hareket başlıyor, on dakikanız var”, on dakika sonrada yeniden “hareket süresi doldu, koridoru derhal boşaltın”. 20 dakika sonra her şey yeni baştan başlıyor. Bu eylem tutuklunun bilinç altında hareket etmek ve hareket etmemek üzerine bir şartlanmanın oluşmasına kadar devam etmektedir. Tutuklular bunun, kendilerine uygulanan programın bir parçası olduğunu ifade etmektedirler. Davranış psikolojisinde buna “öğrenilen çaresizlik” adı verilmektedir. Aynı zamanda “Operan-tem Kondisyon” adı verilen Skinners formunun da bir türevidir.

Bazı tutuklular, mevcut uygulamalara karşı çıkabilir, ya da en azından uymayabilirler. Ancak, teknik olarak mükemmel bir sistemin uygulandığı Marion'da bu tür davranışların gözden kaçması mümkün değildir. Her davranış monitörler, tutuklular arasındaki ajanlar ve personel tarafından gözlemlenmektedir. Özellikle gözetleme alanında eğitilen gardiyanlar, tutukluların hassasiyetlerini ve duygularını sınavan tüm bilgileri, idareye iletmektedir. Davranış uzmanları, bu test yöntemine “Stres-Değerlendirme” adını vermektedirler. Marion Cezaevi'nin bu anlattığımız “gözlerinin” yanı sıra, hassas “kulakları” da var. Örneğin, kordordaki serbest konuşmalar, hücre bölümlerinde ve yemek salonundaki sohbetler, hoparlörler devreye sokularak kaydedilmektedir. Bunların dışında, doğal olarak hücrelere saklanan dinleyicilerde ayrıca hesaba katılmalıdır.

Beyin Yıkama Programı'na uygun olarak, Marion'da günde tam dört kez kimyasal terapi uygulanmaktadır.

Hoparlörlerden: “Hastalara ilaç dağıtma zamanı... Sıraları oluşturun!” talimatı duyulmakta. Vallum, Librium, Thorazin ve daha bir çok kimyasal ilaç ciklet gibi dağıtılmakta ve bazı zamanlarda yemeklere gizlice uyuşturucu katılmaktadır. Tüm bunların doğal sonucu olarak, tutuklular arasında beklenmedik ani kavgalar, bayılmalar ve halüsinasyonlar şeklinde rahatsızlıklar or-

taya çıkmaktadır.

Beyin yıkama, tutukluların kişiliğine saldıran ve onu “çaresizlik” konumuna sürükleyen çeşitli terapilerin bir bileşenidir. Uygulamaya göre tutuklu, kendine güvensizlik ve çaresizlik ile cezalandırma tehdidiyle (fiziksel ve psikolojik acıyla) eğitilmelidir.

Marion Tabutluğu’ndaki uygulamalara maruz kalan bir tutuklu “her kim burada robot olmaya hazır değilse, cezaevini sağ olarak terkedemez” diye açıklamaktadır.

Terapi birbirini tamamlayan dört ana yöntemden oluşmaktadır:

- 1- Dr. Edgar Schein'in Beyin Yıkama Metodu (24 Maddelik Programı)
- 2- Skinners Operantes Konditioniren (Pekiştirme Öğretisi)
- 3- Dr. Levinson'un Kontrolblok konstrüksiyonu (sensorik deprivasyon araştırmasının bilgilerine göre)
- 4- Kimyasal terapi ya da uyuşturucu terapisi

Belirtilen beyin yıkama programına uyan, “örnek tutuklu” olarak gösterilmektedir. Kendini aşağılamaya verilen ödül ise, biraz imtiyazın ve birkaç lüksün bulunduğu konforlu tek hücreli bloka gönderilmektir. Bu programın adı “Asklepieion”dur ve çeşitli terapi tekniklerini içermektedir: “Transactional Analysis, Synanon Attack-thrapy, Psychodrama, Primal thrapy, Encounter Group Marathon, Sensitivity Sessions”.

Diğer tutuklular, bu küçük elit grubu, beyin yıkama programını Marion'da uygulayan Dr. Martin Groder'in adından hareketle, Groder'in gorilleri (Groder Gorillas) olarak adlandırmaktadır.

Sorumlular tarafından öncelikli tutulan “Transactional Analysis”e göre, “Goriller” cezaevi memurlarını “aile” olarak, kendilerini de “büyümek isteyen” ve “iyileşmek zorunda” olan, “çocuklar” olarak görmektedirler. Onlar aracılığıyla, beyin yıkama teknikleri, bu şekilde dışarıya da iletilmektedir. “Goriller”,

tahliyelerinden sonra, öğrendikleri teknikleri topluma taşımak için, “terapi uzmanları” olarak çalışmayı amaçlamaktadırlar. İşte Dr. Groder’in “Master Planı” budur. Her kim beyin yıkama programına uymazsa, disipline zorlamanın anahtarı olarak, sensorik deprivasyonun uygulandığı cezaevinde içinde cezaevi olan, “Uzun süreli-Kontrol Bloğa” yerleştirilmeyle tehdit edilir.

Burada, yani “Uzun Süreli Kontrol Blok’unda” bulunan her hücre yaklaşık 2,5 x 3 metredir. Tutuklular hücrelerde her gün 23,5 saat tutulmakta ve tutukluların meşgul olacakları her olanak ellerinden alınmaktadır. Bu bölümde kalıp da hala, direnişleri devle göre “kötü davranışları” devam ettiren tutuklular, gardiyanların yazdıkları raporlara göre “sensorik deprivasyonun” uygulandığı “boxcar” hücrelerine gönderilmektedir.

Bu hücreler 2,5 x 2 m büyüklüğündedir. Hiç bir sesi içeriye geçirmeyen “Boxcar” hücrelerin, çelikten olan kapılan özel yapılmıştır. İki küçük camın olduğu hücrelere, güneş ışığının yalnız %75’i yansımaktadır. Çelik kapının önünde, hücre içerisinde parmaklık şeklinde bir kapı daha bulunmaktadır. Araya 24 saat yanan 60 W’lık bir lamba yerleştirilmiştir. 2,5 cm kalınlığında köpüklü sünger tabakayla kaplı ve plastikte örtülmüş düz bir çelik levha, duvarda sarkık durmaktadır. Yatak görevi gören bu levha üzerinde yatan bir insanın vücudu bir kaç gün sonra, tamamen sertleşmektedir. Bu sertleşme zaman içerisinde, tüm sinir sistemini tamamen tahrip etmektedir. Kış mevsiminde hücreler müt-hiş soğuk, yaz mevsiminde ise aşırı sıcak olmakta, buna karşın vantilatör bulunmamaktadır. Duşlarda vanalar ayarlanamamakta, armatör ya tamamen soğuk ya da tamamen sıcak su akacak şekilde düzenlenmiştir. Tüm bunlara ek olarak da cinsel taciz, kim-yasal ilaç müdahalesi, sopalarla dayak, tahtalara bağlama, başka araçlarla kan dolaşımının durdurulması yöntemleri uygulanmaktadır. “Boxcar” hücrelerinde uzun zaman kalan tutuklular, süreç içerisinde akli dengelerini yitirme tehlikesiyle yüz yüze kalmak-

ta, ya yemek yemeyi ya da konuşmayı redetmektedirler. Son beş yıl içerisinde hücrelerde kalanlardan 10 kişi yaşamını yitirmiştir. Hepside intihar ederek yaşamlarına son vermişlerdir. Sıkı duygusal ve ailesel bağlar çoktan kopartılmıştır; çünkü tutuklular yerlerinden binlerce mil uzaklıktaki yerlere gönderildikleri için. “Boxcar” hücrelerinde kalan tutukluların aile görüşleri aşırı derecede kısıtlanmıştır. Tutukluların içinde bulundukları tecrit nedeniyle, mektuplaşmaları zaten yasaktır. Herşeye rağmen gerçekleştirilen aile ziyaretleri, cam bölme ardından “Plexi-cam-lı”, karşılıklı telefon hattıyla yapılmaktadır. Görüşler, dinlenmekte ve kaydedilmektedir. Ziyaret öncesi ve ziyaret sonrasında tutuklular soyularak aranmakta, sözde “güvenlik” nedeniyle rektal aramaya maruz kalmaktadırlar. Tutukluların bu uygulamaya karşı gösterdikleri direnişler, her defasında kanlı saldırılarla bastırılmıştır.

Yeni Bir Program

Cezaevi idaresi 1978 Temmuz'unda “Uzun Süreli-Kontrol Blok” için 'yeni' bir davranış kontrol programının uygulanacağını açıklar. Bu, “boxcar” hücrelerinden çıkmak isteyen tutukluların, belli represif (baskıcı) kurallara uymalarını zorunlu kılan aşamalı bir programdan oluşmaktadır. Tutukluların davranışlarının, hücrelerden çıkmalarını sağlayacak bir değişikliğe uğrayıp uğramadığına, sadece cezaevi görevlilerinden oluşan bir komite vermektedir. Komite ayda bir kez toplanarak, tutukluların durumlarını kendi belirledikleri kriterlere göre değerlendirmektedir.

Kriterler şunlardan oluşmaktadır:

- 1- Hücrelerin temizliği.
- 2- Yerlerin temiz tutulması.
- 3- Tuvaletlerin ve lavaboların temiz tutulması.
- 4- Günlük olarak çöplerin boşaltılması,
- 5- Kişisel eşyaların dolaplara yerleştirilmesi.

6- Hücre kapılanındaki gözetleme deliklerinin kapatılmaması.

7- Resim ve textlerin duvara asılmaması.

Değerlendirme kriterlerinin yanı sıra, 63 maddelik “yasak eylemler” listesi belirlenmiştir. Tutukluluk koşullarını belirleyen ve tutukluları sınırlandıran da, asıl olarak bu maddelerde getirilen kısıtlamalardır.

Bunlardan bir kaç şöyledir:

1- Grup gösterilerine katılma ya da destekleme.

2- Görevliler karşısında kaba davranışlar.

3- Sağlıksız ve düzensiz davranışlar.

4- İzin verilmeyen toplantılara katılma.

5- Kamuoyuyla izinsiz ilişki kurma.

6- Çalışmaya karşı çıkma ya da program sorumluluklarını yerine

getirmeme.

7- Herhangi bir iş grevine katılma ya da teşvik etme.

8- Programın öngördüğü görevleri yerine getirmeme.

9- Görevlilerden herhangi birinin talimatlarını yerine getirmeme

10- Yukanda belirtilen uygulamalara karşı çıkma girişimi, ya da birini destekleme, ya da herhangi bir plana destek sunma” .

Marion'da Direniş

Marion Cezaevi'ndeki Boxcar (Uzun Süreli Kontrol Blok) hücrelerine sadece ABD'deki tutuklular yerleştirilmemektedir. Buraya Amerika'nın sömürgelerinden, örneğin Puerto Rico ve Virgin Island'dan da tutuklular getirilmektedir. Tecrit bölümü ilk kez 1972'de çıkan direniş bastırmak için devreye sokulmuştur. O zamandan itibaren de, Marion Cezaevinin “Boxcar” tabutluğu direnişçi sosyal (adli) tutukluları, devrimci örgütlerin üyelerini, devrimci yazarları da ağırlamıştır. Bu kesim, tabutluğun düzenli “mi-

safirleri" olmuştur.

Marion Cezaevi eski müdürü Ralph Aron "Marion'daki ,Kontrol Blok'unun (Boxcar)' gerçek amacı, cezaevlerinde ve ayrıca çoğunlukla toplum içerisinde yayılan devrimci davranışları kontrol altına almaktır.", açıklamasıyla tabutluğun, politik tutukluları yok etmek için uygulamaya konulan, özel bir programın parçası olduğunu itiraf etmektedir.

Kontrol Blok'unda bulunan tüm tutukluların %80'i Siyah (zenci), Chicanos, Puertoricali ve Asyalı'dır. Bunlardan bir kaç yıllardan beri Davranış-Değiştirme Bölümü'nde tutuldukları halde kadınlar, siyahlar, asyalılar ve yerlilerden oluşan bu tutukluların yaşadıkları koşullar, kamuoyunun ilgisini hiç çekmemektedir.

İnsanlık dışı koşullara karşı tutuklular, yıllardan beri çeşitli araçlarla mücadele etmektedirler. Açlık grevleri, iş bırakma grevleri, sorumlular hakkında dava açma, işgaller sürekli yapılmaktadır. Örneğin 1972'deki ayaklanmadan sonra açılan davayı tutuklular kazanmış, Kontrol Blok'unda bulunan 36 tutuklu normal cezaevlerine sevk edilmiştir. Ama ne yazık ki, onlardan boşalan yer, cezaevinde kalan diğer tutuklular tarafından doldurulmuştur.

Tutuklu yakınları da tutukluların eylemlerine yakından destek vermiş, onların kamuoyunda kulağı, gözü ve dili olmuşlardır. Tutuklu yakınları "Marion Kardeşlerini Destekleme Komitesi" oluşturarak, tecritin insanlık dışı yanını teşhir etmede önemli adımlar atmışlardır. Marion Cezaevi'nin kapanmasında, kamuoyunun harekete geçirilmesinde bu komite, önemli bir rol oynamıştır.

Komite yapılan tüm baskılara karşı, sayısız yürüyüşler örgütlemiştir. Bu eylemlerden birisi, Hiller Red Hayes'in kalp krizi geçirerek ölmesinden bir hafta sonra yapılmıştır. 14.8.77 tarihinde yapılan protesto yürüyüşünde komite şu açıklamada bulunmuştur:

"Bizler, Hayes'in toplam 15 yıllık cezaevi yaşamının 13 yılını tecritde geçirdiğini ve bunun da 6 yılında da Marion'daki Kont-

rol-Blok'unda (Boxcar Hücresi) kaldığını biliyoruz. Onu sizler katlettiniz! "

Tutukluların yaptıkları direnişler ve tutuklu yakınlarının eylemleri sonucu, 1978 yılı sonunda Marion'daki "Boxcar Hücresi" yasalara aykırı ilan edilmişse de, verilen kapatma kararında, orada uygulanan insanlık dışı vahşi yöntemlere hiçbir şekilde değinilmemiştir. Kapatılmasına karar verilmesine karşın, Marion Cezaevi bir model olarak kalmış ve diğer eyaletlerde inşa edilen cezaevlerinde, burada elde edilen deneylerden yararlanılmıştır. Marion Cezaevi'nin kapatılma kararından kısa bir süre önce gardiyanlar, tutukluların katledilmesi amacıyla provakasyon yaratmak için bir terör estirmeye başlamıştır. Ama beyaz politik tutuklular, siyah tutukluların destekleyerek ve onlarla dayanışarak, gardiyanların oyunlarını boşa çıkarmış ve büyük bir katliamı önlemişlerdir.

Marion-Brother'dan (Marion-Kardeşler) den beş tutuklu, Dünya Barış Konseyi tarafından yapılan Helsinki Konferansı'nda, politik tutuklu statüsü kazanmıştır. Tutukluların isimleri şöyledir: Puertorico'lu yurtsever Raphael Cancel Miranda, Amerika Yerli Hareketi'nin militan savaşçısı Leonard Peltier, siyah yazar Eddie Griffin, cezaevi hareketi direnişçilerinden Victor Daniel ve George Blue.

B. Lexington Tabutluğu- Kadınlar İçin Özel Güvenlik Bölümü

Lexington Yüksek Güvenlik Bölümü, Ekim 1986 tarihinde açıldığında, buradaki üç politik tutuklu Alejandrina Torres (Puertorico'lu savaş tutsağı), Silvia Baraldini ve Susan Rosenberg (beyaz anti-emperyalistler), iki adli tutukluyla birlikte 20 ay boyunca küçük bir grupta izole edilmişlerdir. Lexington Cezaevi, 1988 yılında çeşitli kadın ve vatandaş hakları örgütleri ve Af örgütünün eylemlikleri sonucu oluşan geniş bir kamuoyu baskısı karşısında, "hukuksal gerekçelerle" kapatılmak zorunda bırakılmıştır. ABD-

Hükümeti bu karara itiraz etmiş ve karşı dava açmıştır. 1989 yılında yargıtay tarafından politik tutuklular aleyhine şöyle bir karar verilmiştir.

“Politik tutuklular, politik inançlarından ve ilişkilerinden vazgeçinceye dek, tecritde ve özel tutukluluk koşullarında kalabilirler.”

Karardan sonra, tam tecritde kalmayan bir çok politik tutuklu, hemen tam bir tecrit için ülkedeki diğer Yüksek Güvenlik Bö-lümleri'ne sevk edilmişlerdir.

Lexington Yüksek Güvenlik Cezaevi gerçi kapatılmıştı, ama buna karşın Florida'da Marianne-Kadın Cezaevi inşa edilerek, boşluk hemen doldurulmuştur. Lexington'la ilgili verilen karardan sonra, tutukluların kendi aralarındaski ilişkiyi kesmek için, ortak televizyon odası kapatılarak, hücrelere televizyon konulmuştur. Birlikte kalan bir çok bayan tutuklu, tek kişilik hücrelere yerleştirilerek, burada havalandırmaya dahi çıkartılmadan tüm gün hücrelerinde kapalı tutulmuşlardır. Marion Tabutluğu'nda uygulanan terapi yöntemleri ve vahşi baskılar, Lexington Tabutluğu'nun da günlük uygulamaları kapsamındadır. Lexington Yüksek Güvenlik Bölümü'ne karşı geniş bir protesto kampanyası başlarken, ne yazık ki daha kötü koşullara sahip olan Marion Cezaevi'ne karşı bir hayli sessiz kalınmıştır. Lexington Cezaevi'nin mahkeme kararıyla kapatıldığında, Amerika'da yeni 16 tecrit tabutluğunun inşaatı devam etmekteydi.

C. Butner Tabutluğu: Geçici Terörün Üst Noktası

Marion'un Tabutluğu'nun açılmasından sonra, Beyin Yıkama Cezaevlerine karşı Kuzey Amerika hareketi başlamıştı. 1973 yılında START programının bitiminden sonra, birçok genç, Marion Cezaevi'ne gönderilmiştir. Butner Cezaevi 1972 yılında planlanarak, 1974 yılında Kuzey Carolina'da inşa edilmiş, 1976 yılında büyük bir bölümü tamamlanmış ve devreye sokulmuştur. Cezaevi için 1976 döneminde yapılan masraf, 14 milyon dolardır.

Butner Cezaevi'nin içinde ayrıca inşa edilen ve 1977 yılında tamamlanan üç ayrı araştırma bölümüne toplam 375 tutuklu konulmuştur. Beyin Yıkama Tekniği'nin içeriği ve amacı üzerine bu döneme kadar kamuoyunda pek fazla bilgi mevcut değildir. 1961 Beyin Yıkama Konferansı'ndan beri Dr. Schein'in yanında yer alan Dr. Groder bile bizzat, Butner Cezaevi'nde uygulamaya konulan uzun süreli rehabilitasyon tasansını itiraf etmek zorunda kalmıştır. Bu rehabilitasyon programı oldukça açıktır: Butner en yüksek (maximal-maximal güvenlik) güvenlik bölümüdür, 1987'e kadar hiçbir tutuklu buradan tahliye olmamıştır. ABD cezaevlerinin "en agresif" ve "en tehlikeli" tutuklularıyla, cezaevlerinin "en yetenekli ve deneyimli" organizatörleri Butner Tabutluğu'nda biraraya getirilmiştir. Butner'e ilişkin tüm bilgi yasağına (desinformasyon) rağmen, US News & World Report bu cezaevini şöyle tarif etmektedir: *"Geleceğin model cezaevi; duvarsız, demir parmaklıksız, ama buna karşın dikenli teller ve zorunlu iş."*

Butner Tabutluğu'nda ileri boyutta uygulanan Beyin Yıkama Stratejisi, zaten kendisini cezaevinin mimari yapısında açıkça göstermektedir. Her taraf betondur. Diğer cezaevlerinde olduğu gibi her bölüm tek tek hücrelerden oluşmamaktadır. Burada, Davranış Değişikliği, Rehabilitasyon ve Meslek Eğitimi adı verilen ve birbirinden tamamen ayrı tutulan, üç ayrı bölüm inşa edilmiştir. Cezaevinde her yer, elektronik gözetlemeyle, cezaevin çevreleyen dikenli tellerden hücrelerin içine kadar audio-vizuel kontrol altında tutulmaktadır. Buranın en önemli yeri Davranış Kontrol Bloğu'dur (Behavior Modification Block). Burası iki ayrı bölümden oluşmaktadır: Her tarafı demir parmaklıklarla çevrilmiş (a la Cong Son), oldukça küçük ve kapalı kafeslerini andıran hücreler ve tedavi merkezi.

Cezaevinin planı trapez bloğundaki asıl amacı açıkça göstermektedir. Tedavi merkezinde uygulanan "terapi", "iş" terapisi. Kim bu çalışmaya katılırsa (öngörülen normlarda), sosyal ilişki hakkına sahip olabilmektedir. Tutuklu, Beyin Yıkama objesi olarak

sürekli “terapi” gözetimi altında tutulmaktadır. Kim çalışmayı red ederse, kaplan kafeslerinin bulunduğu başkibir bloğa (Maintenance Centre'ye) konulmaktadır. Cezaevi ile açıklanan bu gerçekliğe göre Patuxent ve Marion Tabutluk'ları burada yeniden karşımıza çıkmaktadır. Böylece tutuklunun kimliğinin son kalıntıları da, davranış değişikliğini öngören programla ortadan kaldırılmaktadır. Butner Yüksek Güvenlik Cezaevi, Marion Tabutluğu'nun “son derece özel” bir şeklidir. Beyin Yıkamanın terapise şiddeti, deprivasyon hücreleriyle (duyumların yitimin sağlayan hücreler) ve kaplan kafesleriye iççe geçmiştir. Butner örneğinde görüldüğü gibi, Davranış Değişikliğinin beyaz önlüğü, devlet terörünün korkunç boyutunu sergilemektedir.

D. El.Catrex Tabutluğu- Bir High Tech Cezaevi

Colorado'da bulunan Florence cezaevi idaresi 1990 yılının ilkbaharında, yeni bir Yüksek Güvenlikli Cezaevi'nin açılacağını açıklamıştır; El.Catrex Tabutluğu.

El Catrex, 1996 yılında 150 milyon dolar harcanan, ABD'deki en teknik donanımlı (high tech ve maximum güvenli) ve aşırı güvenli bir cezaevi olarak adlandırılmaktadır. Bu yeni cezaevi, tek bir gardiyanın küçük bir kontrol odasından (elektronik olarak açılıp kapatılabilen kapılar, video ve audio gözetleme araçlarıyla) tutukluları kapsamlı olarak kontrol etmesine dayanmaktadır. El Catrex Tabutluğu. ABD'nin Colorado eyaletinde Florence şehrinde inşa edilmiştir. Burada ABD'nin en tehlikeli olarak belirtilen adli 400 tutuklusu bulunmaktadır. Bunların içerisinde 2 de politik tutuklu yer almaktadır. Biri Puertorica Kurtuluş Hareketi önderlerinden olan Oscar Lopez ve ABD'de silahlı bir sol örgütün üyesi Thomas Manning'dir. El Catrex Cezaevi'ne 1400 kapı ve 168 kamera yerleştirilmiştir. Tutuklular kapılardan elektronik yüz kontrolünden geçerek, görüşe çıkabilmektedirler. Bu işlem kapıların üzerlerine monte edilmiş monitörlerle yapılmaktadır.

Ayrıca tutuklular her görüşme öncesi ve sonrasında elleri arkada kelepçelenmektedirler. Üç kilometre karelik bir alana inşa edilen El Catrex tecrit cezaevinde dört ayn güvenlik birimi mevcuttur

Bu projenin mimari sorumlusu olan Russ Martin gururla şunları açıklamaktadır.

“Bizler, bu tasarımla fazla görevli bulundurmaksızın tutuklunun hücresinin dışına çıktığında, kapılan açmaya ve ardından hemen kapatmaya ve onu bu şekilde diğer kapatılabilen koridorlara götürmeye yetenekli olduğumuzu göstermekteyiz.”

Bu açıklama, Marion cezaevinin, yeni high tech cezaevlerinin tamamen gölgesinde kaldığını göstermektedir. Yapı menejeri anlatımına devam etmektedir. *“Tutuklular, hiçbir zaman hücrelerinin dışında olamayacaklardır. Güvenlik teknolojisi ve cezaevinin mimari yapısında önem taşıyan materyallerin burada kullanılmış olması, tam bir kontrolü olanaklı kılmaktadır. Marion Alcatraz cezaevinden çok şey öğrendi ve bizler şimdi yaklaşık 30 yıldır Marion’dan öğrenmekteyiz.”*

El Catrex Cezaevi’ndeki havalandırma küçük olmakla birlikte, havalandırmanın üstü sık örülmüş ağlarla örtülmüştür. Tutukluların kaçmamasına dayandırılan bu adım, asıl olarak yoğunluklu tecritin bir parçası olarak uygulanmaktadır. Tutukluların sigaralarını yakması için, kibritin dahi yasaklandığı bu cezaevinde, her hücrenin duvarına elektrikli sigara yakma delikleri yapılmıştır. Güvenlik tedbirlerinin yanı sıra El Catrex Cezaevi, “terapi” programıyla da önemli bir rol oynamaktadır.

Uruguay ABD’nin “arka bahçesi” sayılan bir bölgede bulunduğundan, ABD 1960’ların sonu ve 1970’lerin başında, içinde Uruguay’ında bulunduğu gerilla mücadelesinin geliştiği bir bölge Güney Amerika ülkesine yoğun bir askeri ilgi göstermiştir. Devrimci gerilla faaliyetlerinin Küba’dan sonra başka bir ülkede yaşam bulmaması için, her türlü kontra ve darbe girişimleri örgütlenmiş, CIA bu ülkelerde pervazsızca her türlü baskı, sabotaj, darbe ve katliam yöntemlerini uygulamak için harekete geçmiştir.

Uruguay bu kontra yöntemlerin sıkça uygulandığı bir saha olmuştur. ABD'nin Dr. Scheln ve Marlon deneyimleriyle model olarak sunduğu tecrit cezaevleri, Uruguay'da da inşa edilmiştir. Bunun bir parçası olarak, daha 1970'lerin başında Uruguay'ın başkenti olan Montevideo'da "Libertad" (Özgürlük) adında bir tecrit cezavi inşa edilmiştir. Libertad Cezaevi'nde, ABD'nin Beyin Yıkama Deneylerinde elde ettiği tecrübeler temelinde, kapsamlı bir yoketme programı uygulanmıştır. 1973 yılında askeri darbenin ardından, devlet TUPAMARO adı verilen şehir gerilla örgütünün önder ve önemli kadrolarını, en başta Libertad olmak üzere ülkenin farklı yerlerine inşa edilmiş 5 ayn tecrit birimlerine kapatmıştır. Libertad Tecrit Cezaevi hem cezaevinin mimari özelliği hem de işkenceli uygulamalarıyla, TUPOMARO hareketinin tarihinde önemli bir yere sahip olmuştur.

Libertad Cezaevi'nde başarılması gereken zorluk şuydu; o da devrimci kimliğin çözülmesini engellemek. Örgütün çözülmeleri engellemek için, tutukluların direnişlerinde, örgütün politik düşüncesini temel almak bir yana, asıl olarak insanlığın temel değerlerine sahip çıkmanın daha önemli olduğuna sürekli vurgu yapılmıştır: *"Tayin edici olan senin ideolojin değildir. Bu nedenle işkenceye dayanıp dayanmadığında bu belirleyici değildir. Önemli olan temel insancıl değerlerdir. Buna sahip çıkmak en asgari adım olmalıdır. Bundan hareketle asıl bellriyici olan, işkenceyi kimin nasıl parçaladığıdır."*

Libertad ve diğer cezaevlerinde kalan kadın politik tutukluların durumu erkeklerinkinden daha kötü durumdadır. Kadınlar, tecritin dışında kendilerine dönük sistemli uygulanan cinsel taciz ve tecavüzler nedeniyle de oldukça zor koşullarda kalmışlardır.

Uruguay, tecrit cezaevlerini TUPOMARO örgütünün tasfiye edilmesi için bir rehine mekanı olarak kullanmıştır. Örgütün dışarıda yaptığı her eyleme karşın, cezaevindeki tecrit ve baskı koşulları azami ölçüde sertleştirilmiş ve tutuklular katledilmiştir. Uruguay'da barbar tecrit koşullarının yanı sıra farklı bir süreci daha bulunmaktadır. Uruguay devleti, 1973 darbesinden sonra TUPOMARO örgütünün 9 yöneticisini ki, bunların bir kaçı Libertad Cezaevi'nde tecritde tutulmaktaydı, özel bir tecrit uygulamasına alarak, TUPAMARO'nun çökertilmesi için rehine olarak kullanmıştır.

Devlet bu amacını açıkça kamuoyuna ilan ederek, örgütün yapacağı her eyleme karşın ellerindeki örgüt yöneticilerinin tasfiye edileceğini belirtmiştir. Generallerden biri o dönemde, *"onlardan aslında sabun yapmak gerekirdi, onları öldürmekle büyük bir hata yaptık, ama bundan sonra yapacağımız onların delirmesini sağlamaktır"* şeklinde, onlara uygulayacakları insanlık dışı uygulamaların bir bakıma boyutunda ifade etmekteydi.

Libertad cezaevi müdürü Arquimedes Maciel'de burada tecritde kalanlar için yıllar sonra yaklaşık aynı amacı tekrarlamıştır. *"Orada bulunan herkesi öldüremezdik ve bir gün onları serbest bırakacağımızı da biliyorduk. Bu nedenle var olan zamanı kullanarak, hepsini çıldırtmak için tüm olanakları kullanmak gerekiyordu."*

Böylelikle önderlerin önlerinde upuzun ve zorlu bir yolculuk başlamaktaydı. Generaller ilk önce 9 kişiyi üçerli gruplara bölerek onları birbirlerinden koparmıştır. Gruplar belirli zaman dillimierl içerisinde, ülkenin değişik garnizonlarında özel olarak inşa edilen hücrelere konulurlar. Her gönderilen garnizondaki tecrit ve işkence metotları oldukça farklı ve acımasızdır. Rotasyon uygulamasında, tutuklular bazı zamanlar daha önce kaldıkları yerlere getirilmişlerdir, bu da tutukluların dolaştırılmalarının-

daki hızın boyutunu göstermektedir. Tutuklulara uygulanan bu özel tecrit nedeniyle, hiç kimse onların nerede ve hangi koşullarda yaşadıklarını kesinlikle bilmiyordu. Hayatta olduklarına dahi herhangi bir belirti bulunmamaktaydı. Her üç grubun kendi arasında herhangi bir ilişki olmadığı gibi, sözde birarada tutulan üçlü grubun dahi birbirlerinden haberleri bulunmamaktaydı. Tutusaklar hücrelerinin dışına çıkartıklarında başlarına bir çuval geçirilmekte ve elleri arkadan tellerle bağlanmaktaydı, bu şekilde hem tutusağın nerede olduğunu kimlerle birlikte olduğunun saptanmasını engellemek, hem de yoldaşlarının varlığı üzerine bir bilgiye sahip olmasını engellemekti. Kaldıkları hücreler, ayakların tamamen uzatılmasına engel olan büyük-lükteydi. Tuvalet dışarıda bulunduğundan, tuvalet gereksinimi, tam bir işkence olan tuvalete çıkmak yerine hücrelerde gideriliyordu.

Eleuterio Fernandez Huidobro, yazdığı anılarında kendi grubundan yoldaşını tam 4 yıl sonra yani 1977 yılında sadece uzaktan kısa bir süre görebildiğini belirtiyordu. *“Her iki yoldaşımı 1977 yılında, bir doktorun talimatı üzerine havalandırma-da gördüm. Adına ne denilebilir. İnsanlık mı? Acıma mı? Bir yandan da bizlere bakmak zorundaydılar, nitekim onların reh-neleriydik. Biz üç iskelet havalandırmadaki banklara kelepçe-lenmiş oturuyorduk, ama bu kez kafamızda bir çuval olma-dan. Üç iskeletin ayakları üzerinde durma güçleri olmamasına ve banklara bağlanmasına rağmen, askerler olağanüstü güven-lik önlemi almışlardı. Açlık ve susuzluk çekilmez bir durumdu, ama fiziksel işkence ise önemli değil.”*

9 tutuklu birbirlerini tam 8 yıl sonra tekrar görebiliyor ve 11 yıl sonra ise, yeniden getirildikleri Libertad cezaevinde ko-nuşabiliyorlardı. Libertad tecrit cezaevi ülkedeki “demokratik-leşme” sürecinde 1987 yılında kapatılmıştır.

Peru, politik tutukluların oldukça vahşi ve kanlı uygulamalarına sahne olan bir ülkedir. Öyle ki, yüzlerce tutuklu bir gecede hiçbir sınır tanınmaksızın fosfor gazlarıyla katledilebilmektedir. ABD'nin arka bahçesinde bulunan Peru devleti, politik tutukluları tecritte tutmak amacıyla 1980'lerin başından itibaren, Yüksek Güvenlik Cezaevleri'nin inşasına başlamıştır. Silahlı mücadelenin gelişerek devam ettiği 1980'lerden itibaren, Maoist örgüt olan PCP (Aydınlık Yol) ve diğer radikal sol örgütlerin silahlı mücadelelerinin bastırılması amacıyla, ABD'nin "Düşük Yoğunluklu Savaş" tatktığı çerçevesinde kirli bir savaş geliştirilmiştir. Bu amaçla para-militer güç olan "die Rondas Campesinas" sınırsızca kullanılmıştır. Kayıpların sayısındaki artışla birlikte, toplu katliamlar ve işkenceler alabildiğine artmıştır. Özellikle Ayacucho, Huancavelica ve Apurimac bölgeleri bu kirli savaş yöntemlerinden etkilenen alanların başında gelmektedir. Belirtilen alanlardaki kirli savaş uygulamaları kısa sürede, ülkenin diğer bölgelerine taşınarak Uchuracay, Haychao, Iquicha, Huambo başta olmak üzere, ülkenin geneline yayılmıştır. Tutuklulara yönelik uygulamalarda bu dönemden itibaren farklı bir boyut kazanmıştır. Ayacucho'da bir hastahane tedavisi edilen yaralı tutukluların katledilmesi, politik tutuklulara yönelik kirli uygulamaların ilk adımını oluşturmuştur. "Barbarlığa karşı barbarlıkla yanıt verilmeyeceği" sloganıyla iktidara gelen Alan Garcia, kirli savaşı daha fazla tırmandırmıştır. O, Accomarca, Umaru, Bellavista, Parcco, Pomatambo, Cayara gibi şehirlerde estirdiği terör ve yaptığı katliamlardan, Lurigancho cezaevinde 4 Ekim 1985 yılındaki tutukluların katledilmesinden, El Fronton'daki cezaevlerinde ve yine 1986 yılında Callao ve Lurigancho cezaevlerinde 300 politik tutuklunun katledilmesinden doğrudan sorumludur. Alan Garcia'dan Hükümeti devr

alan Fuji Mori katliamlara, gözaltında kayıplara ve cezaevinde politik tutuklulara yönelik insanlık dışı uygulamalara daha da hız vermiştir. La Cantuta Üniversitesi'ndeki katliam, Barrios Altos, Huancayo, Ayacucho ve Huallaga'daki büyük katliamlardan ve Mayıs 1992 yılında Canto Grande 50 politik tutuklunun katledilmesi, Fuji Mori'nin hanesine yazılanlardan sadece bir kaçıdır.

Mart 1982 yılına kadar, yakalanan politik tutuklular yargılandıkları yerlerdeki, cezaevlerinde tutulmaktaydılar. Bu uygulama, PCP'nin Ayacucho cezaevine Mart 1982'de yaptıkları silahlı eylemle yoldaşlarının kurtarmalarından sonra kaldırılmıştır. Dönemin devlet başkanı olan Fernando Belaunde Terry, ülkedeki tüm tutukluların Lima'ya getirilerek buradaki cezaevlerine kapatılacağını açıklamış ve Yüksek Güvenlik Cezaevlerinin açılması girişimini başlatmıştır. Bu adım temelinde, erkek politik tutuklular Lurigancho, El Fronton ve Callao Cezaevleri'nde, kadın tutuklular ise Callo'daki cezaevine yerleştirilmişlerdir. Cezaevlerindeki insanlık dışı uygulamalar, işkenceler, katliamlar, kötü sağlık koşulları, tecavüzler ve cinsel tacizin artması, tutukluların dışarıyla ilişkilerinin sınırlandırılması gibi anti-demokratik uygulamalar daha bir yoğunluk kazanmaya başlamıştır. 1982 ve 1985 yılında Peru devleti, tutuklulara, avukatlarına ve yakınlarına yönelik her türlü provakasyonu geliştirmiş ve baskılarını artırmıştır. El Fronton Cezaevi'nde dört tutuklu kurşunlarla, ikisi zehirlenerek ve bir çoğudan kötü sağlık koşulları ve yetersiz tıbbi müdahale nedeniyle yaşamlarını yitirmiştir. Tutukluların dışarıdan yiyecek almaları yasak olduğundan, beslenmeleri sadece devletin INPE (Instituto Nacional Penitenciario) aracılığıyla dağıttığı, hem yetersiz hem de çöplerin ve cam kırıklarının karıştırıldığı sağlıksız olan mutfaktan yapılmaktadır. Yine gazetelerin, kitapların alınması yasaktır. El Fronton Cezaevi'nde, musluk suları bilinçli olarak kapatılarak,

tutukluların hem duşta hem de çamaşırda deniz suyunu kullanmaları dayatılmıştır. Koğuşların aranması ve tutukluların dayaktan geçirilmesi uygulaması ise sürekli yaşanan bir durumdur. Tüm bu anti-demokratik uygulamalara karşı politik tutuklular demokratik hakları için mücadele etmiş ve önemli haklar kazanmıştır. Bunlardan biri tutuklularla devlet arasında 17 Temmuz 1985 yılında imzalanan protokoldür. Bu protokolde devlet, politik tutukluların “zel tutuklular” olarak kabul ettiğini ve farklı bir statülerinin bulunduğunu kabul etmiştir. Alan Gacia Perez 28 Haziran 1985 tarihinde iktidara geldiği andan itibaren açık bir katliamci politika izleyerek, bunu cezaevlerine hemen taşı mıştır. Alan Garcia, kendinden bir önceki başkan olan Belaunde'nin tutuklularla imzaladığı protokolü iptal ederek, cezaevlerinde kapsamlı bir terör dalgası başlatmıştır. Cezaevlerine yapılan askeri operasyonlarda lav silahlarının kullanılması na izin vermiştir. Tutuklular ölümle tehdit edilmiş ve ardından 4 Ekim 1985 yılında Lurlgancho'daki Pabellon Britanico cezaevinde 30 politik tutuklunun ölümüyle 34 kişinin lav silahları ve açılan ateşler sonucu ağır yaralanmasıyla sonuçlanan katliam örgütlenmiştir. Tutuklular fosfor bombalarıyla yakıldıklarından kimlikleri dahi tespit edilememiştir. Bunların anısına Presbitero Maestro mezarlığında isimsiz mezarlara gömülmüşlerdir.

30-31 Aralık 1985 tarihinde Garcia Perez tutukluların sergiledikleri direniş ve kararlı tavrın sonucunda, tutukluların Temmuz ayında aldıkları hakların tamamına yakınına içeren, yeni bir protokol imzalamak zorunda kalmıştır. Kuşkusuz bu uzun sürmemiş, devlet yeni bir katliamın hazırlığına başlamıştır. 18-19 Haziran 1986'da 300 politik tutuklu vahşi bir şekilde katledilmiştir. Bunlardan 125'i Lurlgancho, 150'den fazlası El Fronton, 2'si Callao Cezaevleri'nde katledilmiş ve diğer tutuklular da kaybedilmişlerdir. Tutukluların parçalanan organları uzun bir

aradan sonra toplanabilmiş ve parça parça toplu mezarlıklara atılmıştır. Kaybolanlardan ise, şimdiye kadar hiçbir haber alınmamıştır. Bu vahşi ve benzeri görülmeyen katliam Özel Tim ve Polis tarafından yürütülmüştür. 28 Temmuz 1990'da Fuji Mori'nin seçilmesinin ardından, cezaevlerine yönelik yeni katliam provaları uygulanmaya başlamıştır. Tutukluların Castro Castro Cezaevi'nde silah depoladıkları gerekçesiyle 6-7-8-9 Mayıs 1992' de düzenlenen operasyonda, 50 tutuklu katledilmiştir. Ölmeyenler ise, ülkenin diğer tecrit cezaevlerine Ica'daki Cac-hie'ya ve Puno'daki Yanamayo Cezaevleri'ne dağıtılmışlardır. Fujimori ülkeyi bir yandan terör ve anti demokratik uygulamalarla kana boyarken diğer yandan da, rüşvet ve talanla cebini doldurmuştur. Fujimori genelgeler adamı olarak da tanınmaktadır. Üst üste çıkardığı katliama ve gözaltında kayıplara, sözde yargılamalara yolu açık tutan kararnamelerle, ülkede tam bir ölüm sessizliği sağlamaya çalışmıştır. 25475 nolu kararnameyle "görünmez yüzler" olarak adlandırılan ve hakimlerin mahkemede yüzlerinin kapatılmasını sağlayan bu yasayla, devrimci tutuklular oldukça ağır cezalara çarptırılmışlardır. 25659 nolu kararname ise, politik tutukluları yargılayan sivil mahkemelerin askeri üyelerle tamamlanmasını öngörmektedir. 25728 nolu kararnameyle ise, kişiler gıyaplarında yargılanıp cezalandırılmaktadırlar. 25744 nolu kararnameyle polislerle geniş yetkiler verilerek, insanların gözaltında süresiz olarak tutulmalarına olanak tanınmıştır. 23475 nolu kararname tutukluların yakınlarıyla görüşmelerini ve süresini belirlemekte ve her tutuklunun tek bir avukat tarafından savunulması sınırlandırılması getirilmektedir.

Tutukluluk Koşulları:

Tecrit cezaevlerinin inşa edilmesinden sonra politik tutuklular, buralara sevk edilerek yoğun tecrit koşullarına maruz kalmışlardır. Kişiliğin yok edilmesini öngören sensorik ve perzep-

tuel deprivasyon sistematik bir şekilde uygulanmaktadır. PCP'nin lideri Dr. Ablmel Guzman (Başkan Guzman) ve Elena Iparraguirre (Miriam Yoldaş) ve daha bir çok politik tutuklu Callo'daki Deniz Kuvvetlerine ait askeri bir tecrit cezaevinde tutulmaktadırlar. Buraya getirilen tutuklular, hem PCP ve hem de diğer radikal sol örgütlerin yöneticileridirler. Bunların maruz kaldıkları tecrit koşulları oldukça serttir. Ölü Bölüm tecriti olarak adlandırılan sert tutukluluk koşulları şu şekilde sıralanmaktadır: Tek kişilik tecrit hücreleri, günde sadece 1 saatlik tek başına havalandırma, hücrelerin büyüklüğü 2x2 metre karedir, hücrelerin tepesinde küçük bir pencere bulunmaktadır. Tutukluların diğer hücrelerdeki tutuklularla haberleşmeleri mümkün değildir.

Yanamoya Tecrit Cezaevi'ndeki tutuklular yayınladıkları bildiride kendilerine uygulanan tecrit koşullarına dikkat çekmişlerdir. *"Tecrit, daha fazla ve sürekli bir tecrit insan haklarına aykındır. Tecrit, özgürlük ve savaş tutuklularının insanlık dışı bir duruma sokmayı amaçlamaktadır. Tecrit insanal yaşamın sosyal niteliğini yok ederek kişinin kendisini yok etmeyi hedeflemektedir. Bu, kimliğin sistematik ve metodik olarak yok edilmesini öngören emperyalizmin, devrimci kimliği yok etmek suretiyle devrime karşı kullandığı bir üründür. Bizler, insanların sosyal bir varlık ve toplumun bir ürünü olduğu düşüncesindeyiz. Toplumun bir ürünü olarak insan, sosyal bir yaratıktır. O toplumun dışında yaşayamaz, çünkü o zaman onun özellikleri yok olur. Ve insan sosyal, düşünen ve eylemde bulunan bir varlıktır ve sosyal ilişkilerde kendine, zorunlu sınıfsal ilişkilerin var olduğu sınıflı toplumda farklı ilişkiler geliştirir: Politik, ideolojik, profesyonel, iş temelli, pratik, entellektüel, bir sosyal sınıfın, bir grubun, bir çevrenin, bir dinin, bir ulusun ve dünya ölçeğinde teknik doğası. Marx'ın söylediği gib, "eğer insandan onun tüm sosyal ilişkilerini koparıp alırsanız,*

onu yok edersiniz, onu tahrip edersiniz, varlığı tüm duyumlarını yitirir, o sadece sanal dünyada yaşar ve o gerçekte yaşayan bir ölüdür.

Bundan hareketle, 1992 yılından beri maruz kaldığımız tutukluluk koşullarına dikkat çekmek istiyoruz: Tam tecritln olduğu bir hücrede tutulmaktayız, yarım saat havalandırma, hücrelerin büyüklüğü 2x2,metre karedir, bu hücrelere bazen 2 ya da 3 kişi konulmaktadırlar. Bu kadar küçük hücrelerde yatak, tuvalet ve lavoba bulunmaktadır. Pencereleer havalandırmaya bakmakta ve güneş ışığının içeriye girmemesi şeklinde yapılmıştır. Su günde iki veya üç kova olarak verilmektedir. Yakınlarımızın dışarıdan getirdiği yiyeceklerin alınması yasaktır. Bu yasak diğer çalışma materyalleri ve kültürel çalışma araçları için de geçerlidir. Kurşun kalem, iğne dahi içeriye bırakılmamaktadır. Gerçek olan şu ki, bu insanlık dışı uygulamalar bir son bulmalıdır. Ülkedeki politik koşullar değişti ve savaş sona erdi. Peru devletinin politik tutuklulara yönelik intikamcı tavrı bitmelidir. Bizler yasaların tanıdığı hakların verilmesini istiyoruz.”

Sağlık Sorunları

Tutukluların hem fiziki hem de psikolojik sağlık sorunları, tecrit koşullarında daha da artmıştır. Tutukluların sağlık sorunları ciddiye alınmadığından, zamanında alınmayan tıbbi önlemler nedeniyle, bir çok politik tutuklunun ciddi sağlık sorunları bulunmaktadır. Yine tutukluların tedavileri, onların uzun saatleri bulan yolculukla daha çok Lima’daki askeri bir hastahane ya da Puna’daki başka bir hastahane yapılmaktadır. Hasta olan tutukluların bu koşullarda, uzun bir yolculuğa çıkarılması, onların yaşamlarını ciddi olarak tehdit etmektedir. Odukça geç müdahale edilen hastalıklar nedeniyle tutuklular ya tekerlikli sanadalyeye düşmekte veya ölümcül hastalıklara yakalanmaktadırlar. Bu koşullarda tutuklu Edwin Meliton Cade-

nas, müdahalede edilmediğinden yaşamını yitirmiştir. Ölüm nedeni dahi bilinmezken, daha sonra yapılan otopsi rapoları dahi açıklanmamıştır. Dikkat çekici olan Yanamayo Cezaevi'ndeki tutskaların yaklaşık yüzde 10'nunun alt çene kemiklerinde ayrı bir kemik oluşumu vardır. Bu durum 1997 yılında çıkmasına rağmen, henüz bir önlem alınmış, değildir.

Ziyaret

Tutuklular uzak`yerlerdeki tecrit cezaevlerine sevk edildiklerinden, ailelerin tutukluları düzenli olarak görmeleri oldukça zorlaşmıştır. Ziyaretler sadece ayda bir kez yapılmakta ve ziyaretçilerin getirdikleri eşyalar içeriye alınmamaktadır. Yine ziyaretlerin sadece birinci dereceden akrabalarla yapılmasına izin verilmektedir. Yaşlı olan aileler uzun bir yolculuğa dayanma güçleri olmadığından, tutuklular bazı durumlarda yılda sadece bir iki kez görüş yapabilmektedirler. Bu durum maddi durumu kötü olan ya da aileleri hayatta olmayan tutukluları daha fazla etkilemektedir. Tecrit uygulamasının bir amacı olan bu engelleme, tutukluların dışarıyla olan bağlarının kesilmesinin sağlanması ve yalnızlık duygusuna kapılmalarını hedeflemektedir. Açık görüş hakkı olmadığı gibi, görüşler tel örgülerle ve ya camla bölünmüş bir odada yapılmaktadır. Avukat görüşleri içinde aynı durum söz konusudur. Hem tutuklular hem de ziyaretçiler, görüş öncesinden kapsamlı bir güvenlik aramasından geçirilmektedirler..

Bilgilenme Hakkı

Tutukluların bilgilenmelerini sağlayacak, radyo, televizyon, gazete, dergi gibi araçların alımı yasaklanmıştır. Bu dönem dönem esnekleştirilse dahi, tutukluların dış dünyayla olan bağlarının kesilmesi ve dışarıdaki gündemin ne olduğunu takip etmemesi için, kapsamlı bir şekilde uygulanmaktadır. Abimel Guzman bu uygulamaya maruz kalan tutukluların başında gelmektedir.

Ceza İnfaz Sistemi

Cezaların indirimi politika tutuklular söz konusu olduğunda bazı şartlara bağlanmıştır. Tutuklu takl "iyi hal" ölçüt olarak alınarak, tutuklunun infazdan faylanıp faydalanamayacağı veya ne kadar faydalanabileceğine, Cezaevi Komisyonu karar vermektedir. Bu nedenle bir çok tutuklu "rehabilitasyon" olamaz gerekçesiyle uzun yıllardır cezaevlerinde tutulmaktadır. Mücadeleden vaz geçmenin temel alındığı davranış biçiminin şekillenmesine, yukarıdaki komisyonun üyeleri karar vererek, tutuklunun vereceği tavizler ödüllendirilerek, gerek tecrit uygulamasının hafifletilmesinde, gerekse de cezasının indiriminde bu tavır temel alınmaktadır.

Dr. Abimel Guzman'a Uygulanan Tecrit

Abimel Guzman tutuklandığı 1992 yılının Eylül ayından itibaren oldukça kapsamlı ve sert tecrit koşullarına maruz kalmıştır. Tutuklanışı kamuoyuna açıklanırken, bir demir kafes içinde tutulan Guzman, o tarihten beri Callao'daki askeri bir cezaevinde tutulmaktadır. Burada onunla aynı cezaevinde tutulan diğer bir tutuklu ise bayan Miriam'dır. Her ikisinde, ülkenin tehlikeli unsurları olarak, yoğun gözetim altında tutulmaktadır. Tutuklandıklarında, Fuji Mori, ne onlara yönelik tecrit uygulaması ne de yaşamları üzerine herhangi bir garanti vermekten özellikle kaçınmıştır. Başlangıçta "Ölü Bölümde" tutulan Guzman'ın her türlü hakları tamamen elinden alınmış ve kapsamlı bir tecrite tabii tutulmuştur ve askeri bir mahkemede yargılanmıştır. Tutuklandığı ilk altı ay, San Lorenzo adasında bir hücrede tutulan Gonzalo ve kadın tutuklu Miriam, daha sonra Callao şehrinde deniz kuvvetlerine ait özel bir bölüme kapatılmıştır. İçinde bulundukları tutukluluk koşulları doğal olarak, temel insan haklarına aykırıdır Havalandırma hakları gaspedilen tutuklular, 24 saat tam bir tecrit uygulamasına

maruz kalmaktadırlar. Hücrelerinin b y kl   2x2 metre kadardir. Hava ve gün ışığı tavana açılan ufak bir delikten sağlanmaktadır. Günde 23 saat hücrelerinde tutulmakta ve havalandırma tek yapılmaktadır. Su ihtiyaçları hemen kar ılanmamaktadır. Ziyaretler ise 1992'den şimdiye kadar oldukça zor koşullar altında ve tamamen parmakla sayılacak düzeydedir. Görüşmeler oldukça sıkı denetlenen bir kabinde gerçekleşmektedir. Ziyarete bulunan avukatlar ve aileler politik takibe alınarak, yıldırlılmaktadırlar. Görüş süresi 30 dakikayla sınırlandırılmıştır. Açık görüş olmadığı gibi, görüşler cam bir bölme arkasında yapılmaktadır. G r  lerde, dı arıyla veya gelişmelerle ilgili haberler vermek yasaktır. Ablmel Guzman, şimdiye kadar Peru'ya giden hiçbir uluslararası komisyon ve ya kurumla g r  t r lmemi tir. Bu nedenle Guzman'a uygulanan tecrit koşulları üzerine, belgelenen detaylı bir yazı bulunmamaktadır. Verilen bilgiler tamamen, sınırlı ölçüde avukatları aracılığıyla aktarılan bilgilere dayanmaktadır.

V. Bölüm

1. İTALYA'DA TABUTLUKLARA KARŞI BİR EYLEMİN BİLANÇOSU, TRANİ DİRENİŞİ

İtalya'da tabutluklar ve tecrite karşı mücadele süreci, radikal devrimci örgütlerin faaliyetleriyle başlar. 1970'lerden itibaren İtalya'da inşa edilen tabutluklar, 1980'lerde kapsamlı bir yapıya dönüştürülmüştür. Tutuklulann süreklileşen kararlı direnişleri ve toplumsal muhalefetin duyarlılığıyla, tabutluklar projesine önemli darbeler indirilmiştir. Örneğin Asinara Tabutlukğu yürütölen bu mücadele sonucu kapatılmıştır.

İtalya'daki tabutluklara karşı direnişte Trani önemli bir yere sahiptir. Tutuklulann, Tirani direniş örneğinde sergiledikleri, kararlı direniş ve Kızıl Tugaylar Örgütü'nünü paralelinde yaptığı eylemler, ölkede kısa süre içerisinde, kararlı bir muhalefetin oluşmasını sağlamıştır.

Asinara Tabutluğu'nun kapatılmasını sağlayan Trani direniş, tabutluklara karşı yürütölen kararlı mücadelenin ilk halkasını oluşturmaktadır. Ancak tecrit uygulaması, diğer tabutluklarda tüm sertliğiyle devam ettirilmiştir. Bu süreçte yapılan Tranl Direniş, tabutluklara karşı yürütölen mücadelede, farklı bir öneme sahiptir. Kızıl Tugaylar Örgütüne bağılı P.P Hareketi tarafından organize edilerek yürütölen Trani Direniş, cezaevinin tutuklular tarafından işgal edilmesi ve eylemde kullanılan araçların farklılığıyla da ayrılmaktadır. Bir yandan tutuklulann tecrite karşı son noktayı koymalan diğer yandan da kamuoyunun harekete geçirilmesi açısından, üzerinde durulması gereken bir eylemdir.

Bundan dolayı öncelikli olarak, tüm Yüksek Güvenlik Cezaevlerinin önemli bir parçası olan, Trani Yüksek Güvenlik Cezaevinin özel fonksiyonuna dikkat çekmek gerekir. Trani direnişi, sadece İtalya'da değil diğer ülkelerde tecrite karşı mücadele eden tutuklulara da moral kaynağı olmuştur.

'77 Haziran'ından direnişin başlangıcına kadar Trani, Asinara'nın (Asinara tabutluğu) bir başka yüzünü ifade etmektedir. Asinara'nın tam aksine Tirani'de Proletari Prigioneri Hareketi (P.P. Hareketi) "barışçıl" tutulmaya ve imha edilmeye çalışılmıştır.

Trani, mücadelenin kanlı terörle bastınılmaya çalışıldığı yerler olan Asinara ve Nuoro cezaevlerinin tam tersi bir yapıya sahiptir. Trani Cezaevi'nde idare tarafından çelişkilerin dondurulması ve görece barışçıl bir havanın korunması başarılmıştır.

Trani'de değişik bölümlere ve özel alanlara yerleştirilen "adli" ve "politik" tutuklular arasında net ayrılıklar mevcuttur. Buralarda herhangi bir eylemin daha embriyon halindeyken boğulabilmesi için, politik mücadelenin gelişmesine olanak sağlayacak en küçük sosyal alana dahi müdahale edilmiştir. Ayrıca yerleştirmede çeşitli tutukluların sayısal-oransal dengesine özenle dikkat edilmiştir. Böylelikle devrimci tutuklular, cezaevi içi çelişkilerle öylesine manupule edilmişlerdir ki, ortaya çıkan sorunlara P.P Hareketi müdahale edememiştir.

Bunların hepsi Trani'de politik tutukluların gerilemesini doğrudan belirleyen öğelerdir. Bu nedenle Trani, 2 Ekim 79 Asinara katliamında en üst boyutuna ulaşan ve gelişen cezaevi mücadelesinin dışında kalmıştır.

Asinara'nın bir başka yüzü olarak Trani'yi kavramak için, bu hareketin kendisini anlamak gerekir, çünkü Trani, mücadele inisiyatifi açısından, en geri düzeyde yerini almış ve buradan dışarıya kampanyanın etkili olarak taşınması hiçbirzaman başlanamamıştır. Buna karşın direnişin en üst gelişme düzeyine eriştiği Asinara'da için, bunun tam tersi söylenebilir.

İlk kez, San Vittore, Volterra, Fossombrone, Nuoro vb. Ceza-

evleri'nde başlayan direnişlerden sonra, bir çok tutuklunun Tiranl'ye sevk edilmesi, tutukluların genel yönelimlerinde yavaş yavaş, bir değişimi sağlamıştır. Bir çok politik tutuklunun Trani'ye sevk edilmesi, P.P Hareketinin güçlenmesine yardımcı olmuş ve tecrite karşı ortak bir tavrın geliştirilmesini doğrudan belirlemiştir.

Cezaevinde devamlı yapılan toplantılar ve tartışmalarla her tutuklu, Comitato di Lotta CdL'nin (Direniş Komitesi) oluşumuna katkı sunarak ortak bir tavrın geliştirilmesinde belirleyici olmuştur. CdL'in oluşumunda yaşanan bu canlılık ve birliktelik, 28-29 Aralık 1980 arasında yürütülen eylemin merkezi dayanağı olan "kuruluş" ve "tecrite karşı mücadele", tüm cezaevlerinde bütünlüklü ve kesin bir direnişi olanaklı kılmıştır.

Direnişin içeriği asıl olarak, kolektif direnişin politik planlaasına dayanmaktadır. Trani direnişi, tabutlukların kapatılması için verilen mücadelede, önemli bir örnek ve bir kesittir.

Trani Direniş Günlüğü

Tarih: 28.12. 1980

Saat 8.00

Sayımdan ve genel aramadan sonra özellikle patlayıcı madde bulmaya yönelik bir arama daha yapılıyor. Gerçekleştirilecek isyan anında kullanılmak amacıyla daha önceden hazırlanan silahların konulduğu yer, uzmanlar gözetiminde yapılan aramada büyük bir tesadüfle bulunamıyor.

Saat 15.00

Planlanan direniş için tutuklular harekete geçiyorlar. Tiranli Direniş Komitesinden (CdL) bir grup, ikinci katı işgal ediyor, buradaki 13 gardiyanın rehin alınması anında çıkan çatışmada, gardiyanlardan biri hafif yaralanıyor. Diğer tutuklularda, yapılan işbölümüne uygun olarak, ikinci grup, birinci katı işgal ederek, burada bulunan diğer 5 polis ajanını tutukluyorlar. Diğer hücrelerde kalan tutukluların kapılarının açılması için görevlendirilen başka

bir grup, hücreleri açarak derhal barikat oluşturmaya koyuluyor. Kısa sürede toplam 18 gardiyan ve idare görevlisi rehin alınıyor.

Saat 15.30

Her iki kat tamamen işgal edildikten sonra, idarenin ilk saldırısının derhal başlayacağından duyulan endişeyle, kısa sürede barikatlar oluşturuluyor.

İdarenin beklenen ilk saldırısı, atılan bir molotof kokteyli ve kolayca ateşlenen plastik patlayıcı madde ile, ağır yaralanmalara neden olmaksızın püskürtülüyor. Saldırı anında oluşan boşluklar tespit edilerek, barikatlar yeni malzemelerle tahkim ediliyor ve buralara dönüşümlü olarak görevliler yerleştiriliyor.

Saat 16.00

Tutukluların taleplerini ve politik amacını deklere eden ilk telefon görüşmesi cezaevi idaresiyle yapılıyor. Telefon görüşmesinde tutuklulara yapılacak olan bir saldırının, derhal ellerindeki rehinelere yansıtacağına dikkat çekilerek, idare sert bir dille uyanıyor. Yapılacak görüşmelerde tutuklular, avukat Todisco'yu aracı olarak talep ediyorlar.

Saat 16.10

Direnış Komite'sinden sorumlu olanlar, eylemin gıdışatı ve gerekli olan nöbet görevini tartışmak için tüm tutukluları kapsayan bir toplantı düzenliyor. Bu arada yapılan ikinci telefon görüşmesinde, kesilen elektrik ve suyun tekrar açılması talebi ile yaralı gardiyanın (serbest bırakılmasına karar verildiğinden göze çarpan yarısından dolayı ortaya çıkabilecek komplikasyonlardan kaçınmak için) durumu ve teslim tarzı idareye iletiliyor. Ancak tutukluların yaralıyı teslim etme önerisi, idare tarafından kesinlikle reddediliyor. İdare yaralıyı almak yerine, Direniş Komitesi'ni gardiyanı teslim etme bahanesiyle birinci katı da işgal etmekle suçluyor. Tutuklular önceden işgal edildiğil halde geri çektikleri birinci katın kendilerini ilgilendirmedini, direnişleri için anlamsız olduğunu açıklamaya çalışmalanna karşın, idare iddiasında diretiyor.

Gerçekte ise idare yaralıyı almak istemiyor ve kamuoyu

önünde yaralının varlığını inkar etmeye çalışıyor. Devletin bu taktiği sonradan öğrenilmektedir. Hükümet, Adalet Bakanlığı aracılığıyla, kan dökülmesi kaçınılmaz olsa dahi, müdahale etmeye karar verdiğinden, rehinelerle ilgili görüşme başlatmaya kesinlikle yanaşmıyor.

Saat 17.00

Aracı olarak talep edilen avukat Todisco geldiğinde, ona son durum açıklanıyor ve idarenin yaralıyı teslim almamakta direndiğine özellikle dikkat çekiliyor. Su ve elektrik tekrar veriliyor. Kızıl Tugaylar Örgütü dışarıda, eylemle dayanışmada bulunmak amacıyla D'Urso' celladını kaçırıyor ve devletin kanlı bir operasyon düzenlemesini engellemek için yargılıyor. Bu arada cezaevi Direniş Komitesi, 1 Nolu bildirisini yayınlıyor.

"1 Nolu Bildiri:

- 1- Proleteriar tutuklularının serbest bırakılması örgütlenmeli
- 2- Tecrit alanları tahrip edilmeli
- 3- Mücadele Komitesinin kurulmalı ve güçlendirilmeli
- 4- Aslnara Yüksek Güvenlik Bölümü derhal kapatılmalı

Bugün 28 Aralık 1980, Tranl'deki Proletari Prigionier, cezaevini askeri olarak işgal ederek, 18 gardiyan ve görevliyi rehin aldı. Bu eylemle, Kızıl Tugaylar'ın ilişkisinin altını çiziyor ve D'Urso'yu aynı zamanda bizlerin tutsağı olarak gördüğümüzü açıklıyoruz. P.P-Hareketi ve Kızıl Tugaylar tarafından yürütülen bu eylem, 2 Ekim 1979 Aslnara cezaevinin açılmasıyla, Nuoro, Fossombrono, Cuneo ve Florenz cezaevlerine karşı yaygınlaştıran kampanyanın bir parçasıdır. Cezaevi direnişinin bu pratiği, Komünist Savaş Örgütü (OCC) ve yığın hareketinin birbirleriyle olan ilişkisini ortaya koymuştur. Tüm politik program ve kısa vadeli program, Metropol Proletaryası (Proletariaoto Metropolitano) ve P.P-Hareketi'nin önemli bir parçasıdır.

Cezaevlerine karşı yürütülen kampanya, devrim ve karşı-devrim arasındaki mücadelenin açık bir şekilde en ciddi düğüm

noktasını ortaya koymaktadır. Bu, düşman hattındaki derin çelişkileri sergilemekte ve cezaevlerini 'normalleştirme' ve 'sukûnete kavuşturma' çabaları içinde olan emperyalist devletin, yeteneksizliğini de göstermektedir.

Devlet, PM'nin sayısını azaltmadığı gibi, kendi toplama kamplarındaki binlerce komünist savaşıyı da tarafsızlaştırmayı başaramadı. Bunun nedeni, her şeyden önce şu noktalar göz önünde bulundurulduğunda doğru olarak kavranır: Sınıf mücadelesinin ileri boyutu ve genelleşmesi, politik-ekonomik krizin derinliği ve çözümsüzlüğü, (tüm karşı-devrimci çabalara rağmen) proletar gerillanın sosyal köklülüğü.

Yoldaşlar! D'Urso eylemini anlamak ve tartışmak, eylemin proletaryanın ve onun öncülerinin emperyalist devlete karşı sürekli olarak daha açık toplu saldırısına killtlenmek demektir. Aji-tasyon yapmak için eylemi anlamak; yapılan eylemin içeriğine kesinlikle inanmak, onu desteklemek ve güçlendirmek demektir. Bu, sınıf mücadelesinin bir parçası olan eylemi yaygınlaştırmak ve geliştirmek anlamına gelir. Bu, tüm cezaevlerinin tahrip edilmesi ve ortadan kaldırılması için bir mücadeledir. Bu, tüm P.P-Hareketinin ve tüm PM kitesinin birlikteliğine uygun mücadelenin, yükseltilmesidir.

Proletarya olarak, çeşitli eylemleriyle devleti zayıflatan, onu temelinden sarsan P.P-Hareketi, ortak mücadele içerisinde şekillenen birlikteliğe katkı sunma hedefiyle bir teorik çalışmaya çağ-nılmaktadır: Emperyalistlerin zindanlarını yıkmak...

D'Urso domuzunun elinde tutmak zorunda kaldığı afiş, aynı zamanda bizim programımızın içeriğini ilan etmektedir. P.P-Hareketini son yıllarda ileriye taşıyan program, direniş içinde ve onu çevreleyen dış koşullarla oluşmuştur. Pratiğin de gösterdiği gibi, program bu mücadelenin hem ihtiyaçlarını hem de içeriğini kapsamaktadır. Mevcut program gelecekte gerçekleşme ve yayılma hedefiyle birlikte geçmiş mücadelelerin bir sentezidir. Bir programın içeriği, her zaman, onu belirleyen ve onun amaçlarını

saptayan bir mücadelenin içeriğidir: O ancak, bu sınıfın devrimci pratiği ile yaşar.

Bizi, sadece çeşitli komiteler etrafında, bir programa entegre olanların iç gerilimi, bilinç düzeyi, kim, nasıl ve ne zaman sorulan ilgilendirmiyor, bizi aynı zamanda dışında, sınıf çıkarlanmızı doğru yansıtan gerilla eylemleri ilgilendirmektedir. P.P-Hareketinin programının amacı, cezaevi duvarları arkasında sınıfın bir kesimini zincirlere vuran ve boğmaya çalışan iktidarı değiştirmek, yıkmaktır ve devamla, tutukluların kurtulmalarını sağlayan güçlerin, P.P-Hareketinin mücadelesinde birleştirilmesini gerçekleştirmektedir.

Bu programın gerçekleştirilmesi ancak uzun yıllar sürecektir bir mücadeleyle mümkün olabilir.

Bizler bu nedenle, önümüze kısa ve uzun vadeli görevler koyduk. Burada, kısa ve uzun vadeli görevler arasındaki farklılık, tutukluların kurtuluşunda ve tüm cezaevlerinin yıkılması için hemen başlayan mücadelenin stratejik hedefinde yatmaktadır. Bu, P.P-Hareketi saflarında bağdaşan hedefler açısından, yığınların harekete geçirilmesine çalışmak ve güçler dengesini proletaryanın lehine değiştirmek demektir. Var olan asgari program, stratejik programın ifadesi ve onun esas parçalarından birisidir, çünkü o tüm kısa vadeli hedefleri kapsamaktadır. Stratejik program ancak, eğer tek tek noktalar özel durumlarda bile P.P-Hareketi tarafından uygulanabilirse, hayata geçebilir. Bu, proletaryanın özel ihtiyaçlarını formüle eden mücadeleyi yani asgari mücadeleyi, iktidarı alınmasını öngören uzun vadeli program ile birleştirmek demektir.

Proletar Tutukluların Kurtuluşu Örgütlenmeli

Bu ilk olarak mücadelenin bir ifadesi olan kurtuluşu, farklı özel durumlarda tüm P.P-hareketinin bir araya gelen güçlerini, sürekli hareket içinde kavramak demektir. Kurtuluş ve ayaklanma arasında bir çelişkinin olmaması demektir. Dahası kurtuluş, ayaklanmanın amacıdır, ayaklanma kurtuluşun bir şartıdır.

Tecrit Alanları Tahrip Edilmeli

**Tecrit uygulamasının yok edilmesi, süper cezaevlerinin (Yüksek Güvenlikli Cezaevleri) ve ona ait olan herşeyin yok edilmesi-
dir: Tecrit bölümlerinin, tecrit hücrelerinin, 'özel' uygulamaların
vs. Belirtilen bu talepler doğal olarak, özel cezaevi olan Messina'dan, büyük şehir cezaevlerinin özel bölümlerine (GGM) kadar,
ki buralarda daha çok P.P-Hareketinin kadın tutukluların bulun-
maktadır, bütün hepsi için geçerlidir.**

**Normal cezaevlerinde ve GGM'de özel uygulama alanında-
ki tecrit silahı, şartlı tahliye, yani özgürlük olan af ve reformdur.
Bu silahlar, tecrit uygulamasının ve cezanın bireyselleşmesinin temel adımlarıdır. Cezaevlerinin asıl amacı, P.P-Hareketini bölmek, zayıflatmak, birbirinden tecrit edilmiş şekilde, devletle karşı karşıya getirmektir. Proletarya iktidarı, cezaevlerinin ve tutukluluğun yönetilmesi değildir, tersine kendini kurtarması demektir, ya da kendini kurtarması için, cezaevlerini yıkmak demektir. Bizler, bu baskı aracını yönetmekle yükümlü değiliz, ama şimdiye kadar olduğu gibi bizlere karşı kullanamaması için, onu düşmandan koparıp almalıyız.**

Turin'den CdL'in, Padua'dan P.P-Hareketinin ve cezaevinde direnişi sürdüren, genelde bütün mücadelelerin deneyimlerinin katkısıyla, işte bu şartlar altında bizler, sahip olduğumuz örgütümüz ve sürdürdüğümüz mücadeleyle geliştirmek istediğimiz tüm olanakları sonuna kadar kullanmak zorundayız, öyle ki, güçler ve iktidar ilişkileri aracılığıyla tecrit hücrelerine karşı genel bir stratejiyle çıkabilelim. Ancak böylelikle tüm cezaevleri sisteminde P.P-Hareketinin birliğine karşı, uygulanan tecritli, şantajı ve tehdidi aşmak mümkün olabilir.

Bizler, hiç bir şey için rica etmiyoruz. Karan kendimiz alıyor ve uyguluyoruz! Bu irade, bir yandan özel cezaevleri için hazırlanan 31.12.80 tarihli ek yasanın iptal edilmesi ve diğer yandan da yasalaşması halinde uygulanmasına karşı güçlerin toplanması için gereklidir.

Asinara Derhal ve Kesin Olarak Kapatılmalı

Bu talep, Asinara'nın hemen ve kesin kapatılması istemini içermektedir. Asinara cezaevi, emperyalist karşı-devrimin dış merkezi, en üst noktası ve yoketme projesinin stratejik kalbidir. Bu kampta emperyalistler, devlet iktidannın bu gün geldiği noktada hangisini ifade etmeye yeteneklilerse orada en üst sınırdaki terör, fiziki ve psikolojik yoketme güçlerini yoğunlaştırmaktadırlar. Tutuklu proletaryayı imha eden yöntemleri, bu gün burada geliştirmektedirler. Sorun, düşmanın projesinin odağını tahrip etmek için saldırma, bu fonksiyonu hedef alma sorunudur. Bu amaçla, her zaman bir Asinara hedef alınmalıdır. Her zaman saldırılacak bir uç vardır. Ama, kesinlikle Asinara'nın tüm özel cezaevleri arasında bir istisna olarak dikkate alınması doğru değildir. Her özel cezaevinin, özel işlevi ve her işlevin tutuklu proletaryayı yok etme amacı vardır.

Palmi kampı, komünist tutukluların ve emekçi sınıflardan diğer tutukluların tecrit edilmesine ve gruplara bölünmesine bir örnektir. Palmi OCC'yi (Savaşan Komünistler Örgütü) bilimsel yöntemlerle yoketme tekniklerinin geliştirildiği bir kontrgerilla laboratuandır. Bu eğilim Ascoli'de devam ettirilmektedir: Orada sınıfın bir kesimine karşı asıl amacı yok etmek olan reformist uygulamalarla pasifikasyon yöntemleri denenmektedir. Trani açık bir şekilde, Asinara'nın tam tersidir. Burada tutuklular uyuşturulmak istenmekte ve aynı zamanda, Cuneo'da olduğu gibi proletar tutuklular imhaya götüren ihbarcılar ağının kurulmasına çalışılmaktadır.

Mücadele Komitesi Kurulmalı ve Güçlendirilmeli

Programın gerçekleşmesi ve gelişmesi için, Direniş Komitesi kurulmalı ve güçlendirilmelidir. Önemli olan, çeşitli kamplarda ve CGM'de (özel ve normal tutuklu bölümleri) kadın ve erkekler arasında olduğu gibi, tüm P.P-Hareketinin birliğini sağlamaktır. İnsan savaşı hangi halkasından vuracağını bilir. Bu, P.P'yi PM'in bir parçası olarak kabul etmeyen, cezaevlerinin işlevini tüm

sömürünün bir parçası olarak gören, extra-legal proletaryanın yıkıcı sosyal pratiği ile tartışmak demektir: Sömürü, kendisini sömürtmeyenler için bir cezaavidir. Cezaevi, ücretli köleliğe boyun eğmenin bir aracıdır. Cezaevi ve fabrika aynı madalyonun iki yüzüdür. Cezaevini kesinlikle yok etmek için, sömürünün her biçimi tasfiye edilmek zorundadır. Direniş Komitesinin (OMR) ve P.P'nin kurulması ve güçlendirilmesi, mücadelenin gelişmesi ve güçler dengesinin P.P'den yana değişmesiyle cezaevlerinde silahlı proletar iktidannın kurulması demektir. Mücadele, program ve proletarya iktidarı, P.P'nin örgütlülüğü gelişmeden gerçekleşemez, başlanamaz. Bu gün sıfırdan başlamıyoruz, çünkü P.P-Hareketinin bir tarihi var: Kızıl Panterler, Proleter Kolektif, NAP (Nuclei Armati Proletari) ve Direniş Komitesi, cezaevine karşı mücadelede geriye doğru çeşitli yıllarda oluşan bir yapıdır. Direniş Komitesinin kendisi ise, bizzat mücadele içinde gelişen bir yapılanmadır.

Kısaca söyleyecek olursak: Gelişmeye ihtiyacımız var ve sürekli olarak gelişmek zorundayız, çünkü biz, nerede süreklilikten bahsediyorsak, orada ileriye doğru nitelikli sıçramanın zorunluluğunu da düşünürüz. Örgütlemenin ilk aşamasında CdL, mücadelenin gereklerine ve durumuna uygun olarak, bir anda ortaya çıkan ve sonra kaybolan bir metaor işlevini gördü. Doğallıkla bu metaor kızıl bir çizgi üretti, militanlar ortaya çıkardı. O, programın gerçek ve tam detaylı uygulanmasını ve onun içeriğini garantileyen ortak mücadele ve örgüt deneyimimizde, sınırsız bir değere sahiptir. Metaor, P.P'nin tüm kitle organlarına önderlik eden, "bir yıldız" dönüştü. CdL'in eylem ve programı yalnızca tüm devrimci güçlerle sıkı bir işbirliği ile gerçekleşebilir: Mücadele Komitesi ne bölünmüş küçük bir grup nede, saf bir komünist örgüttür. O, cezaevlerinin yıkılması ve tüm P.P'nin kurtuluşu için mücadele eden cezaevleri cephesinin ve tüm P.P'nin örgütüdür.

Direnışe başlama nedenlerimizi açıklayan notlar:

1- Aslnara'nın derhal kapatılması. Orada ve Fomelli'de özel birimlerde bulunan tüm P.P tutuklularının sevk edilmesi.

2- Yüksek Güvenlik Bölümü ile ilgili, 31.12.80'de süresi dolan yasanın yenilenmemesi.

3- Tutukluluk talimatnamesinin iyileştirilmesi ve buna bağlı olarak Adalet Bakanlığı'nın yeniden düzenlenmesi.

4- Sosyal tutukluluk koşullarının iyileştirilmesi: Havalandırma için daha fazla süre, kolektif yaşam için daha fazla serbest alan.

5- Dış dünyayla sosyal ilişkinin iyileştirilmesi: Daha fazla ziyaret süresi, görüşmelerde ara bölümün kaldırılması, haberleşme yasağının ve sansürün kaldırılması, tecrit hücrelerinin kaldırılması, özel uygulamaların kaldırılması.

6- Mikro-Asinara'nın kapatılması.

7- Gözaltı süresinin kısaltılması, polisin keyfi tutuklama girişiminin kaldırılması, polis karakollarında ve cezaevlerinde işkenceye son verilmesi.

8- Belirtilen şu gazatelerde, bildirgenin tam olarak yayınlanması: Messagero, La Stampa, Repubblica, Il Corriere della Sera, Il Mattino, La Nuova Sardegna, Lotta Continua

9- Tutukluluk koşullarında kemik kanserine yakalanan Gianfranco Falna yoldaşın derhal serbest bırakılması

Trani Tutuklu Proletarya Mücadele Komitesi"

Saat 17.30

Bir kaç rehine gardiyan, allelerine telefon açmalanna izin verilip verilmeyeceğini soruyor. CdL görüşmelerine izin veriyor, ancak, telefon santralı idarenin denetiminde olduğundan, dışarıyla tüm bağlantılar kesilmiş durumda. İdarenin ve Adalet Bakanlığı'nın rehinelerin istemleri doğrultusunda, sorunu çözmeyi reddetmeleri, sürekli olarak rehinelerle Adalet Bakanlığı arasında çatışmalara yol açıyor, özellikle Adalet Bakanlığı'nın yaralı arkadaşlarını teslim almayı reddetmesi büyük sorunlara yol açıyor. Bu çatışma, rehinelerle, kurumlar arasındaki ilişkinin kopma noktasına getirecek kadar sertleşiyor.

Saat 18.00

Depo olarak kullanılan bir hücrede, kaynak ve kesici yontma aletler bulunuyor. Bunlarla tutuklular yeni silahlar yaparak, bari-katları sağlamlaştırıyorlar.

İşgal esnasında, 1 nolu bildiri üzerine tartışmalara devam ediliyor. Tutuklular "Hepimiz 'bölme-tecrit stratejisine karşı' zorunluluğu şu andan itibaren önümüzde duran bir direniş, önemli bir moment olarak gördüğümüzü biliyoruz" ifadeleriyle direniş kararlıca devam ettireceklerini vurguluyorlar.

29. 12. 1980

Sabah, bir basın toplantısı yapmak için gazetecilerin, avukatların, Adalet Bakanlığı görevlilerinin ve parlamenterlerin katılmalannı talep eden 2 nolu bildiri yayınlanıyor. İdare 1 nolu bildiride yer alan bazı noktaları tartışmak için hazır olduğunu bildiriyor.

Saat 10.00

Yaralı rehine, kendisini idareden ve arkadaşlarından ayıran barikatların arka tarafına yerleştiriliyor. Buna rağmen idare, rehinenin alınmasına yanaşmıyor, yaralı rehine hiç kimsenin istemediği birisi gibi orada öylece yatıyor.

Saat 14.00

Cezaevi müdürü Brunetti, Marini temsilcisi, saygın Cioce ve Adalet Komisyonundan Scamarcio, tutuklularla pazarlık yapmak için geliyorlar. Yapılan görüşmede eylemin politik nedenleri üzerine konuşuluyor ve rehinelere serbest bırakılması için pazarlıklar başlıyor. Heyet üyeleri, sorunları görüşme yoluyla çözmek istediklerini ve kendi taraflarından bir saldırının olmayacağını belirtiyor. Önceleri başka türlü davranan Scamarcio, daha sonra 03.01.81'de Lotta Continua'ye yaptığı açıklamada aslında, anti-terör timinin yapılacak bir operasyonda gerekli olan teknik araç ve hazırlığını tamamlamasına kadar, zaman kazanmak için taktik manevraya başvurduğunu anlatmıştır.

Trani Cezaevi'nin Direniş Komitesi (Comitei di Lotta) tarafından işgal edilmesi P.P-Hareketi için büyük bir olay, en önemlisi ise hem politik hem de askeri olarak teslim olan düşman için bü-

yük bir yenilgi anlamına gelmektedir. Bu nedenle devlet ayaklar altına alınan onurunu kurtarmak için bir askeri başarıya kesinlikle ihtiyaç duymaktadır.

Saat 15.00

İçerisinde, Adalet Bakanlığı ve devleti aşağılayan cümlelerin yer aldığı ve ayrıca 18 rehinenin istifasını açıklayan, 3 nolu bildiri yayınlanıyor. Rehinerler bildiride, idareye ve amirlerine, kendi yaşamlarını tehlikeye düşürecek askeri bir adımın atılmaması için çağında bulunmaktadırlar. Ancak devletin askeri bir operasyona başlayacağını sezinleyen rehinerler, kendi durumlarını sağlama alabilmek için cezaevi ile ilgili ve direniş için gerekli olan önemli bilgilerin yazılı olduğu bir mektup ileterek, P.P-Hareketiyle işbirliğine başlıyorlar.

Saat 16.00

Cezaevi müdürü Brunetti, çarpılmış gibi bütün gün merdivenin üzerinde boylu boyunca yatan yaralının alınacağını bildiriyor. Ancak idarenin bu sürpriz girişimi, doğal olarak tutuklularda maksatlı bir eğilimi uyandırıyor.

Saat 16.20

Devletin planladığı askeri operasyon başlıyor. Özel Hareket Timi (CC) ve silahlı gardiyanlar, rehinerlerin yaşamlarını dikkate almaksızın, helikopterlerle saldırmaya başlıyorlar. İlk saldırı girişiminde başlıyor, tutuklular molotof kokteyli ve plastik patlayıcılarla saldırıya karşılık veriyorlar. Bu esnada helikopterle havadan yapılan saldırıda, eylemin geleceği açısından hayati önemi olan 20 tutuklu yaralanıyor. Tutuklular rehinerlerden ikisini kapının önüne getirerek, ellerinde rehinerlerin bulunduğunu hatırlatarak yapılacak bir saldırıya, rehinerlerle cevap vereceklerini belirtiyorlar. Bu zaman süresi içerisinde, GIS-Timi helikopterlerin koruma ateşi altında, cezaevi çatısını işgal etmeyi başarıyor.

Devlet, P.P-Hareketinin direnişi örgütlenme yeri olarak kullandığını tahmin ettiği santral odasını, ard arda atılan bombalarla havaya uçuruyor. Özel timin, açılan ilk gedikten püskürtülerek geri

çekilmek zorunda bırakıldığı esnada, polisler ve gardiyanlar şiddetli ateş ve bomba korumasında açılan ikinci gedikten içeri girmeyi başarıyor. Aynı zamanda çatıda bulunan bir grup Özel Tim de, tavana yerleştirilen kapıyı havaya uçurarak, ikinci kata giriyor. Birinci katta ilk açılan gedikten yapılan ikinci bir saldırı, tutuklular tarafından yeniden püskürtülüyor. Ama ikinci katta bulunan Özel Tim, yoğun bir şekilde atılan el bombalar ve plastik patlayıcılarla tutuklular iyice sıkıştıyor. P.P-Hareketli ellerinde bulunan son bombaları attıktan sonra, bir kez daha bu katliam gibi saldırıya cevap vermeye çalışıyor. Bu durumda rehinelerin birinci kattaki bir hücreye götürülmeleri kararlaştırılıyor. Ama, birinci katın girişinde özel timin saldırısı bu eylemi engelliyor ve tutuklular dağılmak zorunda kalıyor.

Özel Tim, polisler ve silahlı gardiyanlar makinalı tüfek, el bombaları ve plastik patlayıcılarla tutukluların ellerindeki rehinelerle birlikte, dördüncü bölümdeki hücrelere çekilmek zorunda bırakıyor.

Saldırılarda P.P tutuklular, başlarından ve çeşitli yerlerinden yaralanıyorlar. Bir rehine de üniformasına rağmen kamından aldığı salvo atışla yaralanıyor. Devlet terörü karşısında bir kaç tutuklu, kinlerini rehinelere yöneltmek için harekete geçtiği sırada, durumu gören özel timin "bizler, sizleri elinizdeki gardiyanlarla birlikte gebertmeye izinliyiz" bağırması duyuluyor. Tehdit dolu bu bağırışa mermi ve bomba atışları eşlik ediyor. Tutukluları bir hücreye sıkıştıran özel tim hücrenin kapısını açmaya ve içindeki insanları çıkarmaya başlıyor.

Artık düşmanın yeni bir saldırısı, yeni bir terörü başlıyor: Tutuklular, cezaevi bahçesine çıkan yolda, tekmelerle, dipçiklerle dövülerek kann, baş ve böbreklerden ağır darbeler alıyorlar.

Özel timin ve gardiyanların kanlı dayağı öylesine ileri gidiyor ki, havalandırmaya götürülen tutukluların sadece ayakları hareket ediyor. Tutukluların başlarında ve vücutlarının çeşitli yerlerinde derin yanıklar, kırılan dişler, patlayan dudaklar, kırılan kemikler ve

sayırsız i yaralanmalar tesbit ediliyor.

Direnif sürecinde, devletle yapılan görüşmelerde özellikle mücadeleci yanlarıyla öne çıkan tutuklular, vahfi ve gaddar bir işkenceye uğruyorlar. Bu saldırın tabiki önceden hazırlanmış liste ve fotoğraflarla bakılarak yapılıyordu.

Saat 20.00

Saldırdan sonra kan gölüne dönen havalandırmada, tutuklular, oldukça soğuk gecede tecrit edilmiş olarak bırakılıyorlar. İçlerinden yalnızca ağır yaralanan 4 kişi hastahaneye kaldırılıyor. Diğerleri ise kasap Vincenzo Falco ile Hint domuzu yaltakçısı cezaevi sıhhiyecisi tarafından tedavi ediliyorlar.

Kızıl Tugaylar, Trani Direniş Komitesinin ilk bildirisiyle aynı olan 6 nolu bildiriyi yayınlıyor.

31.12.80

Soğukta geçirilen bir gece ve bir günden sonra, tutuklular giriş kattaki bölümlere kapatılıyorlar. Sağlık koşulları dayanılmaz boyutlarda. Vahfi dayak ve uygulamaya maruz kalan P.P tutukluların iç güdüsel ve örgütsüz bir şekilde tekmeler sallayıp ve ellerine geçirdikleri eşyaları tahrip ederek tepkilerini dışa vuruyorlar.

Kızıl Tugaylar Örgütü, direnişe destek sunmak amacıyla askeri eylemler yapmaya başlıyor. Bunlardan en önemlisi, devletin Trani saldırısına yanıt olarak, Della Chesa'nın sağ kolu ve cezaevi güvenliğinden sorumlu olan "süper general" Corpo Carabine-ri'nin, Trani'deki askeri müdahalenin asıl sorumlusu olarak cezalandırılmasıdır. Tirani direnişiyile yakından ilgili olan bu eylemle devletin, Trani direnişini bastırmakla kazandığı psikolojik üstünlük yok ediliyor.

04.01.81

Kızıl Tugaylar, 8 nolu bildirisini yayınlıyor. Burada D'Urso'nun ölüme mahkûm edilmesi, ayrıca da kararn uygulanmasını engelleyen şartlar açıklanmaktadır. Bu bildirgede diğer konuların yanı sıra şunlara yer verilmektedir:

"Bizler cezaevlerinde olduğı gibi, P.P-Hareketinin amacı ve

programına içtenlikle katılıyoruz. Anlamsız sözlü dayanışmayla değil, tersine cezaevlerindeki yoldaşlarımızı ve amaçlarını desteklemek için emperyalist devlete karşı sürdürülecek saldırılarla, işe başlayacağız. P.P-Hareketinin mücadelesi ve CdL'nin programı bizleri olduğu kadar D'Urso celladını da doğrudan etkilemektedir. Eğer onlar, D'Urso'nun kendi tutuklulan olduğunu söylüyorlarsa, bizler tamamıyla Trani Proletaryası ile aynı düşüncededeyiz. Bizler, işçilerin adalet kriterlerine göre verilen bir karar aldık ve inanıyoruz ki, alınan bu karar kesinlikle her işçinin vereceği karara uygundur. D'Urso celladıyla ilgili ölüm kararnı vermek kesinlikle doğrudur, buna karşın kararn uygulanması ise politik gelişmelere bağlıdır.

Açıkça ısrar ediyoruz:

Trani'deki CdL'in ve Palmi'deki CUC'un kararlarını ve politik düşüncelerini açıklamaları engellenemez. Tek bir virgülden dahil olmak üzere, hiçbir şeyin sansür edilmemesi koşuluyla, yayınlanmak zorundadır. Bizler Trani'deki P.P-Hareketinin cezaevi mücadelesi için talep ettikleri maddeleri, sizlerin araçlarınızdan (basın), radyo, TV'den duymak ve özellikle yüksek trajli gazetelerde okumak istiyoruz."

Bildirinin sonunda, tutukluların sağlık durumlarının kontrol edilmesinin yanı sıra, Radikal Partinin bir komisyon kurması da talep edilmektedir. Bununla CdL ile, D'Urso'un yaşamı üzerine görüşmeleri sürdürmek için, engellerin kaldırılması hedeflenmektedir. Bildiride özellikle, P.P-Hareketini yok etme stratejisinin parçalan olan, askeri, reformist ve pasifist girişime ve D'Urso celladının kurtanılması için CdL ile görüşmek isteyen burjuvazinin taktik sahtekarlığına dikkat çekilmektedir.

Cezaevi Direniş Komitesi, Kızıl Ordunun Palmi'deki CUC'un D'Urso celladına verilen ölüm kararnın kaldırmasına ilişkin olarak, 8 nolu bildiriyle devlete açık çağrıda bulunmaktadır. Komite çağrısında, tüm raporlar, 1 nolu bildiri ve Trani Direniş Komitesinin (CdL) "Trani Cezaevinde Bir Savaş Haftasının Bilançosu" adlı ra-

por, eğer önemli büyük ulusal basında yayınlanırsa, D'Urso'ya verilen ölüm kararının kaldırılması için olumlu politik bir tavır alacağını belirtir. Yayınlanması için üzerinde ısrarla durulan Direniş Komitesinin raporunun tam metni şöyledir.

B. "Trani Cezaevinde Bir Savaş Haftasının Bilançosu

P.P-Hareketİne, Tüm OCC'ye ve Devrimci Harekete

1-Trani ayaklanması ile ilgili çıkarılan bilanço tam değildir.

Öncelikli olarak yeni etkenler net görülebildiğinde ve değerlendirildiğinde, eylemin bilançosu ancak sağlıklı çıkarabilir. Trani Direnişi, Asinari, Milano, Voltero, Nuoro'dan sonra yürütülen uzun bir cezaevi direniş sürecinin önemli bir parçası olarak görülmek zorundadır. D'Urso eyleminde sadece OCC ile değil, ayrıca tüm PM ile buluşulmuş ve aralarında bir diyalektik ilişki kurulmuştur. Eyleme damgasını vuran anlayış, sınıfın kurtuluşunun odak noktası olarak, tüm P.P'nin kurtuluşu ve tüm cezaevlerinin yıkılmasının görülmesidir. P.P'nin nitelikli en üst eylem aşaması olan ayaklanmanın içinde bulunduğu uzun ve kamaşık kampanya üzerinde birleşilen ortak bir programda ifadesini bulmaktadır. Kurtuluş bir koşul değildir, aksine bir amaçtır. O bize düşman tarafından hediye edilmez ona, tüm cezaevlerinde örgütlü bir ağın kurulması, güçler dengesinin koşullandırdığı bir mücadelenin kazanılması zemininde tüm P.P'nin örgütlenmesi ve uzun sürecek bir mücadeleyle erişebiliriz. Bu nedenle Trani direnişi henüz devam eden, örneğin Cavalligi'nin tasfiye edilmesinin gösterdiği gibi, geniş kampanyanın bir parçası olarak görülmelidir.

2- Yığınları silahlı mücadele zemininde örgütlemek olanaklıdır. Trani direnişi şunları göstermektedir; proleter istemlerin yerine getirilmesinin yolu, komünizm için silahlı mücadeleden geçmektedir. İhtiyaçlar için mücadelenin zaten silahlı bir mücadele olduğu ve iç savaşa eğilimin ise, OMR'in kurulmasının şimdiden silahlı proleter iktidarın kurulması demek olduğu doğrulanmaktadır.

3- Direniş, P.P-Hareketinin OCC ile uzun mücadele sürecin-

de sıkı bir ilişki ve birlik içerisinde yürüttüğü tartışmanın bir üst noktasıdır. Bunu ifade etmekten amacımız, bu çizgide devam etmenin gerekli olduğunu belirtmektir. En önemli nokta, P.P'nin programı için mücadele etmiş olmasıdır: Tüm P.P'nin kurtuluşu, tüm cezaevlerinin yıkılması, Asinara'nın kapatılması ve tüm özel uygulamaların kaldırılması.

P.P bu programı hayata geçirmeyi başardı: P.P için, bir programı hayata geçirmek ve onun için mücadele etmek, darlıktan kurtulmak ve kendisini PM'in bir parçası olarak tanımak ve tanınmak demektir. Mevcut program ve yürütülen mücadele, asıl öge olarak şimdiden sınıfın tüm kesimlerinin tarihine geçti. Bu direnişte, devletin tutucu iktidar aracına karşı yürütülen mücadelenin, P.P tarafından nasıl genel proletar mücadeleyle ve özellikle OCC ile birleştirildiği görülmektedir.

4- Mücadelenin amacı şudur: P.P programının yaygınlaşması, programın bir kaç radikal noktaları somutlaştırması için, D'Urso kampanyasının açılması.

P.P'nin bütün örgütlerinde ve tüm komünist militanlar arasında politik bir tartışmanın açılması; cezaevlerinin tüm bölümlerinde mücadelenin yoğunlaştırılması.

Bu amaca erişmek için, şunlar gereklidir:

- Kamplardaki tutukluların tüm gücünün yoğunlaşması ve bu gücün azami düzeyde harekete geçirilmesi.

- Direniş Komitesinin kurulmasına hedefleyen bir politik ve örgütsel sürecin hayata geçirilmesi.

- Eylem için uygun silahların ele geçirilmesi.

5- Çatışmanın gelişim süreci

Bir devrimci örgütün kuruluşunun zorunluluğunu (politik-askeri anlamında) onaylayan politik bir çizginin doğruluğu, birliğin sağlanmasını ve tüm bilinçli proletarya arasında bir disiplinin varlığını gerekli kılmaktadır: İşte bu temel yönelim, sağlam bir yapı taşıyı ortaya çıkartır. Bu eylemde, cezaevinin işgal edilmesi, 18 gardiyanın rehin alınması, plastik patlayıcı ve diğer si-

lahların imal edilmesi ve kullanılması, yaratıcılığın örnekleridir. İlk saldırıda, asıl olarak barikatlar kurulana kadar saldırının püskürtülmesi amacı izlenmiştir. Tüm politik ve proletar kesimi içine çeken yoğun politik tartışmaların gerçekleştirilmesiyle oluşan birlik, işgal sürecinde daha da perçinleşmiş ve sağlamlaşmıştır.

Program konusunda elde edilen netlik sayesinde ki, Otonom Kolektif (Prima Linea) ile, başından beri tecrite karşı, direniş içerisinde ve direnişin şekillenmesinde işbirliği düzeyinde etkili olan, yeni bir politik-askeri birlik sağlanmıştır. Devlet, askeri gücünü azami boyutta harekete geçirip özel timle saldırdığında, herkes için çok açık olan böylesi bir politik birlikteliğe toslanmış oldu. Çatışmada devlet, gerillaya karşı mücadelede kullanmadığı kadar mermi kullanmak zorunda kalmıştır. Patlayıcılarla, el bombalarıyla, makinalı tüfekte, bölüm bölüm, hücre hücre, merdiven merdiven süren çatışma, iki saatten fazla devam etti. İlk kez helikopterlerin kullanıldığı bu yoğun saldırıda, P.P'de olanaklı olan en iyi yöntem ve tarzla karşılık verdi: Molotof ve plastik patlayıcılarla.

Devlet şakşakçısı yazarların özünde aynı, değişik biçimdeki yazılarını yalanlamaya gerek yok. Onlar, çatışmanın tarzını ve uzunluğunu öğrenmek için, bizlerden her hangibirisine sorabilirlerdi. Ama aralarında bir çok çelişkiyi taşıyan birlikteliklerini sergilemek için takındıkları tavır bizim açımızdan oldukça açıktır. Trani'deki P.P'nin ruh hali çok iyidir, mücadele içerisinde yapılan ve tüm tutukluların diğer kesimlerle devam ettirdiği birlik daha da pekişmiştir. Cepheden yürütülen bu mücadele, kendi içerisinde gelişmenin olumlu öğelerini taşımaktadır, çünkü güçler dengesinin bozulması bizlerin lehine olmuş ve D'Urso yeniden öne çıkartılmıştır.

Silahlı saldırı, öldürücü dayaklar, eşyalarımızın yağmalanması, çatışmadan sonra dışarda geçirilmek zorunda kalınan akşam, kitapların yakılması (Naziler hatırlanmalı), uzlaşmaz çelişkiyi ve savaşı proletaryanın mücadele fedakarlığını kesinlikle zayıflatamaz. Bir hafta içerisinde yapılan eylemler, cezaevi idaresini nasıl

devre dışı bıraktığımızı ve bakanlığın cezaevinin direkt sorumluluğunu, nasıl üzerine almak zorunda kaldığını göstermiştir.

Bir mücadelenin politk etkisi, bu eylemde olduğu gibi, bu günden tahmin edilemez, ancak onun cezaevi duvarlarının arkasında kalmasına da izin verilemez. Şimdiden bu mücadele P.P'nin blincine kazanmış ve cezaevlerinin tüm bölümlerine taşınarak yaşama aktarılmıştır. Cezaevi sisteminde Trani deneyimlerini yaşatmak demek, D'Urso olayını kavramak ve her durumun gerilimini, ihtiyaçlarını, gereklerini birbirine eklemlmek demektir. Bu, gerçek gerilimleri bir tarafa atmamak, daha çok antagonist çelişkilerin açığa çıkartılması, bu çelişkilerin P.P-Hareketinin politik ve örgütsel açıdan güçlendirilmesi için kullanılması ve programın içeriğiyle ilişki içerisinde sokulması demektir.

- Tutuklu Proletaryanın kurtuluşunun örgütlenmesi
- Tecritin ve onu tamamlayan tüm parçalarının yıkılması
- Direniş Komitesinin kurulması ve güçlendirilmesi
- Son kampanyada mücadele edilerek kazanılan serbest hareket alanlarının korunması

Trani CdL (Mücadele Komitesi) 5.1.1981"ml

08.01.1981

Florenz savcılığı, tutukluların taleplerinden biri olan Gianfranco Falna'nın geçici olarak serbest bırakıldığını açıklıyor. Elde edilen bu başarı, Aslnara'nın kapatılması başarısının ardından yürütülen D'Urso kampanyasının bir sonucudur. Tutuklu Falna'nın serbest bırakılması, devletin affıyla değil, tutukluların kararlı direnişleriyle elde edilen bir başarıdır. Sağlık durumu kötü olan Faina'nın serbest bırakılması, aynı zaman da tabutlukların kapatılması için yürütülen mücadelenin önemli bir parçasıdır.

09.01.1981

"Trani Cezaevinde Bir Savaş Haftasının Blançoso" yazısını, ilk olarak Lotta Continua gazetesi yayınlıyor. Bunu sonraki günlerde, diğer gazetelerde çıkan yayınlar izliyor.

10.01.1981

Kızıl Tugayların 9 nolu bildirisi açıklanıyor ve Lotta Continua gazetesini bunun da tam metnini yayınlıyor. Açıklanan bildiride direnişle ilgili şu bölümlere yer verilmektedir.

"KARARLILIK VE KORKU

1- Kararlılık

Eylem günlerinde, rejimin "kararlılık" adlı tiyatrosunu birlikte izledik. Herkesin daha kararlı, granitten daha sert, kayadan daha sağlam olduğunun yansıtılmaya çalışıldığı günlerde görülen hareket yoğunluğu aslında emperyalist devletlerin çeşitli kesimlerinin boş koşturmacasından başka bir şey değildi. Bu aynı zamanda rejimin güçlülerinin ısıklı veya ısıksız yaptıkları açıklamaların renkli bir cümbüşü ve uygulanan utanç verici bir senaryonun sadece kuru gürültüsüdür. Çeşitli partilerle birlikte hareket eden Hristiyan Demokratların solgun yüz ifadeleri, histerik davranışları ve robot gibi konuşmaları, sıkışan basın tarafından dahi kapatılmıyacak bir zayıflığı sergilemektedir.

Saklayamıyacakları tek gerçek, her tarafından kuşatılan ve yıkılması durdurulamayan bu rejimin kendi çürümüşlüğüdür. Süper sömürü, toplama kampı, işsizlik düzenine dayanan ve tek varlık hakkını paralı askerlerinin barbarlığından alan bu egemen sistem, bu gün yoksulluğa son vermek isteyen proletarya tarafından kesintisizce saldırıya uğramaktadır.

Rejim, gerillanın kırbağı altında kendisini güçlü ve kararlı göstermede zorlanmaktadır. Karşıdevrimci ve anti-proletaryacılığı yöneten politik doku, açıkça buruşmuş ve parçalanmıştır. Kriz kaçınılmazdır ve uluslararası emperyalizmin ahlaksız politik temsilcileri, faşistlerin çöp tenekesinde oltaya takılan retorikleriyle, olsa olsa en fazla sözlü alanlardaki açık deliklerini kapatabilirler. Her geçen gün daha fazla trajediyi palyaçolara benzemektedirler. Onların kararlılığı, kendi sistemi için yalnızca politik ve sosyal yasalık temeli bulmak olan, sadece gülünç bir mizansen, gereksiz

bir sis ve olanaksızlıklarla saklayan tam bir güçsüzlüklüktür. Kararlıklarını ne kadar güçlü olarak deklare ederlerse etsinler, güçsüzlükleri okadar çok gün yüzüne çıkmaktadır. Kendi egemenliği için hiçbir politik sosyal temeli olmayan emperyalist burjuva mülkiyet düzeni, Carabineri Forlani'nin her türlü yaşamsal olanaklarını yaratmaya çalıştı. Bu kanlı stratejinin ömrü de kısa olacaktır. Hükümet Trani'de P.P'ye yaptığı gibi, yeniden en iyi idmanlı gorillerini gönderebilir, ancak devrimci inisiyatif her zaman daha üstün gelecektir.

Eşit olmayan araçlarla yapılan Tirani direnişi onların lehine sonuçlanmasına karşın, P.P'nin büyük ve parçalanamaz birliği, olağanüstü bir mücadelenin yürütülmesini olanaklı kılmıştır. Üni-formalı paralı askerlerin sadistliği ve vahşiliği, yığınlar üzerinde yükselen sınıf mücadelesinin saldırı yeteneğini, örgütsel yaratıcılığını ve güçleri harekete geçirme başansını yok edemedi. Direniş için yürütülen kampanya sürecinde, OMR ve örgütlü öncü arasında sağlamlaşan politik birlik, saldırının yapılmasını olanaklaştırdığı gibi, rejime karşı P.P'nin ve devrimci hareketin açık başarısına dönüşen bir güç denemesi olarak ortaya çıktı. Gardiyanlar, öldürücü araçlarla silahsız insanları katlettiklerinde, sanki yenilmeleri imkansızmış gibi bir etki bırakmaktadırlar. Buna karşın onlar, Tirani'de olduğu gibi silahlı olarak örgütlenen ve savaşan hareketin saldırısına uğradılar, güçlerimiz onları deliklerinden dışarı çıkardı. Herkes onların, gerçek güçlerini bu şekilde daha net görebilir: Kullanılan paralı askerler vahşi, kanlı robotlardır. Biz şu anda içinde bulunduğumuz durumun koz olarak kullanılmasını redediyoruz. Bizler, mücadelenin dönem dönem kazanılacağını ya da kaybedileceğini biliyoruz. Gerillayla birlikte, kitle hareketinin ortaya çıkardığı büyük güç, savaşın Proleterya ve devrimci hareket tarafından kazanılacağını göstermektedir. Bu katliam rejiminin, toplama kampı rejiminin ve imha rejiminin hiç bir şansının olmadığını biliyoruz, çünkü bizler sürekli mücadele edecek ve gelecekte silahlı proletarya iktidarı kuracağız. Bu rejim enin-

de sonunda fabrikalarda, kırsalalarda ve cezaevlerinde yerin dibine gömülecektir.

2- Korku

Burjuva mülkiyet bir kriz içerisinde ve kendi mezannı kimin kazacağını çok iyi bilmektedir: İşte bu güç, komünist bir toplum için mücadele eden devrimci harekettir. Henüz başlangıç aşamasında olan hareketin gücü, emperyalist devlet için tek alternatif güçtür. Bu kendisini, kısa vadeli amaçta olduğu gibi, uzun vadeli programda ortaya koyan bir strateji temelinde, mücadele ve başarıyı olanaklı kılan militan kitle harekettir. İşte burjuva mülkiyet düzenine korku salan da bu gerçekliktir. Onların tüm karşı-devrimci planları, onların tüm baskıcı manevraları, derin ve tanınmayan özelliklerle karakteristiktir. Programın kesinliği ve açıklığında yatan tek gerçek, devrimci hareketin büyümesidir. Ama bu gerçeklik, burjuva mülkiyet düzeninin haklı çıkartılması için, gizlenmek zorundadır. Bu nedenle doğal olarak, rejim yanlısı basına acil ihtiyaç duyulmaktadır.

Basın, sadece sansür uygulama değildir, aynı zamanda Hükümet adına yeşil bir masada psikolojik açıdan kontrgerilla ve karşı-devrimci propogandanın kurulmasını yürüten bir role sahiptir. En azından kısa bir dönem öncesine kadar bu yapıldı. Bu gün ise kendi histerik korkularını engelleyemeyen bir kaç yazar bozuntusu, gerçekleri gizlemek için, fişin prizden çekilmesinin yeterli olduğuna inanmaktadır. Gizlenemeyen ne varsa, inkar edilmektedir. İleriye doğru atılma arzusunu taşıyan bir hareketin önü, oldukça komik bir "yorum yok" ibaresiyle kesilemez. DC'nin şefi tarafından saptırılan rejim basınının, devrimci güçlerin sözlerinden korkmaları bizleri oldukça sevindirmektedir. Bu, devrimci proleter hareketin benimsediği programın gücünü ve büyüklüğünü, her emekçi tabaka ve işçi sınıfının harekete geçirilmesi için bir dayanak noktasının varlığını ifade etmektedir. Tüm bu anlayış bizim, komünist bir toplum için silahlı mücadelenin tarihsel geçerliliği ve doğruluğu temelinde ikna olmuşluğumuzu gösterir.

3- P.P-Hareketinin mücadelesi devam etmektedir

Bizler, D'Urso celladı için bildirdiğimiz ölüm kararının, uygulanıp uygulanmayacağını, Trani Mücadele Komitesi ve Palmi CUC (Cezaevi Birlik Komitesi) tarafından kararlaştırılacağını açıkladık. Ne yazık ki, şimdiye kadar, bu kararın uygulanmasında etkili olacak, günlük gazetelerde tutukluların düşüncelerini içeren yazıların yayınlanmasına izin verilmedi. Bizler, efendilerine yaranmak için kendilerine ne uyuyorsa onu bildiren bu insanların, yoldaşlarımızın hücrelerde ve tecritte tutulmalarından memnun kaldıklarından eminiz.

Ama devrimci hareketi, asıl olarak onun kendi kapsamlı düşüncesi ve karar ilgilendirmektedir. D'Urso celladının elimizde gereğinden fazla tutulmasında hiçbirçikanımız yoktur. Eğer, Trani ve Palmi yazılarını 48 saat içerisinde büyük gazetelerde okumazsak, bizler verilen ölüm kararını uygulayacağız. Rejimin kudretlilerin ve basının üzerlerine almak zorunda oldukları sorumluluk gibi, bizlerde kendi sorumluluğumuzu üzerimize alıyoruz. Trani ve Palmi'nin sesini sessizliğe gömerseniz, sorumluluğu üstlenmek zorunda kalırsınız. Trani ve Palmi'nin sesini gömmе amacını hedeflediğiniz takdirde, bunun filli sorumluluğunu da taşımak zorundasınız.

Roma 10 Oak 1981 Kızıl Tugaylar Per il Comunismo"

Yazıdaki kısaltmalar:

P.P Proletari Prigloneri; Tutuklu Proletarya

P.M Paroletariato Metropolitano, Metropol Proletaryası

OCC Organizzazione Combatenti Communisti; Savaşan Komünistler Örgütü

CUC Comitato Unitario di Compa; Kamp Birlik Komitesi

CdL Comitato di Lotta; Cezaevi Direniş Komitesi

CC Corba Carablneri

AdC Agenti di Custodio, İstihbarat Görevlileri, Gardiyanlar

GIS Özel Anti-Terör Timi

VI. Bölüm

1. TABUTLUKLARDA KALAN TUTUKLULARLA RÖPORTAJLAR

A. Herman Bell ile 31.08.1977 tarihinde yapılan röportaj

"Hermann: Hücreler gerçekten köpek kulübesi kadar bükümlü, hareket etmek için oldukça az yer var, kesinlikle kalınamayacak bir mekan. Şu anda serbest olan yoldaş Earl X.G., hücreleri ve H-Blokun çevresini şöyle açıklamaktadır. "İnsanlar sanki banyolarına gidiyor, ışığı kapatıyor ve küvete giriyorlar. "

İlk önce böyle bir açıklama yapalım ki, insanlar Marion'daki Davranış Değişikliği Hücrelerinin koşulları hakkında kafalarında bir tablo canlandırabilsinler. Ancak ne yazık ki, kendi dünyalarında, sosyal çevrelerinde, başka insanlarla insani ilişkilerin zorunluluğuna duyarlı davranan fazla kişinin olduğunu söylemek imkansız.

Örneğin Marion'da olduğu gibi bir Kontrol Blok'unda (Davranış Değişikliği-Bölümünde) yada bir cezaevinde uzun bir zaman kalmadan bu koşullara, tepeden tırnağa tüm kişiliğinizdeki etkilerini hissetmeniz ve anlammanız mümkün değil. Ne yazık ki, birdenbire böyle bir durumla karşılaştığınızda ise, zaman çoktan geçmiş olacak.

Dışarıda, sokakta yürüyen insanlara bir bak, ben onların tecrübe hücrelerinde ve Davranış Değişikliği Hücrelerinde tutulan tutukluların maruz kaldığı etkileri anladıklarına inanmıyorum. Yani sen duygular ve düşünceler üzerindeki etkileri tarif edemezsin.

Ancak bizim karşılaşmalarımız, yarın sokaktaki adamın da başına gelecektir. Ben 14 ay Davranış Değişikliği Bölümünde kaldım. Sana bunun, duyularda müthiş etkili olduğunu söylemek istiyorum. Örneğin buradan çıktığımda, tamamen delirmiş gibiydim. Bu durum için "sensorik deprivasyon" (Entzug der Reiz) duyuların yitimi terimini kullandıklarını düşünüyorum. Bunu ilk kez duyduğumda, etkilerini tam olarak kavrayamamıştım, sonradan ben kendim bizzat yaşadım ve evet söyleyebilirim...! Tecrübe me göre, eğer Kontrol Bloktaysan, gerçekten tamamen tecritde-sindir. Yan hücrede bir tutuklu olabilir, ama sen onu hiçbir zaman görmüyorsun. Başlangıçta günde 23 hatta 24 saatini kafeste geçiriyorsun. 10 dakikalık duş süren ve yarım saatlik hareket süren var, tabiki bu da her zaman mümkün olmuyor. Hücre kapısındaki küçük camın önünden herhangi birisi geçmeyinceye kadar, Davranış Değişikliği Bölümünde kimin kaldığını bilemiyorsun. Gerçekten yalnızsın, birisiyle konuşmak ihtiyacı duyuyorsun, doğal olarak kimi zaman, içinde bulunduğun durum bunu hedefliyor, ama bazı zaman da, sadece birilerini görmek istiyorsun. (...)

Anladığım kadarıyla, planlanan bu deney, tutsağı tecrit etmeye, onun diğer insanları görmesini engellemeye, (sensorik deprivasyonunu) tüm duyumlarını (örneğin dokunmak, hissetmek, koklamak) yok etmeye dayanmaktadır. Aynı zamanda planlanmış davranış değişikliği de vardır. Yoldaş Keith Johnson'un açıkladığı gibi, nasıl bir reaksiyon göstereceğini görmek ve direncini ölçmek için uyuşturucu, provakasyon ve ajitasyon yöntemleri kullanılmaktadır. Açıkçası her şey kişiyi yıkmaya yönelik düzenlenmiştir. Evet tamamen doğru, işte böyle: Herhangibli bulunduğu çevreyi canlandırabildiği takdirde, tamamen bu çevre gibi. Bak, sürekli bir arka plana ihtiyacın var, örneğin sinema veya televizyonda olduğu gibi, bir korku hikayesini izlediğin zaman, tamam mı?. İşte burada arka plana ihtiyacın var, garip bir müzik, garip bir manzara, hepsi şato, var olan bütün şey-

ler. Eğer Kontrol Blok Hücresinden dışarıya çıktığın zaman, ya da daha tam çıkmadan önce ellerin kelepçeleniyor. Bu durumla ilgili ilginç bir deneyimim oldu. Sürekli oraya buraya gittim, Avukat ziyareti ve 30 günde bir böylesi "sınavlara". Her 30 günde bir kendisini komisyon olarak adlandıran "maymunlar tiyatrosuna" gitmek zorundasın. Onlar sana bırakılacak mısın yoksa içeride mi kalacaksın, söylüyorlar. Ama alışılmış bir şekilde sürekli, içeride kalacağını söylüyorlar, "30 gün sonra tekrar gelnl." .

Böylesi bir ortamdasın ve ne zaman sevk edileceğini bilmiyorsun. Bu basitçe seni zıvanadan çıkartan bir yıkım. İşte böylesi özel durumu olan bir çevredesin. Belirtilen gel gitlerle 5-6 aylık bir zaman geçti ve hücremin kapısı aniden açıldı ve ben direk dışarıya çıktım. Evet dışarıdayım, koridordayım etrafıma bakıyorum, koridorda benim dışımda tek kişi yok. Koridor boyunca aşağıya doğru baktım ve ana giriş kapısının açık olduğunu gördüm. Kapıya doğru yöneldim ve aniden kelepçelerimin olmadığını farkettim.

Yine birden, tehlikeli birisi olduğuma, sadece bir kaç adım atabileceğime, çünkü ellerimin ve ayaklarımda zincirlenmek zorunda olduğuna beni ikna ettikleri aklıma geldi. Öylece orada durdum, ellerim kelepçeli değildi. Ellerimi kelepçelemediklerini düşündüm. Ben bunun insanı belli bir forma sokmayı hedefleyen bir girişim olduğunu söylemek istiyorum. Ayrıca gardiyanlar var. Onlar büyük ihtimalle eğitilmişler, özel bir mesleki eğitimden geçirilmişler. Tüm cezaevinde ama özellikle Kontrol Blokte daha yoğun olarak terör estirmektedirler. Örneğin bir şey istiyorsun, kendine ait olan bir şeyi ya da günlük bir gazeteyi. Elleri boş geri gelerek, senin böyle bir şeyin olmadığını söylerler, böylelikle seni kızdırarak provakasyona getirmek istiyorlar. Her şeyden tecrit edildiğin bir ortamda, küçük şeyler senin için çok değerli olabiliyor, bu nedenle onların senden alınmasına tahammül

edemezsin, örneğin çocuklarının fotoğrafı, ailenin fotoğrafı, herhangi bir kitap, bir resim gibi. Herşeyin senden alındığı bir ortamda, kuşkusuz küçük şeyler lüks olabiliyor.

İdare, sıradan bir nedenden ötürü hücreye gaz sıkmaya karar verdiğinde, tüm bölüme birden gaz vermektedirler. Gazı havalandırma borusuna doldurarak, vermektedirler, genellikle birer gazı kullanılmaktadır. Gazın etkisiyle o kadar sis oluşuyor ki, hiç bir şey göremiyorsun. Ondan sonra beyzbol sopalarıyla içeriye giriyorlar, yani küçük polis joplannı kastetmiyorum. Beyzbol sopalarından bahsediyorum,- tüm koruma tedbirleriyle geliyorlar- göğüslerinde zırh, kafalarında kask ile, sonra tutuklulara vurmaya başlıyorlar, tabiki tutukluların elleri kelepçeli olduğundan kendilerini savunamıyorlar. 7-8 hatta 9 polis birden, tek bir tutukluya saldırmaktadır. Yoldaş Le Count Bly, epey bir zaman önce, bir yıl olabilir, gazetede çıktı, öldüğü yazılıyordu. Yapılan bir röportajda, saçlarını yaktığı ve aldığı yanıklardan dolayı öldüğü belirtiliyordu. Ama gerçekte ölüm nedeni bu değildi, polisler onun çoktan öldürmüşlerdi, sonradan böyle bir senaryo hazırlanmıştı. Bunu açıklamak oldukça zor, zaten uzun zamandan beri insan olmayan bir yaratık gördüğünde, işte tam da bu durum yoldaşta oluşturdukları görüntüydü. Davranış Değişikliği Bölümünde kaldığım sürede, sadece benim bildiğim kadıyla, polisler 6-7 defa onun üzerine saldırdılar. Ve ben bölümden çıkartıldığımda, o hala oradaydı. Ona her zaman, artık serbest bırakılmayacağı şeklinde baskı yaparak, kişiliğini yoketmeye çalışıyorlardı.

Sırtını duvara dayadığında, kendine sorarsın, hangi yolu seçmekteisin? Neden yaşıyorsun?. H-Blokta kalan tutuklulara, tecrit koşullarını dayanılır kılmak için, leblebi gibi uyuşturucu hapları dağıtıyorlar. Prolixlin ve Thorazin diyorlar. Ya da bunları kabul etmeyen tutukluya önce bir iğne yapıyorlar, 4-5 gün öylece yatağında bırakıyorlar. Tekrar uyandığında ise yeniden gelip bir iğne

daha yapıyorlar, ne olduğunu anlamıyorsun. Bu şekilde, tutsağı çınılçıplak soyarak yatağına kelepçeliyorlar. Bu durumda bir hafta tutuyorlar, beslenmesi entravenözle (serumla) yapılmaktadır. Tutuklunun hareket etmesi mümkün değil, tuvaletini dahi üstüne yapıyor. İşte halkın parasıyla, tutuklulara yapılanlar bunlar.

➤ Ne zamandan beri Marion'dasın? Daha doğrusu cezaevindeyin?

Hermann: İlk kez ağır cezalıların bulunduğu bir yerden kalıyorum. Duruşma süresince, ilçe cezaevindeydim. İlk kez böyle bir yerde kalıyorum. Zaten hiç kimsenin böyle bir yerde kalmak istediğini düşünemiyorum. Ben 2 Eylül 1972'den beri, yani 5 yıldır tutukluyum. Marion seni değiştiriyor, evet tamamen değiştiriyor, seni soğutuyor ve kahrettiriyor. Başka bir dünya gibi. Bak, sana hiç bir şeyi ifade etmeyen kelimelerle vurguluyorum, çünkü ancak böyle anlatılıyor. Sürekli yaşananları anlatıyoruz ama gerçekten derinliğine önemini kavrayamıyoruz. Eğer ben, burada bulunmak, başka bir dünyada olmaktır diyorsam, kelimesi kelimesine burasının başka bir dünya olduğunu vurgulamak istiyorum.

Marion'un bu ülkede bir model olduğuna inanıyorum. Doğal olarak her şey politik içeriğe sahip. İnsanlar, Marion'da uygulanan programı protesto ediyorlar, buna karşın devlet yeni Marion'lar, Davranış Değişikliği Bölümleri inşa ediyor. Asıl olarak, bu cezaevinde cezaevi mantığına hizmet etmektedir. Vietnam'daki kaplan kafeslerini duymuşsunuzdur. Burası da hemen hemen kaplan kafeslerinin benzeridir. Bu tür cezaevlerinin, aslında asi tutukluların yok etmek için yapıldığına inanıyorum. (...)

Buraya politik yapımdan dolayı billnçli olarak getirildim, onlar bir değişikliğe ihtiyacımızın olduğunu düşünüyorlar.

Radikal bir değişiklik...

Bir radikal değişiklik, dehşet verici bir değişiklik. Ben Com-

munity'de oldukça aktiftim, tam tamına 15 yıl. Daha önce söylediğim gibi, H-Bloğu ister Marlon'da olsun ister başka bir yerde, amacı az ya da çok bilinci yok etmek olan bir tasarıdır. Senden bir şeyler almayı, seni tamamen yok etmeyi hedefleyen bir deney, seni politik birey olarak, politik insan olarak yok etmek için, hala bir sembol olan insan olarak seni ezmek için...

Direnış sembolü.

Direnış, evet.

Biz yoksullar ve ezilenlerin, onurumuzdan başka hiç bir şeyimiz yok. Bizler varız, ama başka neyimiz var? Sahip olduğumuz her şey elimizden alındı. Sözümüzü tutmak zorundayız. İlkelerimizi sahiplenmek zorundayız. Yaşayan örnekler olmak istiyorsak, değişiklikten bahsetmemeliyiz. Rafael buna harika bir örnektir. BLA üzerine çok şey yazıldı, yazılanların hepsi, tersten yazılanlardı. BLA'nın ırkçı bir örgüt olduğu söylendi, ama kesinlikle değildir. BLA gerçekten nedir, cevaplamak için Malcolm X'e geri gidelim. Malcolm X, siyahlarla beyazlar arasında bir dayanışma olmasından önce, ilk siyahlar arasında bir dayanışmanın olması gerektiğini söylüyordu. Yani BLA, siyahların, özellikle ilerici düşünen siyahların, birlik sağlamaya yönelik bir girişimidir. Tamam, eğer bizler siyahlar olarak kendi birliğimizi sağlarsak, beyazlarda kendi birliklerini sağlarsa, sonradan bir koalisyon yapabiliriz, yani sınıfsal bir ittifak. "

B. Washington'da DC-Jall Tabutluğu'nda kalan 6 Beyaz Politik Tutukluyla Yapılan Röportajdan Özet (Ekim 1989)

➤ Tecrit sizlere karşı nasıl kullanılmaktadır?

Cevap: Bizler ilk olarak DC-Jall Tabutluğu'na sevk edildiğimizde, burada "Özel Tutukluluk Koşulları" adı verilen koşullara maruz kaldık. Bu günde 23 saat hücrede tutulmak demektir. Ayrıca diğer tutuklularla birlikte havalandırmaya çıkartılmıyorduk.

Tüm iletişim ve bilgilenme olanaklarımız denetleniyor, hücreden her ayrılışımızda, ellerimiz ve ayaklarımız kelepçeleniyordu. Aynı uygulama avukat görüşü içinde geçerlidir. Bizlerin tutukluluk koşulları, ABD-Marshall-Service içerisinde politik tutuklulardan sorumlu özel bir grubun talimatıyla belirlenmektedir. Adli tutuklular arasında, bilinçli olarak bizlerin politik değil, ırkçı bir gruba bağlı olduğumuz söylentileri yaygınlaştırılmaktadır. Yapılan anti-propogandanın amacı, bizleri diğer tutuklulardan ayırarak, tamamen tecrit etmektir. Bu koşullara karşı mahkemede ve cezaevinde insanları harekete geçirerek mücadele yürüttük ve altı ay sonra, gerçekten de, tutukluluk koşullarımızın değişmesini sağladık. Yaklaşık bir yıl sonra (bu zamana kadar havalandırmaya çıkartılmıyorduk), havalandırmaya çıkma hakkını elde ettik. Artık, diğer tutuklular kadar, günde 2 saat havalandırmaya çıkabiliyorduk. Avrupa'daki insanların Amerika'daki cezaevlerini, özellikle DC-Jail'i anlayabilmeleri için, Toplama Kamplarını düşünmeleri gerekir. Bir Toplama Kampı, Afro Amerikalılar için, 3. Dünya insanları için.

➤ Hepiniz ABD'de devletin baskı organlarının politik tutuklulara karşı kullandığı özel bir programın, önemli parçası olan tecritte kaldınız. Anlatabilirmisiniz?

Cevap: Bizler buraya getirilmeden önce, uzun bir zaman tecritte kaldık. Tecrit uygulaması sürekli "güvenlik tedbirleri" perdesi arkasında yapılmaktadır. Politik tutuklulara karşı kullandıkları bazı teknikler, adli tutuklulara da uygulanmaktadır, ancak doğal olarak politik tutuklulara daha yoğun ve sistematik olarak. Zaten tecrit, tüm Amerika cezaevlerinde gündemde olan bir durumdur. Bu, adli tutuklulara uygulandığında, kaçma gibi nedenlerle gerekçelendirilmektedir. Politik tutuklularda ise, tecrit başlangıçtan itibaren yürürlükte dir. Tecrit kurumun önemli bir parçasıdır. Kurum ise seni yok etmeye yönelik olarak planlan-

miştir. Tecritin iki amacı vardır: Vücudumuzu sabit bir yerde saklayarak ve bizlerin varlık koşullarımızı devam ettiren her türlü araçla ilişkimizi keserek politik kimliğimizi yok etmek. Diğer yandan, politik insanların çalışmalanna bağlı, militan savaşçılar olduklarını düşünüyorum. Bu nedenle tecrit, bizlerin dışarıyla olan politik etkimizi ve olanaklarımızı tahrip etmeye yönelik açık bir çabadır.

Amerika'da hala ölüm cezası var ve uygulanmaktadır. Yalnız bu daha çok adli tutuklular için geçerlidir. Uzun zamandan beri ilk kez politik tutuklu olan Mumia Abu-Jamal, ölüm cezasıyla tehdit edilmektedir. Burada ayrıca kadın yoldaşlarımıza karşı yapılan cinsel tacize değinmek istiyorum. Kadın yoldaşlarımızın kaldıkları bölüme, bilinçli olarak erkek gardiyanlar verilmektedir. Duşlara yerleştirilen kamaralarla, bayan yoldaşlarımız duştaiken erkek gardiyanlar tarafından gözetlenmektedirler. Yine Susan Rosenberg ve Alejandra Torres yoldaşlara yapıldığı gibi, arama gerekçesiyle fiziksel olarak rektal ve vaginal muayeneye maruz kalmaktadırlar. Devlet, kadınların mücadeleye katılarak güçlerini göstermelerinden çekinmektedir. Bu nedenle, kadınlara yönelik ek bir tasfiye planını hayata geçirmektedirler. “

C. Angellka Goder'le Yapılan Röportaj:

Ümit: Moabit tabutluğunda hangi yıllarda kaldın? Moabit tabutluğunu kısaca anlatabilir misin?

Angellka: 1976 yılında RAF ve 2 Temmuz Hareketinden 4 yoldaş (Monika Berberich, Juliane Plambeck, Gabriele Rollnik ve Inge Vielt), Berlin'de Lehrter sokağındaki Kadınlar Cezaevi'nden firar ettiler. Bu eylemin ardından, cezaevinde kalan politik tutuklular, Batı Almanya'nın diğer cezaevlerine sevk edildiler. Bundan kısa bir süre sonra yeniden tutuklanan Monika Berberich, Moabit Tabutluğu'nda bulunan özel bölüme getirildi. Monika'nın sev-

kinden sonra, gerilla gruplarından tüm tutuklu yoldaşlar da, erkek tutuklular için gözaltı cezaevi olan merkez Moabit Tabutluğu'na yerleştirildiler. Daha 70'lerin başlangıcında Moabit Tabutluğu'nda, cezaevinin diğer bölümlerinden tamamen tecrit edilmiş küçük bir bölüm vardı. Burada 3 ya da 4 hücre bulunuyordu. Ulrike Meinhof, Berlin'de devam eden duruşması süresince buradaki hücrelerde kalmıştır. Bu bölümün alt tarafında, sözkonusu kulenin altında (çünkü burası diğer cezaevi bölümlerinin üzerine inşa edilmişti), daha sonraları içerisinde 12 hücre, 1 banyo hücresi ve 1 ortak kullanılan hücrenin bulunduğu yeni bir bölüm inşa edildi. Bu bölüme politik tutukluların yanı sıra, bir kaç sosyal tutukluta sevk edilmişti. Bunu, kamuoyuna politik tutukluların tecrit edilmediği kanıtlamak için yapıyorlardı. Kadın tutuklular, hep birlikte sosyal tutukluların durumlarının kötüleşmesine karşı direniş gösterdiler, bunun ardından sosyal tutuklular tekrar Lehrter sokağındaki Kadınlar Cezaevi'ne geri gönderildiler.

1978 yılında Till Meyer'in firarından sonra, içerisinde cezaevi arazisine dağıtılmış olan bölümlerin birarada bulunduğu (avukat görüşü ve diğer görüşler için düzenlenen hücreler, havalandırma) yeni bir Yüksek Güvenlik Bölümü planlandı ve inşaa edildi. Tabutluğun tamamlanmasından sonra 1979 yılında Berlin'de tutuklu bulunan politik tutuklular, buraya konuldular. Bu yeni bölüm giriş kattaki merkezi yapının bir kanadındaydı ve cezaevinin diğer bölümlerinden tamamen tecrit edilmişti. Tabutluk, birbirlerinden tamamen tecrit edilen, ancak ihtiyaç halinde kapılarla tekrar birbirlerine bağlanabilen tek tek 7 ayrı birimden oluşuyordu. Ayır olan her bölümde, tek kişilik hücreler bulunuyordu, en küçük birimde 2 hücre ve en büyüğünde ise 7 hücre vardı. Birbirlerinden ayrı bulunan tek bölümlere, (öyle ki, bizler hücrelerden yaklaşık 3 metre uzaklıkta bulunan bu koridor duvarının, dış cephesini görebiliyorduk), dıştan hücrelerin önünden

geçen uzun bir koridorla ulaşılabilir. Tabutluktaki tüm bölümlerin koridorları, kamerayla gözetlenmektedir ve ayrıca koridoru dinleyebilmek için ise alarm bildiricileri vardı.

Hücreler arasındaki girişte, her bölümde masa tenisi oynatabileceğimiz ve televizyon seyredebileceğimiz hücreler bulunmaktadır, buralarda bulunduğumuz sürece vizuel kontrol (kamerayla) altındaydık. Stammheim ya da Celle Tabutlukları gibi hücrelerimiz – en küçük bölümdeki gözetleme hücresinin dışında – kamerayla gözetlenmiyordu, buna karşın hücrelerde dinlemek içinde kullanıldığını düşündüğümüz karşılıklı konuşma cihazları (diktafon) vardı.

Bu bölüme, bir üst kattaki avukat ve ziyaretçilerle görüşün yapıldığı görüşme hücreleri de dahildir. Yapısal tarzı öyleydi ki, hücre sanki bir duvarla ikiye bölünmüştü. Sanki duvarın içine 1 metrekarelik bir alan oyulmuştu. Bu durum görüşlerde de yaşanıyordu. Avukat görüşünde, cam bölme yukarı kaldırılıyor, akara ziyaretinde ise, cam tekrar aşağıya indiriliyordu. Bu odalarda da alarm aygıtları bulunuyordu. Bizler, avukat görüşünde de, sürekli dinlendiğimizden hareket ediyorduk.

Aile ve arkadaş ziyaretinde, bizim tarafımızda gardiyanlar, diğer tarafta ise konuşulanları dinleyen ve not eden politik bölümden sorumlu iki polis devamlı hazır bulunuyordu.

Bölüme ait olan havalandırmaya, diğer sosyal tutukluların havalandırma saatlerinde çıkabiliyorduk, bu da oldukça yeni, çünkü önceleri havalandırma süresi iki saatle sınırlıydı. Havalandırmanın etrafı oldukça yüksek duvarlarla çevriliydi. Duvarların üstünde ise silahlı nöbetçi kuleleri dikiliydi.

Ümit: Hücrelerin görünümü nasıldı? Mimari özelliklerini kastediyorum.

Angelika: Hücreler Moabit'deki diğer hücreler büyüklüğünde. Hücrenin büyüklüğü yaklaşık 10 metrekaredir. Yine hücreler-

de masa, sandalye, yatak, lavoba ve tuvalet bulunmaktadır. Ancak diğer hücrelerle karşılaştırıldığında, bizlerin kaldığı hücrelerin pencereleri oldukça büyük. Yaklaşık 1m x 1.20 m'dir. Cam normal değil, kurşun geçirmez camdı.

Ümit: Bazı tabutluklardaki hücrelerin camı, tutukluların duyumsal uyanların yitimi için buzlu camdan yapılmaktadır. Sizin kaldığınız hücrenin camı da buzlu cam mıydı?

Angellka: Hayır bizler pencereden dışarıya bakabiliyorduk. Yalnız pencere iki ayn kurşun geçirmez cam bölmeden oluşmaktaydı. Dış taraftaki camın sağ tarafında yaklaşık 20 cm genişliğinde cam vardı. Her iki camın arasında özel bir demirden yapılmış parmaklık yerleştirilmişti, iç tarafta ise pencerenin sol tarafında, bizlerin içeriden açabileceğimiz 20 cm genişliğinde bir kanat bulunuyordu. Pencerenin diğer bölümlerini açmak mümkün değildi. Pencerenin bu yapısı nedeniyle -buna Hamburg Penceresi denmektedir-, hücrede hava sirkülasyonu kesinlikle olanaksızdı.

Bu durum, tabutluğu inşa edenlerce kesinlikle bilinçli olarak gözönünde bulundurulmuştur, çünkü hücrelerin bulunduğu bölümlerin dışında, diğer tüm bölümler tek bir sistemle havalandırılmaktaydı. Yaz aylarında sıcak hava, direkt çatıdan bölümlere geçmekte, öyle ki Moabit eski bir yapı olmasına ve hücreler kalın duvarlarla örülmüş olmasına karşın -yazın normal koşullarda serin olması gerekirken-, hücrelerde kimi zaman haftalarca gece gündüz sürekli hücreler normalin üzerinde sıcak oluyordu. Buna karşı bir tedbir alma olanağımız yoktu, örneğin pencereyi açamadığımız için hava sirkülasyonu sağlayamıyorduk. Geceleri serin havayı içeriye aktarmak gibi şansımız yoktu.

Yaptığımız açlık grevlerinde taleplerimizden biri, pencerelerin açılmasıydı. Bu talebimiz. 8 yıl kaldığım bölümde, ne yazık ki, gerçekleşmedi. Yüksek Güvenlik Bölümü'ne sevk edildiğimiz

ilk zamanlarda, kaloriferi dahi kendimiz ayarlıyamıyorduk. HÜCRE bu nedenle dayanılmaz sıcak oluyordu. Ancak uzun mücadelelerden sonra, kaloriferin ısınıp ayarlama talebimizi kabul ettirebildik. Moabit'le ilgili olarak ayrıca bir tanıtımın olacağını söylediğin için, aynı anlatıma yeniden girmek istemiyorum.

Ümit: Pencereden baktığında, neleri görebilme olanağın vardı?

Angellka: Pencereden yaklaşık iki metre uzakta bölümü çevreleyen ek bir duvar vardı. Bu duvar yaklaşık 4m yüksekliğindedir. Diğer yanda ise, diğer bölümleri birbirine bağlayan uzun bölüm, koridoru geçmekteydi. Bizler bu duvar üzerinden, cezaevinin diğer bölümlerini görebiliyor ve diğer sosyal tutuklularda, örneğin hücrede ışık yanıyorsa bizlerin kaldığı hücrelere bakabiliyorlardı. Bu nedenle, perde kullanmak zorundaydık.

Ümit: Hücrende tek başına mı kalıyordun?

Angellka: Evet, hücremde tek kalıyordum. Bu durum tabutlukların genel özelliğidir. Ancak, burada, cezaevinde kaldığım süre boyunca öğleden sonraları havalandırmada dahil olmak üzere saat 14.00 ile 22.00 arası hücre kapıları açık bırakılıyordu. Bu sayede bölümde kalan yoldaşlarla birbirimizi görebiliyor, televizyon seyredebiliyor ve konuşabiliyorduk. Bir açlık greviden sonra -yanılmıyorsam 1979'daki- hücreler öğle yemeğinin dağıtımından sonra açık bırakılıyordu.

Ümit: Bölümde toplam kaç kişi kalıyordunuz?

Angellka: 1978 yılında tutuklanmamdan sonra ilk üç ayımı Köln-Ossendorf Tabutluğunda geçirdim, daha sonra Berlin-Moabit Tabutluğu'na sevk edildim. Bölümde toplam 6 yoldaştık. Bir kadın yoldaş, 1979'un sonunda tahliye oldu. Bir diğer kadın yoldaş ise, tekrar Lehrter sokağındaki Kadınlar Cezaevi'ne sevk

edildi. Yani 1979 yılının sonunda dek 4 yoldaş kalıyorduk. 1980'nin başında, ikisi Paris'te tutuklanan 2 Temmuz Hareketi'nden 3 kişi daha bölüme sevk edildi. Tutuklanan kadınlar, doğrudan hemen yanımızdaki hücrelere yerleştirildiler. Hücre pencerelerinden, zorda olsa birbirimizle anlaşılmaya çalışıyorduk, pencerenin yapısından dolayı konuşmak oldukça zordu. Anlaşabilmek için tüm gücümüzle bağırarak zorundaydık. Bizim karşımızdaki bölümün yan kanat hücresinde kalan bir tutuklu, sesimizin çöp tenekesinden geliyormuş gibi çıktığını söylüyordu.

Ümit: Açlık grevlerini, taleplerinin neler olduğunu ve bu taleplerin kabul edilip edilmediğini kısaca anlatırmısın?

Angellka: 1981'deki açlık grevindeki talebimiz, politik tutukluların büyük gruplar halinde biraraya getirilmesiydi, çünkü Yüksek Güvenlik Cezaevlerinde tutukluluk koşulları oldukça korkunçtu. Bu nedenle iki yoldaşımızın sağlık durumu kısa sürede kötüleşti. Yanlarında su dahi bulunduramıyorlardı, sürekli kusuyorlardı. Moabit içerisinde bulunan hastahanedeki bir doktor, oraya sevk edilmelerini önerdi. Aynı doktor bizim bölümümüzden bir yoldaşla birlikte üçünü hastahaneye sevk etti. O dönemlerde Yüksek Güvenlik Bölümlerine karşı olan ve bizlere oldukça yardımda bulunan bu doktorun adı Dr. Leschom'du.

Devlet açlık grevinin bitiminden sonra erkek tutuklular için yapılan Tegel Cezaevi'ndeki bir hastahaneye sürgün etti, çünkü Dr. Leschom bizlerin tekrar Yüksek Güvenlik Bölümüne geri gönderilmemize karşı çıkmıştı. Bu durum onun hayatına mal oldu, bilinmeyen bir şekilde yaşamını yitirdi.

1981'deki açlık greviden 1982'in sonuna kadar beş kişilik bir gruptuk. Grubumuzun sayısı 1984'ün sonunda dört kişiye, 1988 Nisan'ında üçe ve en sonunda 1989 yazında yani ben tahliye olunca iki kişiye inmişti. Son yıl Plötzensee'deki kadınlar cezaevine sevk edildik ve burada özel olarak tecrit edilen bir bö-

lümde kaldık.

Ümit: Yüksek Güvenlik Bölümler üzerine düşüncelerini almak istiyorum. Örneğin ne zaman inşa edilmeye başlandı? Hangi amaç için? Ve kimler için?

Angellka: Yüksek Güvenlik Bölümleri, 70'li yılların başlarında tek tek cezaevlerinde özel bölümler olarak inşa edildiler. Tabutluklar sadece politik tutuklular için kullanıldı, yani buralarda kalanların tümü politik tutuklulardır. Özel bölümler zaten Almanya'da o dönemde yapılan, "Ayaklanmaya Karşı Mücadele Programı'ndan" kaynaklanmıştır. 70'li yılların başlarında Hamburg Üniversitesi'nde tecritin etkilerini araştırmak amacıyla bir çalışma başlatılmıştı. "Özel Araştırma Projesine" seçilen sivil deneklerin yanı sıra, ordudan da askerler katılmışlardır. Yapılan deneyler tecriti daha etkili kılmak için "Duyumsal Algıların Yitimi" konusunda yürütülmüştü. Bu deneyler, Amerika'da İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra yapılan "Davranış Değişikliği" ve "Beyin Yıkama Programı" deneylerini temel almaktaydı. Yürütülen programların en önemlisi, Amerikan cezaevlerinde deneyler yapan Dr. Schein'in 24 maddelik programıdır.

RAF'ın ilk tutukluları, hücrelerin yanındaki diğer hücreler tamamen boşaltıldıktan sonra, bu tek kişilik hücrelere konuldu. İlk tabutluklar, RAF'ın önder kadrolarının yakalanmasından sonra, inşa edilmiştir. Bu süreye kadar sadece bir kaç tutuklu, tamamen tecrit edilmiş olan ve "ölü bölüm" olarak adlandırılan hücrelere konulmuşlardı. Örneğin RAF'tan bir yoldaş, tüm diğer tutuklulardan tecrit edilmiş olan Köln-Ossendorf'ta bir ölü hücrede 8 ay kaldı. Hücreler sadece ilişki açısından değil, akustik olarak da tecrit edilmiştir. Stammheim'de RAF'tan bir kaç tutuklu da daha sonraları "Ölü Bölüm'e" konulmuştu. 70'lerin sonlarından itibaren hızlı bir şekilde, Lübeck ve Celle'de özel bir bölüm ve 80'li yıllarından itibaren Köln-Ossendorf Özel Bölüm inşa edilmiştir.

Tutuklular bölümü tahrip ettiklerinden, Ossendorf Tabutluğu sadece kısa bir süre açık kalabilmiştir.

Doğal olarak, laboratuvarlarda yapılan deneylerdeki aynı durumları cezaevlerinde yaratmak mümkün değildir.

Lübeck ve Celle'de politik tutuklular kendi aralarında dahi izole edilmişlerdi. Birbirlerini göremiyor ve konuşamıyorlardı. Bu durum açlık grevlerinden sonra, yavaş yavaş değişmeye başladı.

Moabit'de bulunan bizler, diğer tutuklulardan ve bunun getireceği tüm olanaklardan mahrum bırakılmıştık. Bizlerin tüm davranışları gözetleniyor ve kontrol ediliyordu. Düzenli kontroller yapılıyordu ve bizler, eşyalarımız ve hücreler sürekli aranıyordu. Üzerimize atılan ağ oldukça sıkıyordu.

1979 yılında Yüksek Güvenlik Bölümüne sevk edildiğimiz zaman, kamuoyu "dışarıda güvenlik, içeride özgürlük" yalanıyla aldatıldı. Gerçekten ise, içerideki "özgürlük", öncekinden kat kat artan kontrollerden ve aramaların daha sıklaşmasından ve sertleşmesinden oluşuyordu.

Gardiyanlar her gün, biz dışındayken hücreye girerek, gözlerine çarpan birşeyler olup olmadığını kontrol ediyorlardı. Hücrelerimiz haftada bir kez didik didik aranmaktaydı. Birkaç haftada bir ise fiziki aramaya maruz kalıyorduk, ayrıca metal arama dedektörüyle de aranıyorduk, gardiyanın karşısında çıplak durmak zorundaydık. Yani, gardiyanların haberinin olamayacağı bir yazıyı saklayabileceğin, tek bir yer dahi bulunmuyordu. Buldukları en ufak kağıt parçası dahil, her şey okunuyordu.

Ümit: Tabutlukta, herhangi bir sosyal ilişkide bulunmadan, kendini nasıl hissediyordun?

Angellka: Geriye baktığımda şu anda görebildiğim en büyük sorun, bir duygusallaşma vede politik açıdan bir yoksullaşmanın yaşanmasıdır. İnsanı böylesine sıkı ve baskı altına alan

bu şartlar altında, normal hislerimiz ve normal davranma olanaklarımız bizlerden alındı, bunlar süreç içerisinde kaybolup gitti. Aşın tecritin koşulları nedeniyle, kendi içimize daha fazla kapandık. Kendimizi sosyal tecrit, sürekli kontrol ve aramalar anlamına gelen saldırılara karşı korumaya çalıştık. Cezaevinde uzun yıllar kalınca, sonunda bu şartları daha az hisseder oldum

Son dönemdeki Nazi-Almanya'sında "Toplama Kamplarında" kalan insanlar üzerine yapılan deneyleri araştırıyorum. Kamplarda kalan insanlar da, aynı etkileri anlatıyorlar: Mevcut şartlarda ümitsizliğe düşmemek için, kişi kendisini duygusal dünyadan uzak tutmak zorundadır; bu kişinin insancıl açıdan bir çok özelliğini terk etmek zorunda kalması demektir. Anlattığım bu durum, "Toplama Kamplarında"ki politik tutukluların durumlarını da ifade etmektedir.

Ümit: Yaşadıkların çerçevesinde, tecriti nasıl tarif edilebilirsin? Tecritde kaldığın süre içinde, senin kişiliğine yönelen asıl tehdit neydi? Tüm bunlara karşı kendini nasıl bir yöntemle koruyabildin?

Angellka: Tecritin etkilerini tarif edebilmek oldukça zordur. Bu etkiler, aşırı kötü koşullarda burada kalan kişinin kendisini ya da küçük bir grubun yoketmesine yöneliktir. Politik tutukluların bulunduğu tüm gruplarda, tecrit mücadele etmek zorunda kaldığımız büyük bir sorun olmuştur.

Psikologların ya da doktorların açıklamalarında, sürekli olarak bitki örneği verilir; bitkiye su verilmezse, bitki solar ve daha sonra tamamen kurur. Bu tanıma katılmıyorum, çünkü bizler yok olmaya karşı kendimizi savunduk ve yaşamımızı kendi istediğimiz gibi "örgütlemeye" çalıştık. Kanlı bir işkencenin yanında, tecrit politik insanları yok eden ve vücutta herhangi bir iz bırakmayan "beyaz işkencedir".

Bir kaç yıldan beri dışarıdayım ama cezaevinde yitirdiklerimi

daha doğrusu benden zorla alınan bazı yeteneklerimi, yeniden öğrenerek kazanmak zorunda olduğumu gördüm. Bu bana sanki. daha yeni bilincimde şekillenen bir kuraklık süreci gibi gelmektedir. Bu basit şeylerde bile göstermekte; örneğin tesadüfen sokakta karşılaştığım insanlarla ilişki kurmada yaşadığım zorluklarda olduğu gibi. İlk yıllarda ilişki kurmayı kesinlikle beceremiyordum; böylesi durumlarda, nasıl ve ne yapmak istediğim gibi tüm ayrıntıları düşünmek zorundaydım. Spontan ilişkiler kurmak benim için mümkün değildi. Ya da sol grupların birbirleriyle sorunları olduğu zaman, nasıl hareket edilmesi gerektiğini bilemiyordum. Cezaevinde herşeyi tüm ayrıntılarına dek tartışıyor ve sorunları birlikte çözmeye çalışıyorduk. Bunları yapmak zorundaydık, yoksa ortaya çıkan zorlukların üstesinden gelemezdik. Ancak bu durum dışarıda tamamen farklı, çünkü tüm sorunları birlikte çözmek kendini dayatmıyor. Bunu dışarı çıktıktan sonra tekrar öğrenmek zorunda kaldım.

Cezaevindeyken bizler daha çok araştırma, projeler ve tecrit programları üzerinde durduk ve tartıştık. Bu şekilde tecritin amacını ne olduğunu anlamaya ve kendimizi korumada ve savunmada bir yol bulmaya çalışıyorduk. Tüm politik tutukluların katıldığı açlık grevleri örgütledik, taleplerimiz en azından 15 kişilik büyük gruplar halinde bir araya getirilmekti. Böylesi bir durum bizlerin sosyal ilişkilerini artırabilir ve aynı zamanda da içinde bulunduğumuz alanı büyütebilirdi. Ve büyük gruplar halindeki sosyal faaliyetin bu olanaklarıyla bizler, tecritin etkilerine karşı önlemler geliştirebilirdik.

Ümit: Şimdiye kadar yapılan tüm açlık grevlerinin talepleri şöyleydi: Tecritten derhal dışarı! Tecrit derhal kaldırılmalı! Ne yazık ki, bu şimdiye kadar bir türlü başanlamadı. Yaşamsal öneme sahip bu talebin kabul ettirelememesindeki temel nedenler neydi sana göre?

Angellika: Kuşkusuz bu durum politik dengelere, devletin yoketme isteğinin yoğunluğuna ve politik tutukluların sayısal oranına ve gücüne bağlıdır. Alman devleti silahlı mücadele yürüten küçük bir grup karşısında aşırı reaksiyon gösterdi, kendi güvenliğini ve varlığını üst düzeyde tehdit altında hissetti. 70'li yılların başından itibaren politik eylemlerden dolayı "Özel Yasalar" çıkartıldı, uygulandı ve bu yasalar süreç içerisinde daha da sertleştirildi. Kriminal Daire'de özel bir grup oluşturuldu ve politik tutuklular cezaevlerinde, diğer tutuklulardan tamamen tecrit edildiler.

Adalet Bakanları, her açlık grevinde cezaevlerinde "politik tutuklu" bulunmadığını ve de "tecritin" uygulanmadığını, ayrıca devletin tutukluların taleplerini yerine getirmeyeceklerini ve hiçbir tehdide boyun eğmeyeceklerini vurguladılar. Bunun yanı sıra, kamuoyunu yanıltmak için, diğer sosyal tutuklularda bulunmayan ama bizlerin sahip olduğumuz eşyaları saymaya başladılar: Televizyon, kitap, radyo, gazete. Bununla bizlerin sosyal tutuklulardan daha imtiyazlı olduğumuzu göstermeye çalışıyorlardı.

Devlet kendisini tamamen bir tehdit altında hissettiğinden, taleplerimizin destek bulmaması için her şeyi yapıyordu. Tecritin etkileri kanı işkencelerde olduğu gibi, şlk anda görülmez. 1981 yılında Yüksek Güvenlik Cezaevleri'nde görev yapan birkaç bağımsız doktor, açlık grevinde olduğumuz sırada, ilk gördükleriyle hücrelerin diğer cezaevlerinden daha "temiz" ve "daha aydınlık" olduğuna dikkat çektiler. Bu izlenimlerin ardından bizler, "temiz şartların" ne anlama geldiğini ve etkisinin ne olduğunu anlattıktan sonra gerçeği ancak görebildiler.

Devletin propoganda olanağına karşı, küçük bir grup olarak biz politik tutuklular sürekli olumsuz bir konumdaydık. Taleplerimizi ve tutukluluk koşullarını basın aracılığıyla, kamuyuna aktarma olanaklarımız bulunmuyordu. 1980'li yılların sonuna dek, basının bizlerle röportaj yapması yasaktı ve 1977'den beri, bizlerle

ilgili verilecek en sınırlı bilgi için bile, belirli bir yasal düzenlemeye uyulması gerekmekteydi. Tüm basın, devletin uyanlarına hassasiyetle uymuştur. Politik tutukluların sayısı Almanya'da sürekli olarak azaldığından, toplum içerisinde çok az bir kesim bu uygulamalardan etkilenmiştir. Etkilenenlerde ya yeraltında olanların ya da cezaevlerindeki tutukluların yakınlarıdır.

1970'li yılların başlangıcında politik tutuklular, diğer sosyal tutuklularla eşit haklara sahip olma talebini yükseltmişlerdi. Bu talep, o dönemlerde kategorik açıdan rededildi ve "tehlikeli olma" durumumuzla gerekçelendirildi. Politik tutukluların hemen hemen hepsi, tabutluklara sevk edildiler ya da bulundukları yerlerde sosyal tutuklulardan tamamen tecrit edildiler. Diğer yandan ise, politik tutuklulara karşı bir çok özel yasalar çıkartılmıştı, bu nedenle sosyal tutuklularla eşit haklara sahip olmak mümkün değildi. Bu talep Cenevre antlaşmasına göre temellendirildi. Bununla bizler, pratik olarak –Özel Statüyü- lehimize çevirmek istemiştik. Bizler için asıl sorun, birbirimizle konuşabilmek, kendi politikamızı devamlı geliştirebilmek ve doğal olarak tecritin etkilerine karşı mücadele yürütebilmek için, biraraya getirilmemizdi. Bu sonuncusu bizler için en önemli olanıydı. Biraraya getirilmenin tek bir bölümde ya da bölümün dışında gerçekleşmesi, anlam olarak bizler için tali önemdeydi.

Ümit: Cezaevinde kaç açlık grevine katıldın?

Angellka: Tüm tutukluların katıldığı, tutukluların büyük grupla halinde biraraya konulması talebini içeren dört büyük açlık grevine katıldım. Bunlar 8 ila 10 hafta arasında süren açlık grevleriydiler. Bunun dışında daha kısa süren ve Berlin'deki kendi özel durumumuz nedeniyle katıldığımız açlık grevlerinde oldu, örneğin grubumuzdan bir yoldaşın başka bir yere sevk edilmesini engellemek için...

Ümit: Açlık grevlerinden sonra genel durumda bir değişiklik oldu mu? Ya da herhangi bir başarı sağlandı mı?

Angellka: Evet, her açlık greviden sonra sınırlı da olsa bazı değişiklikler sağlandı. Buna karşın, büyük gruplar halinde bir araya getirilme talebimizi kabul ettiremedik. Yaptığımız her açlık greviden sonra, tutukluluk koşullarında kısmi bazı iyileşmeler sağladık, örneğin mektup sansürünün gevşetilmesi ya da ziyaret süresinin uzatılması gibi. 1989 açlık grevinde Köln-Ossendorf Tabutluğu'nda küçük de olsa bir grubun oluşturulması başlandı ve diğer cezaevlerinde politik tutukluların birbirlerini görmeleri ve cezaevi yaşantısına katılman sağlandı. Bunların dışında ziyaret koşullarındaki sertlikler yumuşatıldı, böylelikle yakınlarımızla yaptığımız cam ardından görüş yapmak yerine, bir görevlinin denetiminde de olsa yüz yüze görüş yapabilme olanağına sahip olduk. Yine 1989 açlık grevindeki taleplerimizden biri olan, sağlık durumları oldukça kötü olan 4 yoldaşın serbest bırakılmasında da başarı elde edilmiştir. 4 kişiden ikisi açlık grevlerinin ardından serbest bırakılmıştır; bunlardan birisi de benim. Sağlık durumu kötü olan diğer iki yoldaş ise, daha sonra yürütülen kampanyalarla bırakılmışlardır. Bunlara daha bir çok şey eklenebilir, örneğin 1989 açlık greviden sonra, politik tutukluların iletişim olanakları daha da iyileşti. Ancak özelde bizlerin durumunda ise önemli herhangi bir değişiklik gerçekleşmedi. Her açlık grevinde olduğu gibi kitlelerin harekete geçirilmesi, açlık grevlerinden sonra tekrar azalıyordu öyle ki, her açlık greviden sonra daha fazla iyileşmesi gereken tutukluluk koşulları, tekrar kötüleşiyordu. Her defasında, sonraki eylemler için yeniden bir itilim sağlamak zorundaydık.

Ümit: Yaşanılan sürece yeniden bakıldığında, tecritin başarısızlığa uğradığı söylenebilir mi?

Angellka: Ne yazık ki, buna hayır demek zorundayım. Tec-

rit, insanları yok etmek için yok etmek uygulanmaktadır. Almanya'da tabutluklarda, dolayısıyla onlarca yıl tecritde kalan tüm politik tutuklular dereceleri farklı da olsa, gerek fiziki gerekse de psikolojik olarak hastadırlar.

Bu ülkede, kamuoyunda tecritin işkence olduğu bilincini yerleştirecek, güçlü bir politik muhalefet yoktur. Kaldığı tüm insanlar cezaevlerinde politik tutukluların, tecritde kaldıklarını ve tecrit koşullarına karşı mücadele ettiklerini bilmektedir.

Uluslararası boyutta, kanlı işkencenin tutuklunun kimliğini tahrip etme amacını taşıdığı biliniyorsa da, tecritin aynı amacı taşıdığı anlaşılamamıştır. Bunun için Almanya Hükümeti bu insanlık karşıtı "Ayaklanmayı Bastırma Modelini" diğer ülkelere de ihraç etmektedir. Bununla diğer ülkelere, politik tutuklulara, temelde bazı değişiklikler sağlanmaksızın, farklı bir uygulamanın yürütülmesinin olanakları gösterilmektedir.

Politik tutukluları yok etmek için inşa edilen, tecrit bölümlerinin (tabutlukların) yaygınlaşmasını engellemek, şu anda Türkiye'de gündemde olduğu gibi, oldukça önemlidir.

Herkes bu bilinçle üzerine düşen sorumluluğunu yerine getirmelidir, diye düşünüyorum.

D. Avukat Helm'la Söyleşi

Ümit: Almanya'da politik tutuklulara uygulanan tecrit uygulamasının hukuksal boyutları nelerdir. Özel bir yasayla belirlenen bir uygulama var mıdır?

Helm: Bizde, tecrit cezaevlerinde tutukluların ve savunmanın haklarını belirleyen kesin hükümler, 129a anti-terör yasası ve buna ek maddelerle saptanmıştır. Örneğin, cezaevinde bir tutuklunun hangi koşullarda yaşaması gerektiği, ziyaretçi kabulü ve ziyaret süresi, görüşmenin gözetlenmesi ve ya dinlenmesinin gerekip gerekmediği, bir çevirmenin hazır bulundurulması, ge-

nel olarak savunmanın müvekkili arasındaki ilişkinin belirlenmesi, esasında bu geniş bir alanı kapsamaktadır, bu görüşmelerin akustik ve optik denetlenmesi ki, bu hiç bir şekilde engellenmemektedir. Bu tür engellemeler ve sınırlandırılmalar, zaten politik tutukluların var olmasından itibaren uygulanmaya gelmiştir. Yine savunmanın müvekkili arasındaki ilişkinin sınırlandırılması ve denetlenmesi de kapsama girmektedir. Var olan bu uygulamalar daha sonra çıkartılan 129a anti-terör yasası altında birleştirilmiş ve yasallaştırılmıştır. Bu bir anti-terör yasasıdır: Kriminel bir birlik oluşturmak ve onu desteklemek, diğer yandan ceza yasasının 48. maddesinde, özel olarak "savunmayla müvekkili arasındaki her türlü ilişkinin kontrol edilmesi gerekir" der. Bu şimdiye kadar hiçbir sınırlama olmaksızın savunmanın müvekkiline gönderdiği postanın denetlenmemesi hakkının gaspedilmesi, yani mahkeme belgelerinin okunması demektir. Okuma işlemi aynı duruşmanın hakimi tarafından değil, özel olarak saptanan adına "okuma hakimi" adı verilen özel bir uygulama çerçevesinde, yapılmaktadır. Bu aynı zamanda postanın müvekkile bir hayli geç ulaşması anlamına gelmektedir. Özellikle yabancı politik tutuklularda bu durum daha karmaşık ve uzundur, çünkü gönderilen tüm yazıların önce ana dile çevrilmesi gerekmektedir. Çeviriden sonra bunun avukatın, savunma çerçevesinde gönderdiği yazılar mı yoksa, başka amaçlar taşıyan yazılar mı olduğu anlaşılmaktadır. Bu özellikle yeni başlayan duruşmalar için oldukça büyük bir sorun teşkil etmektedir. Örneğin savunmanın müvekkiline veya tersi, belgeler sunması gerekiyorsa, tüm işlemler için uzun bir zaman gerekmektedir, bu iki haftalık bir zamanı alabiliyordu bu, bazı dönemlerde ise daha fazlasını. Ve o zamanda belgelerin veya iletilenlerin aktualitesi kaimiyordu. Savunma materyallerinin duruşma salonunda verilmesi yolunda kapalıydı, çünkü hakim "ya burda bırakırsınız ben okurum derdi", bu olamazdı çünkü savunma sırlarını içeriyordu ya da "okuma hakimi" adı verilen hakime

gönderilmesi gerekiyordu. Bu savunma hakkının sınırlandırılması anlamında bazı sorulan ortaya çıkartmaktadır. Savunma postası nedir? Hangi içeriğe sahiptir? Bunun denetlenmesi hakkı kim aittir? Okuma Hakimi ne zaman müdahale etme hakkına sahiptir?

Bizler buna karşı çeşitli defalar yasal hakkımızı kullanarak, şikayetlerde bulunduk. Buna ek diğer bir uygulama da, avukatların cezaevi ziyaretlerinde müvekkillerine bir şeyler vermesini engellemek için, görüşlerin cam bölme ardından yaptırılmasıdır. Özellikle 129a anti-terör yasası kapsamında yargılanan, hangi tutuklu olursa olsun, yargılandığı dava ve derecesi ne olursa olsun, bu madde kapsamına giren tüm tutukluların avukatları, otomatikmen mevcut uygulamayla muhatap olmak zorundadırlar. Bu, onun doğal bir sonucu olarak uygulanmaktadır. Görüşme odası bir duvarla ayrılmış ve üzerine kurşun geçirmez bir cam monte edilmiştir. Camın ortasına konuşmayı olanaklı kılan delikli bir bölüm bulunmaktadır. Böylesi bir durumda, hiçbir şekilde müvekkilimize ne belge ne de yazılı bir kağıt verebilmekteyiz. Vermek istediğimiz belgeleri cam bölmede ona gösterip “bak bunu sana göndereceğim” dedikten sonra, diğer uygulamanın sonucu olarak yaklaşık 10 gün sonra, belge eline ulaşabilmektedir. Bu duruşmalara inanılmaz bir sınırlılık getirmektedir.

Ümit: Görüşmeleriniz dinleniyor muydu?

Helm: Benim müvekkillerimle yaptığım görüşmelerin kaydedildiğine ya da dinlenilmiş olacağına inanmıyorum. Yasal açıdan görüşmelerin, dinlenilmeyeceği garanti edilmektedir. Yani bu yasal güvence yabancı müvekkiller için de geçerlidir. Polis konuşmalarının dinlenilmesi için, özel olarak tercüman getirmemektedir. 129a anti-terör yasasının yürürlüğe girmesinden önce avukat görüşmelerinin dinlenildiğini biliyoruz. Örneğin Stuttgart-Stammheim Cezaevi’nde tüm görüşmeler dinlenilmektey-

di. Buna gerekçe olarak, olağanüstü koşullar gösterilmekteydi. Yani Alman devleti, olağandışı bir tehdit altında olduğunu ifade ediyor ve buna bağlantılı olarak örgüt üyelerinin cezaevindeki tüm hareketlerini, görüşmelerini kontrol altında tutuyordu.

Ümit: Ama bazı tutuklular daha sonraki yıllarda, görüşmelerin dinlendiği iddiasında bulunmuşlardır.

Helm: Bizler görüşme yapacağımız odaya genel olarak göz atıyoruz. Ne yazık ki, prizlerin ve duvarların içini kontrol etme olanağımız bulunmamaktadır. Görüşmelerin gerçekten dinlenip dinlenmediğini, varsa böyle bir olay 10 yıl sonra ya da daha sonraki bir zaman, yani açıklanmasında bir sakınca görülmemesi halinde, herhalde açıklanır diye düşünüyorum. Ama şu anki dönem için söylemek gerekirse, görüşmelerin dinlendiğini kanıtlayan bir olay yoktur. Görüşmelere getirilen sınırlandırmalar ve görüşmelerin dinlenmesini gerekli kılan sözde dönemlerde, tutuklular esasen daha başka kötü uygulamalara maruz kalmışlardır. Örneğin her görüşten önce ve sonra soyularak aranmaktaydılar. Cam bölmesiz yapılan özel görüşmelerde ise, konuşulanlar dinlenmekteydi. LKA'dan (Eyalet Kriminal Dairesi) bir görevli bu görüşmelerde hazır bulunmakta ve ayrıca not almaktadır. Bu tür görüşmelerde avukatlar da, görüşme hüccresine girmeden önce aranmaktadırlar. Gösterilen gerekçe ise, avukatların müvekkillerine verecekleri belgelerin, davayla ilgisinin bulunup bulunmadığının belirlenmek istenmesidir. Ancak yasal açıdan, böyle bir uygulama anti-demokratiktir. Onların dosyaları inceleme değil, içeriği üzerine bilgilenme hakları bulunmaktadır. Bunun dışında, çantanın içerisinde silahın, patlayıcı maddelerin, cep telefonun olup olmadığının bilinmesi yeterli olmalıdır. Bunun içinde zaten elektronik kontrolden ve elle yapılan genel bir aramadan geçirilmekteyiz. Ancak bazı avukat arkadaşlar, ki bunlar mahkeme tarafından sakıncalı görülmektedirler, özel bir aramadan geçiril-

mektedirler. Stammheim cezaevinde, iki avukatın bir dosyanın içerisinde silah soktukları iddiasını gerekçe olarak göstermektedirler. Bu avukatlar, hiç bir şekilde kanıtlanmadığı halde yargılanıp cezaya çarptırılmışlardır.

Tutukluların tutukluluk koşulları, Anayasa Mahkemesinin 24 maddelik programıyla somutlaştırdığı bir programla zaten belirlenmiştir. Bu, tutuklunun ne kadar süreyle kaç ziyaretçi kabul edebileceği, ne kadar mektup alacağı, havalandırmaya ne kadar süreyle çıkabileceği ya da diğer ortak alanları spor alanlarını kullanıp kullanmayacağı, hüccresinin kaç kere aranacağı vs. kapsamaktadır. Biz buna tecrit demektediriz ki, tutuklular böylelikle havalandırmaya çıkartılmamakta, ziyaretçi kabul edememekte, ortak kullanım alanlarını kullanamamakta, diğer tutuklularla ilişki kuramamaktadırlar; kısacası onlar için her şey yasaktır. Bu formda uygulanan tecrit uygulaması sadece fiziksel olarak değil psikolojik olarak insanın organik yapısını tamamen yıpratmakta ve bireyin kişiliğini zayıflatarak onu uygulamalara teslim olmasını dayatmaktadır. Zaten bu da tecrit uygulamasında istenilen amaçtır. Örneğin bizde Almanya'da kapıları sese karşı izole edilmiş hüccreler bulunmaktadır. Tutuklu 24 saat hüccresinde kapalı tutulduğu gibi, akustik olarak hiçbir sese duyarlı değildirler. Hüccrelerinde radyo dinleyebilmekte ancak, dışarıdan herhangi bir sesi algılayamamaktadırlar. Mevcut durum onların sosyal-akustik yanını tamamen öldürmektedir. Yine pencere camlarının kalınlığı ve renkli oluşu nedeniyle, hiçbir zaman güneş ışığını doğal olarak alamamaktadırlar. Tüm alınmış olan güvenlik tedbirleri, dışarıyla hiçbir ilişkinin kurulmamamasına sözde dışarıyla örgütsel olarak kurulacak olan ilişkilerin kopartılmasına ve yasa dışı yollardan hüccrelere silahsız malzemelerin getirilmesinin engellenmesine dayandırılmaktadır. Ancak tecritte yaşayan tutukluların yaşam koşullarına ilişkin bilir kişi raporları, doktor raporları bulunmaktadır; bu koşullarda uzun süre kalan tutuklulara önemli

fiziksel ve psikolojik rahatsızlıklar ortaya çıktığı saptanmıştır.

Tutukluların bu uygulamalara karşı tek mücadele araçları, açlık grevleridir ve burada dönem dönem yapmaya çalıştılar. Tecritin kaldırılması talebiyle hareket eden tutuklular onlarca kez açlık grevi yapmak zorunda kaldılar. Hatta küçük gruplar halinde biraraya getirilmeleri şeklinde dönüştürdükleri talepleri ki, zaten buradan anlaşılması gereken her tutuklunun kendi hüccresinin yanı sıra günün belli zamanlarında diğer arkadaşlarıyla birlikte olabilmeleridir. Açlık grevlerinin ardından ne yazık ki, oldukça küçük bir kaç başan sağlanabilmiştir. Bazı yerlerde 90'lı yıllarda tutuklular bir kaç yerde küçük gruplar halinde biraraya getirildiler ama tecrit uygulaması hiçbir zaman kaldırılmadı.

Ümit: Tutuklulara yönelik genel bir yasal uygulamadan bahsettiniz. Bu her yerde aynı şekilde uygulanmıyor mu?

Helm: Uygulama nezdinde genel bir yasal düzenleme var. Ceza yasasında gözetim koşullarını düzenleyen ve 119. maddede altında toplanan bir yasa mevcuttur. Bu madde çerçevesinde kısmi hareket alanı ve esneklik dereceleri bulunmaktadır. Örneğin özellikle tehlikeli olarak sınıflandırılan ve kaçma tehlikesinin bulunduğu düşünülen tutukluların kaldığı bölümlerde, sert güvenlik tedbirleri alınmaktadır. Mevcut derecelendirmeye giren tutuklulara yönelik tecrit koşulları, cezaevi idaresince cezaevinin yapısal durumuna göre farklılaşabilmektedir. Ceza yasasının 119. maddesi özünde, gözetim koşullarını genel olarak belirlemektedir. Tutuklunun radyo veya televizyon alıp alamıyacağı, kelepçeli olup alamıyacağı, sağlık kontrolü için doktora çıkıp çıkamıyacağı, havalandırmayı ve diğer kullanım alanlarını kullanıp kullanmıyacağı gibi benzeri diğer koşulları düzenlemektedir. Belirlenen genel düzenlemelere ek olarak, cezaevi idaresi yeni sınırları getirerek tutukluluk koşullarını daha da ağırlaştırabilmektedir. Kuşkusuz tutuklunun kendisine uygulanan tutukluluk

koşullarına karşı, itirazda bulunma hakkı bulunmaktadır, ama deneyler göstermiştir ki, bu yolla herhangi bir koşulu değiştirme olanağı oldukça sınırlıdır.

129a anti-terör yasasında 24 maddelik olarak belirlenen program zaten bu 119. maddeye dayandırılmaktadır. Tutukluya uygulanan aşırı tecrit koşulları daha önce belirttiğim, derecelendirme derecesine göre gerekçelendirilmektedir. Mahkeme de tutuklunun “tehlikeli” durumuna göre, uygulanacak olan tutukluluk koşullarını bu kapsamda ele alıp karara bağlamaktadır. Ama bu koşullarda kalan birisinin duruşmasında yorucu ve yoğun geçmektedir. Mevcut koşullar tüm işlemleri daha da yavaşlattığı gibi, bu olumsuz durum her iki taraf için önemli bir güce ihtiyacı doğurmaktadır. Özellikle tutuklunun bu ortamlarda var olan enerjisinin çabuk tükendiği görülmüştür, çünkü tutuklunun içinde bulunduğu koşullar insan onuruna aykındır. Politik tutuklularında sosyal kontakla ihtiyaçları bulunmaktadır. Bu sağlanmadığı takdirde, kendileriyle uğraşmaktadırlar, bu daha önceleri “beyaz işkence” olarak tanımlanmıştır. Önceki dönemlerde bir psikiyatrist, Berlin’den Dr. Rasch “bu koşullarda uygulanan tecrit uygulaması, sağlık sorunlarını ortaya çıkartır” şeklinde bir bilir kişi raporu hazırlamıştır. Dr. Rasch’in bu tavsiyesi dinlenilmediği gibi, hazırladığı rapor devlet tarafından ciddiye alınmamış ve tutukluların tecrit koşulları da, bu raporun tavsiyeleri zemininde gözden dahi geçirilmemiştir. Bu doğal olarak, politik ortama ve içinde bulunulan psikolojiye bağlıdır. Örneğin Düsseldorf’ta ilk büyük Kürt duruşması başladığında, bu dönemlerde Almanya’da PKK’nin eylemlerinin arttığı dönemlerdi, Alman devleti de bu duruma uygun olarak, Kürt tutuklulara uygulanan tecrit koşullarını daha da ağırlaştırmıştır.

Ümit: *Yani Almanya’da tecrit uygulamasına karşı geniş bir kitle hareketi olmadı diyebilir miyiz?*

Helm: Geniş kitle eylemleri şeklinde bir süreç yaşanmadı. Yalnız tutukluların yakınlan cephesinde gelişen bir hareketlilik vardı. Eylemler özellikle tutuklular açlık grevlerine başladıklarında ya da sağlıktan ciddi bir duruma dönüştüğünde, canlılık kazanmıştır. Ama örneğin savunmanın yani duruşmalara katılan avukatların diğer çok sayıda avukatlarla birlikte sokağa dökülüp, "böylesi bir şey kesinlikle olmamalıdır, savunma hukuksal yolun bir organıdır ve insan onuruna uygun bir şekilde muamele görmek zorundadır ve ona şüphe yerine güvenle yaklaşılmalıdır" demek gerekiyordu, ama ki böylesi eylemler Almanya'da pek olmadı. Sadece politik duruşmalara katılan avukatlar seslerini yüksetmişlerdir bu süreçte. Sayı dikate alındığında, Almanya'da yeterli sayıda avukat bulunmaktadır, yaklaşık 90 bin kadar, şimdiye dek sınırlı sayıdaki avukatın haricinde, sokaklara çıkan olmamıştır.

Ümit: Almanya'da politik davalara giren avukatlara yönelik sert uygulamalar olmuştur, örneğin büroların aranması, savunma dosyalarının kaybedilmesi ve el konulması şeklinde, sizde bu tür anti-demokratik uygulamalarla karşılaştınız mı?

Helm: Almanya'da politik davaların başlamasından itibaren devlet tarafında, savunmanın kendi haklarını kötüye kullandığı şeklinde bilinçli ve kapsamlı bir kuşku vardır. Yani illegal dışlama sistemi bulunmaktadır. Bu "avukatlar içeride tutuklularla dışarıda ise sempatizanlarla" ilişki içerisinde, anlamına gelmektedir. Başından itibaren var olan kuşku, önceki bölümde anlattığım örnekle daha da arttı. Sözde bir silah, Yüksek Güvenlik Cezaevi olan Stammheim'a sokulmuştur. Kuşkular derhal savunma üzerinde yoğunlaşmıştır. Var olan bu şüphe hiçbir dönem kesinlikle yok olmadı. Bundan hareketle avukatların büroları bir çok kereler aranmıştır. Bürolarda tutuklularla ilgili ancak nerden geldiği ve kim tarafından yazıldığı belli olmayan ya da şifrelenmiş

yazılardan, (ki bunlar önemli bilgileri içermektedir) avukatlar sorumlu tutulmuştur. Bu anti-demokratik provokatif uygulamalarla çalışma koşulları ağırlaşmaktadır; örneğin daha önce, şu anki büroda çalışan eski bir kadın avukat arkadaşın telefonu belirli bir zaman dinlenmiştir.

Diğer yandan biz duruşmalara katılan avukatlar olarak, kendi rolümüzden hareketle kamuoyu oluşturmakla yükümlüyüz. Yani müvekkillerimiz adına basın açıklamaları yapmak, gelişmelerle ilgili bilgiler sunmak. Yaptığımız bu eylemler devlet kurumları tarafından, müvekkillerimizin ait olduğu örgütü desteklediğimiz şeklinde değerlendirildi ve bizlere hep şüpheyle yaklaşıldı. Bu doğal faaliyetlerimiz 129a anti-terör yasası kapsamına alınarak, suç işlediğimiz iddiasıyla hakkımızda davalar açıldı. Tabii ki, bu bir "disipline etme" girişimidir; örneğin bir avukat müvekkiliyle ilgili bir basın açıklaması yaptığında, duruşmanın gidişatı üzerine bilgiler verdiğinde ve bunun bir parçası olarak tutukluluk koşullarıyla ilgili bilgiler aktardığında, avukatın örgüte sempatisi olduğu hatta daha da ileriye giderek, terörist bir örgütü desteklediği iddiasında bulunularak, davalardan men edilebilmektedir.

Ümit: Politik bir tutuklunun avukatı politik olmak zorundadır. Tutuklunun avukatının, müvekkiline yönelik uygulamaları, kamuoyuna aktarması zaten yaşanan bir gerçekliğin doğal olarak aktarılmasıdır. Yani avukatın apolitik mi olması gerekiyor?

Helm: Zaten tutuklu, böyle bir avukatla hareket edemez, onu seçmez ve politik tutuklu kendi avukatını kendi düşüncesiyle en iyi savunacak kesimden seçer. Bir çok avukat arkadaş müvekkillerine açılan aynı suçlardan yargılanmışlardır ki, bu davalar daha sonra beraatla sonuçlanmıştır.

Ümit: Bence bu kadar basit değil. Arkasında başka faktörlerin olduğunu düşünüyorum.

Helm: Evet bunun ardındaki asıl etken, bu grubun tamamen dağılmasını sağlamak ve avukatların sadece işlerini yapan unsurlar olarak bu tür davalara girmesini engellemektir. Avukatlara yönelik baskılar, Türkiye’de oldukça fazladır. Almanya’da hiçbir dönem, bir avukat bürosundan alınarak tutuklanmamıştır. Buna rağmen, bir devlet “görevlisi” kapıda bekleyebiliyor. Ayrıca herhangi bir ihbar yapıldığında ve ya davalarda farklı bir politik savunma yapma durumunda kalındığında, disiplin cezasından meslekten men cezasına kadar cezal uygulamalara da maruz kalmaktayız. Bunun yanı sıra büyük davalarda değil ancak eyalet çapındaki bazı ufak duruşmalarda rastlanan diğer bir durum ise, tutuklu istemediği halde, mahkemenin ikinci bir avukatı duruşmaya savunma adına atamasıdır. Burada asıl etken, daha önce vurguladığım savunmaya yönelik kuşkunun boyutudur. Mahkeme herhangi bir nedenden ötürü seçilmiş avukatı ya da savunmadaki tutumuna bağlı olarak, onun iptal edilmesi ihtimaline karşı bu ek tedbiri almaktadır. “Atanan” avukatın hiçbir görevi yoktur, savunma sürecine katılmak bir yana, hazırlığı dahi bulunmamaktadır. Buna karşın düzenli olarak duruşmalara girmekte ve yine mahkemeden düzenli olarak savunma ile belgeleri almaktadır. Tutuklunun kendi avukatı herhangi bir şekilde duruşmalardan, men edildiğinde “atanmış” bu avukat duruşmalar ke-sintiye uğramadan, davaya katılabilecektir. Bizler buna karşı çok mücadele ettik ve bunu “zorunlu savunma” olarak adlandırdık. Bu uygulamanın yasal adı “duruşmanın güvenliği için savunma”dır. Tutuklunun kendi iradesine karşı konulan bu uygulamanın kaldırılması için çok mücadele ettik ve sonunda kaldırmayı başardık. Duruşmaya “atanmış” bir avukatın alınması bir uygulama olarak kaldırıldı. Duruşma zaten bir avukatın altından kalkamayacağı kadar ağırdır, işte bu ikinci avukatın kim olabileceğine tutuklunun kendisi karar vermelidir.

Ümit: Bizlerdeki uygulamayla karşılaştığınızda, bir avukat birden fazla tutsağı, aynı davada savunabilmektedir. Ancak Almanya ile karşılaştığınızda, burada bir avukat sadece bir tutsağı savunma hakkına sahiptir. Yeni inşa edilen F-Tip cezaevleriyile, buradaki uygulamanın bir benzeri Türkiye'de uygulanmak istenmektedir. Buna nasıl değerlendiriyorsunuz?

Helm: Eğer Türkiye'de de böyle bir uygulamaya geçiliyorsa, bu kesinlikle Almanya'dan alınan bir uygulamadır. Önceki dönemlerde bizde de bu alanda farklı bir uygulama vardı. Bir avukat, 3'e kadar tutukluyu savunabiliyordu. RAF'a açılan davadan itibaren, duruşmanın esaslarını bildiren 146. maddeye yeni bir madde eklenerek, bir avukatın sadece bir tutukluyu savunabileceğı belirtilmiştir.

Ümit: Hangi gerekçelerden ötürü?

Helm: Hangi nedenlerden olduğunu ifade etmek biraz zor. İş ekonomisi açısından bakıldığında hiçbir medeni yoktur, aksine kontra-produktiftir. Ben bir disipline etme aracı olarak görüyorum. İlk önce avukatın yeteneklerini gerileyen bir uygulamadır, fazla avukatın katıldığı duruşmalar genellikle kısır geçmektedir, çünkü bu kadar avukatın grup çalışması yürüterek kolektif bir savunma içerisine girmesi oldukça zordur. Diğer olumsuz yanı ise, davalann gereksiz yere uzamasına yol açmaktadır. Eğer Türkiye, böylesi bir uygulamayı yürürlüğe koymak istiyorsa, büyük bir olasılıkla Almanya'nın bu alanda edindiğı tecrübeleri dikkate alarak, hayata geçirmeye çalışmaktadır. Bu uygulama tüm ülkelerde böyle değildir.

Ümit: Yeniden tecrit cezaevlerine dönecek olursak, tecrit cezaevlerindeki uygulamaların sadece bu tip cezaevlerine ait olduğunu söyleyebilir miyiz. Yani bu tür uygulamalar, her cezaevinde var mıdır?

Helm: Normal cezaevlerinde de buna benzer uygulamalar kuşkusuz vardır. Ama buralarda tecriti uygulamak oldukça zordur. Örneğin, “ölü bölümler” ilk olarak bu normal cezaevleri içinde oluşturulan özel bölümlerde inşa edilmiştir. Cezaevinde bir bölüm olduğu gibi boşaltılarak, buraya tek bir tutuklu konulmuştur, böylelikle onun diğer tutuklularla olan ilişkisi kesilmeye çalışılmıştır. Normalde bu tür cezaevlerinde, tek bir koridorda 24 hücre bulunmaktadır. Politik tutuklular, Yüksek Güvenlik Cezaevleri’nin inşası öncesinde, cezaevlerinde özel olarak ayrılan bölümlere yerleştirilmişlerdir. Bu bazı sorunları ortaya çıkartmıştır. Politik tutuklunun tecritini sağlamak için, büyük bir bölümün tamamen boşaltılması gibi, ek bir sorunu yaratmıştır. Ancak böylesi bir mekanın tek bir tutukluya ayrılması ve yine bulunduğu hücrede bazı mimari değişikliklerin yapılması, tutuklunun aslında geniş bir mekanda tamamen yalnızlaştırılmasıdır, ki tutuklu böylece hiç kimseyi görememektedir. Buna biz “ölü bölüm” diyoruz. Bu uygulama halende var olmasına karşın, sürekli bu boyutta uygulanmamaktadır.

Tecrit cezaevlerinde, tutuklunun bulunduğu hücrenin yanındaki ve karşısındaki hücrelerin boş tutulmasına dikkat edilmektedir, bundaki amaç tutuklunun yan hücredeki tutukluyla haberleşmesini engellemektir. Bir tecrit hücresi aslında, şu anki uygulama gereğince, diğer hücrelerden pek fazla ayrılmamaktadır. Bunlardan birisi, pencerelere buzlu camın veya ek bir karartıcı malzemenin kullanılması ve kapıların ses geçirgenliğinin az olması veya olmamasıdır. “Ölü Bölüm” Köln Ossendorf , Stammheim ve Frankfurt Cezaevleri’nde kalan politik tutuklular için bir koridor olduğu gibi ayrılmıştır.

Almanya’da Türkiye’deki koğuş sistemine dayanan bir cezaevi yapısı bulunmadığından, tüm cezaevlerini kapsayan ve tutukluk koşullarını belirleyen bir yasal uygulama vardır. Politik tutuklular içinse, bazı özel maddeler eklenmiştir. Örneğin bizde,

Türkiye'deki gibi farklı adlarla anılan özel tip cezaevleri inşa edilmemiştir. Stammheim Cezaevi, hem politik hem de sosyal tutuklular için inşa edilen bir cezaevidir. Yalnız bu cezaevinin 7. katı politik tutuklulara ayrılmıştır. Hemen alt katında ise, diğer tutuklular bulunmaktadır. Ama Plötzensee Cezaevi, inşa edilen elektronik donanımlı ve maximum güvenli bir cezaevidir. Burada her şey kameralarla gözetlenmekte ve kapılar elektrik düzeneklidir. Politik tutuklulara uygulanan akustik ve duyumsal tecrit için, onların kaldıkları bölümde bazı değişiklikler yapmak yeterli olmuştur. Yani zaten inşa edilen cezaevleri, genel itibarıyla, tecritin uygulanmasının temel koşullarını yerine getirmektedir. Örneğin ben müvekkilim Helmut Pohl'u ziyaret ettiğimde, onun kaldığı bölümdeki tüm tutuklular, önceden hücrelerine kapatılmak zorundaydılar. Bu yaklaşık 45 dakika kadar sürmekteydi ve bunun için çok sayıda gardiyana ihtiyaç duyulmaktaydı. Tüm tutuklular hücrelerine kapatıldıktan sonra, Helmut iki gardiyanla, görüşmeye getiriliyordu. Ve kapatılan hücre kapılan tekrar açılmaktaydı. Bu durum sosyal tutuklular arasında huzursuzluklara yol açıyordu. Onlar örneğin, neden 45 dakika hücrelerine kapatılmak zorunda olduklarını sürekli soruyorlardı. Politik bir tutuklunun görüşmesi nedeniyle olduğunu öğrenince, buna tepkiyle karşılıyorlardı. Ancak zor olsa da, her seferinde bunu yapmak zorundaydılar, çünkü politik tutuklu, sosyal tutukluların bölümlerinden geçirilerek, ziyaretçi odasına getirilebiliyordu.

Ümit: Neden özellikle politik tutuklular anti-demokratik ve insanlık dışı tecrit koşullarına, maruz kalmaktadırlar?

Helm: RAF tutukluların tutukluluk koşullarına göz atıldığında, onlara uygulanan bu korkunç koşullara karşı inanılmaz bir iradeyle, karşı koyuş vardır. İlk olarak onlar "olağanüstü tehlikeli" insanlar olarak tanıtılmaktadırlar. Politik tutuklular yakalandıkları andan itibaren, yani tutuklanmalarından sonra, politik müca-

delelerini bırakmaktadırlar, bundan mücadelenin farklı bir aşamaya dönüştürmesi anlaşılmalıdır, onlar artık devletin tutsağıdır. Bu nedenle yargılanmalar ve hüküm giymelerinden sonra kendilerini uzun ve zorlu bir dönemin beklediğinin bilincindedirler. Özellikle önder kadro için ifade edilen "tehlikeli" olma kavramı, farklı algılanmaktadır. Örneğin "Baader grubu" için, onun içeride olsa dahi, dışındaki örgüt kadrolarını yönlendirdiği şeklinde sabit bir bakış açısı vardı. İşte bunu engellemek içindir ki, içeriden etkileme bir suç görüldüğünden, tutukluluk koşulları da olağanüstü sertleştirilmektedir. Yine artan firar etme tehlikesi veya dışındaki kadroların, içerideki yoldaşlarını kaçırma girişimleri, bunlar gerekçe olarak öne çıkartılmaktadır. RAF tutuklularının tek bir olay dışında şimdiye kadar, bir firar girişimi olmamıştır. Celle Cezaevi'nde sempatisanlar tarafından cezaevi duvarının patlayıcıyla havaya uçurma girişimi. Bunun, örgüt tarafından değil, Anayasayı Koruma Örgütü (BND) tarafından provokasyon amaçlı olarak yapıldığı açığa çıkmıştır. BND'nin senaryosundaki amaç, tutukluların kaçma girişimleri olduğu izlenimini oluşturarak, onların tecrit koşullarının daha da sertleşmesini sağlamaktır. Olaydan sonra, Celle'de bulunan tutukluların tecrit koşulları azami ölçüde sertleştirilmiştir. Kamuoyuna da onların ne kadar "tehlikeli olduğu" mesajı verilerek, alınan aşın güvenlik tedbirleri hakkı gösterilmeyi çalışılmıştır.

Yine ağır tecrit koşullarının diğer bir amacı da, grubu tamamen parçalamak, grup üyelerinin aralarındaki ilişkiyi koparmak ve tutukluluk koşullarını dayanılmaz kılmaktır. Amaçlanan, kamuoyunda politik tutukluların "1 nolu devlet düşmanı" şeklinde bir hayali görüntü yaratma girişimidir. Sıcak Sonbahar olarak dönemi, ya da PKK'nın eylemlerinin biraz artış kaydettiği dönemlerde, devletin öç alma girişimine tanık olduk. Burada, nesnel olarak gerekçelendirilemeyen, devletin yoğunlaşan intikam temelli tecrit politikasıdır. PKK tutukluları tarafından da, herhangi

bir firar girişimi olmamıştır. Sertleştirilen tecrit koşullarına gerekçe gösterilen diğer konu, içeridekilerin dışandaki eylemleri yönlendirdiği iddiasıdır ki, bu hiç bir şekilde kanıtlanamamıştır.

Ümit: *Şu anda Türkiye’de koğuş sisteminden, tecrit hücrelerine kanı bir geçiş süreci yaşanmaktadır. Bunu nasıl değerlendiriyorsunuz?*

Helm: *Türkiye’de cezaevlerini gezmedim, ancak var olan cezaevi sistemi üzerine genelde basında çıkan bilgilerden hareket ediyorum. Koğuş sistemine dayanan cezaevlerinde, politik tutuklular arasındaki politik ilişkiler canlı ve dayanışmacıdır. Aralarında politik tartışmalar yürütmekte ve politik kimliklerini canlı tutabilmektedirler. İşte devlet bunu engellemek amacıyla, bazı adımlar atmaktadır. Buda tecritin bir biçimidir. Yeni inşa edilen F-Tipi cezaevlerinin nasıl düzenlendiğini bilmiyorum, buralarda tutukluların hala aralarında bir ilişkiye olanak tanınıyor mu bilmiyorum. Ancak söylemek gerekir ki, Almanya’da ortak alanlardan faydalanmanın şartları vardır Politik bir tutuklunun kullanımı alanlarından faydalanması için, kendisine uygulanan “rehabilitasyon” uygulamasını kabul ederek, politik amaçlarından vazgeçtiğini inandırması gerekir.*

Bizim burada dağıtma yöntemi bulunmaktadır, yani politik tutuklular ya tek tek ya da küçük gruplar halinde çeşitli Güvenlik Cezaevleri’ne dağıtılmaktadırlar. Bunu düşündüğümde tutuklu, sosyal açıdan atomize edilmekle birlikte, onlara doğrudan müdahalede bulunmanın olanakları elde edilmiş olmaktadır. Almanya’daki edindiğimiz tecrübelerin ışığında, bu yöntemle en zayıf olan kişinin en zayıf halkasından yakalandığı ve buradan kazanılan insanların ajanlaştıncı olduğunu görebiliyoruz. Anayasayı Korumaya Örgütü’nün (BND) bu şekilde örgütlere ajan sızdırdığı bilinmektedir. Böylelikle örgüte sızabilmenin temeli atılmaktadır.

Türkiye’de inşa edilen yeni cezaevlerinde, devlet bu uygulamaya yönelebilir. Buralarda tutukluların kontrol ve gözetim altında tutulmalarının bir amacı budur, onların kişiliक्सizleştirerek kulanmaktır. Tecrit Cezaevleri’nin genelde koğuş sistemine göre daha “iyi” ve daha geniş “haklar” sağladığı belirtilmektedir. Ancak uygulayanların amaçları farklıysa, zaten aksi iddia edilemez, bu mekanlar oralara konulan tutukluların yok edilmesinin hedefleyebilir.

Ümit: Müvekkiliniz Helmut Pohl’da hücrelerde kaldığı süreçte hangi psikolojik ve fiziksel sorunlar ortaya çıktı?

Helm: Helmut Pohl olağanüstü güçlü birisiydi ve bu yapısını sürekli korumuştur. 15 yıl boyunca, bu gücünde bir zayıflamanın oluşmasına izin vermemiştir. Yaptığım sayısız görüşmede, tecrit koşullarında direnmenin ve kendini korumanın ne kadar fazla bir gücü gerektirdiğini görebildim. O, bu gücünü sonuna kadar koruyabilmiştir. Buna karşın sağlık sorunlarını bazı dönemlerde ayda bir gözlemleyebiliyordum. Özellikle açlık grevlerinin yapıldığı dönemlerde daha açık görülebiliyordu. Sert koşullara rağmen inanılmaz bir şekilde kendini korumuştur. Ancak yıllar sonra birikerek ortaya çıkan sağlık sorunları vardı, örneğin mide sorunu, bel sorunu, konsantrasyon zayıflaması, göz sorunu vs. Koşullar onu daha fazla duygusallaştırdı, ama diğer sağlık sorunları, onun düzenli uyguladığı program nedeniyle pek oluşmadı diyebilirim. Politik tutuklular eğer kendilerini neyin beklediğini biliyorlarsa, ona karşı mücadele yöntemleri geliştirerek kendilerini koruyabiliyorlar. Örneğin sınırlı olanakları dahilinde spor yapmaktadırlar, bunu diğer tutuklular gibi dışarda yapamamalarında, kaldıkları hücrede düzenli yapmaya çalışmaktadırlar. Çok disiplinli bir şekilde, titizlikle belirlenmiş bir program dahilinde her sabah spor yapmaktadırlar. Bunu yapmadıkları takdirde, çok kısa sürede yıpranacaklarının ve kimliklerini yitireceklerinin bilincinde-

dirler. Buna rağmen, kuşkusuz sağlık durumları sürekli kötüleşmiştir, öyleki bazı tutuklularda ortaya çıkan ekstrem kötü sağlık sorunları (omurga kemikleri tamamen deforme olmuştu) onların tahliye edilmelerini sağlamıştır. Diğer bir müvekkilim olan Eberhard Schulz'unda sağlığı oldukça kötüleşmişti ve bu nedenle onu hücrede tutmanın hiçbir anlamı kalmadığından, tahliye edilmişti. Bu da hücrelerin diğer bir amacıdır, düşünsel olarak teslim olmayanları, fiziksel olarak devre dışı bırakmaktır.

Ümit: Politik tutusaklarda oluşan aşın sağlık sorunlarına karşın, çok azı tahliye edilmektedir. Verilen cezanın son gününe kadar tecritte tutulmaktadırlar. Bunun hukuksal bir yanı var mıdır?

Helm: Sağlık sorunlarının oluşumu ile yapılan tahliye ancak, affedilmeyle olmaktadır. Özünde bu, politik bir tavidir. Kuşkusuz hukuksal açıdan zemini sağlamlaştırılmıştır. Bizim ceza yasa-mızda, ömür boyu hüküm giyenlerin durumları, cezalarının 15. yılında tekrar gözden geçirilir. Burada hükümlünün tahliye olma-sını gerektirecek "koşulların" oluşup oluşmadığı yeniden gözden geçirilerek değerlendirilmektedir. Yapılan incelemeye, hükümlü-nün kendisinin de katılması zorunludur. Tutuklu üzerine bir rapor düzenlenmektedir, raporu düzenleyen bilirkişi mahkeme tarafın-dan tayin edilmekte ve genellikle tutuklu tarafından rededilmek-tedir. Bilirkişinin düzenlediği rapor, tutuklunun artık eski suçu "işleyemeyeceği" değerlendirmesini taşırsa, mahkeme bu kara-rı gözönünde bulundurarak, infazın uygulanıp uygulanmayacağı-na karar verir. Bazı tutuklular aldıkları ömürboyu cezanın yanı sı-ra, özel ek cezalar da almışlardır. Örneğin, Brigitte Mohnhaupt ve Cristian Klar, bunlardan ikisidir. Bunların cezalarının 15. yılın-dan sonra bu uygulamaya tabi tutularak, tahliye edilmeleri olası değildir. Ama 20. yılda aynı uygulama tekrar yapılacağından, burada tutuklunun kalmasını gerektirecek nedenlerin varlığı ye-niden değerlendirilecektir. Bu özellikle RAF'ın kendisini tasfiye

etmesinden sonra, daha kolaylaşmıştır, çünkü devleti örgütsel olarak tehdit eden bir durum bulunmamaktadır. Örneğin benim Kürt müvekkillerimden olan Kazım Kılıç, şanslı olduğundan onun işlemleri çabuk olmuş, uzun yıllar yatmadan tahliye olmuştur.

Ümit: Kazım neden erken tahliye edilmiştir. Tahliye için hangi koşulları yerine getirmesi gerekmektedir?

Helm: Ön koşul, tutuklunun kendisi hakkında yürütülecek olan davaya izin vermesi ve kendisinin bizzat bu sürece katılmasıdır. Bu bir hakimnin başkanlığında yapılmakta ve bilirkişi raporunun alınması gerekmektedir. Tutukluyla yaptığı görüşmede hakim, bilirkişi raporunun tavsiyesi dahilinde onun eski suçu yeniden işleyip işlemeyeceği kararını vermektedir. İşlemeyeceği kanaati oluşursa (pişmanlık gösterdiği), hemen tahliye edilmektedir.

Ümit: Bir insanın tecrit koşullarında 15 yıl kalmasına karşın hala onun, “eski suçları” işleyeceği tespitinde bulunmak gerçekçimidir?

Helm: Hayır, 15 yıl süresince tutukluda öylesine aşırı sağlık sorunları oluşmaktadır ki, birey zaten tahliye olsa da, mücadele etme yeteneğine sahip değildir. Ya da onun kendisini yenilemesi için yılların geçmesi gerekmektedir. Tecrit, iktidarı birey üzerinde bir tür güç denemesidir.

Ümit: Peki, bu yapılan görüşmelerde, tutuklunun politik yapısında bir dönüşümün olduğu sözü alınmakta mıdır?

Helm: Tabii ki, bireyin artık eski politik yapısını taşımadığı ve “tehlikeli” olmadığını ifade etmesi gerekmektedir. Cezasının 15. yılında, eğer “ben tamamen bıraktım” derse, tahliye edilmesinin önündeki sorunlar kalkmış olur. Ama tam tersi “ben hala, 15 yıl önceki gibi bomba atmayacağım ama, eylemin haklılığını bu gün

hala doğru buluyorum” derse, bu durumda tabii ki tahliye olması olanaklı değildir. İlkönce bilirkişinin raporunda, “rehabilite olmuştur “ tesbitini yapması, tahliye için büyük bir önem taşımaktadır.

Ümit: Türkiye’deki politik davalara giren avukatlar, müvekkilerinin F-Tipi hücrelere sevk edilmelerinden sonra, kendilerinin de buralarda anti-demokratik uygulamalara maruz kaldıklarını açıklamaktadırlar. Kendi deneyimleriniz ışığında önerileriniz var mı?

Helm: İlkönce uluslararası boyutta bir iletişim, sağlamaları gerektiğini düşünüyorum. Örneğin Avrupa Avukatlar Birliği bu meselerle ilgilenmekte ve kendilerine başvurulduğunda, meslektaşlarına yapılan anti-demokratik uygulamaları incelemeye almaktadırlar. Latin Amerika’da veya Güney Amerika’da bir meslektaşın başına gelenlere hemen müdahale etmektedirler. Türkiye’deki meslektaşlarımızda aynı ilişkiyi sağlamalıdır bence. Yine bizimle ilişki kurabilirler, çünkü bizlerin bu alanda oldukça geniş tecrübesi bulunmaktadır. Aynı sorunlar Fransa’da, İspanya’da, İtalya’da da yaşanmaktadır. Bu nedenle uluslararası bir ilişkinin kurulması zorunludur. Diğer bir adım ise, ülke içindeki hukuksal adımlardır. Anayasa çerçevesinde, kendi mesleki özgürlüklerini kısıtlayan yasalardan değiştirilmesi için bir alanın açılmasıdır. Aynı sorunları biz burada yaşadık ve uygulamalar bizlerin hareket alanını iyice daraltmıştı. Sadece mevcut yasaların kendi sınırları değil, çıkartılan ek yasalarlada çalışmalarımız engellenmişti. Ama bizlerin deneyleri, bunları değiştirecek pek fazla bir olanağın bulunmadığını göstermiştir. Şu anda, Türkiye’deki meslektaşlarımızın somutta hangi sorunları yaşadığını bilmediğim için, onlara burada bir şeyler öneremiyorum. Eğer avukatların kriminelleştirilmesi gibi anti-demokratik bir uygulama varsa, bu sorun kesinlikle uluslararası düzeye taşınmalıdır. Bu oldukça önemlidir. Türkiye

ye'nin kendi karanlığında, skandallara sabır göstermek zorunda kalınsınız, bu şekilde uluslararası bir tavır oluşturulabilir.

Ümit: Uluslararası kamuoyunun önemli olduğu gerçek, ancak bu kamuoyunun zor harekete geçtiğini görüyoruz. Örneğin 19 Aralık 2000 tarihinde yapılan cezaevleri operasyonunda bilindiği gibi, 32 kişi yaşamını yitirdi. Buna karşın uluslararası tepkilerin pek cılız olduğunu gördük. Bunu nasıl değerlendiriyorsunuz?

Helm: Takip etmediğim için oluşan tepkinin boyutunu değerlendiremeyeceğim. Bu biraz da olayın gelişiminin incelenmesiyle ilintilidir. Konunun incelenmesi için önemli kişilerden oluşan bir İnceleme Heyeti kurulabilir. Uluslararası bir forum oluşturulabilir. Türkiye F-Tip Cezaevleri'nin inşasının gerekçelerini açıkladı ve gereken "adımı" attı. Sonuçlarını birlikte gördük. Artık diğer çalışma yanı uluslararası bir komisyonun oluşturulması çalışması da avukatların görevidir. Bunu bizler burada da yaşadık. Stammheim cezaevinde ölümler yaşandığında (Ulrike Meinhof'un şüpheli intiharı) bununla ilgili bir Uluslararası İnceleme Komisyonu oluşturuldu. Almanya bunu kabul etti ve New York'daki İnsan Hakları Komisyonu ki, bu her ülkedeki insan hakları ihlallerini incelemektedir, Alman meslektaşlarımızın başvurusunu hemen işleme koymuştur. Bizlerde bunu ciddiye alarak gerekli ilişkiyi kurmak için adım attık ve onların desteklerini aldık. Bu Amnesty International (Uluslararası Af Örgütü) içinde geçerlidir. Bu kurumlar Türkiye'deki gelişmelerle ilgilenmek zorundadırlar. Yine bizler, açlık grevleri döneminde Amnesty International'den yardım isteyerek, tutukluların seslerine katkı sunmalarını rica ettik ve önemliydi. Almanya'dan bir tepki beklemek doğru olmaz bu durumda, çünkü Almanya kendi politik çıkarları açısından ve tecrübelerle bağlamında Türkiye'ye zarar verecek açıklamada bulunmayacaktır diye düşünüyorum. Ama Almanya'da başka demokratik gruplar bulunmaktadır. Onların desteği alınabilir.

Ümit: Almanya'da tecritde uzun yıllar kaldın ve bir çok ke-reler açlık grevlerine katıldın. Almanya'da da açlık grevlerine ka-tılan tutuklulara zorla müdahalede bulunuldu. Bununla ilgili se-nin bir deneyimin oldu mu?

Andreas: 1981 yılında uzun süren bir açlık grevine katılmış-tım. Cezaevindeki doktorlar bizlere zorla müdahalede bulunma-yı kesinlikle redetmişlerdi. Hükümet ve Berlin Senatosu, zorla müdahalede bulunmaları için doktorlar üzerinde sert baskı uy-gulamalarına rağmen sorumlu doktor, tüm baskılara karşı böyle bir müdahalede kesinlikle bulunmayacağını belirtmişti. Aynı doktor, tutukluların kendi iradeleriyle tıbbi müdahaleyi kabul et-meyeceklerini belirtmeleri halinde, kesinlikle zorla müdahalede bulunmayacağını açıklamıştı. Devlet bu süre içerisinde onun üzerinde, oldukça yoğun hem psikolojik hemde kurumsal baskı uygulamıştır ve bu doktor açlık grevinin bitiminden altı ay son-ra intihar etmiştir. Onun üzerine iğrenç baskılar uygulanıyordu; örneğin tutuklularla beraber hareket ediyor şeklinde ihbarlarla yıpratılıyordu ve devlet kendi istediklerini yaptıramamaktan kaynaklanan öfkesini farklı uygulamalarla çıkarmaya çalışıyordu. Bunu anlamak oldukça basitti, çünkü o bu onurlu tavrıyla devlet çarkının dönmesine engel oluyordu. Bu kişi Leschom adında, hi-pokrat yemininde ısrarlı olan yürekli bir doktordu. Dr. Leschom kariyeri olan tanınmış biri ve hastahanenin baş hekimiydi. O zor-la müdahaleye karşı çıkarken, her defasında bunun kendi ve doktorluk onuruyla bağdaşmadığını, bunun tutuklunun sağlığına zarar verdiğini belirtiyordu. Yine o kararını şöyle örneklendiriyor-du, "örneğin zorla müdahale, ameliyatı istemediğini söyleyen bir kişinin zorla ameliyat edilmesiyle aynıdır ve kendi iradesiyle kendisine önerilen uygulamaya karşı çıkan kişinin kararına saygı duymak gerekir. Zorla besleme, şiddete dayanan, hastanın ira-

desini tanımayan bir uygulamadır ve ben bunu yapmam.”

Ümit: Aynı tartışmalar Türkiye’de de sürdürüldü ve halende sürdürülmektedir. Zorla müdahalede bulunmayan doktorlara yönelik uygulamalar, onların görevlerinden alınmasına kadar varan bir dizi baskılar yapılmaktadır. Almanya’da da söz konusu uygulamalar oldu mu?

Andreas: Berlin Senatosu ve hukukçular yaptıkları açıklamalarda, onun devletin bir çalışanı olduğunu ve bu nedenle devletin kendisinden istediği karan uygulamak zorunda olduğunu belirtiyorlardı. Yani cezaevinde görevli olan bir gardiyandan verilen emri nasıl yerine getirmesi isteniyorsa, onunda verilen emri yerine getirmesini bekliyorlardı. O ise, tüm bunlara karşı çıkarak kendisinin bir gardiyan olmadığını ve öncelikle doktor olduğunu, onun gereklerini yerine getirmek zorunda olduğu cevabını vermiştir. Onun bu kararı bizler için olumlu olmuş ve hayatta kalmamızı sağlamıştı, ancak o onurlu tavrıyla kendisini koruyamadı ve bu davranışı onun sonunu belirledi. Devlet onun bu cesaretli tavrını nefretle karşıladı ve açlık grevinin ardından, onu kendi çevresinde dahi yalnızlaştırdı ve Dr. Leschorn buna dayanmıyarak yaşamına son verdi.

Ümit: Peki onun bu onurlu tavrı, meslektaşlarından veya diğer demokratik kurumlardan destek görmedi mi?

Andreas: Tabii ki oldu, örneğin Alman Doktorlar Birliği zorla beslenmeye karşı olduğu açıklamasında bulundu. Ama bu açıklama, onun kendi somut durumuna pek yardımcı olmamıştır, çünkü Dr. Leschorn sorunun tam yaşandığı bir yerde, bir devlet görevlisiydi ve devletin kendi emirlerine karşı çıkıyordu. O solcu bir doktor olmadığından, kendisinin devlet tarafından “bizlerle” aynı kefeye sokularak “aşağılanmasına” hazmedemiyordu. Odukça üzücü bir durumdu, ben ona bu tavrından dolayı hep say-

gı duymuşumdur, bizlere yaklaşımı hep insancıl olmuştur. Ama ne yazık ki, bizler onu koruma olanaklarına sahip değildik.

Ümit: Sizlere açlık grevini bırakmanız için telkinde bulunuyor muydu?

Andreas: Evet, ama kesinlikle en küçük sert bir uygulamada bulunmadı. O bizi zaten tutuklu olarak görmüyordu. Bizlere sürekli "sizler benim hastalanırsınız" derdi. Yaptığımız eylem biçimine karşı çıkıyor ve "bir insan nasıl kendisine bilerek zarar verebilir" derdi. Ama karanımızda saygı duyduğunu ekliyordu her zaman.

Ümit: Peki açlık grevlerinin yürütüldüğü diğer cezaevlerinde durum nasıldı? Oralarda da doktorlar zorla beslenmeye karşı mıydılar?

Andreas: Diğer cezaevlerinde farklı sorunlar yaşanıyordu. 1981 yılındaki açlık grevinde bazı cezaevlerinde doktorlar onun kararına dayanarak zorla beslenmeye karşı çıkarken, bazı cezaevlerinde ise arkadaşlarımız zorunlu beslenmeye maruz kalmışlardır. Ancak 1984 yılındaki açlık grevinde, zorla müdahale yoğun bir şekilde uygulanmıştır.

1981 yılında Sigurd Debus yoldaşımız, Hamburk'ta zorunlu beslenme müdahaleleri sonucu yaşamını yitirmiştir. Zorla beslenme uygulamasında yapılan her müdahale, bir öncekinden daha fazla tahribata yolaçmaktadır. Debus zorunlu müdahale esnasında, bizzat şiddete maruz kalmıştır. Kafasına aldığı bir darbe sonucunda da, yaşamını yitirmiştir. Yani kısacası, onun ölümü zorunlu müdahaleden kaynaklanan şiddet olmuştur. Yine 1974 yılında Holger Meins'in ölümü olmuştur. Holger açlık grevinde, doktorların denetiminde özel olarak aç bırakılarak yaşamını yitirmiştir. Bu bir çelişki gibi görünebilir. Holger kendisine uygulanan her müdahaleye karşı direniş göstermiştir, tedaviyi kabul et-

memiştir. Ölüme bu kadar yaklaşan birisine, onun iradesine rağmen müdahalede bulunulursa, kişinin gösterdiği direnç oldukça büyük bir enerji yitimine neden olmaktadır. Doktorlar tamda burada ona, zorla müdahalede bulunurlarken onun ihtiyacı kadarını değil, tamamen oldukça az bir oranda besin vermişlerdir. Holga'ya her gün uygulanan müdahale sonucu. vücudu işkenceye yenik düşmüştür. Yani zorla müdahalede amaç tutuklunun yaşamını kurtarmak değil, tam tersine onun ölmesini hem de acılar içerisinde ölmesini sağlamaktır. Zorla müdahalenin amacıda zaten budur. Bundaki politik amaç ise tutsağı aşağılayıcı uygulamalara maruz bırakarak, onu tasfiye etmektir. Almanya'da da bu uygulama başarılı bir şekilde açlık grevlerinde uygulanmıştır. Amaç belirttiğim gibi, bizlerin yaşamını kurtarmak değil bizlere işkence uygulayarak açlık grevini bırakmamızı sağlamaktır. Zorla serum verme esnasında şiddet uygulama, yatağa zincirle bağlama şeklindeki uygulamalar işkencenin parçalarıdır.

Ümit: Türkiye'de de açlık grevlerinde bulunanlara zorla müdahalede bulunulmakta ve bunun sonucu geriye dönülmez sağlık sorunları oluşmaktadır. Bunların en başında hafıza kaybı gelmektedir. Sizlerde de müdahaleler sonucu böylesi yaygın bir durum yaşandı mı?

Andreas: Evet ve hayır, zaten bizdeki açlık grevleri Türkiye'deki kadar hiçbirzaman uzun sürmedi ama açlık grevlerine uzun süre katılan bazı arkadaşlarda hafıza kaybı oluştu. Sonraki yıllarda ise bu durum az veya çok giderildi. Örneğin Celle Cezaevi'nde bir arkadaşım 1984 yılında, uzun süren açlık grevinin ardından komaya girdi ve kendisine verilen çeşitli ilaçların sonunda çıldırma aşamasına gelmişti. Paranoyak belirtiler oluşmuştu, öyle ki herkesi kendine düşman görüyordu. Bizler uzun süren konuşmalar ve yoğun ilgiden sonra, azda olsa kendisine yardımcı olmaya çalıştık. Türkiye'de ise açlık grevi hem uzun süredir de-

vam etmekte hem de değişik biçimlerde sürdürölmektedir. Bizler açlık grevine başladığımız andan itibaren yemeği tamamen bırakıyorduk. Tıbbi açıdanda bu önemli çünkü vücut açlık durumuna tamamen alışmalıdır. Eğer değişik durumlar oluşuyorsa yani beslenmede, vücut tamamen farklı bir reaksiyon göstermekte ve açlık grevine uyum sağlamamaktadır. Bu koşullarda vücutta oluşan tahribatlar daha fazla ve yaygındır. Yani açlık grevinde oluşacak olan sağlık sorunları kişinin kendi davranışlarıyla da doğrudan ilintilidir. Örneğin kalori içerikli maddeleri alıp almadığı, yine 19 Aralık'ta yaşananlar dikkate alındığında özellikle açlık grevinde olanların sarfettikleri yoğun enerji ve strese dayalı güç kaybı sonunda, ciddi sağlık sorunları oluşabilir. Bizler böylesi sorunları aşırı boyutta yaşamadık ve böylesi bir tecrübeye de sahip değiliz.

Ümit: Sen uzun yıllar tecritde kalan birisisin. Bu sürede kaç açlık grevine katıldın?

Andreas: Hafızamı burada zorlamalıyım. Şu anda doğru hatırlayabildiysem 4 büyük açlık grevi ki, bunlar oldukça uzun sürdü. Süre olarak belirtmek gerekirse, 70, 77, 78 gün kadar. Bunların yanı sıra bir kaç hafta süren küçük protesto açlık grevlerine katıldım.

Ümit: Sizlerde açlık grevi veya ölüm orucu gibi farklılıklar arzededen ya da farklı anlamlarda ifadelendirilen eylemler var mı?

Andreas: Bizler zaten Türkiye'deki gibi bir ayrımı, hiçbir zaman anlamadık. Bizim için açlık grevi, zaten önemli bir aşamaya gelmekte ve devlet bunu ciddiye alarak pazarlığa oturmaktadır. Yani ya masaya otursunuz ya da bizler ileri sürdüğümüz talepler doğrultusunda eylemimizi sonuna kadar "ölüme" götürürüz. Bizler açlık grevimizi bir oyun olarak kullanmadık ve her defasında açlık grevinin sonunda kendi yaşamlarımızı feda et-

meye hazır olduğumuzu kararlılıkla ortaya koyduk. Türkiye’de de bu amaçla hareket edilmektedir kuşkusuz, ama eylemin adı belli bir zaman sonra değişmektedir, farklı adlandırılmaktadır. Tabi ki bizim için, açlık grevi olarak adlandırmıyacağımız açlık grevi de vardır. Burada bazı besleyici maddeler alınmakta, kalori alınmakta, ancak ölüm orucu içinse bizlerin bir açlık grevinden anladığımız eylem hayata geçirilmektedir.

Ümit: Yani sizlerde ölüm orucu gibi bir eylem yoktur diyebilir miyiz?

Andreas: Evet. Bizler açlık grevine başladığımızda belirttiğim gibi hiç bir şey almamaktayız. Herhangibir kalori içerikli madde, şeker vb. kesinlikle almamaktayız. Sadece su ve tuz almamaktayız, zaten tuzun besleyici hiçbirfonksiyonu bulunmamaktadır.

Ümit: B1 vitamini veya benzeri maddeleri denedinizmi?

Andreas: Kesinlikle hayır. Vitamin içerikli maddeleri almadık. Belki alınabilir ama bizler her türlü katkı maddesine baştan itibaren karşıydık ve almadık.

Ümit: Başka ülkelerde ölüm orucu veya buna benzer bir adla adlandırılan bir eylem biçimi var mı?

Andreas: Kesin bir şekilde söyleyemiyorum ama bildiğim kadanyla başka bir ülkede böyle bir terim kullanılmamaktadır. Ama Avrupa için söylemek gerekirse, kesinlikle böyle bir aynım yoktur diyebilirim. Açlık grevinin yanı sıra, su almama şeklinde aşın bir boyut vardır açlık grevinde, bu zaten açlık grevinin bir biçimde yoğunlaştırılmış biçimidir. Türkiye’de ölüm orucu olarak kabul edilen eylem biçimi, bizde açlık grevi olarak bilinmektedir. Ama Türkiye’deki tutuklular kendi kararlılıklarını bu terimde ifa ediyorlarsa, bu onlar için geçerli bir doğrudur yani orayı ilgi-

lendiren, oranın koşullarının bellrlediği bir eylem biçimidir. Bizde ise, böyle bir aynm yoktur. Türkiye açısından bir çelişki bulunmamaktadır. Açlık grevi belirli bir protesto için kullanıldığında ve ölüm orucu ise onun ötesinde bir adım olarak gerçekleştirilen eylem biçimiye ve bu bu şekilde kabul ediliyorsa, bunda herhangi bir sorun yoktur. Bizler böyle bir ayrımı yapmadığımızdan, ikincisini gündeme getirmemiz olası değildir. Birincisinde yani açlık grevinde, sınırlı boyutlarda bazı katkı maddeleri alınırken, ikincisinde ise kesinlikle böyle bir tavır yoktur, zaten Türkiye'deki açlık grevlerinde de bu durum açıkça görülmektedir.

Ümit: Türkiye'de yeni olan bir uygulamada tutukluların ölüm orucunda olmalanna rağmen B1 vitamini olmak üzere çeşitli vitamin içerikli ilaçlar almalıdır. Bu tür bir adımı nasıl değerlendiriyorsun? Bllinen ölüm orucu veya açlık grevleri süresi genelde dikkate alındığında bunun ortalama bir süresi bulunmaktadır. Sürenin uzamasının eylem üzerine olumlu ya da olumsuz etkisi olabilir mi?

Andreas: Vitaminler bir kez besleyici değildirler. Alınabilir ya da hiç alınmayabilir. Açlık grevinde ya da ölüm orucunda olsun, vücudun genelde bir dayanma süresi bulunmaktadır. Oradakiler kendilerine göre bunu planlamaktadırlar. Bizlerde burada açlık grevleri örgütledik. Ömeğin zincirleme açlık grevlerini örgütledik, bir grup önce başlıyor ve ardından belirli bir zaman diliminden sonra ikinci grup başlıyor ve bu bir kaç grupla sürdürüldüğünde, açlık grevinin süreside uzamış olmaktadır. 1989 açlık grevinde ben dışarıdaydım ama, süreci bildiğimden, burada yapılan açlık grevinde tutuklular zincirleme açlık grevine başlamışlardı ve yaklaşık iki ay sonra tutukluların sağlık durumları kötüleşmiş ve devletin tutukluların taleplerine yanıt vermesini hızlandıran bir süreç oluşmuştu. Bu tabii ki, her ülkenin içinde bulunduğu koşullara bağlıdır. Tutuklularda bu süreci değerlendire-

rek, nasıl hareket etmeleri gerektiğine karar vermişlerdir. Eğer devletten çözüme yönelik istenen bir adım atılmamışsa, sonra başlayan ekip açlık grevini devam ettirerek yeni bir sürecin oluşmasını sağlayabilir. Bu yapılabilir ve böylelikle eylemde verimli farklı bir yaratıcılık ortaya çıkabilir. Örneğin İrlanda'lı tutuklularda 1981 yılının Şubat ayında başlayan ve 6 ayın üzerinde bu tarzda bir açlık grevi örgütlemişlerdir. Orada da tutuklulann hepsi aynı sürede açlık grevine başlamamıştır ve bilindiği gibi eylem sürecinde 10 tutuklu yaşamını yitirmiştir. Daha sonra ise tutuklular ya eylemlerinin hedefine ulaştığına ikna olup, eylemi bitirirler veya geline aşamada devletin hiçbirçözüme yaklaşmıyarak daha fazla tutuklunun ölmesini istemesi karşısında, yeni bir döneme kadar ara verirler. Bunlara ezbere cevap verilmez, o ülkenin içinde bulunduğu ekonomik, toplumsal, sosyal koşullara ve sınıflann güç dengesine göre belirlenir. Örneğin 19 Aralık katliamından sonra ülkede oluşan yeni dönem, halkın tutuklulara sunduğu desteğin boyutu, demokratik kurumların ve aydınların desteği, işte bu ve buna benzer sorular Türkiye'deki koşullara göre cevaplandırılabilir.

Açlık grevlerinde alınacak maddelere tekrar geri gelecek olursak, bizler açlık grevleri üzerine yaptığımız iç tartışmalarda, su ve tuzun dışında hiçbir maddeyi almamayı buna vitaminlerde dahildir, kesin karara bağladık. Çünkü devlet her zaman kamuoyuna, bizlerin gerçekte açlık grevi yapmadığımızı, başka maddeler aldığımızı açıklayarak, kamuoyunu yanıltmaya çalışmıştır. Bu nedenle bizlerde devletin hiçbir spekülasyonuna izin vermemek için, sadece su ve tuz alacağımızı açıkladık ve bunu uyguladık. Açlık grevlerinden bizim anladığımız sadece budur. Diğer ülkelerde yürütölen açlık grevlerindeki durumda bu çerçevededir. Ancak bazı farklı uygulamalar, farklı sonuçlan doğurmaktadır. Örneğin açlık grevlerine yanlış başlamalan nedeniyle, bir çok

tutuklu erken yaşamını yitirmiştir. İrlanda'daki 1981 açlık grevinde bir çok tutuklu erken yaşamını yitirmiştir. Bunun nedenlerinden birisi, tutukluların erken yatağa girip ölümü beklemeleridir, hareketsizlik zaten kişiyi ölüme çabuk kilitler. Halbuki açlık grevinde kişi tam tersini yapmalıdır. Vücut hareket etmezse daha çabuk zayıf düşer. Bobby Sands kısa sürede yaşamını yitirmiştir. Vücut açlık grevinde tamamen farklı bir reaksiyon gösterir, bün-ye hareket edilmediğinde enerji depolamaz, tam tersine çok çabuk dışarı verir. Her ülkenin politik tutuklular, farklı deneyimlere sahiptirler, ancak bazılarının deneyimleri olmadığından ya da yukandaki ömeklere benzer yanlış anlayışlar nedeniyle, gereksiz bir çok ölümler yaşanmıştır. Bizler Türkiye'de 1996 yılında yapılan açlık grevlerini tahlil ettiğimizde, orada da tutuklular erken yatağa girerek, ölüme kilitlendiklerini gördük. Şimdi yapılan açlık grevinde ise, bundan ders çıkartıldığını biliyoruz. Buna rağmen bazı vücutsal rahatsızlıkların erken ortaya çıkışı, örneğin kasların zayıflaması ve felç durumunun oluşması kişinin hareket etmemesi ve kendini erken yatağa bağlamasıyla daha da artmaktadır. Vücut sadece kalp ve beyin çalışmasına ekseninde durgunluğu yaşarsa, diğer organlar işlevini yitirerek, felç türü önemli rahatsızlıkların oluşması çabuklaşır. Bizler açlık grevine katılan tüm arkadaşlarımızın düzenli spor yapmasını, karar altına almıştık. Deneyler oldukça önemlidir, bizler benzeri koşullarda edindiğimiz tecrübeleri, hem kendi arkadaşlarımıza hem de diğer ülkelerdeki tutuklulara aktarılmasını oldukça önemli buluyoruz. Ben kişi olarak Türkiye'de bulunduğum süre içerisinde, deneylerimi anlatmaya çalıştım. Açlık grevinde kişi kendi yaşamını feda eder, ama buna karşın sağlığına da dikkat ederek, vücudunda kısa sürede önemli tahribatların oluşmasına karşı bilinçli hareket eder. Çünkü kişi kendi yaşamını, taleplerinin kabul edilmesi için ileri sürer, devletle pazarlığa oturduğunda kendisini pazarlığa yatırır, ölen kişinin oluşturacağı baskı etkili olamaz

devlet üzerinde. Diğer önemli durum ise, açlık grevinin bitiminden sonra devletin istediği gibi, tamamen mücadele dışı kalma- yı engellemek ve açlık grevinde oluşan tahribatlan kısa sürede gidermek için, açlık grevinde uygulanacak sağlık programını ciddi olarak uygulamaktır. Açlık grevinde oluşması engellenebilen rahatsızlıklar da bulunmaktadır. Bunlar bilinmeli ve sürekli geliştirilerek, diğer ülkelere aktarılmalıdır. Açlık grevinin etkili politik araç olması ancak bu şekilde sağlanabilir. Türk devleti için görülen odurki, ölümlerin artmasından hiçbir rahatsızlık duyulmamaktadır. Ama ölümlerin artması bizim sorunumuzdur, çünkü yaşamını yitiren her kişiden ve sağlık sorunu nedeniyle tahliye edilen, akut sorunu olan kişiden bizler sorumluyuz. Bunların bazılarını önlemek, bizlerin izleyeceği bazı bilinçli müdahalelere bağlı olduğunu unutmamak gerekir. Devlet ölümlerle kendisini baskı altında hissetmiyorsa, açlık grevinde bir çok kadrosunu yitiren örgütün artık, eski gücüne ulaşmayacağı veya, yok olup gideceğini devlet iyi bilmekte ve bunu kullanmaktadır.

Ümit: Şu anda Türkiye'de yaşandığı gibimi?

Andreas: Evet, bazı yanlarıyla böyledir. Yapılan tüm eylemlerde aynı hata vardır demiyoruz, ama bazı ölümlerin engellenebilmesi olanaklıydı. Örneğin 1996 açlık grevinde bir çok tutukluta, felç türü önemli sağlık sorunlarının oluşması engellenebilirdi. Hem açlık grevi süresinde hem de açlık grevinin bitiminden sonra, diğer tutukluların uygulayacağı doğru yöntemlerle, engellenebilirdi. Açlık grevinde bulunan bir kişi 60. hatta 70. günde bile yürüyebilir. Bu insanları hayrete düşürebilir ama gerçek olan budur, insan isterse ve başından itibaren düzenli hareket yaparsa, kuşkusuz günler ilerledikçe hareketler yavaşlar ve daha uzun sürer, ancak böylelikle kasların zarar görmesi engellenmiş olur. Açlık grevindeki uygulamalar önemli olduğu kadar, sonrasında oldukça önemlidir, bunların başında kişinin nasıl beslendiği ve

nelerle beslenmesi gerektiği gelir. Vücutsal hareketler içinse tıpsal-terapisel hareketler en başta gelmektedir. Örneğin benim 1984 yılındaki açlık greviden sonra bacağım hareket etmiyordu, sakat sandelyesini kullanmak zorundaydım, uzun süren hareketlerden sonra bacağımın her kasını çalıştırmasını yeniden öğrendim.

Ümit: Dünya'da bildiğin örneklerde, oldukça uzun süren açlık grevi var mı?

Andreas: Hiç bir katkı maddesi alınmadan 80'li günlere kadar sürdürülen açlık grevleri vardır. Ama bunun yanında aylarca süren uzun açlık grevleride bulunmaktadır. Örneğin bu sene Arjantin'li tutukluların sürdürdüğü açlık grevi 107 gün sürmüştür. Ancak onların bir çoğu zorunlu müdahaleyle bu süreye kadar gelebilmişlerdir. Örneğin bizde de 1974 yılında Eylül'den Şubat ayına kadar süren 5 aylık açlık grevi vardır. Süre göz önüne alındığında, bir insan vücudunun hiç bir şey almadan bu kadar yaşaması olası değildir. Bu süre içerisinde bir çok tutuklu zorla müdahaleyle beslenmişlerdir. Tutukluların açlık grevi süresince hangi maddeleri alıp almayacağı konusunda bir reçete yoktur. Her ülkenin devrimcileri, kendi koşullarını kendileri belirlemelidir. Buradan şu yanlış ya da bu doğru değerlendirmesinde bulunmak doğru değildir. Herkes kullandığı yöntemin meşruluğuna kendisi karar verir ve sorumluluğunu üstlenir. Açlık grevide, dışarıda sürdürülen her herangi bir eylem biçimi gibi taktikseldir. Ne zaman başlanacağı, ne zaman bitirileceği ya da nasıl sürdürüleceği, her ülkenin kendi koşullarına bağlıdır. Eğer tutuklular, açlık grevinde besleyici maddeler alacaklarına karar vermişlerse ve bunun sonuç getireceğine inanıyorlarsa, bu onların karardır saygı duymak gerekir. Önemli olan, devletin eyleme yaklaşımını iyi değerlendirmektir. Eğer devlet hiç bir şekilde baskı altına alınamıyor veya görüşmelere yanaşmıyorsa, orada farklı sorun-

lan tartışmak gerekiyor yoksa tek başına açlık grevini değil. Kitlelerin harekete geçirilmesi, toplumsal süreç vs. bunlar önemlidir. Türkiye'deki toplumu düşündüğümde, bana kişi olarak korkunç geliyor, çünkü içerde insanlar ölüyor ve bu kimseyi ilgilendirmiyor. 19 Aralık'tan beri onlarca insan yaşamını yitirdi ve halada yitiriyor, kısa bir süre önce IMF'ye karşı protesto eylemleri yapıldı, ancak ölümlere karşı hiçbirşey çıkmadı. Ben bunu gördükçe nasıl korkunç bir durum olduğunu görüyorum. Bu koşullar altında, sürdürülen açlık grevinde, bazı şeyleri tartışmak zorunludur. Buna rağmen, tutuklular açlık grevlerini sadece bu nedenden ötürüde bırakamazlar. Anlamak gerekiyor.

Ümit: Cezaevlerinde sürecin tıkandığı ve seninde vurguladığın gibi, kitlelerin hiçbirduyarlılık göstermediği dönemlerde, tutukluların ölümleri sonuç alıcı olur mu?

Andreas: Burada bir çok faktörler birarada tartışılmalıdır. Açlık grevi sadece kendi süresince olan bir dönemi kapsamaz, bu ondan önceki dönemleride kapsayan uzun bir süreçtir. Örneğin biz 1984 yılında yaptığımız açlık grevini, hiçbirsonuç almadan bitirmek zorunda kaldık.

Ümit: Neden bıraktınız, tecrite karşı mücadeleyi sonuna kadar götürmek, yani devletin hedefini başarısızlığa uğratmak için önemli değil miydi?

Andreas: Bitirmek zorundaydık, çünkü hedefimize mevcut koşullarda ulaşamayacağımız değerlendirmesini yaptık. Dışandaki mücadelenin farklı gündemlerle meşgul olduğunu gördük, hatta RAF'ın yaptığı askeri eylemlerin dahi etkili olmadığını tespit ettik ve eylemimizi bitirdik. Ama Celle Cezaevi'ndeyken, yaptığımız açlık grevinde ben başka düşünüyordum, çünkü burada durum farklıydı, eylemimizi devam ettirmemiz halinde, onunla oluşacak politik durumu kendi lehimize çevirebilirdik. Bu

nedenle, süreçleri iyi kavramak ve görmek gerekmektedir. Ben tabii ki, 1984 yılında bizim içinde bulunduğumuz durumla, şu anda Türkiye'deki koşulları birbiriyle karşılaştırmak istemiyorum. Açlık grevinin başlamasını sağlayan momentlerle, bitirilmesini gerektiren momentler iyi hesaplanmalıdır. Senin dediğin gibi, açlık grevlerinde o kadar insan ölmesine rağmen, toplumda hiçbir hareketlilik görülmemektedir. İşte burada oldukça fazla soru akla gelmektedir. Daha ne kadar insan yaşamını yitirmeli? Ya da daha fazla ölümlerle sonuca ulaşılır mı? Veya bu kadar bedele değer mi? Bunlar doğru sorulardır. Ama bunun dışında başka sorular da vardır. Yeniden bu kadar bedeli ödeyecek bir açlık grevi örgütlenebilir mi? Devletin kazandığı etki, daha fazla yenilgileri getirir mi? Devrimcilerin ruh hali, yeni saldırıların önüne geçebilir mi?

İşte burada durulmalı ve durum iyice hesaplanmalıdır. Devlet bu kadar kayıptan sonra, bir sonrakinde "bunlar yine yaklaşık bu kadar kayıp verir ve bırakırlar" diyerek, sonraki eylemlerde, tutukluların taleplerini hiç ciddiye almayacaktır. Oldukça zor bir durum, karar sadece şu an içinde geçilen sürece uygun değil, aynı zamanda gelecek süreçte uygun düşmelidir, çünkü verilecek karar geleceğide bağlayıcı olacaktır.

Ümit: Diğer ülkelerde, tecrite karşı mücadelede, bu kadar kaybın verildiği ülke yoktur. Avrupa ülkelerinde hele hiç yoktur. Sizlerde de, oldukça zor koşullar olmasına rağmen, hatta tecriti ilk sizler yaşamınıza karşın, en azından sizlerin tecriti başarısızlığa uğratma ve tecritin önünü Avrupa'da kesme gibi sorumluluğunuz bulunmasına rağmen, bu kadar bedeli ödemediğinizi görülebiliyoruz. Sizlerin yaptığınız gibi, uzun bir sürecin parçası olarak, cezaevi mücadelesini toplumsal koşullara bağlı olarak mı ele almak gerekir?

Andreas: Bizlerde oldukça fazla açlık grevleri ve değişik ey-

lemeler örgütledik ve bir yere ulaşamadık, tecriti yenemedik. Ancak geriye dönük baktığımda, 1984'de veya 1979'daki açlık grevlerinde daha farklı kararlar vermek zorunda olduğumuzu düşünüyorum.

Ümit: Andreas sen hem tecritde uzun yıllar kalan biri olarak, tecritli tüm boyutlarıyla yaşayan birisin. aynı zaman da ise tecritin kaldırılması için eylemlere katıldın. Şu anda Türkiye'de de böylesi bir sürece tanık oluyorsun, kendi özgünlükleriyle birlikte kuşkusuz. Sen nasıl değerlendiriyorsun bu süreci?

Andreas: Bu oldukça zor bir karar kuşkusuz. Bak şimdi bizler oldukça fazla açlık grevleri örgütledik ve bunların sonucunda pek fazla bir yol aldığımızı söyleyemem. Tecrit tutukluluğunu Almanya'da ne yazık ki, yenemedik. Oldukça fazla açlık grevlerine ve yaklaşık 30 yılın üzerinde tecrite karşı kararlı bir mücadele yürütmemize rağmen. Farklı koşullara bağlı olarak yaşanan bir gelişme. Yani bir tutuklu 30 yılı aşkın bir süreyle tecritde kalacak. Bugün geriye dönük baktığımızda, şimdiki sürece kadar edindiğimiz deneyimlerle, önceki belli başlı süreçlerde örneğin 1984 yılında farklı kararlar vermek zorunda olduğumuzu görüyorum.

Ümit: Nasıl bir karar? Yani daha fazla insan yitirseydik, ya da açlık grevlerinin süresini artırsaydık şeklinde daha farklı bir sonuç ulaşırdık şeklinde veya başka bir somut örnekle açıklayabilir misin?

Andreas: Bunu tüccar mantığıyla açıklayamayız. Koşullara bakarak değerlendirmek gerekiyor. Örneğin bugün baktığında, Almanya'da tecrit tutukluluğunun kaldırılmadığını görüyorsun. Hala içeride tutuklular yirmi yılın üzerinde bir süreçte farklılık olsa bile tecritde kalmaktadırlar. Değerlendirmeyi bu tarzda ele alırsak, yani tecritin kaldırılmamış olması, Alman devletini bu araca daha fazla sanılmaya ittiği gibi, uluslararası arenada da, bu taslağın

yaygınlaştırılmasına olan ilgide artmıştır. Yani bizlerin tecritin yenilgiye uğratamamamızın bir sonucu olarak, bu sorumluluğu taşıdığımızı düşünüyorum. Bu bizde, İtalya'da ve diğer Avrupa ülkelerinde de tecriti politik bir eylemin aracı olmaktan çıkartıp onu etkisizleştirmek ekseninde yaşanan bir gelişmedir. Bu göz önünde bulundurulduğunda, buna karşı geliştirilen eylemlerde, farklı zamanlarda diğer ülkelerdeki etkileri ortaya çıkmaktadır. İşte bunu gördüğünde, önceki verilen eylem kararlarını farklı olması gerektiğini söyleyebiliyorsun kendi kendine. Çünkü tecrite karşı mücadelede bir eylem planı uygulanmaya başlandığında, bunun daha sonraki süreçte ortaya çıkartacağı olumsuz ve ya olumlu yanları dikkate almak gerekmektedir. Yani bundan hareketle kendi sürecimizi değerlendirdiğimizde, Almanya'da tecritin önünü kesemediğimizi ifade ediyorum. Zaten bundandır ki, bugün Türkiye'de tecrit cezaevleri inşa edilmektedir.

Ümit: Katılıyorum, ama yinede geriye dönük yapılan eylemlere bir baktığında, şunu yapsaydık daha iyi olurdu ya da şu eylemi şu şekilde örgütleyseydik biçiminde örneklerin varmı?

Andreas: Şu veya bu eylemi farklı yapsaydık, ya da şu açlık grevini daha fazla yapsaydık, sonuç kesinlikle daha farklı olurdu ve şu anda Türkiye'de tecrit cezaevi olmazdı demek, pek sağlıklı gelmiyor. Tabii ki, aldığımız bazı kararlarda veya bazı eylemlerin yürütülmesinde ortaya çıkan darlıklar o zaman görülebilseydi, kitlelerin harekete geçirilmesindeki taktiklerimiz doğru olabilseydi, daha farklı bir aşamda olurduk diye spekülatif bir yorumda bulunabilirim. Ama bu konuya da fazlaca takılıp kalmak istemiyorum.

Ümit: Tecriti uygulamak isteyen devlete karşı, kitle eylemleri olmadan, "sen öldürmede kararlıysan bende ölmede kararlıyım" şeklinde bir mantık doğrumudur?

Andreas: Doğru değil, devlet 19 Aralık saldırısıyla, tutuklulara benim tavrım bu ve kesinlikle eski sisteme dönmeyeceğim düşüncesini katliamla ortaya koydu. Bu bir dönüm noktasıdır ve yeni bir filmin başlangıcıdır. Eskisi orda kopmuştur. Uluslararası gelişmeler, globalleşme, Avrupa'ya girme süreci, vs. Türkiye'ye eski sürecin kapatılmasını dayatmıştır. Bu dönemden itibaren inşa edilen tecrit cezaevleri kesinlikle kapatılmıyacaktır. Bu iyi görülmelidir. Buralara sevk edilen tutuklular da artık Bayrampaşa'ya ya da oradaki gibi komün yaşamına dönemeyeceklerdir. Zaten Türk Devleti bunu şimdiye kadarki uygulamalarıyla sanırım açıkça göstermiştir. Türk solunun bu durumu bilince çıkartmış olması gerekiyor. 19 Aralık öncesine geri dönüş, olanaklı değildir. Onlarında bunu böyle görmeleri anlamlı olacaktır. Bu gerçeklik kesinlikle gözönünde bulundurulmalıdır. Oluşan yeni durumun, tutuklular tarafından da bu şekilde görüldüğüne eminim. Türk devletini, tutukluların yeniden Bayrampaşa'ya sevk edilmesi için zorlamak ve bunu başarmak, olası değildir. Bu gerçeklikte hareket edilmelidir, tutuklularda zaten süreci bu şekilde değerlendirdiklerine eminim.

Ümit: Tecrite karşı eylemler oldukça çeşitlidir, zaten her ülkenin tarihi bunu göstermiştir. Eylemlerde, özellikle tutukluların açlık grevleri veya benzeri eylemlerle bedenlerini ölüme yatırmaları, kaçınılmaz bir durumdur. Tutukluların istemlerini kabul ettirmelerinde, senin yaşadığın süreç cephesinde değerlendirdiğinde, ne kadar ölüm o kadar hak, şeklinde bir durum var mıdır?

Andreas: Böyle bir şey olamaz. Zaten Türkiye'de yaşanıldığı gibi bir sürecin burada gerçekleşmesi olanaksızdır. Açlık grevleri tabii ki, tutukluların bir mücadele aracıdır. Bir araçtır, dışarıda yürütülen barışçıl, miting vb. eylem biçimleri dahil, amaç için bir araçtır. Her koşulda uygulanan bir araç değildir. Yapılmasının koşulları iyi belirlenmesi gerekir, yapılmasında öngörü netleştiril-

meldir, kitleleri harekete geçirme süreci yaşanmalıdır. Açlık grevi, ancak toplumla yapılacak bir interaksyonla birlikte planlanmalıdır. Bu açık bir durumdur. Kuşkusuz açlık grevi öncesinde bir tartişma süreci yaşanır, burada açlık grevini önemi, başladığı koşullar, onun tutukluların kendi koşullarıyla ilgili bazı talepleri yerine getirmede yeterli olup olmayacağı, toplumu harekete geçirip geirmeyeceğı benzeri bir kaç soru, koşullara göre cevaplandırılmalıdır. Açlık grevi öncesinde bunda netleşilmelidir. Bizler Almanya'da, her şeyin bu derecede sivriltildiğı ve örgütün tüm gücüyle buna kilitlenerek, kendi varlık sorununun bir parçası haline getirdiğı bir aşamaya girmedik, buraya gelmesini önlemeye çalıştık. Bir örgütün açlık grevini, kendi varlık sorunu olarak görerek böyle yaklaşıp hareket etmesi doğıru olmayacaktır. Sol hareketin veya devrimci hareketin kendisinin zayıf olduğı ve kitleyi harekete geçirmede olanaklarının kısıtlı olduğı dönemde, sadece tutukluların yaptıkları açlık grevlerine kilitlenmek ve bunu kendisinin varlığının ana teması haline getirme tehlikesi oldukça büyüktür. Çünkü sadece onu dışarıya açan ve kitleye taşıyan, bu eylem biçimi ortaya çıkar. Bu ifte tehlikeyi doğıur-maktadır. Zaten devletinde istediğı budur, yani bu zayıf yanı görerek, içerdeki tutuklular en kısa yoldan tasfiyeye yönelecektir. Sadece tutuklulara kilitlenen veya endekslenen eylem çizgisi nedeniyle, devlet örgütlerinin mevcut yapılarıyla dışanda pek bir varlık göstermediklerini, içerdeki üzerine eylem geliştirdirdiğini gördüğünde, açık bir şekilde içerdeki tutukluların tasfiye olmasını kolaylaştıracak her adımı atmaktan kaınmıyacaktır. Bu şekilde devrimci hareketin kendisine ağır bir darbe indirecektir. Tabii ki, süreç ve niyetler iyi incelenmeli, dikkatli davranılmalıdır. Süreçte yapılacak en ufak bir hata, oldukça ağır bedeller ödeme-ye yol açacaktır.

mlt: Sende Türkiye'deki gelişmeleri yakından izliyorsun.

Özellikle son aylarda, tutukluların yaptıkları eylemlere kitle desteği olsukça sınırlı. Kuşkusuz nedenleri vardır ama bu konuya girmek istemiyorum. Ama somut durumda, tutukluları onların yakınları haricinde toplumda destekleyen bir kesim bulunmamaktadır. Sence bu durum tutukluların eylemlerine yansıyan önemli bir olumsuzluk değil midir? Sizlerde yaptığınız açlık grevleri döneminde de sanırım bu tür sorunlarla karşılaştınız ve bu koşullarda eyleminizi hangi kriterlere göre devam ettirdiniz? Ya da tam tersi sizde kitle desteğinin alınmasında olumlu gelişmeler mi yaşandı mı?

Andreas: Bak ilkönce. bizlerin koşullarının farklı olduğunu belirtmek istiyorum. Bizde Türkiye’de olduğu gibi, tutuklu sayısı bu kadar olmadığı gibi, bu kadar değişik örgütte yoktu. Örneğin bizde, tutuklular açlık grevine başladığında, varolan herkes katılıyordu. Katılmayan bir kaç tutuklu vardı ama genelde tümü eyleme katılıyordu. Türkiye’de ise başka bir durum bulunmaktadır. Yaklaşık 9 aydan beridir sürdürülen açlık grevlerine, cezaevlerinde binlerce tutsağı olan bir örgüt katılmamaktadır. İddia etmiyorum ama, bu yapının tutuklularının açlık grevlerine katılmasıyla, sürecin daha farklı gelişebileceğini düşünüyorum. Bu oldukça gerilimli bir durumdur, çünkü bir yandan bazı tutukluların kendilerini ölüme yatırdıklarını ve öldüklerini görüyorsun, diğer yandan bu kadar tutuklunun ise buna rağmen hareketsiz kaldığını görüyorsun, bu anlaşılır bir durum değildir. Bu kadar tutuklunun katıldığı bir eylemde, sürecin örneğin yarın katıldıklarını düşünürsek, en kısa süreçte farklı bir gelişmenin olabileceğini düşünüyorum. Bu kesinlikle böyle olacaktır diye iddia etmiyorum, ancak ortak katılımın önemli olacağını vurgulamak istiyorum.

Ümit: Bizdeki sürecin diğer bir özgün yanı da, dışarda tutuklu yakınlarının ölüm orucuna yatmasıdır. Böylesi bir eylem biçimi, Almanya’da yaşanmış mıdır?

Andreas: Oldukça zor bir durum. Bu beni zaten oldukça etkiledi ve meşgul etti. Buradan arkadaşlarımızda, ölüm orucuna yatan aileleri ziyaret ettiler, onlarla konuştular. Bunu idrak edemiyorum ancak, anlamaya çalışıyorum. Sürecin içine girdiği darlığın ve tikanıklığın aileleri, dışarda olsalar dahi onlara açlık grevinden başka bir alternatif bırakmadığını düşünüyorum. Aileler aylardan beri her türlü legal eylemlerle, yürüyüş, miting, basın açıklaması vs. her türlü eylem biçimleriyle seslerini yükselmeye çalıştılar ve her seferinde şiddete maruz kaldılar. Süreç onlara içerdekiler gibi, açlık grevinin dışında başka bir alternatif bırakmamıştır. Duygusal olarak böyle değerlendiriyor ve anlamaya çalışıyorum. Ancak ben kişi olarak açlık grevlerine farklı yaklaşıyorum. Almanya'da da doğrudan olmasa bile karşılaştırılabilir durumlar yaşadık. Dışardaki insanların, açlık grevinde bulunan bizlerle dayanışma açlık grevleri yaptıklarını biliyorum, ben kişi olarak onlara "ne yapıyorsunuz, bırakın bu saçmalığı" ve "ben dışarda olsam başka şeyler yapardım" demek isterdim. Açlık grevi, bunun dışında başka mücadele aracı olmayanlar için bir eylem aracıdır. Yani tutukluların bunun dışında başka eylem araçları bulunmamaktadır. Bu tek etkili kolektif bir mücadele aracıdır. Hala benim konuya bakış açımın temelini bu oluşturmaktadır. Şu anda da böyle düşünüyorum. Ancak, Türkiye'deki süreç farklı geliştiği için, ailelerin içinde bulunduğu çıkmazı anlamaya çalışıyorum. Onların neden son çözüm olarak açlık grevini düşündüklerini anlıyorum. Ancak açlık grevleri farklı araçlarla birleştirilmediğinde, kitleyi harekete geçirme gücü yoktur. İnsanlar dışarda evlerde açlık grevlerine katılabilirler, fakat çevredeki insanlar sadece bu nedenle, açlık grevlerinde bulunanlarla dayanışma içerisine girmez. Devletin dışında, hatta yakınlarındaki evde açlık grevinin olduğunu dahi bilmez. Basında bilir, açlık grevinin hangi evde kaç kişiyle yapıldığını, ama bunu kamuoyundan saklayarak, bir duyarlılığın gelişmesini engellemeye ça-

lişir. Oldukça zor bir durumun yaşandığını söylemek istiyorum. Açlık grevi dışarıda kısa vadeli bir eylem aracı olarak uygulanabilir ancak daha ileri taşınan biçimiyle bir uç olarak uygulanmaz. Yine de, ailelerin yaptıkları açlık grevini anladığımı vurgulamak istiyorum.

Ümit: Tecrite karşı mücadeleye bakış açın nedir? Yani tecrit cezaevlerine karşı mücadele, ne pahasına olursa olsun kısa vadede tüm araçlarla engellenmesi gereken bir önemli bir görev midir? Yoksa uzun vadeli bir mücadelenin içine yedirilen, bir çok dış faktöre bağlı olarak ele alınması gereken bir mücadele midir? Buna sizler Almanya’da nasıl değerlendiriyorsunuz?

Andreas: Bizler geçen yıl burada “Bosporus’ta Tecrit Cezaevlerine Hayır” sloganıyla bir kampanya başlattık. Ve Türkiye’de tecrit cezaevlerinin inşasına karşı kampanyamızda, sorunu genişçe tartıştık. Tecrübelerimizle biliyorduk ki, tecrit cezaevlerine karşı mücadele, onun inşasından önce aktif bir biçimde yürütüldüğünde engellenme şansı bulunmaktadır. Yoksa hayata geçirildikten sonra, süreci geriye çevirmek, önemli toplumsal alt üst oluşların dışında olası değildir. Bu nedenle tutuklular bu bilinçle mücadelelerini tecrit cezaevlerinin hayata geçirilmesine karşı kararlı hareket etmeliydiler, çünkü tecrit cezaevlerinin yapımı bittikten ve oralara tutuklular sevk edildikten sonra, bu cezaevlerinden kurtulmak oldukça zordur, öyleki başlangıçta içinde bulunan süreçten onlarca kat daha zor bir mücadeleyi zorunlu kılmaktadır. Ama şimdiki durum tamamen başkadır. 19 Aralık’ta Türk Devleti yöntemini kabul ettirmiştir. Tutuklular belirli aralıklarla açılan cezaevlerine konulmuşlardır. Bu nedenle kuşkusuz, tecrit cezaevlerine karşı mücadele bu aşamada farklı olmak durumundadır. Talepler daha değişiktir. Bu tamamen açıktır, çünkü tutuklular “tecrit tutukluluğuna son” ve “tecrit cezaevleri kaldırılсын” taleplerini yükseltmelidirler. Bu anlaşılır bir durumdur. Ama yakın

bir zaman dilimi içerisinde, devletin bu cezaevlerini kapatacağı bir dönemin varlığını düşünmek hayalcilik olacaktır. Çünkü bunun gerçekleşmesi için toplumsal bir değişikliğin olması gerekmektedir. Sürecin bu yanı bir dönüm noktasını oluşturmaktadır, çünkü 19 Aralık bir dönüm noktasıdır, rejim kendisi için oldukça önemli olan bir konseptin uygulanması için katliama başvurmuştur. Bunu uygulayan bir rejim herhangi bir önemli değişiklik olmaksızın süreci tekrar geriye çevirmez, bu değişiklik başka bir yapı tarafından gerçekleştirilir. Bu toplumsal bir dönüşümün, değişimin olması demektir, aynı sorun bizde de yaşanmıştır. Burada da da tecrit cezaevleri açıldığında, bizler biliyorduk ki, buralar sadece bizlerin mücadelesiyle kapatılamıyacaktır. Belki, bizlerden birilerinin buralara kapatılmayacağı bir durumu sağlayabiliriz, ancak buraların kapatılması ise olası değil. Devletin inşa ettiği cezaevleri gibi tamamen betonlaştığı ve ona bağlı kurumların da aynı şekilde konumlandığı bir süreçte, bu cezaevlerinin, kapatılmasını düşünmek doğru değildir ve de sadece içerden kapatılmasını sağlayacak bir mücadele yürütmek oldukça saçmadır. Ancak başka bir toplumsal yapı olmaksızın, dönüşümü sağlamak olanaksızdır. Türkiye içinde bu geçerlidir. Şimdi, sana şu şekilde mücadele edilirse başarılı olunur dememle, sürecin tersine çevrileceğini düşünmek doğru olmayacaktır. Buna karşın tüm sol yapılar, demokratik kurumlar tabutluklara karşı ortak mücadele programı çıkartıp, tecritde kalan tutukluların en azından insan haklarına uygun bir konumda bulunmalarını sağlayacak iyileştirmeleri için mücadele etmeleri önemlidir. Bu bir çelişki değildir. Kuşkusuz önceki amaçla ve ya taleplerle pek bir ortak yan yoktur, örneğin cezaevlerinin açılmasından önce “kesinlikle buralara girmeyeceğiz” şeklindeki talep, buralara girdikten sonra değişmek zorundadır, buralardaki tecrit koşullarının iyileştirilmesi hatta çok sayıda tutuklunun biraraya getirilmesi şeklinde çoğaltılabilecek talepler için mücadele edilmelidir. Tam tersi-

ne yani bir yıl içerisinde ya da belirli bir süre içerisinde tecrit cezaevlerinin kapatılmasını sağlayacak bir eylem planı geliştirmeye çalışmak, tamamen hayalciliktir. Tamamen olanaksızdır, çünkü bunun olması bir çok faktöre bağlıdır, burada değiştirilmesi ve ya kapatılması gereken sadece taş binalar değildir, bu devletin yapısallığıyla ilgili, üst kurumların kendisiyle doğrudan ilintili olan bir durumdur. Ülkenin demokratikleşmesinden, iş sürelerini kısaltılması, sendikal hakların elde edilmesi vs. daha bir dizi diğer önemli siyasal değişikliklere bağlı bir durumdur. Türkiye'de'de Almanya'da olduğu gibi belirli toplumsal ve ekonomik süreçlerin ortaya çıkması gerekmektedir. Almanya'nın arkasına bıraktığı bazı süreçleri Türkiye'de yaşamaktadır, kuşkusuz dünya'daki globalleşme, Avrupa Birliği yaşanan ekonomik krizler gibi yaşanan ortak süreçler bulunmaktadır. Tüm bunları değiştirmek için, toplumsal bir değişikliğin varlığı kaçınılmazdır. Buda daha demokratik ve anti-kapitalist bir rotada gelişmelidir. Tutuklularında sürece yaklaşımlarının bu şekilde olduğunu ümit ediyorum.

Ümit: Andreas sen kaç yıl kaldın tecritde?

Andreas: On yıl kaldım. Tutuklandığımda genç olduğumdan, gençlik yasasına göre yargılandım, yoksa ben de diğerleri gibi ömür boyu alabilirdim. Yani genç olmam nedeniyle, daha uzun süre tecritde kalmaktan yırttım anlayacağın.

Ümit: Hangi cezaevlerinde kaldın?

Andreas: Berlin-Moabit ve Celle tecrit cezaevlerinde kaldım.

BÖLÜM I

1. Cezaevlerinin Fonksiyonu-Broşür (Funktion von Anstaltbauten-Martin Peter, S. 8)
2. M. Foucault Gözetleme ve Ceza, Cezaevlerinin Doğuşu
3. Beyin Yıkama, Dr. Schein (Gehirnwaesche)
4. P. Herbert Leiderman: Der Mensch allein, Sensorische Deprivasyon ve Verhaltenslnderung
5. Normal Bir Duruşma- Birgitte Hogefeld (Ein ganz normales Verfahren)
6. Mezar Türküleri- K.Klein und W. Schlegel
7. Tutsak Mektupları
8. ABD'li Politik Tutsaklarla Röportaj
9. Tutsak Mektupları
10. Tutsak Mektupları
11. J. McConnel (Criminal Can Be Brainwashed-Now. Psychology Today, April 1970) (8)
12. Türkiye'de de 12 Eylül 1980'nin ardından ABD patentli Bayin Yıkama çalışmaları, cezaevlerinde politik tutuklular üzerinde uygulanmaya çalışılmıştır. Bu amaç doğrultusunda, çalışmalardan sorumlu olarak atanan, Türkiye'nin Dr. Scheln'i olarak bilenen Ayhan Songar da kollan sıvayarak, politik tutusakları „rehabilite“ etmek için yoğun histerik bir çalışmaya girmiştir. Ayhan Songar'ın psikolojik ve kimyasal içerikli terapi yöntemi, politik tutukluların kararlı direnişine çarpınca, devlet ABD patentli Beyin Yıkama Program'ını geri çekmek zorunda kalmıştır.
13. Beyin Yıkama, Dr. Schein (Gehirnwaesche)
14. Mektuplar
15. Berliner Morgenpost 13.10.1978
16. İşkenceye Karşı Komite Broşürü (Broschür der Komitee gegen Folter)
17. Tutsak Mektupları
18. Tutsak Mektupları
19. Tutsak Mektupları
20. Camera Silens und Autonom Nr.2
21. Mezar Türküleri- K.Klein und W. Schlegel
22. İşkenceye Karşı Komite Broşürü (Gross ve Svab'ın 50'lerin başında yaptıkları deneyler sayfa 62)

23. Tutsak Mektupları
24. İşkenceye Karşı Komite Broşürü (Gross ve Svab'ın 50'lerin başında yaptıkları deneyler sayfa 63)
25. Tutsak Mektupları
26. Tutsak Mektuplar (Karl-Heinz Roth'un 30.06.1975 tarihli mektubu)
27. Zubek, J.P.: Rasmussen Sayfa 29
28. Marianne Herzog: Nicht den Hunger verlieren, Rotbuch 232, Sayfa 142
29. Peter-Paul'un kalesinden Çar Nikolaus I'e, Michall Bakunin'den, çeviren Kurt Kersten 1926)
30. Camera Silens ve Autonom Nr.2
31. Tutsak Mektupları
32. Gross ve Svab SD und ihre gerichtspsychologischen Aspekte, Sayfa 62
33. Zubek'den çeviri, Rasmussen. Sayfa 26
34. Almanya'da Beyin Yıkama ve Duyumların Yitimi S.147

Bölüm II

35. Entzug der Gehirnwaesche
36. Gehirnwaesche gegen Umsturz
37. Yeni Modern Toplama Kampları (Die Neuen High-Tech-KZ's)
38. Camera Silens und Autonom Nr.2
39. Camera Silens und Autonom Nr.2
40. Camera Silens und Autonom Nr.2
41. Lübeck Cezaevinde Kalan Kadın Tutsakların Raporu
42. Tutsak Mektupları
43. Stammheim ve İnsan Hakları
44. Tutsak Yakınlarının Bilgilendirme Broşürü
45. Camera Silens und Autonome Nr.2
46. Berliner Morgenpost 13.10.1978
47. Süddeutsche Zeitung 04 ve 16.09.1982
48. Frankfurter Allgemeinezeitung 27.08.1983
49. Tutsak Yakınlarının Bilgilendirme Broşürü
50. Zeitschrift Durchblick, Nr.6-7
51. RAF ve Direnişten Tutsakların Koşulları Üzerine
52. RAF ve Direnişten Tutsakların Koşulları Üzerine
53. Ein ganz normales Vefahren- Birgitte Hogefeld

54. Lübeck Cezaevinde Kalan Tutsak Bayanların Raporu
55. Moabit Cezaevi Üzerine Rapor
56. Celle Cezaevi Üzerine Rapor- Karl Heinz, Delwo
57. Almanya'da Tecrit İşkencesi, Yoketme ve Tecrit Tutsaklığı Üzerine Rapor
58. Spiegel 21.03.1988
59. Kızıl Yardım Dergisi-1989
60. Tageszeitung 02.02.1989
61. 20 Jahre Deutscher Herbst- Sonderausgabe von TAZ
62. Yok Etme Tutsaklığına Karşı Mücadele
63. Yok Etme Tutsaklığına Karşı Mücadele

Bölüm III

1. 11 yıl çeşitli tecrit cezaevlerinde kalan Victorino Diéguez, bırakıldığı anda da, İspanya'da yaklaşık 11 ay süren uzun bir açlık grevinde bulunmaktaydı.
2. Prof. Dr. Rasch Berlin Üniversitesinin Psikiyatri kürsüsünün başkanı ve Andreas Baader, Ulrike Meinhof'lar ve diğer politik tutsakların tutsaklık koşullarını incelemek için görevlendirilen tanınmış bir uzmandır. Yayıdığı bu rapor o dönemlerde Alman devletinin tecrit uygulamasının teşhir edilmesinde, önemli bir rol oynamıştır.
3. Uluslararası Af Örgütü Broşürü
4. Uluslararası Af Örgütü Broşürü
5. Sand im Getriebe
6. TUPUMARO'lar 1960'larda silahlı bir örgüt olarak kurulmuş ve uzun yıllar, devlete karşı başarılı askeri eylemler gerçekleştirmiş bir önemli bir örgüttür. TUPOMARO örgütünün önderleri 1984 yılında cezaevinden çıktıktan sonra, örgütü legalleştirerek parlamenter çizgiye çekmişlerdir. Girdiği seçimlerde başarılı olamayan örgütün iki önderi ve onlarca aktivisti, devletin özel timlerince öldürülmüşlerdir.
7. Abimel Guzman, Peru Komünist Partisi'nin (PCP) başkanıdır. Yakalandığı gün çelik kafese konularak basına tanıtılmıştır. Abimel Guzman'ın tecrit koşullarının oldukça sert olduğu bilinmektedir. Bir kaç yıl önce Abimel Guzman'a teklif ettiği barış paketi, devlet tarafından rededilmiştir.
8. Günlüğün adı, Trani Direnişi olarak geçmektedir. Günlük direnişe

katılan tutsaklar tarafından yazılmıştır.

Bölüm VI

9. Herman Beli, 30 yaşında, bir Afro-amerikalıdır. 1978 Mart'ına kadar Yüksek Güvenlik Cezaevi olan ABD-Marion-Tabutluğunda kalan Beli, 13 Mart tarihinde yapılan ve tüm tutsakların katıldığı açlık grevine önderlik ettiğinden, sıradan gerekçelerle Atlanta'ya, Georgia'ya sevk edilmişti. Hermann Beli. Siyah Kurtuluş Ordusu (Black Liberation Army) üyesi olarak uzun yıllar aktif bir mücadele yürütmüş bir aktivisttir.

BLA (Black Liberation Army), 1970 yılında devrimci milliyetçilik temelinde politik-askeri bir örgüt olarak ortaya çıkmıştır. Örgüt Malcolm X'in düşüncelerinin temel almaktadır. BLA doğrudan, Black Panther Party (BPP) ve siyahların direnişlerinin legal yapılanmalarının tasfiyesini hedefleyen devletsel baskılara karşı mücadele deneyleriyle gelişmiştir. BPP'nin stratejik hedefi, siyahların ve onların gruplarının kendilerini savunmalarına (self-defense) dayanıyordu, yani polise ve faşist Ku Klux Klan örgütü tarafından uygulanan ırkçı teröre karşı, getolarda savunmayı hedefleyen bir tür milis gücünün oluşturulmasıdır. BPP bir yandan ABD ırkçı rejiminin devletsel terör monopolü olduğunu sorgulamaya çalışırken, aynı zamanda da ülkenin her yerinde legal BPP büroları açma şeklinde hatalı bir yönelime girmiştir. Bütün parti toplantılarının ve kamuoyuna açık faaliyetlerinin bu bürolarda yapılması, büroları ve en önemlisi kadroları COINTELPRO'nun açık hedefi haline getirmiş, öyle ki bu durum BLA ile birlikte yeraltına geçmek zorunda olan BPP üyelerinin sadece cezaevlerinden ve infazlardan koruyan klansal bir yapılanmanın oluşmasını dayatmış ve bu nedenle BPP, stratejisini yeni bir düzeye çıkarmak zorunda kalmıştır. Artık sorun, kendini savunma sorunu değildir, tersine özel durumlarda ve uzun süreçte ABD-Emperyalizmini içeriden çökertmek ve Amerika, Asya ve Afrika'daki diğer ulusal kurtuluş hareketleriyle birlikte bir enternasyonal birleşik cephe içerisinde ulusal kurtuluş hareketi olarak düşmana saldırma durumunda olma sorunudur. Bu stratejiyle hareket etmesine karşın BLA merkezi bir yapıyı oluşturmak yerine, ABD'nin güneydoğusunda Republik of New Afrika (Yeni Afrika Cumhuriyeti) siyah devleti oluşturmak için, ortak politik bir program temelinde hareket eden ve birbirlerinden bağımsız faaliyetler yürüten küçük otonom hücreler temelinde örgütlenmeyi tercih etti. Bu nedenle,

oldukça güçlü ABD emperyalizminin teröründen kurtulamadı ve özellikle yan legal örgütlenmesi nedeniyle 1970'lerin sonunda önemli darbeler olarak dağıtıldı. Yakalanan kadroları, göstermelik mahkemelerde ağır cezalara çarptırıldılar. Birçok üyeside yargısız infazlarla katledildi. Bu hareketin ve diğer devrimci grupların kadroları özel yapılan Marion tabutluğuna onlarca yıl izole edilmişler ve cezaevlerinde oldukça kötü yaşam koşulları içerisinde bulunan politik tutsaklar, tabutluklara karşı önemli direnişler sergilemişlerdir.

Bunlardan birisi olan ve Marlon tabutluğunda uzun süre kalan Herman Bell aşağıda yapılan röportajla Marion tabutluğunda uygulanan tutsaklık koşulları üzerine yaşadıklarını aktarmaktadır.

10. ABD'de de Politik Tutsaklarla Röportaj

11. Angelika, yakalanmasından bir kaç hafta önce Moabit cezaevinden firar eden iki yoldaşıyla birlikte, Alman Haber Alma Örgütü tarafından 1978 yılında Bulgaristan'da tutuklandı ve aynı gün Almanya'ya getirilerek RAF üyesi olduğu gerekçesiyle yargılandı. 1982 yılında 15 yıl hüküm giyen Angelika, 1989 yılında sağlık durumunun ciddiyetinden dolayı tahliye oldu.

12. Avukat M. Heim, halen Almanya'nın Düsseldorf şehrinde avukatlık yapmaktadır. Eski RAF tutsakların avukatlığını yapan Heim, ayrıca PKK davasından yargılanan bazı tutsaklarında savunmasını üstlenmiştir.

13. Almanya'da gözetim oldukça uzun bir süreyi kapsamaktadır ve bazı durumlarda bu dört, beş yılı bulmaktadır, gözetim uygulaması esasında oldukça geniş sınırlandırılmaları içermektedir

14. RAF kurulmadan önce, önderlerinin adlarıyla anılmaktaydı. Bu isim halinde kullanılmaktadır. RAF, Baader-Meinhof grubu olarak adlandırılmaktadır, Andreas Baader ve Ulrike Meinhof'un soyadlarından oluşmaktadır.

15. Andreas Vogel 1978 yılında genç yaşta yakalanarak, ömür boyu hapisle cezalandırılmış ve yakalandığı dönemde, yaşının küçük olması nedeniyle, 10 yıl ağır cezaya çarptırılmıştır. Andreas bu süre içerisinde, Celle ve Moabit olmak üzere iki tecrit cezaevinde kalmış ve kimliğinden hiçbir taviz vermeden, tecrit koşullarına karşı dürenmiştir. Şu anda ise Almanya'da Libertad adlı politik tutsaklarla dayanışma kurumund da aktif çalışmaktadır.

YARARLANILAN KAYNAKLAR:

- 1- Cezaevlerini Fonksiyonu (Funktion von Anstaltbauten –Martin Peter)
- 2- Normal Bir Duruşma (Ein ganz normales Verfahren (Birgitte Hoge-feld))
- 3- Mezar Türküleri- K. Klein und W. Schlegel
- 4- Tutsak Mektupları (BRIEFE von: Christian CUBY, Karl-Helz DEL-WO, Ulrike MEINHOF, Irmgard MÖLLER, Stefan ZWEIG, Astrid PROLL, Petra KRAUSE, Hans- Jürgen BECKER, Ingrid SCHUBERT, W. WALDHOFF, P.P ZAHL, C. WACKERNA-GEL, H. STÜRMER)
- 5- CIA ve Profesörler (The Cia and The Professor)
- 6- Bugünkü Psikoloji (Pschiology Today 1970 No: 2 ve Pschiology Today 1977 No: 8)
- 7- Beyin Yıkama (Dr. Schein:Gehirnwäsche)
- 8- Entzug der Gehirnwäsche
- 9- Gehirnwäsche gegen Umsturz
- 10- Yeni Modern Toplama Kamplan (Die Neuen High-Tech-Kz'S)
- 11- Camera Silens und Autonom Nr.2
- 12- Lübek Cezaevinde Kalan Kadınların Raporu (Bericht von Frauen aus dem Trakt von Lübeck)
- 13- Stammheim ve İnsan Hakları (Stammheim und Menschenrechte)
- 14- Tutsak Yakınlarının Bilgilendirme Broşürü (Infoblätter von Gefan-genenangehöriger)
- 15- Berliner Morgenpost 13.10.1978 (Günlük Gazete)
- 16- Schachnovelle-Stefan Zweig
- 17- İşkenceye Karşı Komitenin Broşürü (Broschür der Komitee gegen Folter)
- 18- Sontagsblatt 06.01.1974 -Erklärung von Ortwin Löwa (Günlük Gazete)
- 19- Zeitschrift Durchblick, Nr: 6-7 (Aylık Dergi)
- 20- RAF ve Direnişten Tutukluların Koşulları Üzerine (Zu den Haftbe-

dingungen der Gefangenen aus der Raf und aus dem Widerstand)

21- Moabir Cezaevi Üzerine Rapor (Bericht über den Hochsicherheitstrakt von Moabit)

22- Celle Cezaevi Üzerine Rapor (Bericht von Karl-Heinz Delwo über Celle)

23- Almanya'daki Tecrit İşkencesi ve Yoketme ve Tecrit Tutsaklığı Üzerinne Rapor (Bericht über Vernichtungshaft und Isolationshaft und Isolationsfolter in Gefängnissen Der Brd)

24- Spiegel 21.03.1988 (Haftalık Dergi)

25- Uluslararası Af Örgütünün Brüşürü (Broschür von Amnesty International)

26- Dişlilerin Arasına Kum (Sand im Getriebe)

27- Kızıl Yardım Dergisi (Rote Hilfe- Zeitschrift 1989 (Sonderheft))

28- Tageszeitung 02.02.1989 (Günlük Gazete)

29- Trani Cezaevinde Mücadele Üzerine Brüşür (Broschür über den Kampf in Trani)

30- Yok etme Tutsaklığına Karşı Mücadele (Der Kampf gegen Vernichtungshaft)

31- Herman Beli' ile Bir Röportaj (Interview mit Herman Bell-Marion Zuchthaus)

32- ABD'de de Politik Tutuklularla Röportaj (Interview mit Politischen Gefangenen in USA)

33- 20 Jahre Deutscher Herbst (1977 – 1997) taz (Günlük gazete Taz'in özel sayısı)

34- İspanya'da Açlık Grevi: Özel Baskı

35- Yapı Dünyası (Bauwelt: 13 Nisan 1990)

36- Herera de La Mancha Cezaevi Üzerine Anı Kitabı (Herera de La Mancha: Anjel Mari Rekalde)

37- Almanya'da Beyin Yıkama ve Duyumların Yitimi (Reizentzug und Gehirnwäsche in der BRD: Libertare Assoziation, Hartwig Hansen, Horst Pelnecke)

38- Uluslararası Devrim (Internationale Revolution: Nr. 2 Mart 90 "Der Kampf um Zusammenlegung in Westeuropa")

- 39- Weiterstadt. Modern Cezaevi (Weiterstadt- Der High Tech Knast: Bunte Hilfe)
- 40- Almanya'da İşkence- Belgeler ve Analizler (Folter in der BRD- Dokumentation und Analyse: Juragruppe Zirkelschluss)
- 41- Uluslararası Dayanışma-GRAPO ve PCE(r)'den Tutukluların Açlık Grevlerinin Bilançosu (Internationale Solidarität: 5 Mart 1988- Bilanz des Hungerstreiks der Gefangenen) aus GRAPO und PCE(r)
- 42- Uluslararası Dayanışma (Internationale Solidarität: 1 Jahr Hungerstreik 1990)
- 43- Özel Yaşamın Sonu (Das Ende der Privatheit: Reg Whithaker, Antje Kunstman Verlag 1999)
- 44- İtalya'da İşkence (Folter in Italien: Verlag Internationale Kritik, 1982)
- 45- Gözetleme ve Ceza, Cezaevlerinin Doğuşu: M. Foucault, Sayfa: 265
- 46- Yeni Bir Gözle Tupamaros: Eleuterio Fernandez Huidobra, Libertare Assoziation, 1992
- 47- Dokumentation zur Zeitgeschichte No: 6
- 48- Ateşteki Eller-Bir Tupomaro Geçmişe Bakıyor (Haende im Feuer- Ein Tupamaro blickt zurück: Ernesto Gozalez Bermejo, Focus Verlag, 1986)
- 50- Yeni Bakış Açısıyla: TUPAMARO'lar (Mit neuen Augen: TUPO-MAROS: Libertare Assoziation Verlag, 1992)
- 51- Duvardaki Sarmaşık Gibi (Wie Efeu an der Mauer, Mauricio Rosencof und E.Fernandez Huidobro: Libertare Assoziation Verlag, 1990)
- 52- Tanguonun Mentalitesi (Mentalitaet des Tangos: Schriftenreihe des RIAD 1, 1995)
- 53- Öyle Veya Böyle (So oder So – Libertad Zeitung, Sayı 8, 2001)
- 54- ISKU- Informationsstelle Kurdistan e.V. "Es ist die Angelegenheit der ganzen Gesellschaft, Bremen
- 55- Yanomayo Tutukluları (Die Gefangene von Yanamayo, Peru)
- 56- Peru Komünist Partisinin Özel Yayını (Sonderveröffentlichung der Kommunistischen Partei von Peru (PCP))

sessiz ölüm

dünyada örnekleriyle tecrit ve tahalluklar
-ümit kayan-

İzolasyon: Kişinin ideallerinden vazgeçinceye kadar dar bir mekana kapatılması, özgürlüğünün kısıtlanması, özel yönetmeliklerle denetlenmesi, kameralarla gözetlenmesi, posta sansürünün sistematik uygulanması, hem cezaevi hem de dışarıyla olan tüm ilişkilerin yasaklanması ve gardiyanların yoğun terörü ve provakasyonu ve rehabilitasyonu sağlayacak bir ekip tarafından yoğun bir terapi programının uygulanması

Fonksiyonu: Düşünme yeteneğinin yavaşlaması, yönsüzlük ve hiçliğin gelişmesi

İnsanlık dışı yaratığa dönüşürme
yavaş ve sessiz ölüm

Motorik fonksiyonların felci,
Uyarı organlarının zayıflaması,
Konuşma ve dil yeteneğinin rahatsızlıkların
oluşması gerilemesi,
Psiko-somatik rahatsızlıkların oluşumu

Bilincin devre dışı kalması

Motivasyon yitimi

Bireyin kendini koruma mekanizmasının
sınırlandırılması

Dayanışma duygusunun yitimi

İradesizlik

Tek başına hareket etme

Yalnızlaşma

Pasiflik

Kişiliğin tahrip edilmesi, bilincin
yarılmasının oluşması

İtaatın sağlanması, uyum sağlama

Vücudun ruhsal ve fiziksel tahribi, intihar girişimi,
delirme durumunun oluşumu

Var olan köleleştirici ve yıkıcı ilişkilerin kabul edilmesi
ve savunulması, kimliğin değişimi ve kontrol altına alınması